

Antagen av kommunfullmäktige i juni 2014

Översiktsplan för landsbygden och småorterna

Vilka har arbetat med översiktsplanen

Översiktsplanen för landsbygden och småorterna är upprättad inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens översiktsplaneavdelning. Ansvariga tjänstemän är kommundirektör Joakim Kärnberg, samhällsbyggnadsdirektör Anna Bertilsson och översiktsplanechef Karin Elfström.

Politiskt har arbetet letts av kommunstyrelsens planeringsutskott.

Arbetet har i huvudsak bedrivits av projektledare/planförfattare

Lena Lindgren, översiktsplanerare (projektledare/planförfattare) t o m 2013-10-11

Jonathan Turner, översiktsplanerare (projektledare/planförfattare)

Arbetet har bedrivits i projektform och i projektgruppen har förutom ovanstående ingått:

Elinor Josefsson, trafikplanerare

Roland Andersson, bygglovkontoret

Peter Arnesson, teknik- och samhällsbyggnadskontoret, mark och exploatering

Ali Hajar, teknik- och samhällsbyggnadskontoret, stadsbyggnad

Michaela Eklund, teknik- och samhällsbyggnadskontoret, mark och exploatering

Gunnar Ölfvingsson, teknik- och samhällsbyggnadskontoret, stadsmiljö

Åsa Karlsson, teknik- och samhällsbyggnadskontoret, drift och underhåll

Joacim Gustavsson, teknik- och samhällsbyggnadskontoret, infra

Kristina Karlsson, kommunlantmäteriet

Elisabeth Ulvenäs, omsorg och socialförvaltningen

Christer Gunnarsson, utbildningsförvaltningen

Gunnar Elfström, kultur- och fritidsförvaltningen

Mikael Nydén, NuLink

Urban Ritzén, Tekniska verken

Patrik Oxelberg, Räddningsförbundet

Josefin Schön, Visit Linköping

Margret Segui, Visit Linköping

Karin Linkhorst, kommunledningskontoret

Roger Björk, miljökontoret

Christin Ericsson, kultur- och fritidsförvaltningen

Övriga medverkande i planarbetet

Helena Kock-Åström, kommunledningskontoret

Ida Åberg, praktikant på förvaltningsadministrationens FUD-avdelning

Sten Johansson, Statistik & utredning

Oscar Lindgren, teknik- och samhällsbyggnadskontoret

Björn Tjus, teknik- och samhällsbyggnadskontoret

Anders Lindholm, teknik- och samhällsbyggnadskontoret

Ann-Louise Södersten, turistchef, Kinda kommun

Roland Fritiofsson, Växtkraft Kinda

Daniel Malmqvist, Sweco Infrastructure AB

Viktiga underlag och utredningar

Översiktsplan för landsbygden och småorterna. Planeringsförutsättningar. Juni 2013.

Landsbygdsstrategi för Linköpings kommun. 2013.

Landskapsanalys Linköping. 2011.

VA-planering Linköpings kommun. Del 1 VA-översikt. 2012.

Linköpings omland och landsbygd i siffror 2012.

Översiktliga studier av områden för stadsnära lantligt boende. Tyréns 2013.

Konsekvenser

Miljökonsekvenser (*Björn Tjus*), ekonomiska konsekvenser (*Oscar Lindgren*) och sociala konsekvenser (*Lena Lindgren*) 2013.

Layout, kartor och illustrationer: *Birgitta Hjelm*, teknik- och samhällsbyggnadskontoret. Layout konsekvenser: *Lisa Setterdahl*, teknik- och samhällsbyggnadskontoret

Tryck: Elanders Sverige AB, 2014

Foto:

Där inget annat anges miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Till omslagets framsida har även Göran Billeson, Mats Billermark och Marie Knutsson bidragit med var sin bild.

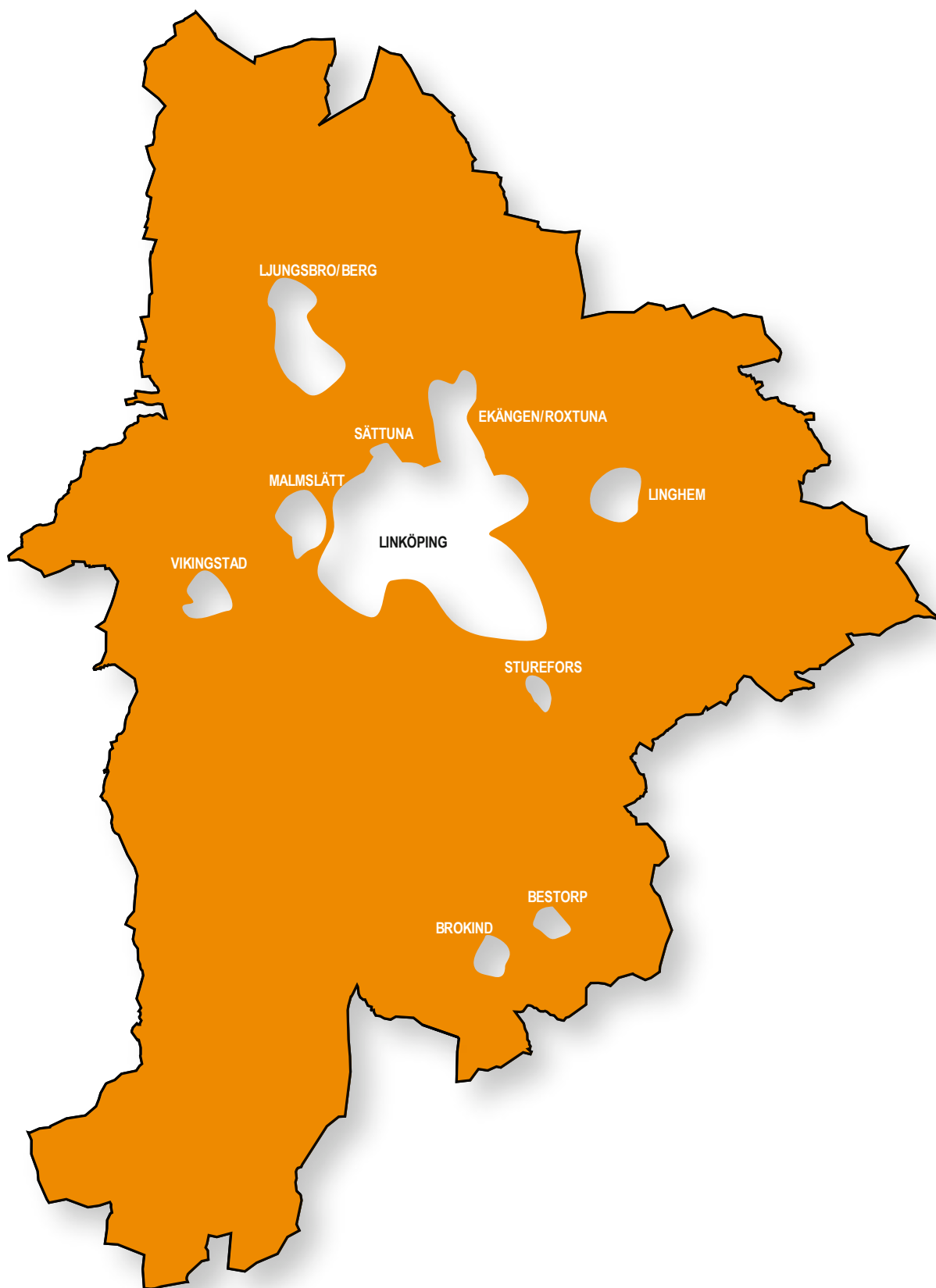
Tack!

De geografiska utskotten och planförfattarna vill rikta ett särskilt tack till alla de kommuninvånare som bidragit med lokalkunskap och idéer för landsbygdsutveckling under planens upprättande.

Innehåll

Planområdet	4
Förord	5
Sammanfattning	6
Inledning	7
Mål och utgångspunkter	10
Miljö- och riskfrågor	13
Strategiska ställningstaganden.....	15
Hållbar landsbygdsutveckling i Linköpings kommun – strategiska ställningstaganden.....	16
Inriktningar	23
Goda möjligheter att bygga och bo på landet.....	25
Fritidshus kan bli åretruntbostäder – i vissa fall.....	38
Skolor och service i en levande landsbygd med ett fungerande vardagsliv	42
Strandnära områden för landsbygdsutveckling	45
Goda förutsättningar för en utveckling av besöksnäring och turism.....	51
Rent vatten i sjöar och vattendrag – en del av landsbygdens attraktionskraft	58
Natur- och kulturmiljöer är kvaliteter i en levande landsbygd	63
Friluftsliv för välbefinnande och bättre hälsa	67
Ett visst utbud av kultur- och fritidsaktiviteter även på landsbygden	69
Trafik och resande på landsbygden	70
Hållbar teknisk försörjning på landsbygden – stora system och lokala lösningar.....	76
Näringslivsutveckling på landsbygden.....	81
Jordbruksmark ska bevaras i så hög grad som möjligt	83
Förordnanden, riksintressen och miljökvalitetsnormer – sammanvägd bedömning	84
Mellankommunala intressen.....	91
Genomförande.....	92
Utvecklingskisser.....	95
Område Lambohov	
Slaka	98
Område Vreta Kloster / Ljungsbro	
Flemma/Fruktåker.....	100
Ljung kyrkby.....	102
Maspelösa	104
Sandvik-Korsvik-Roxenbaden	106
Snavudden.....	108
Område Vårdnäs	
Bjärka-Säby	110
Gärdala.....	112
Norra Fjälla-Södra Fjälla-Sjövik.....	114
Skeda kyrkby	116
Skeda Udde.....	118
Svartmåla-Kallvik-Unön	120
Sättra fritidshusområde.....	122
Sättravallen.....	124
Vårdnäs-Västerby	126

Område Väst	
Björkeberg	128
Gammalkil kyrkby	130
Gälstad-Lundby	132
Ledberg kyrkby	134
Nykil	136
Rapestad	138
Sjögestad.....	140
Ulrika.....	142
Västerlösa.....	144
Område Åkerbo	
Askeby	146
Bankekind.....	148
Gistad	150
Gistad kyrkby.....	152
Ringstorp	154
Rystad kyrkby	156
Tägneby.....	158
Vårdsberg kyrkby.....	160
Örtomta.....	162
Östra Skrukeby kyrkby.....	164
Stadsnära lantligt boende	
Område Gullberg	166
Område söder om Kränge	168
Område Landeryd.....	170
Område Vårdsberg	172
Område öster om Rystad.....	174
Litteraturförteckning.....	176
Kommunfullmäktiges antagandebeslut.....	178
Länsstyrelsens granskningsyttrande	182
Viktiga kartor i dokumentet	
Planområdet	4
Landsbygdsorter i en hållbar ortsstruktural.....	27
Randzon och områden för stadsnära, lantligt boende.....	28
Områden för nischboende	37
Fritidshusområden i en hållbar ortsstruktural.....	40
Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen	50
Utvecklingsområden för turism i Linköpings kommun	57
Cykeltrafik.....	71
Kollektivtrafik	73
Reservat för väg och järnväg samt önskvärda vägätgärder	75
Riksintressen för naturvård, friluftsliv, kulturmiljövård m m.....	86
Riksintressen för kommunikationer	88
Riksintressen för totalförsvaret.....	89
Utvecklingskisser för 36 småorter.....	98-165

Kartan visar planområdet (orange färg).
Tätorter med gällande översiktsplaner eller där upprättande av översiktsplaner pågår är namngivna. Plangränserna är schematiskt redovisade för dessa områden. För Malmslätt och Sturefors kommer översiktsplanerna att påbörjas.

Förord

Linköpings kommun har en attraktiv och levande landsbygd. I varje hörn av kommunen sjuder det av engagemang och liv. Många arbetar inom jord- och skogsbruket lokalt, medan många andra väljer att bo lantligt och naturnära och att pendla in till staden eller till någon av de större tätorterna för att arbeta. Landskapet är vackert och det finns många attraktiva boendemiljöer.

Översiktsplanen för landsbygden och småorterna är den tredje delen av den nya kommuntäckande översiktsplanen för Linköpings kommun. De första två delarna, del 1 den gemensamma översiktsplanen för Linköping-Norrköping och del 2 Översiktsplanen för staden Linköping, antogs av kommunfullmäktige 2010.

Översiktsplanen för landsbygden och småorterna är en plan som har tagits fram med utgångspunkt från att Linköping ska fortsätta att växa. Kommunens folkmängd har under hösten 2013 passerat 150 000 och resan mot 200 000 invånare har börjat. Planeringen för Ostlänken pågår för fullt - en järnvägssatsning som kommer att ge Linköping och hela regionen mer växtkraft. Det är en viktig uppgift för kommunen att ha en bra beredskap för den växande befolkningen. Vi vill kunna erbjuda de som flyttar hit attraktiva boendemiljöer i staden, i de större tätorterna och i de mindre orterna och på landsbygden. Kommunen har en mångfald av olika boendemiljöer, vilket är en del av kommunens attraktionskraft.

I planen behandlas landsbygdens framtida utveckling ur ett hållbarhetsperspektiv. Planen innehåller förslag på en hållbar ortstruktur för småorterna samt om vilka fritidshusområden som kan omvandlas till områden för åretruntboende. Även förslag på hur transporter på landsbygden på sikt kan bli mer hållbara, vilket är önskvärt mot bakgrund av målet att kommunen ska bli koldioxidneutral 2025. I och med översiktsplanarbetet tas också första stegen i ett vattenarbete för Linköpings kommun, med syfte att förbättra vattenkvaliteten i såväl sjöar och vattendrag i kommunen som i Östersjön. Ett viktigt och prioriterat arbete.

Planförslaget har utarbetats med stor hjälp av de som redan idag bor på landsbygden och i småorterna. Under

Östgötaslätten väster om Linköping. Foto: Gustav Pettersson

januari-mars 2013 genomfördes en omfattande tidig medborgardialog då befolkningen bjöds in till en dialog om den framtida utvecklingen på landsbygden. Totalt hölls 19 dialogmöten på olika platser runt om i kommunen. Vi vill tacka för det stora engagemanget under medborgardialogen. Flera idéer som lyftes under medborgardialogen finns med i förslaget till översiktsplanen, ett steg närmare att bli verklighet.

Planförslaget var föremål för samråd under perioden juni till september 2013 och föremål för utställning under perioden januari - mars 2014. Synpunkter som framfördes under samrådet och utställningen har lett till att planen har reviderats, kompletterats och förtydligats.

Den 10 juni 2014 antog kommunfullmäktige översiktsplanen för landsbygden och småorterna. Nu börjar det spännande arbetet med att tillsammans med många olika aktörer förverkliga översiktsplanen.

Paul Lindvall

Ordförande, kommunstyrelsens planeringsutskott

Muharrem Demirok

Samhällsbyggnadskommunalråd

Sammanfattning

Översiktsplanen för landsbygden och småorterna har en tydlig inriktning på landsbygdsutveckling och på att hela kommunen ska vara attraktiv för boende och företagande. Den framtida utvecklingen ska samtidigt vara miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar.

Planen omfattar hela kommunen med undantag för staden Linköping och tätorterna Ljungbro, Berg, Lingham, Vikingstad, Malmslätt, Sturefors, Ekängen, Bestorp och Brokind samt Sättuna. Inom planområdet bor cirka 20 000 personer.

Utifrån nuvarande infrastruktur är de bästa förutsättningarna för etablering av verksamheter och byggnation i och omkring våra småorter. I översiktsplaneringen har därför mest energi lagts på att lyfta fram utvecklingsmöjligheter i anslutning till småorterna. Möjligheter finns till byggande på rena landsbygden under förutsättning att bebyggelsen får en lämplig lokalisering och att husens utformning och placering anpassas till det omgivande landskapet. För att underlätta detta bör lokala lösningar för till exempel VA- och energisystem övervägas.

Kommunens cirka 60 småorter har analyserats ur en hållbarhetssynvinkel och orterna har sedan grupperats i olika klasser. För 36 av orterna har utvecklingskisser upprättats som visar möjligheter till bebyggelsekompletteringar, trafikförbättrande åtgärder med mera. De småorter, som har de bästa förutsättningarna för utveckling, är de orter där det idag finns viss kommunal service som skolor och barnomsorg, kommunala vatten- och avloppsledningar, fiberbaserat bredband och förutsättningar för bra kollektivtrafik som möjliggör arbetspendling. I vissa fall finns även en dagligvarubutik. I utvecklingskisserna ges – genom markreservationer – möjlighet till cirka 600 nya bostäder. De flesta av dessa bostäder är småhus, men i småorterna med goda förutsättningar för utveckling kan en viss del av bostäderna vara hyreslägenheter, vilket ger möjlighet till kvarboende.

Bland orterna som har analyserats finns även fritidshusområden. Dessa ligger ofta i vackra, sjönära lägen. I planen pekas vissa av dessa områden ut som lämpliga att bli året-runtbostäder. Andra områden kan utvecklas till året-runtboende under förutsättning att vatten- och avloppsåtgärder vidtas. I de områden som kan bli året-runtbostäder kan byggrätter i detaljplaner höjas. Planen ger möjlighet för sammanlagt cirka 600 fritidshus att omvandlas till året-runtbostäder. I planen ges inte möjlighet till enskilt, stadsnära lantligt boende. Möjlighet till enskilt lantligt boende finns längre från staden utanför randzonen.

Stadsnära lantligt boende kring Linköpings stad föreslås bli koncentrerat till fem stadsnära områden, Kränge, Gullberg,

Landeryd, Vårdsberg och öster om Rystad. I övrigt är planen restriktiv när det gäller nya bostäder i randzon runt staden.

Planen har en positiv syn på så kallat nischboende på landsbygden, det vill säga hästgårdar, ekobyar och boende kring golfbanor.

I planen redovisas 24 områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Områdena är avsedda dels för bostäder i attraktiva, vattennära lägen, dels för anläggningar för turistnäringen och för anläggningar som innebär en ökad tillgänglighet till stränder för boende och besökare.

Skolor och service ska finnas inom ett rimligt avstånd för dem som bor på landsbygden. Skolor på landsbygden ska bevaras och utvecklas så länge detta är möjligt med hänsyn till barnens rätt till en hög utbildningskvalitet och till de ekonomiska konsekvenserna.

Som ett led i arbetet för en hållbar pendling på landsbygden föreslås att pendlar- och samåkningsparkeringar ska anläggas på flera platser i kommunen. Detta ger fler boende på landsbygden möjlighet att kombinera bil och buss för arbetsresor alternativt att åka tillsammans i en bil i stället för flera åker i var sin bil. Cykelparkeringar föreslås ska finnas vid pendlar/samåkningsparkeringarna. Trafiksäkerheten i vissa småorter föreslås bli förbättrad genom att konceptet ”bygata” utvecklas, vilket innebär sänkta hastigheter, fysiska åtgärder och skyltning.

Planen pekar ut områden lämpliga för utveckling av turismen. Dessa är i första hand Göta kanal, Stångån/Kindakanal med tillhörande sjösystem samt eklandskapet. Särskilt goda förutsättningar finns för utveckling av natur- och kulturturism.

I planen är vatten en mycket viktig fråga eftersom sjöar och vattendrag utgör en förutsättning för vår dricksvattenförsörjning och är en resurs för biologisk mångfald, fiske, friluftsliv och turism, kulturmiljö och vattenkraft. I planen redovisas åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag i kommunen. Övergödning, som orsakar negativa effekter såsom algblomning, syrefria bottnar m m och som är det största hotet mot vattenkvaliteten, ska minskas genom att undermåliga enskilda avloppslösningar i vissa orter ersätts av gemensamma lösningar. En vatten- och avloppsplan ska tas fram i vilken det kommer att framgå vilka lösningar som är lämpliga inom olika områden samt en tidplan för genomförandet.

Jordbruksmark ska bevaras i så hög grad som möjligt, men i småorter med goda utvecklingsmöjligheter tas vissa arealer i anspråk för bebyggelse.

Inledning

Vad är en översiktsplan?

I översiktsplaner klargörs och förankras hur man vill att marken och vattnet inom kommunens gränser ska användas i ett långsiktigt perspektiv, vilket i denna plan betyder cirka 20-30 år framöver. En översiktsplan upprättas enligt plan- och bygglagen, PBL. En översiktsplan är kommunens vision och ger en färdriktning för den framtida utvecklingen för ett visst område. En översiktsplan redovisar förutsättningar och möjligheter. Fysisk planering är en process med många aktörer och – den kommunala översiktsplanen är ett första viktigt steg på väg mot att idéer blir verklighet. Ett genomförande av planen kräver efterföljande detaljplanering och tillståndsgivning och förutsätter medverkan av andra aktörer än kommunen till exempel markägare, byggföretag, organisationer och föreningar.

Planens syften

Syftet med denna översiktsplan för landsbygden och småorterna är att:

- skapa förutsättningar för en positiv utveckling av landsbygden och småorterna,
- redovisa åtgärder som leder till att de politiska målen att hela Linköpings kommun ska vara attraktiv för boende och företagande kan uppnås,
- se till att den framtida utvecklingen på landsbygden och i småorterna är miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar.

Planprocessen och medborgardialogen

Arbetet med planen är en lagreglerad process som bland annat innebär att planförslaget ska vara föremål för diskussion och remissbehandling, först under ett samrådsskede och sedan under ett utställningsskede. En översiktsplan antas av kommunfullmäktige men är inte juridiskt bindande. Översiktsplanen ligger dock till grund för efterföljande detaljplanering, för bygglovgivning samt för annan tillståndsgivning och andra beslut som berör mark- och vattenanvändning inom planområdet. Översiktsplanen är också en överenskommelse mellan kommunen och länsstyrelsen om hur eventuella riksintressen inom ett planområde ska tas tillvara.

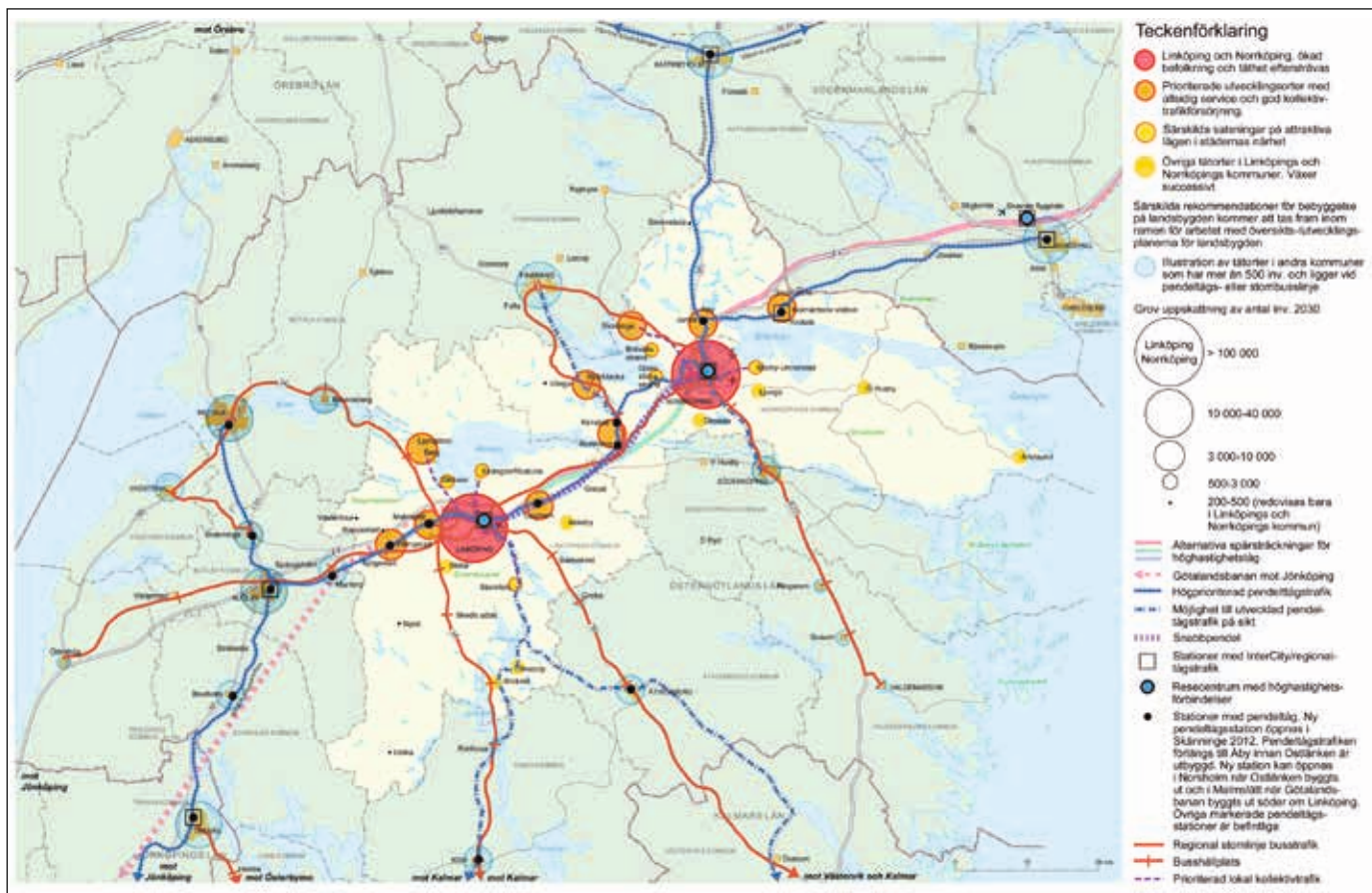
Att ta fram en översiktsplan är det första steget på en många gånger lång planeringsprocess, vars mål alltid är en hållbar utveckling för mark- och vattenanvändningen inom kommunen.

Utan en översiktsplan som grund för kommande beslut om exempelvis detaljplanering saknas förutsättningarna för att den önskade utvecklingen ska förverkligas.

Under planprocessen finns möjlighet för vem som helst att framföra synpunkter på planförslaget, först under samrådet och sedan under utställningen. I detta planarbete har även ett tidigt medborgarsamråd genomförts, då landsbygdsbor och verksamma på landsbygden under perioden januari-mars 2013 bjöds in till möten för en dialog kring landsbygdsutveckling.

Tidig medborgardialog

Ortsstruktur 2030 - ur Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping

Denna översiktsplans förhållande till andra planer

Översiktsplanen för landsbygden och småorterna utgör del 3 av den kommuntäckande översiktsplanen för Linköpings kommun – del 1 är den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping och del 2 är översiktsplanen för staden Linköping (båda antagna av kommunfullmäktige i juni 2010). Tillsammans ersätter de tre delarna översiktsplanen för Linköpings kommun från 1998.

I *Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping* anges ett perspektiv på 200 000 invånare i kommunen 2030. I planen redovisas en Ortsstruktur där Linköping och Norrköping får en ökad befolkning, där de större tätorterna i goda kommunikationslägen prioriteras, där särskilda satsningar görs i orter i attraktiva lägen nära städerna och där övriga orter växer successivt. I ett räkneexempel i planen anges att landsbygdsbefolkningen ska öka med 9 procent fram till 2030. I denna plan utvecklas Ortsstrukturen i den gemensamma översiktsplanen till att omfatta alla orter i kommunen. Detta för in de mindre orterna i kommunen i ett sammanhang och visar hur de förhåller sig till andra orter. I denna plan redovisas nya attraktiva boendemöjligheter i de mindre orterna i kommunen.

En kommun kan välja att fördjupa den kommuntäckande planen för ett avgränsat område där man vill utreda, förändra eller utveckla mark- och vattenanvändningen. I Linköpings kommun finns flera fördjupningar för de större tätorterna och för några stadsdelar i Linköping. Antagna s.k. fördjupade

översiktsplaner för större tätorter finns för Askeby (1991), Brokind (1994), Ljungsbro-Berg (1994), staden Linköping (2010), Lingham (2012) och Ekängen-Roxtuna och Distorp-Gärstad (2012). Översiktsplaner finns även för Roxenbaden (1994) och Sättuna (2012). Arbetet med att upprätta nya översiktsplaner för Bestorp, Brokind, Ljungsbro-Berg och Vikingstad pågår (december 2013).

I och med att denna plan antas ersätter den även de fördjupade översiktsplanerna för Askeby (1991), Bankekind (1983), Roxenbaden (1994) samt underlag för lokalisering av vindkraft (2004).

Planområdet

Planområdet omfattar hela Linköpings kommun med undantag för staden Linköping och tätorterna Bestorp, Brokind, Ekängen, Ljungsbro-Berg, Malmslätt, Vikingstad, Lingham och Sturefors. För dessa tätorter har upprättats, eller ska upprättas, särskilda fördjupade översiktsplaner (se ovan). Inte heller Sättuna ingår i planområdet då en fördjupad översiktsplan har upprättats för denna ort. Se karta sidan 4.

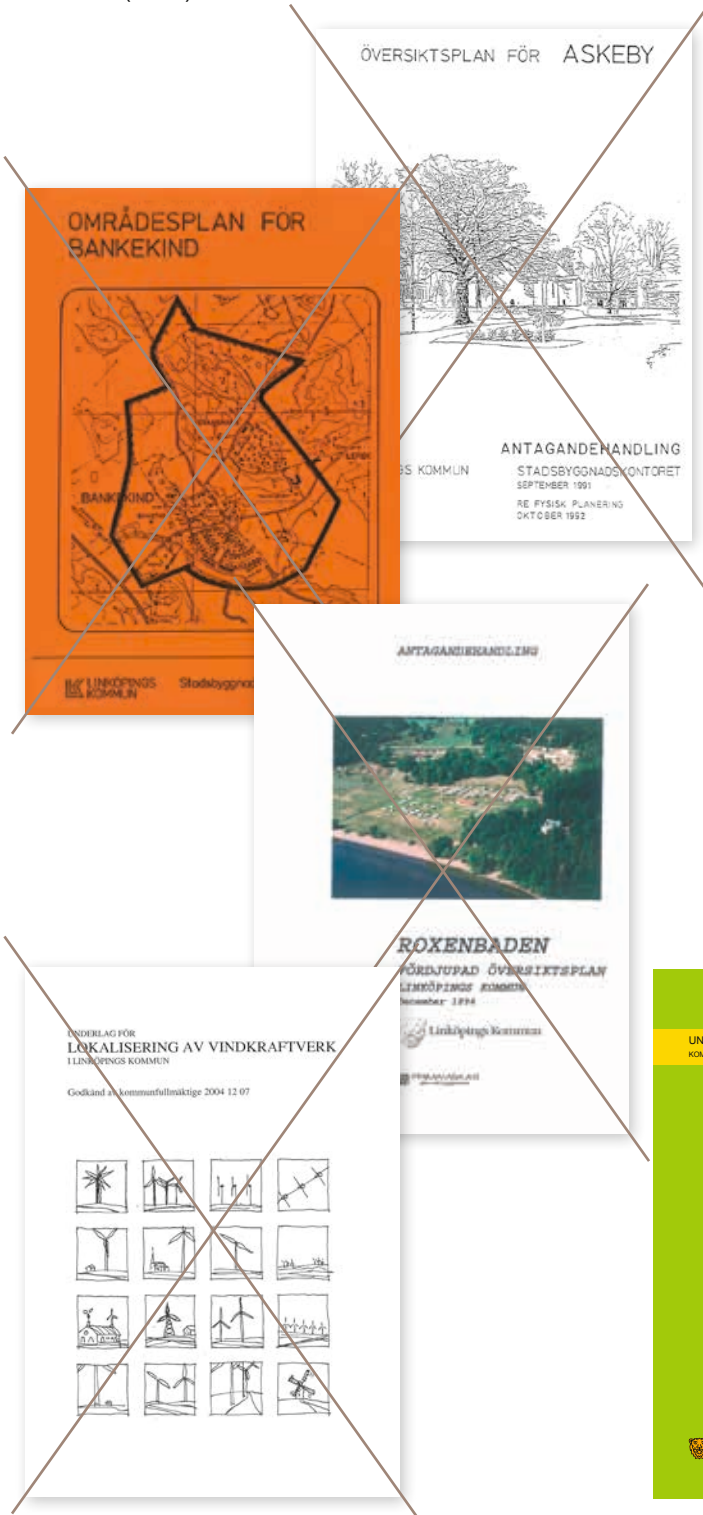
Planhandlingar

Planhandlingarna består av följande dokument:

- Översiktsplan för landsbygden och småorterna i Linköpings kommun. Antagandehandling juni 2014.
- Översiktsplan för landsbygden och småorterna i Linköpings kommun. Konsekvenser. Juni 2014.

Särskilt framtagna underlag för denna plan:

- Översiktsplan för landsbygden och småorterna i Linköpings kommun. Planeringsförutsättningar. Juni 2013. Kompletterad juni 2014.

Mål och utgångspunkter

En tillbakablick på landsbygdens utveckling

Kommunens centrala delar tillhör den bördiga östgötsläätten som under de senaste århundradena varit dominerad av välbärgade bönder.

Norra delen av kommunen räknas till skogsbygden, med förkastningsbranten mellan Boren och Roxen som tydlig gräns. Alltsedan medeltiden och fram till 1800-talets början var näringslivet i den delen av nuvarande Linköpings kommun inriktat på bergsbruk.

Områden söder om staden Linköping brukar karaktäriseras som övergångsbygden, ett småkuperat omväxlande landskap rikt på hagmarker och lövskogspartier. Söder därom vidtar skogsbygden.

Dessa skilda geografiska förhållanden har gett olika förutsättningar vilket påverkat bebyggelsens utformning. Den äldre bebyggelsen på slätt- och skogsbygderna är präglad av att merparten av markerna ägdes av bönder medan stora gods dominerade i övergångsbygderna.

I det sena 1800-talet skedde en viss industrialisering på landsbygden, dock endast i mycket begränsad utsträckning på slätten. Det var främst olika hantverksföretag som växte och genomgick viss mekanisering. Exempel på detta är kvarnar, vattensågar och garverier. Vattenkraften var inledningsvis den viktigaste lokaliseringsfaktorn.

När järnvägen byggdes ut etablerades en rad företag i stationssamhällena. I exempelvis Gistads stationssamhälle etablerade Centralföreningen ett magasin och vidare öppnades två speceriaffärer, en mjölkaffär och ett kafé i närheten av järnvägsstationen.

I början av 1900-talet inleddes i långsam takt elektrifieringen av landsbygden. Det var dock först efter första världskrigets slut som elektrifieringen sköt fart på allvar. Detta möjliggjorde effektiviseringar inom en rad verksamhetsfält, bland annat kunde exempelvis kvarnar elektrifieras liksom mjölkningen.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling är ett komplext begrepp. Det kan ses som en process och ett förhållningssätt för att nå "en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov" (Brundtlandkommissionens definition). Det kan också uttryckas som en utveckling som säkerställer god miljö samt hälsa, ekonomisk och social välfärd och rättvisa för både dagens och kommande generationer. Det är en samhällsutveckling som utgår från demokratiska värderingar där alla individer har förutsättningar och vilja att medverka och ta aktiv ställning för såväl lokal som global hållbar utveckling.

Hållbar utveckling har tre ömsesidigt beroende dimensio-

Östgötsläätten. Foto: Gustav Pettersson

ner: ekologiska ramar, ekonomiska medel och sociala mål om global och lokal rättvisa och välfärd. Om en av dessa dimensioner saknas eller nedprioriteras, finns inte förutsättningarna för att utvecklingen ska bli hållbar.

Ett klimat i förändring -Ekologiska ramar

Med ekologiska ramar menas de av naturen givna förutsättningarna, som ger ett slags ramverk för vilka typer av åtgärder, verksamheter eller förändringar som naturen och jorden klarar av. Inom dessa ramar kan man – med de ekonomiska medel som den tänkta utvecklingen ger – arbeta för att nå de sociala målen om rättvisa och välfärd för alla. Det finns bara ett jordklot, och det sätter en i sig absolut ram för vad som är möjligt. Samtidigt använder människan resurser på ett sätt som tyder på omedvetenhet om denna omständighet.

På landsbygden handlar dimensionen ekologiskt hållbar utveckling – på en strukturell nivå – om lokalisering av ny bebyggelse, såväl nya bostäder som verksamheter, i förhållande till befintliga samhällsstrukturer. En viktig del är begränsning av utsläpp från kommunikationer. Det innebär att strukturen ska ge ökade förutsättningar för arbetspendling via kollektivtrafik eller med cykel. Det kan också innebära en differentiering av resandet; bil några av veckans dagar, en kombination av cykel och kollektivtrafik andra dagar och samåkning de återstående dagarna. En annan möjlighet är att inte resa alls genom att, där så är möjligt, arbeta hemifrån via en allt mer utbyggd IT-infrastruktur. I översiktsplanen utreds och läggs strukturen fast för markanvändning och kommunikationer. En av de viktigaste aspekterna är att fler människor genererar mer rörelse. Så stor andel som möjligt av denna rörelse ska då ske med så liten påverkan på miljön som möjligt.

Det är av stor betydelse att alla samhällsaktörer deltar i arbetet med att hejda den pågående klimatförändringen som beror på mänsklig påverkan. Kommunernas roll i arbetet är avgörande för att uppnå nationellt framgångsrikt resultat. Inom ramen för begreppet hållbar utveckling ryms såväl effektiva

energisystem- och transportlösningar, med ökad användning av förnyelsebara bränslen och minskad elanvändning, som att kommunens ställer krav vid både upphandling och exploatering av kommunal mark. Det är inte minst viktigt att också kommunen aktivt arbetar för att engagera och skapa förutsättningar för alla medborgares insikt och medverkan i strävan att minska utsläppen av växthusgaser.

En ekologiskt hållbar utveckling innebär också en klok avvägning mellan bevarande, utveckling och ianspråktagande av de naturgivna förutsättningarna i kommunen.

Ekonomiska aspekter på landsbygdsutveckling – Ekonomiska medel

I detta sammanhang ses pengar som ett ekonomiskt medel som möjliggör en hållbar utveckling. Att samla pengar på hög bidrar inte till social rättvisa och välfärd – varken i världen eller lokalt. En positiv befolkningsutveckling och plats för verksamheter med en genomtänkt lokalisering, som innebär arbetstillfällen, ger individen möjlighet att göra hållbara val när det gäller exempelvis konsumtion och resvanor. I en hållbar utveckling är pengar och ekonomiska system ett medel, inte ett mål i sig.

En ekonomisk bedömning av ett planförslag ska omfatta de kostnader och intäkter som ett genomförande kan innebära, men det finns också värden som inte är lika lätta att översätta till ekonomiska termer, exempelvis sociala miljöer, som ger förutsättningarna för ökad livskvalitet, eller minskad miljöpåverkan genom förändrade resvanor.

Det goda livet för alla - Sociala mål

Det finns naturligtvis egenvärden både i en frisk miljö och en sund ekonomi, men det övergripande målet i en hållbar utveckling är ett gott liv för nuvarande och framtida generationer. Viktiga – och samtidigt generella – delar av det goda livet finns i begreppen jämlikhet, jämställdhet, tillgänglighet samt socialt sammanhang och gemenskap. En annan viktig del av det goda livet är att kunna påverka hur och var man bor och bo där man vill, oavsett om detta är i staden, i en mindre ort eller på landsbygden.

Översiktsplaner ska i linje med målen för ett jämlikt samhälle ge förutsättningar för planering och byggande av bostäder som främjar integration ur etniskt och socialt perspektiv. Planeringen har en inriktning på tillgänglighet för alla samhällsgrupper genom platsanpassad, väl fungerande kollektivtrafik, tillgänglighet till mötesplatser i småorterna, offentlig och kommersiell service samt god tillgång på grönområden. Det finns alltså mycket att göra för att nå de sociala målen, och ansvaret för denna utveckling ligger hos samhället och individen gemensamt. Det är inte ett mål i sig att alla ska vilja bo på landsbygden eller i en småort, men förutsättningar att förverkliga ett önskat boende ska inte förbehållas dem utan

eventuella funktionshinder.

Det ska vara lätt att ta sig fram på trottoarer, gångvägar, övergångsställen och i parker och använda lokaltrafik där detta finns. Lekplatser ska så långt som möjligt anpassas till såväl barn som vuxna med funktionsnedsättning. Alla ska kunna vara med i samhällsgemenskapen och ta del av kommunens hela utbud av möjligheter. Tillgänglighet för alla är ett jämlikhetskrav och en demokratifråga.

Vilka beslut vi fattar påverkas ofta både av den fysiska och den sociala omgivningen. Det finns ett antal individuella beslut att reflektera över som t. ex. om man ska bo på landsbygden och hur man kan agera för att bidra till en hållbar utveckling både i den närmaste omgivningen och även sett till strukturella mönster i hela kommunen. Goda lokala exempel bör lyftas fram.

En viktig åtgärd för att förverkliga den kommunala ambitionen att nå fler sociala mål och öka förutsättningarna för att fler ska få leva det goda livet är ur ett planperspektiv att genomföra omfattande samråd med allmänheten när översiktsplaner upprättas.

I en översiktsplan, som är ett strategiskt verktyg som ska gälla för lång tid framåt, är det av särskild vikt att integrera hållbarhetsperspektivet och därigenom – på en övergripande nivå – skapa förutsättningar för ett bra liv för både dagens och kommande generationer. Samspelet mellan befintliga strukturer i samhället och individuella beslut, som i slutändan tillsammans kan bidra till en hållbar utveckling ur alla dimensionerna, är därför mycket betydelsefullt. Befintliga samhällsliga investeringar i exempelvis teknisk infrastruktur bör utnyttjas och innebörden av de förslag och nya möjligheter som visas i översiktsplanen måste ge individen möjlighet till kloka beslut.

Viktiga ställningstaganden som påverkar planarbetet

Nationella och regionala mål

Sverige har en nationell folkhälsopolitik vars övergripande mål är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Riksdagen har också 2008 fattat beslut om transportpolitiska mål med elva målområden.

I april 1999 antog riksdagen femton *nationella miljökvalitetsmål*. Målen beskriver de egenskaper som vår natur och kulturmiljö måste ha för att samhällsutvecklingen ska vara miljömässigt hållbar. I november 2005 lades miljökvalitetsmålet "Ett rikt växt- och djurliv" till de redan antagna 15.

Miljömålsarbetet i Östergötland fokuserar idag på fem miljöområden som är centrala för att vi ska nå de nationella miljökvalitetsmålen och en hållbar utveckling. Förändrat arbete och insatser behövs särskilt för målområdena byggd miljö, energiförsörjning, odlingslandskapet, transporter och övergödning.

Regionalt Utvecklingsprogram >2030 för Östergötland

Det Regionala utvecklingsprogrammet (RUP) är en samlad strategi för regionens utvecklingsarbete och baseras på en analys av Östergötlands särskilda förutsättningar. *RUP >*

2030 ska vara vägledande för kommuner, landsting, statliga myndigheter, näringsliv och det civila samhället. Programmet har utarbetats av Regionförbundet Östsam i samråd med kommunerna och landstinget och i en process där företrädare för näringslivet, olika offentliga organisationer och den civila sektorn deltagit. Programmet kan därför ses som många aktörers samlade viljeinriktning. *RUP > 2030* blickar fram mot 2030 och är en vidareutveckling av det utvecklingsprogram som antogs 2006 – *Östgötaregionen 2020*.

Kommunens strategiska plan med övergripande mål

Kommunfullmäktige antog den 27 september 2011 *Strategisk plan med övergripande mål* som berör högt prioriterade frågor/områden av betydelse för kommunens utveckling i ett flerårigt perspektiv. Dokumentet är en viktig grund för arbetet med all översiktlig planering. Av särskild betydelse för planarbetet är följande text i dokumentet:

"Linköping är inte bara storstad, utan också en stor landsbygdskommun. Möjlighet till vackra boendemiljöer utanför tätorterna och den starka företagard tradition som finns på landsbygden är en viktig byggsten i Linköpings attraktivitet".

Beslut om inriktningen i det fortsatta översiktsplanarbetet

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2005 om inriktningen för det fortsatta översiktsplanarbetet. I dokumentet anges ett antal mål för den framtida utvecklingen i kommunen som är relevanta för landsbygden och småorterna:

- Förutsättningar ska skapas för ett integrerat och tryggt samhälle. Bland annat ska variation avseende bebyggelse typer och upplåtelseformer inom respektive stadsdel/ort eftersträvas.
- Boendemiljöerna ska vara vackert belägna.
- Kommuninvånarna ska ha god tillgång till parker, natur- och grönområden av god kvalitet.
- Det relativa transportbehovet ska begränsas. Biltrafikens andel av transportarbetet ska minska till förmån för cykel- och kollektivtrafiken.
- De tekniska försörjningssystemen ska vara miljövänliga och långsiktigt hållbara.

Landsbygdsstrategi

Kommunfullmäktige antog i mars 2013 en landsbygdsstrategi för Linköpings kommun. Landsbygdsstrategin är en färdplan för att Linköping ska bli en av "Sveriges bästa landsbygdskommuner". I strategin lyfts kommunens landsbygd fram som viktig en del av ett attraktivt Linköping med god livskvalitet och livsmiljö, bra boende- och fritidsmöjligheter samt framgångsrikt företagande. Landsbygden ger både tillväxt och attraktionskraft och det finns därför ett stort behov av att förvalta landsbygden väl, särskilt för en storstadskommun.

Landsbygden kan heller inte ses som isolerad utan som en del av den större helhet, som den utgör tillsammans med tätort-

terna i kommunen. Stad och land växer i en växelverkan med varandra där en stor del av de enskilda enheternas attraktivitet ligger i helheten och närheten mellan stad och land. Liksom staden och tätorterna har stora värden och kvaliteter i sig så har landsbygden och dess särart från staden ett egenvärde, inte bara för dem som valt att bo och verka där utan även för boende i staden och för besökare i kommunen. Många tillbringar stora delar av sin fria tid på landsbygden med vandring, skidåkning, jakt eller vid en badsjö. Landsbygden har således ett värde både som boplats, producent av varor och plats för upplevelser/rekreation samt som värd för en stor del av vårt natur- och kulturarv.

Relationen mellan landsbygdsstrategi och översiktsplan
Landsbygdsstrategin är en övergripande strategi för den kommunala verksamheten. Översiktsplanen är en mark- och vattenanvändningsplan för landsbygden och småorterna.

Mål för besöksnäringen

Visit Linköpings långsiktiga huvudmål är utformade utifrån de mål som fastställts 2010 i *Nationell strategi för svensk besöksnäring*. Som kommun är det viktigt för Linköping att sträva mot de gemensamma målen för landet och även för regionen. På så sätt ökar förutsättningarna för att alla aktörer tillsammans kan nå de högt satta målen. Linköpings mål är:

- Dubblerad turismomsättning i kommunen från 2010 till 2020.
- Ökad sysselsättning, inom turismsektorn, i kommunen med 60 procent från 2010 till 2020.

Visit Linköping ska genom utveckling och samordning av besöksnäringen arbeta för att nå målen inom Linköpings kommun. För att detta ska lyckas måste utvecklingen ske i nära samverkan med besöksnäringen i Linköping samt med olika nämnder och bolag inom Linköpings kommun.

Andra policydokument

Andra mäldokument som har beaktats i samband med upprättande av planen och som finns närmare beskrivna i underlaget *Planeringsförutsättningar* är:

- *Folkhälsopolitisk policy för Östergötland 2011-2014*
- *Linköpings kommuns program för social hållbarhet 2011-2014*
- *Linköpings kommuns handikappolitiska handlingsprogram 2009-2012.*
- *Kultur- och fritidsnämndens politiska mål 2010-2011*
- *Kultur- och fritidsstrategi 2011-2014*
- *Kulturpolitiskt handlingsprogram. Kulturpolitik – en vägvisare till år 2015*
- *Bygg- och miljönämndens riktlinjer för enskilda avlopp. December 2013*
- *Lokala föreskrifter enligt miljöbalken*

Miljö- och riskfrågor

Det finns ett flertal miljö- och riskfaktorer som berör och påverkar landsbygden och småorterna. I *Miljö- och riskfaktorer i Linköpings kommun – underlag 2010*, redovisas på ett övergripande sätt vilka rekommendationer, riktvärden och miljö kvalitetsnormer för vägtrafikbuller, luftföroreningar, förorenad mark, radon, översvämningar, farligt gods med mera som kommunen tillämpar. Dessa rekommendationer gäller för hela kommunen. Underlaget kommer att utvecklas till ett tillägg till översiktsplanen. Avsnitt om buller, vatten och klimatanpassning kommer att uppdateras. I underlaget *Planeringsförutsättningar* konkretiseras miljö- och riskfrågorna utifrån planområdets faktiska förhållanden. I korthet behandlas följande frågor i *Planeringsförutsättningar*:

Buller, luftföroreningar, radon och förorenade områden

Buller, speciellt flyg- och vägtrafikbuller, är ett miljöproblem som många människor utsätts för. Hälsan kan påverkas av buller på flera sätt, exempelvis genom stress, koncentrations svårigheter, störd sömn och vila, försvårad inlärning med mera. Kommunens ambitioner vad gäller buller kommer att hanteras i ett tillägg till översiktsplanen.

Utsläpp av *luftföroreningar* bidrar till klimatiförändringarna och orsakar växtskador, korrosion, övergödning och försurning. Luftföroreningar kan också vålla sjukdomar och förkorta den förväntade livslängden hos människor.

Radon är en radioaktiv gas, vars sönderfallsprodukter kallas radondöttrar. Vid inandning kan den alfastrålning, som radondöttrarna avger, ge upphov till cancer i lungor och luftvägar. Översiktlig inventering av områden med risk för markradon har genomförts av Statens Geotekniska Institut (SGI). Utredningen ger en grov anvisning om risken för radonavgång. Områden har indelats i låg-, normal- respektive högriskområden. Inom kommunen finns ett större område med alunskiffer från Roxens västra strand och västerut mot Vättern.

Under de senaste åren har även *förorenade områden* uppmärksamats allt mer och det finns ett stort behov av ökad kunskap. Vissa förorenade områden kan orsaka både hälso- och miljöproblem om de inte saneras. Kommunens ambitioner vad gäller förorenade områden kommer att hanteras i ett tillägg till översiktsplanen.

Översvämningar

SMHI:s översvämningsskartering visar vilka områden som kommer att översvämmas vid olika ökade vattennivåer. I enlighet med de rekommendationer som redovisas i *Miljö- och riskfaktorer i Linköpings kommun – underlag 2010* är ett antal mark-

områden inom kommunen inte är lämpliga för exploatering över huvudtaget, och andra kräver ytterligare utredning innan exploatering kan bli aktuell. De risker som finns i ett översvämningssbenäget område är att det kan bli materialskador på hus, inträngande avlopp in i vattenbrunnar med mera. Nybrobaden och Holmen är områden med fritidshus vid Roxens strand som är översvämningssbenägna.

Dricksvatten

Linköpings stads vattenförsörjning och även andra tätorters vattenförsörjning (med undantag för Ulrika) sker idag via två vattenverk, Råberga och Berggården, som förses med råvatten via två oberoende ytvattentäkter Stångån, (vattenintag vid Råberga) respektive Motala Ström (vattenintag i Ljung). De risker som finns är att ytvattentäkten förorenas av till exempel miljögifter eller att det förekommer parasiter i vattnet. Att det fastställs vattenskyddsområden kring vattentäkter är mycket viktigt.

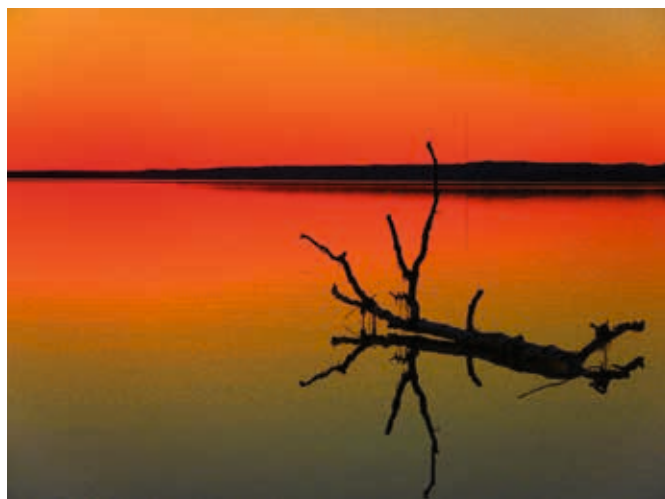
Ulrika har en egen grundvattentäkt. Risk är att grundvattnet förorenas till exempel genom inläckage av avloppsvatten.

På landsbygden och i småorterna är det vanligast att fastigheter har grävda eller egna borrhälsbrunnar. Risk är att grundvattnet förorenas, till exempel genom inläckage av avloppsvatten.

Vattnets kretslopp, dess transportförmåga och egenskaper som lösningsmedel innebär att det finns starka samband mellan markanvändning och vattenpåverkan. Därför är det viktigt att långsiktigt skydda yt- och grundvattentillgångar av betydelse för dricksvattenförsörjningen.

Avlopp

Inom kommunen finns många bebyggelsegrupper och enskilda fastigheter med undermåliga avloppsanläggningar. Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun fastställer riktlinjer som är anpassade efter lokala förhållanden. Enskilda avloppsanordningar som ligger i områden med tydliga övergödningssproblem såsom igenväxning av vattendrag, förhöjda nitrathalter i vattentäkter etc. har högst prioritet. Krav på åtgärder ställs när en avloppsanordning bedöms som bristfällig.

Roxen. Foto: Anton Åhammar

För närvarande (december 2013) pågår arbetet med upprättande av en VA-plan för Linköpings kommun. Syftet med VA-planen är att få en heltäckande långsiktig planering för hela kommunen både inom och utanför nuvarande VA-verksamhetsområden. VA-planeringen blir ett verktyg för att lyfta fram problem och utmaningar, för budgetarbete och för att visa var, när och i vilken ordning man ska bygga ut den allmänna VA-anläggningen. Det ger även en möjlighet att planera för en långsiktig hållbar VA-försörjning i områden som inte berörs av de allmänna vattentjänsterna. Ett genomförande av VA-planen kommer att leda till att utsläppen av näringsämnen till sjöar och vattendrag minskar.

Dagvatten

Linköpings kommun arbetar för att möjliggöra avledning av dagvatten över gräs- och planteringsytor, diken, våtmarker, dammar med mera för att återföra så stor andel av vattnet till naturen som möjligt. Flödet av dagvatten är ojämnt över tid, vilket innebär att systemet måste vara flexibelt utformat och dimensioneras för såväl låga som höga flöden. Klimatförändringarna kan medföra högre flöden vilket ställer krav på placering av byggnader och annan infrastruktur, så att de anpassas efter vattnets väg mot flödessvackor och lågpunkter. Omhändertagandet av dagvatten kan användas för att skapa nya vattenmiljöer som även innebär fördröjning innan dagvattnet når recipienterna.

Strategiska ställningstaganden

Hållbar landsbygdsutveckling i Linköpings kommun – strategiska ställningstaganden

En levande landsbygd

Att skapa förutsättningar för byggnation samt att göra det möjligt för många – i olika livssituationer – att bo på landsbygden är av stor vikt för en levande landsbygd, liksom att bygga hållbart, både när det gäller enskilda hus samt sett till strukturen. Det är också en viktig förutsättning och därför prioriterat – för ett växande Linköping. Samtidigt är det viktigt att byggandet inte får negativa miljökonsekvenser och att det i första hand sker i områden som tillhör en hållbar struktur i kommunen. Den hållbara strukturen ska också vara attraktiv.

Bebyggelsen på landsbygden i kommunen är idag utspridd, med en viss koncentration till mindre tätorter och småorter. Totalt finns cirka 60 småorter i kommunen. Av dessa är cirka 20 fritidshusområden eller områden med fritidshus som helt eller delvis omvandlats till åretruntbostäder. Dessa orter behandlas nedan i avsnittet ”Fritidshus kan bli åretruntbostäder – i vissa fall”. De flesta småorter ligger vackert belägna i landskapet, på slätten, vid sjöar eller i skogslandskapet med nära tillgång till fina rekreationsområden. Bebyggelsen är glesare i den norra delen av kommunen vid Prästtomta, där Försvarsmakten har sitt övningsområde. Glesare bebyggelse finns även i den södra skogsbygden i trakten av Ulrika, varifrån det är lite längre restider in till staden. Kommunens begränsade yta med relativt korta resor är en bra grund för att Linköpings kommun ska kunna utveckla landsbygden och att skapa nya attraktiva boendemiljöer i en Ortsstruktur som är hållbar.

Många av småorterna ligger i anslutning till de större vägarna där bra kollektivtrafik finns. Utefter dessa stråk är orterna ofta anslutna till kommunala vatten- och avloppsledningar samt till det optofiberbaserade bredbandsnätet. Utvecklingsmöjligheterna är här särskilt gynnsamma.

I kommunens småorter och på landsbygden finns ofta en stark social sammanhållning. I en småort känner alla varandra och vardagsumgänget är för det mesta mer omfattande än i bostadsområden i städer och i större tätorter. På landsbygden finns många byalag eller liknande organisationer som arrangerar olika evenemang som innebär att människor ofta träffas och umgås. Byalagen utgör också folkets röst och bevakar lokala intressen gentemot kommunen, Trafikverket etc. Den starka sociala sammanhållningen i småorterna är i sig en bra grund för hållbar landsbygdsutveckling.

Många attraktiva områden för boende

I Linköpings kommun finns mycket goda möjligheter att bo och

Tift södergård. Foto: Erika Schultz.

leva ett bra liv med en fungerande vardag även utanför staden och de större tätorterna. Boende på landsbygden innebär ett boende i en lugn miljö, nära naturen och den lokala servicen som finns där. Om man bor på landsbygden är det inte långt att åka in till staden – för de flesta en restid på högst en halvtimme med bil eller med kollektivtrafik där sådan finns. Det går utmärkt att bo på landsbygden eller i någon av kommunens småorter, pendla in till en arbetsplats i staden och utnyttja det service-, kultur- och idrottsutbud som finns där. På landsbygden finns det dock skolor och förskolor bara i några av de mindre orterna. I den växande kommunen Linköping är förutsättningarna goda att hitta ett attraktivt boende på landsbygden och småorterna för dem som inte vill bosätta sig i staden eller i de större tätorterna. I denna översiktsplan redovisas många nya möjligheter till ett lantligt boende i attraktiva miljöer.

Kommunens möjligheter att påverka byggandet

Det finns flera faktorer gällande ett brett bostadsutbud och byggnation som kommunen inte har rådighet över. Kommunen bygger till exempel inte bostäder men ställer genom ägardirektiv krav på allmännyttan att blandade upplåtelseformer ska finnas att tillgå i hela kommunen. Enligt lag måste detta ske på affärsmässiga grunder vilket kan begränsa möjligheterna. Privata byggherrar bygger givetvis på eget initiativ, men även här kan det finnas hinder, till exempel i form av svårigheter att få tillräckligt stort lån för nybyggnation på landet. Kommunens strategi är dock att möjliggöra ett ökat boende på landsbygden och att de, som önskar bosätta sig i kommunen, ska ha möjlighet att bygga där. Kommunen ska bidra med kunskap och kompetens samt arbeta för att möjliggöra den sökandes önskningsar. All byggnation måste dock vägas mot intresset att utveckla och förvalta

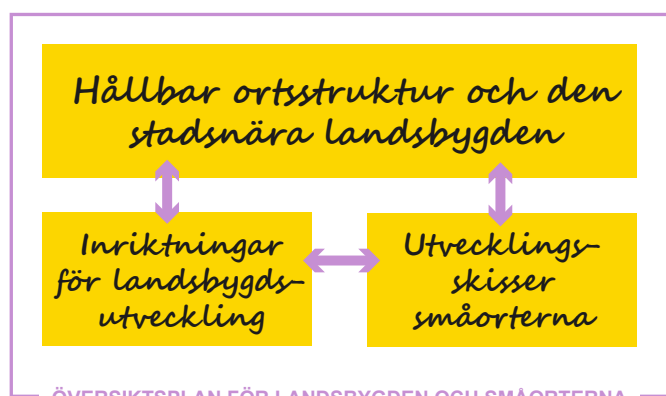
landsbygden även på lång sikt samt att byggnation ska ske i enlighet med plan- och bygglagen. Bebyggelse måste även alltid lämplighetsprövas med hänsyn till riksintressen, landskapets karaktär, klimat-, natur-, rekreations- och kulturvärden, kommunalekonomiska överväganden samt möjligheter till lämpliga vatten- och avloppslösningar. I en översiktsplan har kommunen möjlighet att reservera mark för bostadsbyggande i orter och att ange riktlinjer för ny bostadsbebyggelses lokalisering på landsbygden.

Planförslagets innehåll och dess konsekvenser ska leda till att syftet med planen uppnås. Planens syften är att:

- skapa förutsättningar för en positiv utveckling av landsbygden och småorterna,
- redovisa åtgärder som leder till att de politiska målen att hela Linköpings kommun ska vara attraktiv för boende och företagande kan uppfyllas,
- se till att den framtida utvecklingen på landsbygden och i småorterna är miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar.

För att kunna utarbeta en plan som uppfyller syftena behöver man dela upp, behandla och redovisa innehållet på olika nivåer. En nivå består av strategiska ställningstaganden, en nivå av inriktningar för landsbygden och småorterna för att nå målen och en nivå av konkreta skisser för utveckling i respektive småort. Planarbetet blir då heltäckande, både generellt strategiskt och platsspecifikt konkret. Genomförandet av inriktningarna, eller åtgärder i enlighet med dem, är en viktig del för att skapa den hållbara strukturen. Rent vatten i sjöar och vattendrag är t. ex. helt nödvändigt för att kommunen ska anses attraktiv och för en god boendemiljö i orterna, oavsett om de ligger vattennära eller ej.

Kommunen ska därför bedriva en aktiv planering för vatten- och avloppshantering utifrån insikten att detta är av strategisk betydelse för en hållbar landsbygdsutveckling och

ÖVERSIKTSPLAN FÖR LANDSBYGDEN OCH SMÅORTERNA

SÄRSKILT BETYDELSEFULLA INRIKTNINGAR I PLANEN

- I den växande kommunen Linköping ska det finnas goda möjligheter att bygga och bo på landsbygden och i småorterna. En bygglovssökandes idéer ska förverkligas så långt det är möjligt med hänsyn till allmänna intressen som natur- och kulturvärden och vatten- och avloppsförhållanden. Kommunen eftersträvar ett miljömässigt hållbart byggande och en hållbar ortsstruktur.
- Efterfrågan på ett stadsnära lantligt boende kan tillgodoses i områdena Kränge, Gullberg, Landeryd, Vårdsberg och öster om Rystad (se kartan sidan 22). Ett områdesprogram ska tas fram för vart och ett av dessa områden med riktlinjer för lokalisering utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppssamordning samt övriga hållbarhetsaspekter som bevarande av jordbruksmark.
- Linköpings kommun ska bedriva en aktiv planering för vatten- och avloppshantering utifrån insikten att detta är av strategisk betydelse för en hållbar landsbygdsutveckling och avgörande för framtida vattenkvalitet i sjöar och vattendrag och för grundvatten i kommunen. Det ska vara tydligt och förutsägbart för den enskilde hur kommunen kommer att hantera vatten- och avloppsfrågor.

avgörande för framtida vattenkvalitet i sjöar och vattendrag och för grundvatten i kommunen.

Helhetsbilden är en grundförutsättning för att ett genomförande av planen kan leda till faktisk landsbygdsutveckling och inte bara skapa goda förutsättningar för det. En del av helhetsbilden finns i den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping där en ortsstruktur med regionalt fokus redovisas.

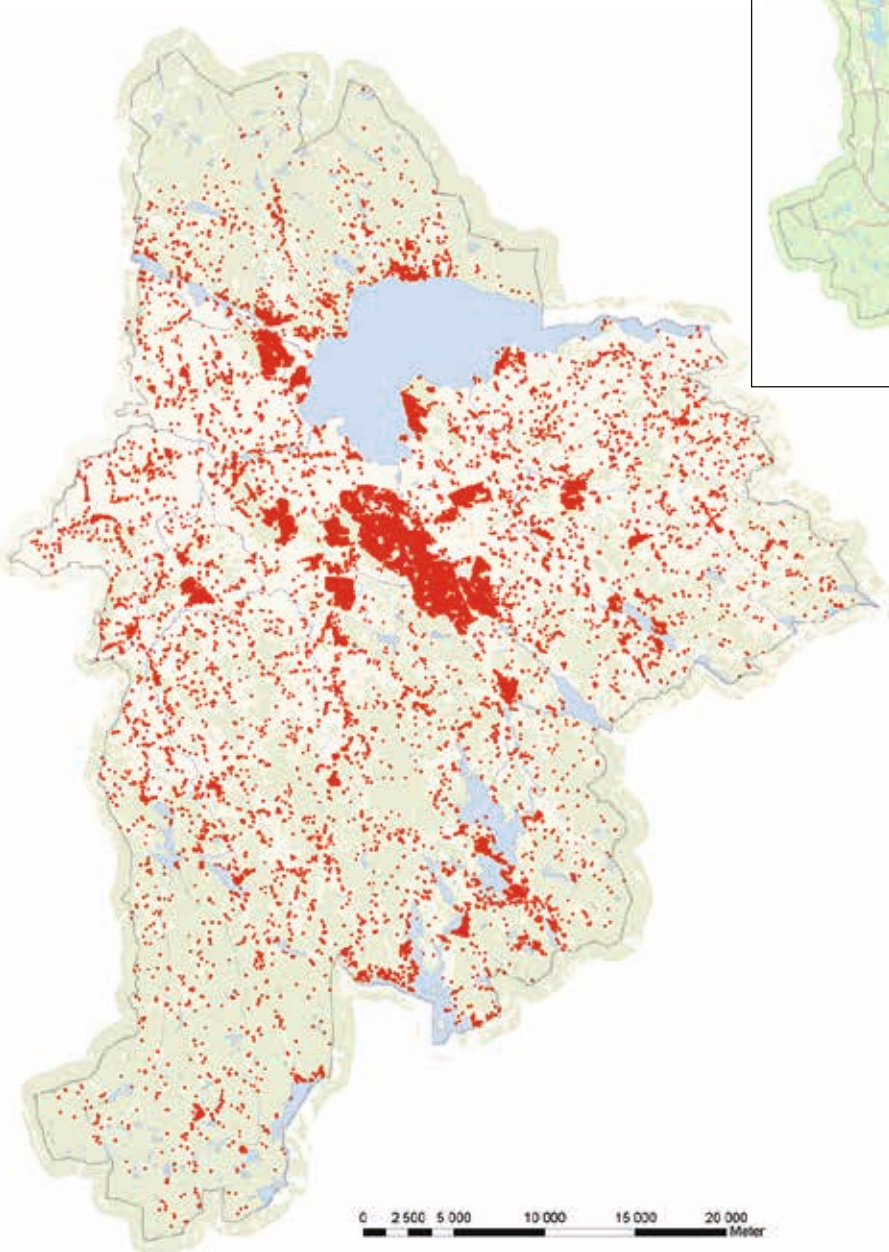
Planarbetet utgår även från att en förutsättning för landsbygdsutveckling är att det i framtiden bor och verkar fler människor på landsbygden och i småorterna än vad det gör idag, och att fler, både stads- och landsbygdsbor, har en utvecklad relation till landsbygden och dess kvaliteter.

Bebyggelsen i Linköpings kommun är relativt spridd, med befolkningkoncentrationer i staden och de större orterna. 29 procent av befolkningen i kommunen bor utanför centralorten och 13,5 procent bor på landsbygden eller i småorter (under 1000 invånare). Av gruppen barn och unga mellan 0-15 år

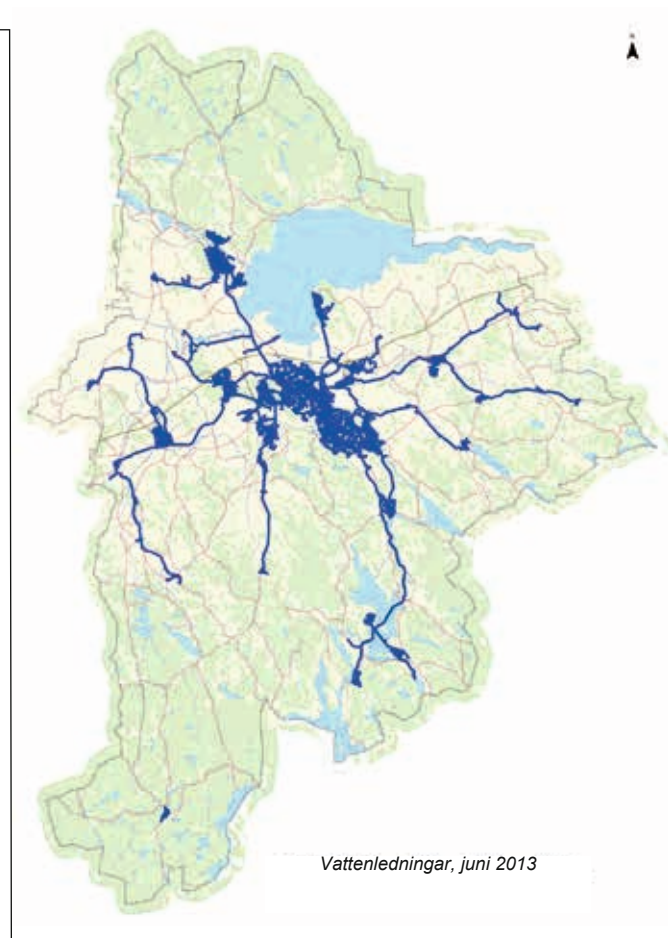
bor hela 38 procent utanför centralorten och 16,5 procent på landsbygden eller i småorter.

Det finns många skäl till att det ser ut som det gör (se kartan). Den historiska utvecklingen är en viktig orsak. Småorter har uppkommit i anslutning till kyrkor där det också byggts ålderdomshem och skolor. Stationsorter har uppstått där det på slätten tidigare fanns ett antal järnvägssystem innan bilen tog över under 1960-talet och järnvägarna lades ner.

Kommunen har också stått för en parallell, strukturell utveckling, med lokalisering av skolor och förskolor, tekniska strukturer med vatten- och avloppsnät, fjärrvärmenät, det senaste tillskottet i form av optokabel (fiberbaserat bredband) och en kommunikationsstruktur för olika typer av transporter. Sammantaget har detta lett till att kommunen ser ut som den gör idag med cirka 60 småorter på landsbygden.

Varje prick motsvarar en adresspunkt i kommunen (där någon bor), juni 2013.

Småorter i Linköpings kommun.

Finge man börja om, med hållbar utveckling för ögonen och ett vitt papper att placera ut orter på, skulle kanske kartan se annorlunda ut. Det vore kanske rimligt att en del orter lokaliserades på annat sätt i förhållande till varandra eller att antal orter varit färre. Men det gagnar knappast en framtida utveckling att försöka få en befintlig struktur att passa in i en efterkonstruerad, mer ideal struktur. Det vore knappast heller lämpligt, eftersom utvecklingen lett till att det finns många goda boendemiljöer i Linköpings kommun som lockar nya in-

vånare att flytta hit. Den befintliga strukturen är en del av planeringsförutsättningarna. Med utgångspunkt i dessa är det nu dags för strategiska avvägningar kring hur en framtida struktur ska se ut och hur den kan utvecklas på ett hållbart sätt. Med detta som utgångspunkt blir det tydligt varför det är viktigt för kommunen att tänka igenom helheten för hur mark och vattnet används på lång sikt. Det finns inga enstaka förändringar som inte har effekt på den långsiktiga hållbarheten, allt hör

ihop. Det är heller inte hållbart att kommunen medverkar till att skapa nya orter, som ska ta plats och resurser från de befintliga. Vilken roll fyller respektive ort i dagens struktur, och vilken roll kan den fylla i en framtida hållbar ortstruktur?

Där stad och landsbygd möts finns många anspråk på vad marken ska användas till. Det finns behov av att värna åkermarken för matproduktion och natur- och kulturområden för de höga rekreativvärdenas skull för både landsbygds- och stadsbor. En del av Linköpings identitet är staden på slätten och ett fortsatt öppet slättlandskap är en minst lika viktig del som stadens siluett i bevarandet av identiteten. Dessa marker är i högsta grad allmänna intressen och markanspråken ska tillgodoses i den hållbara strukturen. Men det är också här som drömmen om det stadsnära lantliga boendet tar form och plats. Hur kan den drömmen hanteras inom ramen för en hållbar struktur och utveckling?

Hållbar ortstruktur och den stadsnära landsbygden

För att planen ska kunna besvara frågan om småorterna och redovisa en hållbar struktur för deras utveckling har alla orter studerats och analyserats, en och en. Med utgångspunkt i planeringsförutsättningar och utvecklingsmöjligheter och mot bakgrund av den medborgardialog som genomförts under vinter-våren 2013 har respektive ort sedan givits en roll i den hållbara ortstrukturen, dels utifrån en helhetsbedömning med kommunfokus, dels i förhållande till alla orter.

Småorterna i kommunen har delats in i olika kategorier, beroende på om de är traditionella boendeorter eller ursprungligen fritidshusområden. Dessa två kategorier har sedan delats in i vardera tre grupper, med olika förutsättning för utveckling på ett hållbart sätt.

Landsbygdsorter med de bästa förutsättningarna för lokalisering av nya bostäder, kollektivtrafik, servicefunktioner och verksamheter på landsbygden.

Landsbygdsorter med förutsättningar för mindre bebyggelsekompletteringar med främst bostäder.

Orter där det i flera fall finns förutsättningar för varsam bebyggelsekomplettering med stor hänsyn till kulturhistoriska värden. Ny bebyggelse i anslutning till kulturmiljöer kan, genom att det ger kontinuitet, bidra till att stärka kulturmiljön.

Omvandlingsområden. Genom detaljplanearbete kan byggrätterna på befintliga fastigheter höjas och antalet tomter med byggrätt för åretruntboende eventuellt utökas.

Möjliga omvandlingsområden. Genom detaljplanearbete kan byggrätterna på befintliga fastigheter höjas och antalet tomter eventuellt utökas för att möjliggöra åretruntboende under förutsättning att en gemensam lösning för vatten- och avlopp genomförs.

Områden med tydlig, enhetlig karaktär av fritidshusområde. Denna karaktär ska bevaras. Undermåliga avloppsanläggningar ska åtgärdas.

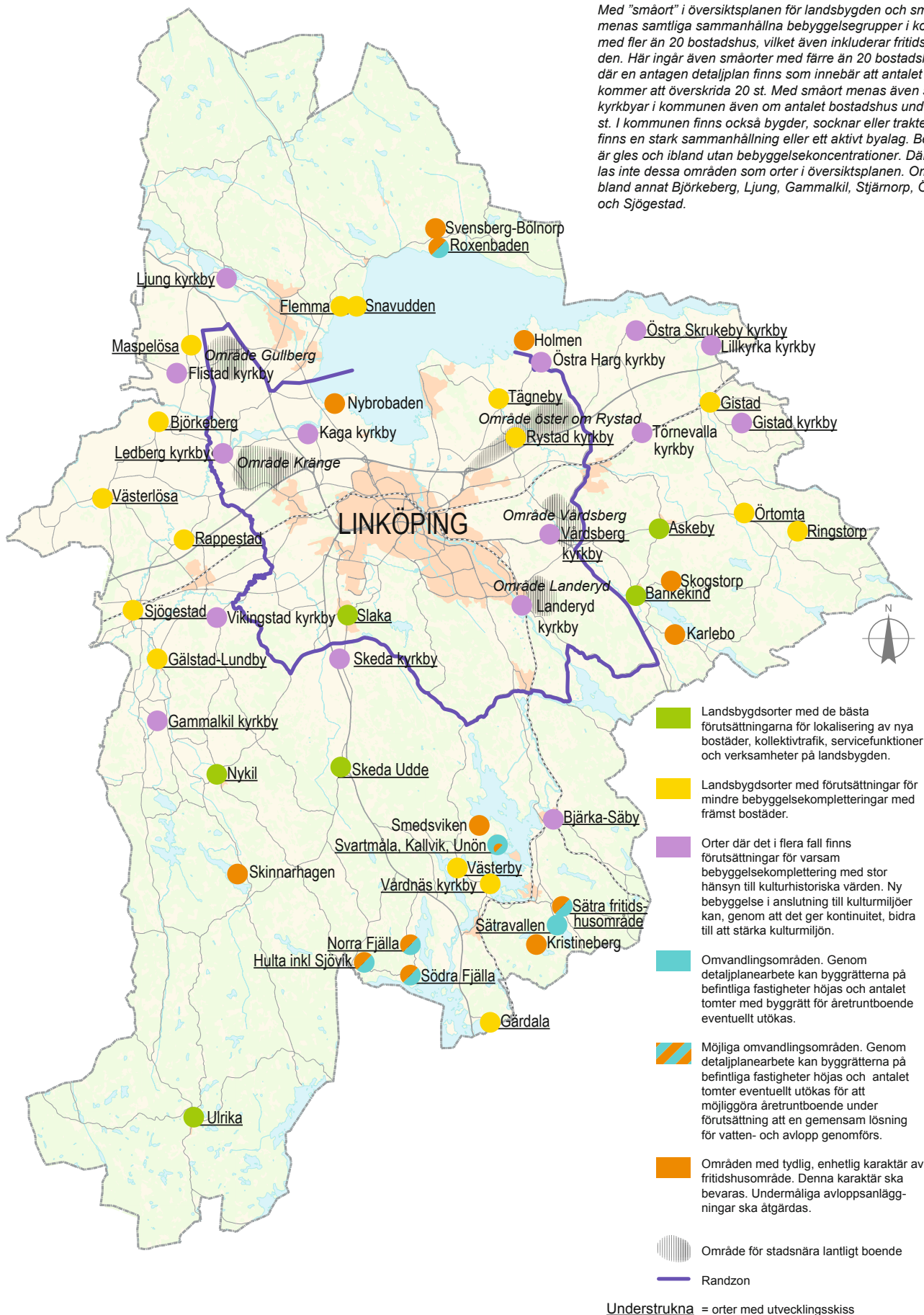
I en del fall har det inte varit entydigt i vilken grupp en ort med fritidshus skulle placeras. Därför finns på kartan en "randig" grupp. Respektive område är utförligare beskrivet i ett inriktningsavsnitt samt i den platspecifika delen av planförslaget. Det stadsnära lantliga boendet, som det ser ut idag, är inte miljömässigt hållbart. Den enskilt belägna villan är på många sätt motsatsen till den täta resurseffektiva staden. En gles struktur försvårar hushållningen med resurser både när det gäller markanvändning och samhällsservice. Det stadsnära lantliga boendet kan dock vara attraktivt och lämpligt för den enskilde medborgaren. En del drömmer om staden, andra om landet och att kommunen kan erbjuda en variation i boendemiljöer är en del av dess attraktivitet.

Om problemet med det stadsnära lantliga boendet, utöver konkurrensen om marken, är ineffektiv markanvändning och ohållbara transporter, bör även det stadsnära lantliga boendet planeras med en rimlig täthet. För att behålla den ursprungliga attraktiviteten med lugn och ro bortanför stadens brus måste bebyggelsen stå i samklang med det omgivande landskapet och ha en sådan skala att sammanhanget inte störs - en slags ostrukturerad struktur. Landskapsanpassningen är central också för bevarandet av Linköpings identitet.

För att kunna besvara frågan om det stadsnära lantliga boendet och om möjligt redovisa hur ett sådant boende kan inordnas i en hållbar struktur för småorterna, har den stadsnära landsbygden särskilt studerats. Med utgångspunkt i planeringsförutsättningar och utvecklingsmöjligheter, och mot bakgrund av den medborgardialog som genomförts under vinter-våren 2013, har fem platser kring staden bedömts ha förutsättningar för utveckling av ett stadsnära lantligt boende och en roll i den hållbara Ortsstrukturen utifrån en helhetsbedömning och i förhållande till alla orter.

Dessa fem områden är alltså prioriterade för stadsnära lantligt boende. Inom andra områden i stadens närhet får pågående markanvändning fortgå och prioriteras för andra allmänna intressen i stadens närhet. Undantaget är enskilda avstyckningar för generationsskifte för ett fortsatt levande jordbruk på östgötasläkten.

Se karta nästa sida.

Framtida mark- och vattenanvändning på landsbygden och för småorterna i Linköpings kommun; hållbar orsstruktur och stadsnära lantligt boende och randzon i mötet mellan stad och landsbygd.

Inriktningar

Jessica Berglund

Elin Lundgren

Sissa Nåbo

Erik Matthiessen

Gustav Pettersson

Yevgenij Ignatov

Bilder från tävlingen "Landet, vischan eller landsbygden". Syftet med tävlingen var att ge unga (13-19 år) en chans att visa upp sin bild av vår landsbygd.

Goda möjligheter att bygga och bo på landet

FAKTARUTA

Översiktsplanen för landsbygden och småorterna omfattar hela kommunen med undantag för de större tätorterna där särskilda fördjupade översiktsplanen har eller ska upprättas. Dessa tätorter är Linköpings stad, Vikingstad, Lingham, Ljungsbro-Berg, Malmslätt, Sturefors, Ekängen-Roxtuna, Sättuna, Bestorp och Brokind.

Med "småort" i översiktsplanen för landsbygden och småorterna menas samtliga **sammanhållna** bebyggelsegrupper i kommunen med fler än 20 bostadshus, vilket även inkluderar fritidshusområden. Även småorter med mindre än 20 bostadshus men där en antagen detaljplan finns som innebär att antalet på sikt kommer att överskrida 20 hus. Med ort menas även samtliga kyrkbyar i kommunen, även om antalet bostadshus understiger 20 st.

I kommunen finns också bygder, socknar eller trakter där det finns en stark sammanhållning eller ett aktivt byalag. Bebyggelsen är gles och ibland utan bebyggelsekoncentrationer. Därför behandlas inte dessa områden som orter i översiktsplanen. Områdena är bland annat Björkeberg, Ljung, Gammalkil, Stjärnorps, Östra Harg och Sjögestad.

INRIKTNING – SMÅORTER

- I den växande kommunen Linköping ska det finnas goda möjligheter att bygga och bo på landsbygden och i småorterna. En bygglovssökandes idéer ska förverkligas så långt det är möjligt med hänsyn till allmänna intressen som natur- och kulturvärden och vatten- och avloppsförhållanden. Kommunen eftersträvar ett miljömässigt hållbart byggande och en hållbar Ortsstruktur.
- I grönmärkade orter finns de bästa förutsättningarna för lokalisering av nya bostäder, kollektivtrafik, servicefunktioner och verksamheter på landsbygden.
- I gulmärkade orter finns förutsättningar för mindre bebyggelsekompletteringar med främst bostäder.
- I lilamärkade orter finns i flera fall förutsättningar för varsam bebyggelsekomplettering med stor hänsyn till kulturhistoriska värden. Ny bebyggelse i anslutning till kulturmiljöer kan, genom att det ger kontinuitet, bidra till att stärka kulturmiljön.
- Kommunen uppmuntrar byggande och upplåtelse av blandade upplåtelseformer på landsbygden (äldreboende, boende för dem med särskilda behov, hyresrätter mm). I småorterna med goda förutsättningar för utveckling (gröna och några gula orter) reserveras mark för byggande av mindre hyreshus för äldre och andra som vill bo kvar i sin hemmiljö.
- I den växande kommunen Linköping, där man planerar för landsbygdsutveckling i småorter i en hållbar Ortsstruktur, kan ett ianspråktagande av mindre arealer jordbruksmark väga tyngre, av hållbarhetsskäl, än ett bevarande av jordbruksmarken. Att komplettera småorterna i ett strukturellt gynnsamt läge är således att tillgodose väsentliga samhällsintressen.

Attraktivt och hållbart boende i småorterna

Landsbygdsorter med de bästa förutsättningarna för lokalisering av nya bostäder, kollektivtrafik, servicefunktioner och verksamheter på landsbygden.

Småorter som tillhör den **gröna kategorin** är orter där det finns viss kommunal service som låg- och mellanstadieskola, förskola och äldreboende. I vissa fall finns även en livsmedelsbutik. I dessa orter finns kollektivtrafik med en turtäthet som gör att det är möjligt att åka kollektivt till en arbetsplats i

Linköping, eller att i framtiden utveckla kollektivtrafiken för att möjliggöra arbetspendling. Det fiberbaserade bredbandsnätet är utbyggt. Orten är ansluten till det kommunala vatten- och avloppsnätet och det finns ledig kapacitet på nätet för att kunna ansluta flera hushåll. I dessa orter finns goda möjligheter till en hållbar utveckling. Utvecklingskisser har upprättats för dessa orter och redovisas och beskrivs under avsnittet "Utvecklingskisser", sidan 95. I skisserna har områden redovisats för ny bostadsbebyggelse, i första hand småhus men även för hyreshus för kvarboende.

Kommunen ser gärna att boendet på landsbygden utvecklas så att fler människor får möjligheten att välja form av boende (lägenhet eller hus, äga eller hyra). Kommunen vill även möjliggöra boende för personer med särskilda önskemål och behov t.ex. personer med funktionsnedsättningar, äldre som kanske vill flytta från ett alltför stort boende i villa eller gård eller för dem som vill skaffa sig sitt första boende. Utökade boendemöjligheter och alternativ skulle kunna underlätta generationsväxling och ge fler möjlighet att bo på landet. Viktigt är dock att även göra det möjligt för dem som önskar bo kvar i sin bygd trots funktionshinder eller åldersrelaterade problem. I de gröna orterna har mark reserverats för hyreshus för olika typer av kvarboende.

Andra markreservationer, kvalitetshöjande åtgärder och trafiksäkerhetsförbättringar redovisas i skisserna. Utvecklingen av dessa orter förutsätter i vissa fall att mindre arealer jordbruksmark tas i anspråk – här prioriteras den hållbara strukturen och ortsutveckling framför ett bevarande av jordbruksmark.

GRÖNA SMÅORTER:

Askeby, Bankekind, Nykil, Skeda Udde, Slaka, Ulrika

Landsbygdsorter med förutsättningar för mindre bebyggelsekompletteringar med främst bostäder.

Småorter som tillhör den **gula kategorin** har vissa förutsättningar för utveckling, men här saknas den kommunala servicen och i vissa fall optokabel och vatten- och avloppsledningar. Utvecklingskisser har upprättats för dessa orter och redovisas och beskrivs under avsnittet "Utvecklingskisser", sidan 95. Bebyggelsekompletteringar i vissa av dessa orter förutsätter hållbara vatten- och avloppslösningar, vilket framgår av beskrivningarna till skisserna. Jordbruksmark tas i anspråk i viss omfattning för bebyggelse i gula orter men endast i orter där ett alternativ till byggande på jordbruksmark saknas. I dessa orter prioriteras således ortsutveckling framför bevarande av jordbruksmark.

GULA SMÅORTER:

Björkeberg, Flemma/Fruktåker, Gistad, Gälstad-Lundby, Gärdala, Maspelösa, Rappestad, Ringstorp, Rystad kyrkby, Sjögestad, Snavudden, Tägneby, Vårdnäs kyrkby, Västerby, Västerlösa, Örtomta

Orter där det i flera fall finns förutsättningar för varsam bebyggelsekomplettering med stor hänsyn till kulturhistoriska värden. Ny bebyggelse i anslutning till kulturmiljöer kan, genom att det ger kontinuitet, bidra till att stärka kulturmiljön.

Småorter som tillhör den **lila kategorin** är orter där förutsättningar för utveckling är begränsade. De flesta av dessa orter är kyrkbyar som utgör kulturhistoriskt värdefulla miljöer (kyrkomiljöer). I de flesta lilamarkerade orter finns förutsättningar för varsam bebyggelsekomplettering med stor hänsyn till kulturhistoriska värden. I samband med förfrågningar om nybebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller någon med motsvarande kulturhistorisk kompetens. Ny bebyggelse i anslutning till dessa kulturmiljöer kan, genom att det ger kontinuitet, bidra till att stärka kulturmiljön. För dessa orter har utvecklingskisser upprättats.

För ett antal lila orter är det inte lämpligt att komplettera bebyggelsen eftersom den kulturhistoriska miljön skulle påverkas alltför negativt. Det finns även andra skäl att inte komplettera vissa kyrkbyar t.ex. att orten är omgiven av jordbruksmark eller att det föreligger översvämningsrisker.

LILA SMÅORTER MED UTVECKLINGSSKISSER:

Bjärka-Säby, Gammalkil kyrkby, Gistad kyrkby, Ledberg kyrkby, Skeda kyrkby, Vårdsberg kyrkby, Östra Skrukeby kyrkby, Ljung kyrkby

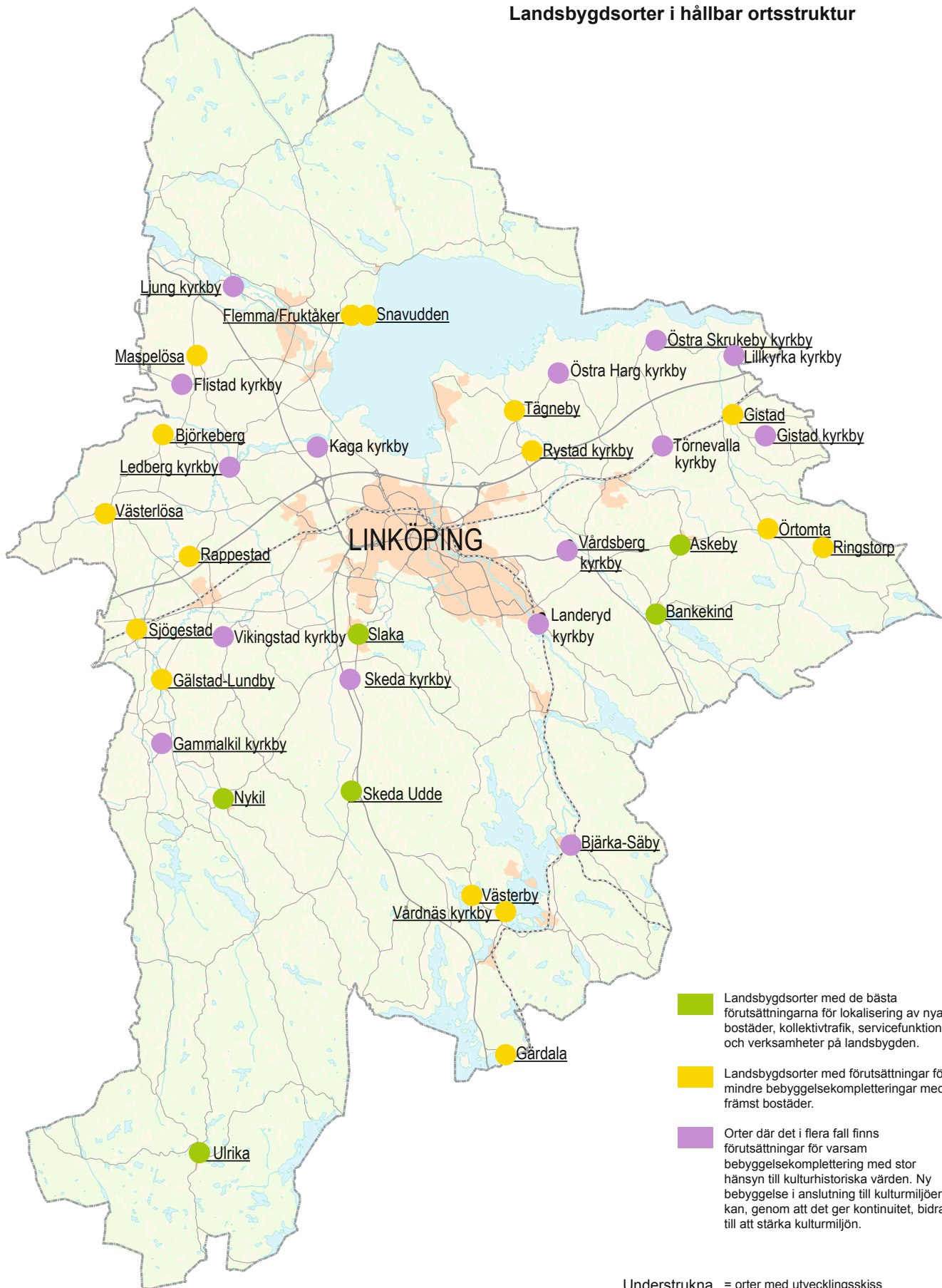
LILA SMÅORTER UTAN UTVECKLINGSSKISSER:

Flistad kyrkby, Kaga kyrkby, Landeryd kyrkby, Törnevalla kyrkby, Vikingstad kyrkby, Östra Harg kyrkby, Lillkyrka kyrkby

Kreativa och attraktiva boendemiljöer

Utvecklingskisserna visar flera områden lämpliga för nya småhus, radhus samt även mindre flerfamiljshus, som i respektive ort bidrar till att stärka sambanden och strukturen och därför motiverar att viss jordbruksmark tas i anspråk. Dessa områden är ofta platta och saknar rumsbildande landskapselement vilket ställer höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse så att vackra utblickar tas tillvara och att området upplevs som varierat och trevligt. Kommunen har höga ambitioner med det gemensamma landskapet och stor respekt för varje småorts särart och byggnadstradition. Kommunen ska eftersträva vackra boendemiljöer!

Landsbygdsorter i hållbar ortsstruktur

INRIKTNING – STADSNÄRA LANTLIGT BOENDE

- I den växande kommunen Linköping ska det finnas goda möjligheter till ett stadsnära lantligt boende. En bygglovssökandes idéer ska förverkligas så långt det är möjligt med hänsyn till allmänna intressen som natur- och kulturvärden och vatten- och avloppsförhållanden. Kommunen eftersträvar ett miljömässigt hållbart byggande.
- Efterfrågan på ett stadsnära lantligt boende kan tillgodoses i områdena Kränge, Gullberg, Landeryd, Vårdsberg och öster om Rystad (se kartan sidan 22). Ett områdesprogram ska tas fram för vart och ett av dessa områden med riktlinjer för lokalisering av nybebyggelse utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppssamordning samt övriga hållbarhetsaspekter som bevarande av jordbruksmark.
- Utanför dessa fem områden inom en randzon kring staden ska stor restriktivitet råda vad gäller nybebyggelse. Undantag kan medges som ett led i landsbygdsutveckling för byggnader för jordbrukets behov. (Se kartan nedan och på sidan 22 för avgränsningen av randzonen).

Stadsnära lantligt boende

Många önskar sig ett boende på landsbygden några kilometer utanför Linköpings stad. Man önskar bygga ett eget hus i en lantlig miljö, där man kan bo nära naturen men också så nära staden att man kan utnyttja det utbud av service, shopping, evenemang och nöjesliv, idrottsmöjligheter, utbildning mm som finns där. Antalet förfrågningar om att få bygga villor i det stadsnära området kring Linköping har under de senaste åren varit stort. Den framtida markanvändningen inom denna "randzon" nära/runt staden är en viktig fråga eftersom anspråken på denna mark är många. Det är viktigt för stadens identitet att behålla en lantlig miljö kring staden. Det ska vara en tydlig gräns mellan stad och land. Det är även ett stort värde, en kvalitet, för stadens invånare att ha närhet till en lantlig miljö för rekreation och friluftsliv. Det är också viktigt för jordbruket i stadens omland att det kan fortgå utan risk för konflikter med tillkommande, enstaka bostadshus. Förutsättningar för ett hållbart resande måste beaktas även här. Det innebär att antalet boende antingen måste vara tillräckligt stort för att kunna motivera kollektivtrafik, alternativt att framtida kollektivtrafik får en bättre anpassning och kan ske med mer effektiva fordon. Det är också viktigt att samåkningsplatser etableras, att förutsättningar finns för säker cykelpendling över längre avstånd och att resandet differentieras i dessa områden såväl som i hela kommunen.

För att tillmötesgå efterfrågan på ett stadsnära lantligt boende men för att samtidigt vara mån om det stadsnära områdets värde för rekreation, stadens identitet och jordbrukets intressen har fem områden pekats ut inom en randzon kring staden som lämpliga för stadsnära boende. Dessa är Kränge, Gullberg, Landeryd, Vårdsberg och öster om Rystad. (Se kartan sidan 22). För dessa områden ska områdesprogram tas fram med riktlinjer för lokalisering utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnads-

utformning, vatten- och avloppssamordning samt övriga hållbarhetsaspekter som bevarande av jordbruksmark. Områdesbeskrivningar och avgränsning finns redovisade i avsnittet "Utvecklingsskisser" på sidorna 166-175.

Dessa fem områden är alltså prioriterade för stadsnära, lantligt boende. Inom andra områden i stadens närhet får pågående markanvändning fortgå och prioriteras för andra allmänna intressen i stadens närhet. Undantaget är enskilda avstyckningar för generationsskifte för ett fortsatt levande jordbruk på östgötaslätten.

Randzon kring staden och områden för stadsnära, lantligt boende.

INRIKTNING – LANDSBYGDEN UTANFÖR SMÅORTERNA OCH STADENS RANDZON

- I den växande kommunen Linköping ska det finnas goda möjligheter att bygga och bo på landsbygden. En bygglovssökandes idéer ska förverkligas så långt det är möjligt med hänsyn till allmänna intressen som natur- och kulturvärden och vatten- och avloppsförhållandena. Kommunen eftersträvar ett miljömässigt hållbart byggande.
- För att främja en god lokalisering av ny bebyggelse på landsbygden har en broschyr tagits fram med utgångspunkt i landskapsanalysen för Linköpings kommun. Syftet med broschyren är att den ska vara ett stöd för den som vill bygga nytt på landsbygden. Broschyren innehåller stöd för lokalisering utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppssamordning samt hållbarhetsaspekter.
- Byggande av grupper av bostadshus kan medges om dessa ligger i anslutning till befintliga småorter. Utanför småorterna kan byggande av grupper av bostadshus medges för nischboende som en del i landsbygdsutveckling.
- Byggande av grupper av småhus, utan anknytning till småorter, på värdefull jordbruksmark kommer inte att medges.
- Vid lokalisering av ny bostadsbebyggelse på landsbygden ska hänsyn tas till djurhållningsenheter.
- Linköpings kommun är positiv till bostadsbyggande för företagare i anslutning till respektive verksamhet som en del i landsbygdsutveckling.

Skeda. Foto: Gustav Pettersson.

Landsbygden utanför småorterna och stadens randzon

Linköpings kommun har en positiv inställning till nybyggande av enskilda eller smågrupper av bostadshus på landsbygden utanför småorterna och den stadsnära randzonen. Byggande av smågrupper av hus ska ske i anslutning till småorterna där det finns ett socialt sammanhang, service och kollektivtrafik, dvs. bästa förutsättningar för hållbarhet. En levande landsbygd förutsätter att människor bor – och kan bo kvar – på lands-

bygden eller flyttar till landsbygden vilket ger ett underlag för den offentliga och kommersiella servicen som finns där, till exempel skolor, kollektivtrafik och varuförsörjning. Den ursprungliga bebyggelsen i jordbrukslandskapet har lokaliserats och utformats på mycket funktionella grunder. Byggplats valdes förr med omsorg där grundförhållandena var lämpliga och mikroklimatet gott, gärna i soliga lägen med

skydd för kalla vindar. Man valde också sådan mark som inte kunde utnyttjas för odling. Ladugård och andra ekonomibyggnader placerades i förhållande till betesmark och åkrar och användes också ibland för att ge skyddade gårdsrum. Vägarna drogs med stor följsamhet mot landskapet och markens utnyttjande, gamla kostigar etc. Sammantaget har detta bidragit till upplevelsen av kulturlandskapet med sina mjuka linjer och övergångar mellan olika utnyttjandeformer, med bebyggelse som grupperar sig kring landsvägen, kring en kulle, i ett skogsbryn eller i kanten av en dalgång.

Ofta finns också mycket lokala variationer i struktur. På vissa ställen är bebyggelsen samlad i grupper och på andra ställen mer utspridd i landskapet. Med dagens byggnadsteknik och den minskade funktionella kopplingen mellan bebyggelsen och markanvändningen i övrigt är det idag tekniskt möjligt att bortse från de förutsättningar som man tidigare tog hänsyn till. Exempel finns på okänsligt placerade byggnader mitt ute på en åker eller i en fyrkantig uthuggning i granskogen. Den moderna byggnadstekniken med prefabricerade hus, i utföranden som följer växlingar i mode och lånebestämmelser, och nya material har medfört att byggnader uppförts som upplevs som främmande element i kulturlandskapet.

Som ett stöd för dem som vill bygga nya hus på landsbygden och för att främja en god lokalisering av ny bebyggelse där har en broschyr tagits fram (*Lantligt boende i Linköpings kommun*) med utgångspunkt i landskapsanalysen för Linköping. Broschyren innehåller riktlinjer för lokalisering utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppssamordning samt hållbarhetsaspekter.

Broschyren ska bidra till att säkra ett fortsatt klokt användande av allas gemensamma landskap. Den bebyggelse, som tillförs landskapet idag, är ju dagens generations bidrag till framtidens kulturmiljöer.

Lantligt boende i Linköpings kommun

(texten från broschyren)

Att bygga på landet

I den växande kommunen Linköping ska det finnas goda möjligheter att bygga och bo på landsbygden och i småorterna. En bygglovsökandes idéer ska förverkligas så långt det är möjligt med hänsyn till allmänna intressen som natur- och kulturvärden och vatten- och avloppsförhållanden. Kommunen eftersträvar ett miljömässigt hållbart byggande och en hållbar Ortsstruktur.

*Det finns mycket som kan vara bra att känna till när man vill bygga nytt hus på landet. Vid tankar på en ny bostad är det lätt att ha fokus på huset. Vi vill här fokusera på **motivet till att bo på landet, lokaliseringen i kommunen, tomtens planering** och slutligen på själva **byggnaden**. Dessa kriterier har stor betydelse för etableringen på platsen och de hänger samman med ett lyckat resultat.*

Linköpings kommun har under år 2013 tagit fram en översiktsplan för landsbygden och småorterna. Planen har en tydlig inriktning på landsbygdsutveckling och att hela kommunen ska vara attraktiv för boende och företagande. Den framtida utvecklingen ska samtidigt vara miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar.

För 36 av kommunens småorter har utvecklingsskisser upprättats som visar möjligheter till bebyggelsekompletteringar, trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder mm. Stadsnära lantligt boende kring Linköpings stad ska koncentreras till fem stadsnära områden, Kränge, Gullberg, Landeryd, Vårdsberg och öster om Rystad. Enskilt lantligt boende är lämpligt utanför randzonen och småorterna, men inte innanför randzonen. Vid stadsnära lantligt boende finns grannar nära inpå, till skillnad från enskilt lantligt boende.

Planen har en positiv syn på byggande på landsbygden utanför randzonen och småorterna under förutsättning att bebyggelsen får en lämplig lokalisering och att husens utformning och placering anpassas till det omgivande landskapet.

Vi har samlat en del frågor och funderingar, som kan vara bra att veta, innan man förverkligar sin dröm om att bo på landet. Här finns också hänvisningar till de lagar och regler som gäller vid byggande på landsbygden, samt adress och telefonnummer där man kan söka och få mer hjälp och information.

Motiv

Motivet till att bo på landet kan vara en önskan om lugn och ro, egen verksamhet med anknytning till landsbygden eller längtan till landet med djur och natur in på knutarna. Det kan också vara tillgängliga, byggbara tomter eller kunskap och kännedom om platsen och dess människor som lockar till byggtankar. Landet kan vara en kreativ och trivsamt miljö, men det är samtidigt viktigt att fundera över hur vardagen ska se ut, exempelvis vilka förutsättningar som finns för pendling. Det är viktigt att fundera över vad lantligt boende innebär, ett boende i mindre bebyggelsegrupp med vackra utblickar eller ett helt enskilt boende utan grannar.

Lokalisering

Fundera först igenom var du helst vill bo i kommunen. För att få bygga hus på nya ställen finns lagar, regler och hänsynstagen som måste följas. För att få stycka av en tomt för ny bostad krävs Bygg- och miljönämndens beslut om förhandsbesked. Platsens förutsättningar utreds. Buller, strandskydd, natur- och kulturvården, djurhållning, framtida markanspråk och möjligheten att ordna vatten och avlopp, är några av de kriterier som ligger till grund för beslutet. Hänsyn och anpassning till omgivande miljöer.

Tomtens planering

Att tidigt planera tomten är viktigt för att ta till vara de lokala förutsättningarna och skapa ett släktskap med omgivningen. Att spara vegetationen och vara rädd om tomten skapar större samhörighet mellan hus och landskap än stora ingrepp som schaktning och fyllnader. Flera hus på tomten skapar rumsbildning, skydd för vindar och fina lägen för uteplatser. Upplevelsen av huset från omgivningen har betydelse för förankringen på platsen.

Byggnaden

Byggnadens utformning, dess material och färg är viktiga egenskaper för hur det hör hemma i det landskap där det placeras. Närhet till befintlig bebyggelse, platsens kulturhistoria och anpassningen till tomten blir avgörande för det lyckade resultatet.

Ta gärna kontakt med bygglovskontorets handläggare för att få råd och hjälp vid etablering och utformning av ny bebyggelse på landet.

Motivet - varför vill du bo på landet?

Lugn och ro

Att bo på landet kan ge lugn och ro!

Enskilt läge

Enskilt läge med avstånd till grannar eller några hus tillsammans i en by.

Anknytning till bygden

Vänner och släktingar i bygden skapar trygghet och samhörighet. Tomt kanske redan finns?

Kultur och tradition

Kulturlandskap med traditioner lockar. Det kanske finns landskapskydd för området. §

Öppet landskap

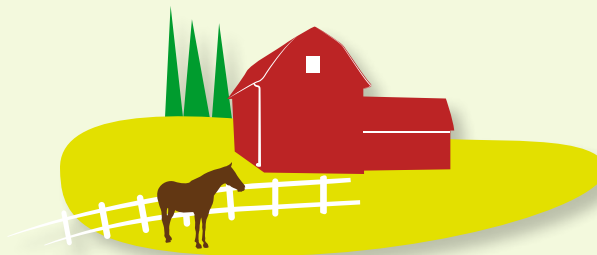
Utsikt över åkrar, ängar och vatten lockar!

Bra uppväxtmiljö

Landet kan vara en kreativ och bra uppväxtmiljö!

Nära naturen

Årstidsväxlingar, frisk luft, svampskogen runt hörnet och alla spännande djur! Naturens villkor råder på landet!

Egna och andras djur

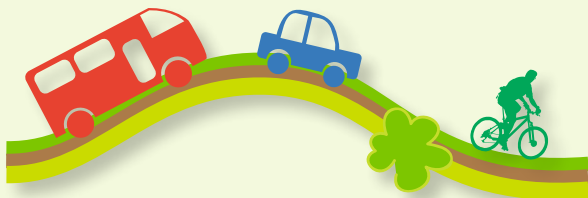
Egna djur som inkomstkälla och/eller sällskap ger liv åt landsbygden. Olika skyddsavstånd till grannar gäller. §

Egen verksamhet

Behövs in-/utfarter, skyltning, besöksparkering, transporter...? §

Omgivningen påverkar

Trafik, översvämning, rasrisk, allergier, fornlämningar, grannar, vindkraft, buller från vägar, flyg, tåg, lukt, kalhuggning, energiskog, igenväxning, kraftledning, djur... Mycket kan påverka boendet i framtiden! §§§

Avstånd pendling

Hur långt är det till arbete eller skola? Vilka kommunikationsmöjligheter finns? Samåkning?

Arbeta hemifrån

Behov av telefon, mobiltäckning, bredband...

Varje plats är unik

Förutsättningar för etablering varierar beroende på var och hur man vill bygga! Sök förhandsbesked hos kommunen för bedömning av platsens lämplighet! §

Lokaliseringen - var vill du bo?**Framtidsplaner**

Nära stan, men ändå på landet? Kommunens planer kan på sikt ändra förutsättningarna. Kolla översiktsplanen för landsbygden och småorterna. §

Äger du din utsikt?

Räkna med att på sikt kan fler nya hus byggas i närheten.

Bybildning

Flera hus tillsammans skapar samhörighet och närhet till grannar! En ny byggnad kan med fördel passas in i en befintlig by eller gårdsbildning.

Fritid

Nära till kompisar och vänner, samlingslokal, idrottsförening, badplats, motionsspår, idrottsplats, golfbana, boulebane...?

Service

Närhet till butik, skola, hållplatser och annan service?

Läge i landskapet

Ligger tomten i rätt väderstreck? Finns stöd av träd, skogsbryn eller sluttning? Finns det naturliga vindskydd? Hur upplevs etableringen på håll? Undvik iögonfallande placeringar i öppna landskap.

Vattennära

I närhet av vatten gäller strandskydd. Särskilda skäl krävs för dispens. Ta reda på vilka regler som gäller. §

Tomtens förutsättningar

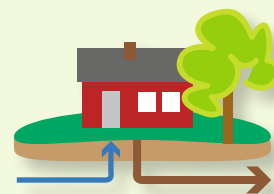
Finns det berg i dagen? Ligger tomten inom rasriskområden eller kan den översvämmas? Ta reda på vilka markförhållanden som gäller. Geoteknisk undersökning kan bli nödvändig. Tomten bör också rymma både naturlig vegetation och egna odlingar samt plats för fristående garage och förrådsbyggnader.

Tomtens planering - hur vill du bo?**Tomtstorlek**

För att undvika stadskaraktär på landet och för att skapa luftighet mellan bostadshusen krävs stora tomter. Tomten bör också rymma både naturlig vegetation och egna odlingar samt plats för fristående garage och förrådsbyggnader.

Anpassning till tomten

Anpassa husen till tomten, inte tomten till husen. Välj först tomt, sedan hus! Kuperade tomter ger möjligheter men ställer också krav på utformning och grundläggning.

Avlopp

Finns kommunalt avlopp? Kan enskild avloppsanläggning anläggas på den egna tomten med ordentligt avstånd från borrade brunnar och möjlighet till slamtömning? §

Dricksvatten

Finns kommunalt vatten? Om inte ska egen brunn borrar på den egna tomten. Undersök gärna vattenkvaliteten inom området. Ofta behövs reningsanläggning. §

Uppvärmning

Solfångare, bergvärme, pellets, ved, markvärme eller vattenvärme? Välj ett hållbart och energisnålt alternativ!

Naturtomt eller trädgårdstomt?

Naturmark kan ta väldigt lång tid att återskapa. Avgör redan tidigt typ av tomtutformning. Spara och skydda naturlig vegetation och träd på tomten innan byggnation.

Kulturlämningar

Finns det kulturlämningar i form av stengårdsgårdar, vårdträd, husgrunder eller liknande? §

Planera tomten tidigt

Infart/utfart, parkering, entréer, gångvägar, sol och skugga, altaner och uteplatser, planteringar, gräsytor, utblickar, insyn och pool. Behövs staket eller häck?

Schakt och fyllning

Undvik schakt och fyllning vid byggande på landet. Anpassa förändringar på tomten till landskapet runt omkring. Var försiktig med stora maskiner som påverkar marken och möjligheten att odla. §

Borning, sprängning

Borning för vatten och bergvärme eller sprängning kan påverka grannars hus och anläggningar. §

Byggnaden - hur ska huset se ut?

Ett eller flera hus

Att dela upp funktioner i fler hus kan vara bättre än ett stort hus. På så sätt hanteras också nivåskillnader på ett naturligt sätt.

Garage, uthus och ekonomibyggnader

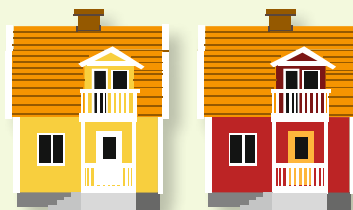
Flera byggnader skapar gårdsbildningar som skyddar mot väder och vind. Garage och uthus bör vara friliggande och underordna sig bostadshuset.

Utformning/arkitektur

Udda utformning på byggnader kräver sin plats. Ta tidigt kontakt med oss för diskussion om utformning. Förhållandevis smala hus med lite högre sockel ger huset en vacker form och gör det lättare att anpassa till terrängens lutning. Undvik typhus som inte är anpassade till platsen.

Fasader

Trä, puts, tegel...? Olika material ger olika uttryck! Följ gärna den östgötska traditionen. Dra gärna nytta av de fördelar ett boende på landsbygden ger. Ofta en vacker utsikt och liten insyn. Fönster kan placeras på alla fasader och ge ljusa vackra rum.

Färgval

Tradition och falurött hör ihop, men andra färger kan också passa in. Använd gärna vår kompetens vid färgval. Välj en färg som harmonierar med landskapet.

Storlek/volym

En, två eller tre våningar? Tradition och omgivning har betydelse för utformning. Byggnadsytan i relation till tomtens storlek och läge är viktig.

Tak/taklutning

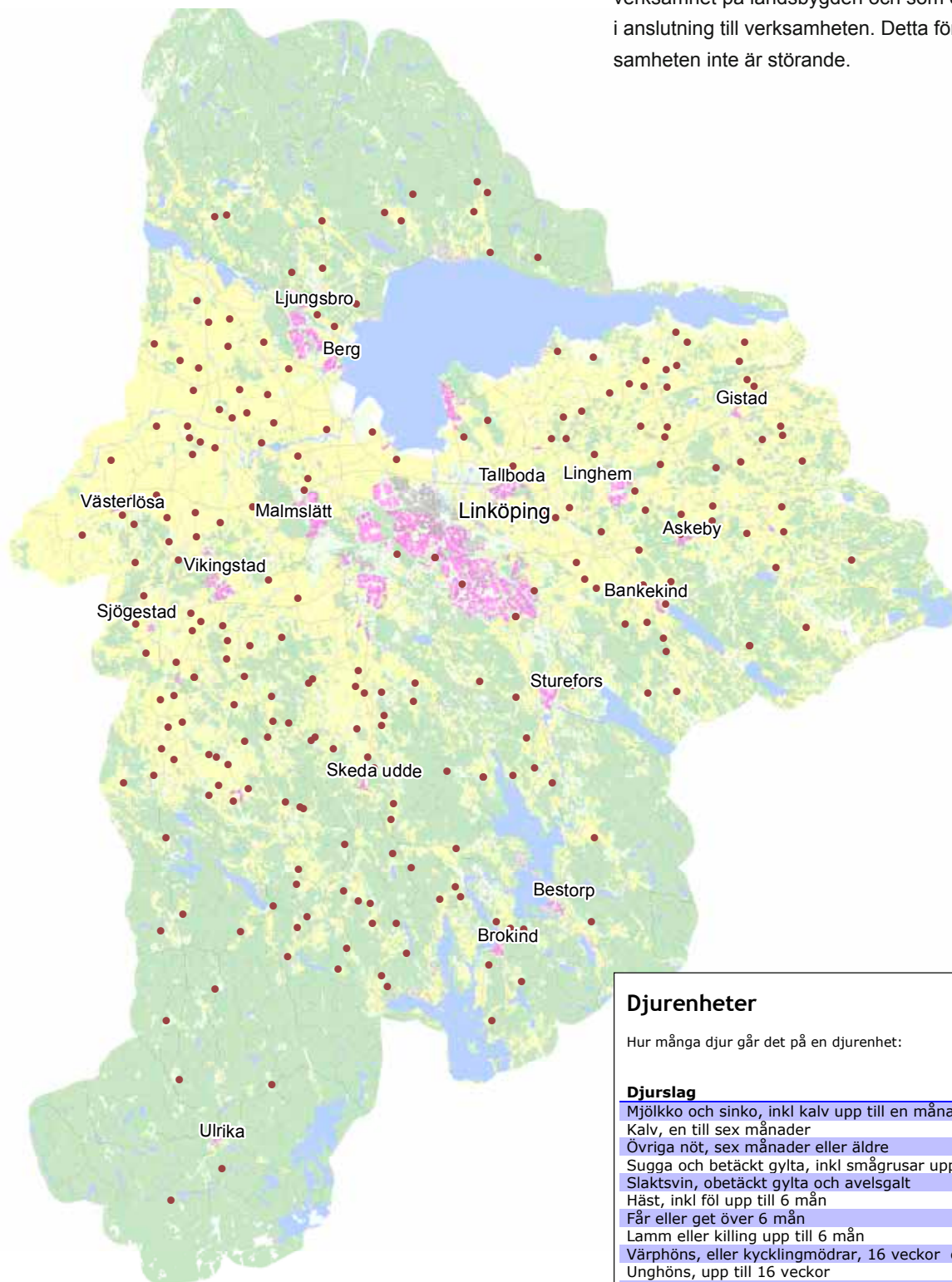
Taket ger byggnaden dess karaktär. Tegel, skiffer, plåt eller betong? Material och färgval bör liksom takvinklar harmoniera med husets fasader.

§ = Ta reda på vilka lagar och bestämmelser som ska följas!

Jordbruk är en mycket viktig näringsgren i kommunen. Det är viktigt att förutsättningarna för jordbrukets bedrivande inte försämras och att inte konflikter skapas genom felaktiga lokaliseringar av bostadsbebyggelse på landsbygden. Exempelvis har avstyckning på jordbruksmark skett för enstaka bostadshus, vilket lett till restriktioner för den pågående verksamheten.

Vid lokalisering av ny bostadsbebyggelse på landsbygden ska stor hänsyn tas till större djurhållningsenheter (>10 djurenheter). Inom ett observationsavstånd kring enheterna ska omgivningspåverkan utredas i samband med förhandsförfrågningar om ny bebyggelse. Se karta nedan.

Kommunen ser positivt på företagare som vill etablera en verksamhet på landsbygden och som önskar ha sitt boende i anslutning till verksamheten. Detta förutsätter dock att verksamheten inte är störande.

Varje prick är mer än 10 djurenheter (december 21013).

Djurenheter

Hur många djur går det på en djurenhet:

Djurslag	Djur per djurenhet
Mjölko och sinko, inkl kalv upp till en månads ålder	1
Kalv, en till sex månader	6
Övriga nöt, sex månader eller äldre	3
Sugga och betäckt gylta, inkl smågrusar upp till 12 veckor	3
Slaktsvin, obetäckt gylta och avelsgalt	10
Häst, inkl föl upp till 6 mån	1
Får eller get över 6 mån	10
Lamm eller killing upp till 6 mån	40
Värphöns, eller kycklingmödrar, 16 veckor eller äldre	100
Unghöns, upp till 16 veckor	200
Slaktkycklingar	200
Kalkoner, gäss, ankor, inkl kyckl./ungar upp till en vecka	100
Struts, emu, nandu, inkl kyckl upp till en vecka	15
Kaniner	100
Mink, avelshonor, inkl valpar upp till 8 mån & avelshannar	10

Månesta vid Hjulsbro. Foto: Ida Zetterberg

INRIKTNING – NISCHBOENDE

- Linköpings kommun är positiv till initiativ kring nischboende på landsbygden, gärna i anslutning till befintliga orter. Med nischboende avses i denna översiktsplan ett boende som samlar ett antal familjer/hushåll kring ett gemensamt intresse. Hästgårdar, äldreboende, ekobyar, boende kring golfbanor etc. är en viktig faktor för landsbygdsutveckling.

Nischboende

Inflyttning till så kallat nischboende, det vill säga hästgårdar, äldreboende, ekobyar, boende i anslutning till golfbanor etc. är ett led i skapande av en levande landsbygd och landsbygdsutveckling. Det kan också innebära att ett antal familjer eller hushåll samlas kring något gemensamt intresse eller nytta och ger ett ökat underlag för service på landsbygden. Nischboende är inte möjligt på samma sätt i staden.

Nischboende ska vara plats- och funktionsanpassat. Detta innebär att krav kommer att ställas i samband med detaljplanering på bebyggelsens maximala storlek, placering i landskapet samt utformning.

Hästgårdar, där fler samsas kring ett gemensamt stall och med gemensam gödselhantering, innebär positiva sociala kontakter speciellt för barn och ungdom. Verksamheten ger ekonomiska fördelar och kan drivas av företag med positiva sysselsättningseffekter. Om fler får tillgång till ridmöjligheter kan detta leda till ett mer tillgängligt landskap, vilket är speciellt värdefullt i slättlandskapet. I Slaka vid Åsdymlingen har ett område för hästgårdar redovisats i utvecklingskissen (sidan 99). För de som funderar på att bosätta sig i ett nischområde med hästgårdar är det viktigt att de får information när det gäller allergier och andra störningar.

Tänkbara nischboenden

Byggande av mindre hus för äldreboende på privatinitiativ har genomförts på flera platser i Sverige. I Linköpings kommun planeras ett sådant projekt i Hulta. Att människor vill bo kvar i den bygd där de har levt ett helt liv är inte så konstigt. Den tyska modellen, där en grupp människor går ihop och bygger ett hus för ett gemensamt boende, så kallade byggemaskiner, är intressant i detta sammanhang. Ett sådant ska prövas i LinköpingsBo2016.

En ekoby, det vill säga ett område med energisnåla hus

Illustration. Privat äldreboende i Hulta.

som byggs med naturvänliga material och med lokalt anpassad VA-teknik och avfallshantering, är en boendeform för framtiden och positiv för en hållbar utveckling. Ekobyar, baserade på kretsloppstänkande, kan använda miljövänliga energikällor (gärna lokalt producerat) och har vanligtvis möjlighet till viss självhushållning, såsom odling och djurhållning. Ekobyar bör lokaliseras så att de lämpar sig för ett hållbart resande (bilpool/samåkning). Bra är det också om de boende har möjlighet att arbeta hemifrån det vill säga att det finns fiberbaserat bredband. Byggande av ekobyar kräver att det finns eldsjälur som kan driva igenom ett projekt. I Linköpings kommun finns än så länge önskemål om nya ekobyar i Vargsätter utanför Skeda Udde samt i Fjälla. Ekobyar är under utveckling mot allt tätare integration med lantbruket. Hultabygdens kretsloppsförening har lång erfarenhet och ligger långt framme i denna utveckling.

Ett intresse finns att bygga bostäder i anslutning till golfbanor i kommunen, i första hand vid Vreta Klosters och Västerbys golfbanor. Att bo nära en golfbana med utsikt över det öppna landskap som en golfbana utgör är attraktivt. Det innebär också en inflyttning på landsbygden som är positiv ur social synvinkel och ger ett stöd till en befintlig verksamhet (golfklubben med restaurang med mera).

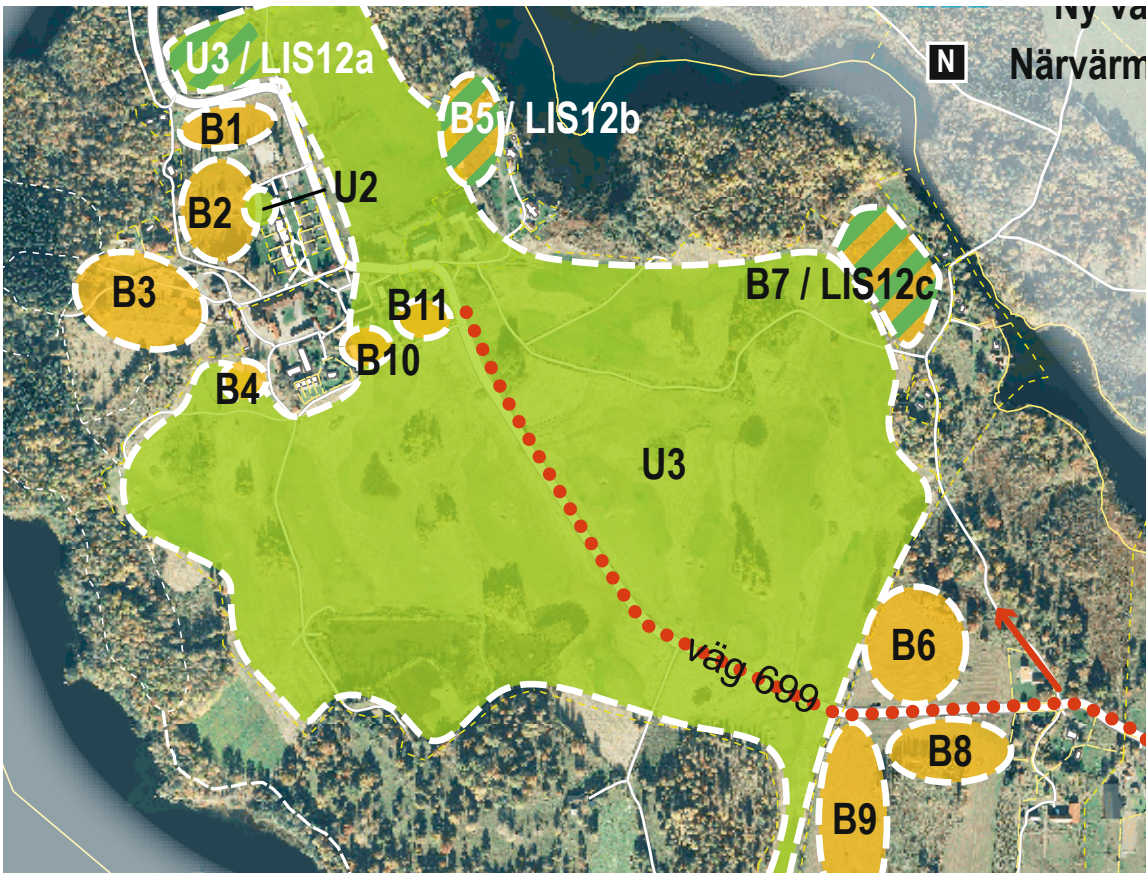
Illustrationsplan för privat äldreboende i Hulta.

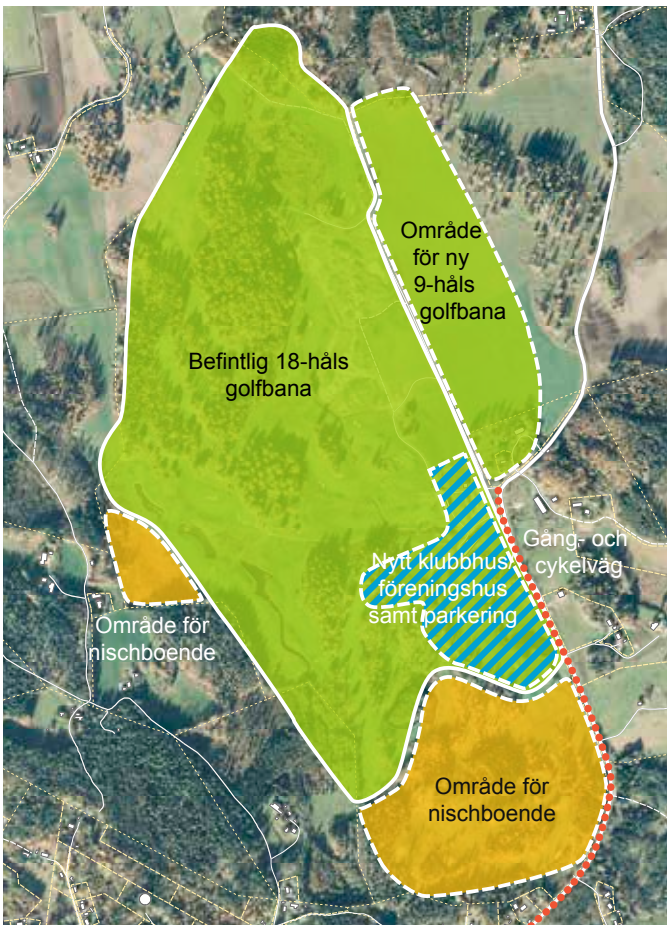
Vargsätter ekoby.

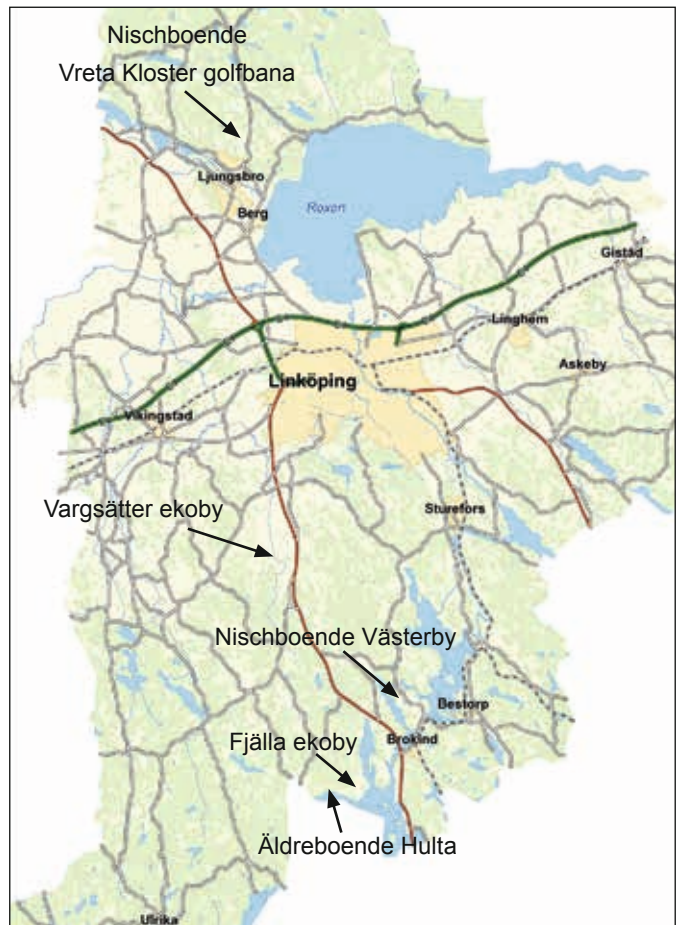
Fjälla ekoby.

Nischboende i anslutning till Västerby golfbana.

Nischboende i anslutning till Vreta Kloster golfbana.

Områden för nischboende i Linköpings kommun.

Fritidshus kan bli åretruntbostäder – i vissa fall

INRIKTNING – SMÅORTER/FRITIDSHUSBEBYGGELSE

- I den växande kommunen Linköping ska det finnas goda möjligheter att bygga och bo på landsbygden och i småorterna. En bygglovssökandes idéer ska förverkligas så långt det är möjligt med hänsyn till allmänna intressen som natur- och kulturvärden och vatten- och avloppsförhållanden. Kommunen är positiv till en utveckling av fritidshusområden under förutsättning att områdena får gemensamma lösningar för vatten och avlopp där så krävs. Kommunen eftersträvar ett miljömässigt hållbart byggande och en hållbar ortstruktur.
- Turkosa områden är omvandlingsområden. Genom detaljplanearbete kan byggrätterna på befintliga fastigheter höjas och antalet tomter med byggrätt för åretruntboende eventuellt utökas.
- Randiga områden är möjliga omvandlingsområden. Genom detaljplanearbete kan byggrätterna på befintliga fastigheter höjas, och antalet tomter eventuellt utökas, för att möjliggöra åretruntboende, under förutsättning att en gemensam lösning för vatten- och avlopp genomförs.
- Områden med orange färg är områden med tydlig, enhetlig karaktär av fritidshusområde. Denna karaktär ska bevaras. Undermåliga avloppsanläggningar ska åtgärdas.
- I den växande kommunen Linköping, där man planerar för landsbygdsutveckling i småorter i en hållbar ortstruktur, kan ett ianspråktagande av mindre arealer jordbruksmark väga, av hållbarhetsskäl, tyngre än ett bevarande av jordbruksmarken. Att komplettera småorterna i ett strukturellt läge är således att tillgodose väsentliga samhällsintressen.

Småorter/fritidshusbebyggelse

Ett fritidshusområde är ofta naturskönt och vattennära beläget med hus som ursprungligen byggts för fritidsbruk under delar av året. I Linköpings kommun finns det cirka 20 fritidshusområden som också uppfyller definitionen av småort. Områdena har delats in enligt följande:

Omvandlingsområden. Genom detaljplanearbete kan byggrätterna på befintliga fastigheter höjas och antalet tomter med byggrätt för åretruntboende eventuellt utökas.

I Svartmåla-Kallvik har fastighetsägarna i allt större utsträckning bosatt sig året runt. Det sjönära området i den kuperade terrängen med slingrande gator och vacker natur har visat sig vara attraktivt för allt fler åretruntboende. Området är till viss del anslutet till kommunens vatten- och avloppsnät. Det finns flera detaljplaner för området. I vissa av dessa planer begränsas tillåten byggnadsarea, vilket innebär ett hinder för den som vill kunna bosätta sig året runt i området, och det finns många önskemål om att byggrätterna i gällande planer ska höjas. Detaljplaner bör ändras för hela Svartmåla-Kallvik

för att få en samstämmighet inom området. Lämpliga byggrätter kommer att bestämmas i samband med detaljplanearbetet. Det skulle innebära att möjlighet till ett bra åretruntboende i området ges för många fastighetsägare. Det är lämpligt att Svartmåla-Kallvik kompletteras med nya tomter för att skapa nya attraktiva bostäder i sjönära läge. (Se utvecklingsskiss för Svartmåla-Kallvik-Unön sidan 121).

Sätrevallen är ett område som håller på att omvandlas från ett friluftsområde till en mindre ort för åretruntboende. En detaljplan antogs 2011 som möjliggör byggande av 12 nya bostadshus. Detaljplanearbete pågår för ett område i norra delen av Sätrevallen där ytterligare nya tomter kommer att finnas. Här behöver inte byggrätter ändras men däremot avgränsningen av verksamhetsområdet för vatten och avlopp så att närliggande hus kan ingå i verksamhetsområdet. Detta är viktigt med hänsyn till vattenkvaliteten i Sätresjön.

TURKOSA SMÅORTER:
Svartmåla-Kallvik och Sätrevallen.

Möjliga omvandlingsområden. Genom detaljplanearbete kan byggrätterna på befintliga fastigheter höjas och antalet tomter eventuellt utökas för att möjliggöra åretruntboende under förutsättning att en gemensam lösning för vatten- och avlopp genomförs.

För denna grupp av fritidshusområden är en omvandling till åretruntbostäder möjligt, men det förutsätter att en gemensam vatten- och avloppslösning först kommer till stånd. I områdena finns idag enskilda lösningar för vatten och avlopp som inte är långsiktigt hållbara. En övergripande vatten- och avloppsplan kommer därför att upprättas av Linköpings kommun, i vilken möjligheterna att ansluta enskilda avlopp till kommunens nät kommer att utredas. Där detta inte är möjligt eller lämpligt måste alternativa lokala gemensamma VA-lösningar genomföras i samband med detaljplanearbetet. I flera områden finns förutsättningar att komplettera med nya tomter för att skapa nya attraktiva sjönära boendemöjligheter. Utvecklingsskisser har upprättats för dessa orter och redovisas under avsnittet "Utvecklingsskisser", sidan 95.

I samband med ändringar av detaljplaner kommer lämpliga byggrätter att bestämmas. Det skulle skapa goda möjligheter för fastighetsägare att bygga ut sina fastigheter för ett åretruntboende. På lång sikt kommer denna kategori av fritidshusområden inte att vara kvar – när VA-problemen har åtgärdats blir områdena istället turkosa.

Det bedöms inte uppstå en efterfrågan på nya traditionella fritidshusområden med anledning av att vissa befintliga fritidshusområden omvandlas till åretruntboende.

TURKOSA-ORANGERANDIGA ORTER:

Roxenbaden, Unön, Norra Fjälla – Södra Fjälla - Sjövik samt Sättra fritidshusområde (Sättra fyra).

Områden med tydlig, enhetlig karaktär av fritidshusområde. Denna karaktär ska bevaras. Undermåliga avloppsanläggningar ska åtgärdas.

I denna grupp av områden har karaktären av fritidshusområden bevarats och det är av stort värde att den bevaras även i framtiden. Fastigheterna i dessa områden har oftast enskilda vatten- och avloppslösningar som inte är långsiktigt hållbara och undermåliga avloppsanläggningar måste åtgärdas. Vilka lösningar som är lämpliga kommer att utredas i samband med arbetet med vatten- och avloppsplanen. Områdesbestämmer bör upprättas för områdena Nybrobaden och Holmen för att hantera frågor kring bygglov i förhållande till översvämningssrisker samt VA-frågor.

Önskemål om att få uppföra nya enskilda eller grupper av fritidshus lämplighetsprövas i stor utsträckning efter samma kriterier som vid bedömning av ny bostadsbebyggelse. Även fritidshusbebyggelse kan utgöra ett värdefullt och välkommet tillskott för att stötta befintlig service.

ORANGE ORTER UTAN UTVECKLINGSSKISSER:

Holmen, Svensberg, Kristineberg, Karlebo, Smedsviken, Skinnarhagen, Skogstorp och Nybrobaden.

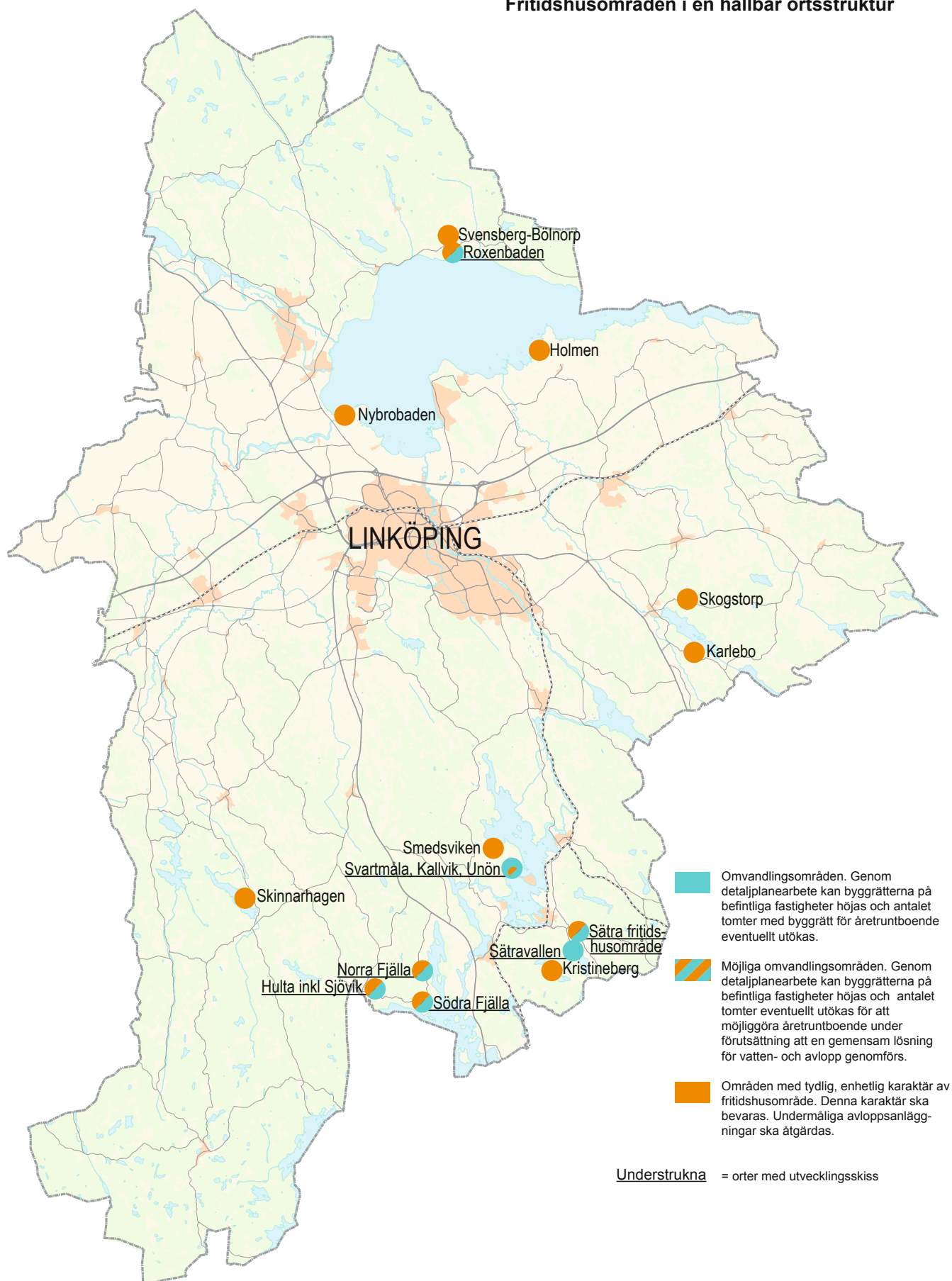
Mindre fritidshusområden och fritidshusområden på ofri grund

Det finns ett antal fritidshusområden på ofri grund i kommunen. Dessa områden kommer att behandlas i vatten- och avloppsplanen med avseende på VA-situationen men behandlas inte ytterligare i denna plan.

Sättra fritidshusområde.

Fritidshusområden i en hållbar ortsstrukt

FRITIDSHUS-OMRÅDE	ANTAL HUS	ANTAL ÅRETRUNT-BOSTÄDER	DETALJ-PLANER	TILLÅTEN BYGGNADSAREA I GÄLLANDE DETALJPLAN	MAX BYGGNADSAREA I VERKLIGHETEN	TOMT-STORLEK	FÄRG I ÖP	INRIKTNING - ATT HÖJA BYGGRÄTTER	Kommentar
Sjövik Hulta	55	9	Bpl 164	120	130 +55	> 1500	Randigt	Ja	Förutsätter va-åtgärder.
			Bpl 540	120	< 120	> 2000			
Södra Fjälla	99	12	Dp 1277		< 142	> 1200	Randigt	Ja	Förutsätter va-åtgärder.
			Bpl 154	< 90	95+38	< 1500			
			Bpl 628	80-140		> 1200			
			Apl 137	< 320		> 1500			
			Bpl 151	< 90		> 1000			
			Bpl 588	< 80	85 + 53	> 1800			
Norra Fjälla Norrfjälla	112	14	Bpl 142	< 100	< 220	> 1000	Randigt	Ja	Förutsätter va-åtgärder.
			Bpl 162	< 120	< 185	> 1200			
			Bpl 161	< 120	< 140	> 1200 < 2000			
			Ädp 142a	< 200	< 220	> 3000			
Unön	40	7	Bpl 150	< 100	< 135	> 1000-1500	Randigt	Ja	Förutsätter va-åtgärder.
			Bpl 553	< 100	< 115	> 2000			
			Bpl 149	< 100	< 115	> 1500			
Sätra fritidshusområde	58	14	Bpl 148	< 100	< 150	> 1000	Randigt	Ja	Förutsätter va-åtgärder.
Roxenbaden	204	52	Dp 927	< 60 <10%	< 100	> 600	Randigt	Ja	Förutsätter va-åtgärder.
			Bpl 85	< 70 <115 + 25	< 140	> 1200			
			Bpl 87	10%		>600			
			Bpl 84	< 100 + 25	125 +60	> 1200			
Skinnarhagen	58	4	Bpl 73	< 90	< 160	> 800	Orange	Nej	Kräver va-åtgärder. Karaktären av fritidshusområde bevaras.
Svartmåla-Kallvik	207	62	Bpl 155	< 200 <80	< 220 < 93	> 1000	Turkost	Ja	Förutsätter kapacitet i kommunala ledningar.
			Bpl 158	< 120	< 180	> 1000			
			Bpl 551	< 120		> 1000			
Smedsviken (Kögenäs)	28	2	Bpl 140	< 1/12	< 132	> 1000	Orange	Nej	Kräver va-åtgärder. Karaktären av fritidshusområde bevaras.
			Bpl 160	< 1/12	< 117	> 1500			
			Bpl 716	< 75		> 700			
Kristineberg - Tutebo	93	11	Bpl 159	< 75	< 100	> 1000	Orange	Nej	Kräver va-åtgärder. Karaktären av fritidshusområde bevaras.
			Dp 1051	< 150 < 400		> 4000			
			Dp 1134	< 80 < 20	< 80 < 20	> 1500			
Karlebo	54	17	Bpl 742	< 80 < 20	<110	> 800	Orange	Nej	Kräver va-åtgärder. Karaktären av fritidshusområde bevaras.
			Ädp 742A	< 120		> 800			
			Ädp 742B	< 120		> 800			
			Dp 1241	< 120					
			Dp 1240	< 120					
Nybrobaden	20	0	Ofri grund		60 + 20		Orange	Nej	Översvämningssområde
Svensberg	32	7	Bpl 89	< 100 + 40	< 110	> 1200	Orange	Nej	Kräver va-åtgärder. Karaktären av fritidshusområde bevaras.
			Bpl 533	< 100 + 40	< 120	> 1000			
Holmen	104	3		> 150			Orange	Nej	Översvämningssområde

Större fritidshusområden i Linköpings kommun.

Skolor och service i en levande landsbygd med ett fungerande vardagsliv

INRIKTNING – SKOLOR BARNOMSORG OCH ANNAN SERVICE - Landsbygdsstrategi säger:

- Kommunens strategi är att bevara och utveckla landsbygdsskolan så länge detta är möjligt med hänsyn taget till barnens rätt till en hög utbildningskvalitet och ekonomiska konsekvenser.
- Vid förändringar i kommunens skolverksamhet på landsbygden ska kommunen väga in fler perspektiv än rent utbildningsmässiga och även se till skolans betydelse för bygden i stort.
- Alla eventuella förändringar av skolverksamheten i kommunen ska beskrivas och göras tillgängliga i barn- och ungdomsnämndens lokalförsörjningsplan. Alla förändringsförslag ska före beslut ut på samråd med bygdens befolkning.
- Kommunen ska ta hänsyn till yngre barns behov av skola och barnomsorg i en relativ närhet till hemmet.
- Det ska vara möjligt att söka alternativa skollösningar för barn med långa avstånd till skolan – även bortom administrativa kommungränser – om detta är i enlighet med barnens och deras utbildnings bästa.
- Kommunen ska arbeta aktivt för att säkerställa dagligvaruförsörjningen på landsbygden; ett steg i detta är att utarbeta en ny varu- och serviceförsörjningsplan.

Skola och barnomsorg

För kommunen är skolor på landsbygden viktiga både för de barn som får sin undervisning där samt för bygden och dess utveckling. Kommunens strategi är att bevara och utveckla landsbygdsskolorna på samma sätt som kommunens övriga skolor, så långt det är möjligt med hänsyn taget till barnens rätt till en hög utbildningskvalitet och de ekonomiska konsekvenserna.

Skola och barnomsorg är kommunal service fastställd i lag och Linköpings kommun har en väl utbyggd grundskole- och barnomsorgsverksamhet i staden, i tätorterna och på landsbygden. Kommunen fäster stor vikt vid yngre barns behov av att ha en skola i sin närhet och strävar därför efter att erbjuda barnomsorg samt skolverksamhet för de lägre åldrarna nära där barnen bor. Detta kan innebära att små förskoleavdelningar och grundskoleklasser är motiverade på landsbygden. För skolor på landsbygden finns ett tillägg i budget för de ökade kostnader som ett mindre elevunderlag innebär. I framtida budgetar får omfattningen av resurstillskott prövas.

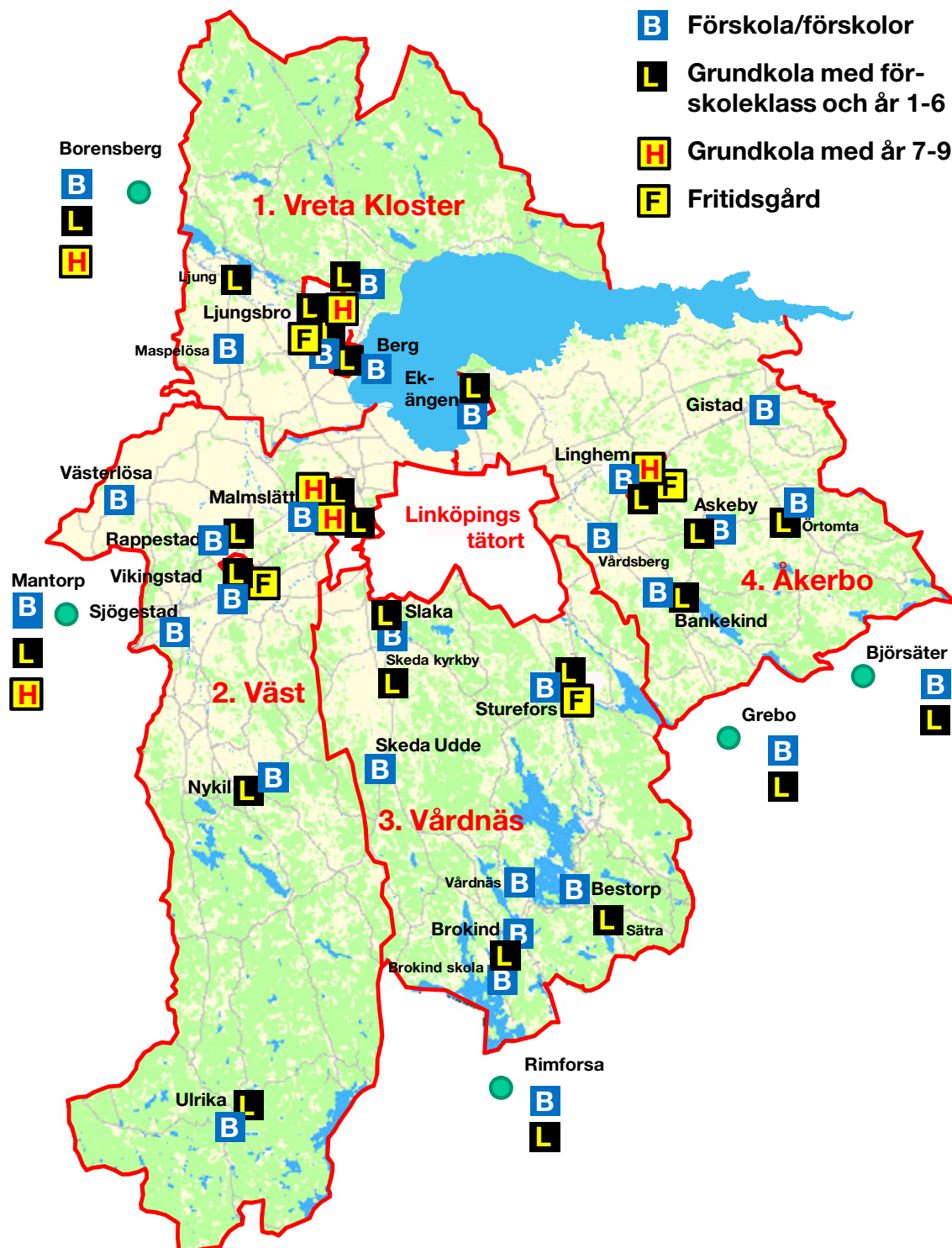
Den framtida bebyggelseutvecklingen i en hållbar ortstruktur, som redovisas i översiktsplanen för landsbygden och småorterna, utgör ett viktigt underlag för kommunens långsiktiga planering för skolorna på landsbygden. Skolorna i Skeda

och i Ljung stödjer inte den hållbara ortsstrukturen på samma sätt som de andra skolorna på landsbygden. Ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv är det viktigt att bevara skolorna i de gröna orterna. En av de gröna orterna, Skeda Udde, saknar dock skola idag. Barnen från Skeda Udde skjutsas till bland annat Skeda skola. I utvecklingskissen för Skeda Udde redovisas en strategisk tomt centralt i orten. *Det finns i dagsläget inga beslut om en ny skola.* Avsikten med markreservationen är att inte hindra byggande av en ny skola på lång sikt om behovet skulle uppstå.

Förändringar i kommunens skolutbud på landsbygden ska vägas gentemot samhällliga konsekvenser samt skolans betydelse för bygden och för barnen ur fler perspektiv än utbildningsmässiga. Före beslut om förändringar i skolverksamhet ska samråd ske med bygdens befolkning och förändringar ska finnas tillgängliga i aktuell lokalförsörjningsplan.

Möjliga alternativa skollösningar bör även kunna sökas bortom administrativa kommungränser om detta är i enlighet med barnens och deras utbildnings bästa.

I utvecklingskisser för ett antal gula orter har strategiska tomter reserverats, i vissa fall för kommunal service exempelvis förskolor. *Det finns i dagsläget inga beslut om nya*

Grundskolor, förskolor och fritidsgårdar i Linköpings omland, samt i några angränsande orter i andra kommuner.

förskolor. Avsikten med markreservationerna är att inte hindra byggande av nya förskolor på lång sikt om behovet skulle uppstå. I arbetet med de stadsnära landsbygdsområdena kan fler strategiska tomter behöva markeras. *Det finns i dagsläget inga beslut om ny offentlig service i dessa områden.*

Annan service

För att människor ska kunna bo och verka på landsbygden krävs en god service. I Linköpings kommun är det inte särskilt långa restider med bil in till staden där det finns ett stort utbud av offentlig och kommersiell service. Tillgång till god IT-kommunikation, livsmedelshandel, hälso- och sjukvård mm. behövs för att vardagslivet ska fungera. Det är svårt att idag bedriva livsmedelsbutiker och annan kommersiell service på landsbygden och i småorterna i kommunen – det är lätt för kunderna och tar inte så lång tid att åka in till staden och handla etc. Kommunen gör dock stora ansträngningar att få närbutikerna att leva kvar och understödjer möjligheter att få varor hemkörda. Ur miljösynpunkt är det bättre att några få transporter av dagligvaror görs till butiker på landsbygden än att många landsbygdsboende reser till staden och handlar. Det krävs en hög köprohet för att behålla landsbygdsbutiken. De stora externhandletableringarna i ytterområdena har påverkat handeln i kommunens landsbygdsområden nega-

tivt och bidragit till ett ökat bilåkande. Dock upplever många landsbygdsboende att det är positivt med nya etableringar i utkanten av Linköping, bland annat i Ullstamma. Boende i de västra kommundelarna handlar ofta i Mantorp. För att landsbygdsbutikerna ska finnas kvar, så måste köproheten öka. Det går inte att ha butiker om ingen handlar där.

Därför är det viktigt med ny bostadsbebyggelse och etablering av olika verksamheter som skapar arbetstillfällen och bidrar till en levande landsbygd. Permanent- och fritidsboende ger underlag för lokal service som till exempel butiker, skolor och kollektivtrafik. Attraktiva boendemiljöer kan även bidra till företagsetableringar. Översiktsplanen har en nyckelroll för att prioritera områden och bidra till en positiv landsbygdsutveckling. Det bedöms dock som mycket osannolikt att nya livsmedelsbutiker m m ska etableras på landsbygden och i småorterna. Trots detta har nya etableringar uppkommit vilket är mycket positivt för bygden. Ett exempel är stenugnsbageriet nära Flistad. Nyetableringar kan komma i samband med utvecklingen av konceptet Östgötamat.

I utvecklingsskisserna för Askeby och Bankekind – två småorter med goda förutsättningar för att kunna växa – har strategiska tomter redovisats. De strategiska tomterna kan vara lämpliga för framtida närbutiker.

Livsmedelsbutik i Ulrika.

Strandnära områden för landsbygdsutveckling

FAKTARUTA – LIS-områden

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, innebär att strandskyddsdispens kan lämnas för en åtgärd inom strandskyddsområde, om åtgärden innebär ett långsiktigt bidrag till utvecklingen av landsbygden.

Det kan vara åtgärder som antingen

- **ger långsiktigt positiva sysselsättningseffekter, eller**
- **bidrar till att upprätthålla serviceunderlaget**

För detta krävs att kommunen i sin översiktsplan har pekat ut områden för landsbygdsutveckling i enlighet med vad som föreskrivs i MB 7:18e. En förutsättning är att LIS-områdena är av ett sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt.

Allmänhetens tillgång till strandlinjen ska ej försämrans.

FAKTARUTA – Strandskydd

Våra stränder har stor betydelse för både människor, djur och växter. För oss människor är strandmiljöerna en källa till naturupplevelser, fysisk aktivitet och avkoppling. Tillgängliga stränder är också en förutsättning för vår möjlighet att utöva allemansrätten, vår rätt att fritt uppehålla oss på andras mark för friluftsliv.

Strandskyddet är till för att trygga förutsättningar för allmänhetens friluftsliv och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Strandskydd gäller vid alla kuster, sjöar och vattendrag oavsett storlek. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten såväl på land som i vattenområdet och omfattar även undervattensmiljön. I Linköpings kommun är strandskyddet utökat till 150 meter vid Norrbysjön, Roxen, Asplången, Ärlången, Rengen, Järnlunden, Åsunden, samt intill Kinda och Göta kanal.

De bestämmelser som gäller för strandskydd finns att läsa i miljöbalken 7 kap. 13-18 §§.

Strandskyddet innebär förbud mot att vidta en rad åtgärder som motverkar bestämmelsernas syften. Inom strandskyddat område är det inte tillåtet att:

- bygga nytt
- ändra byggnader eller byggnaders användning
- gräva eller förbereda för byggnationer
- utföra anläggningar eller anordningar som hindrar eller försvårar för allmänheten att beträda ett område som annars är tillgängligt enligt allemansrätten.

Åtgärder inom strandskyddat område får heller inte väsentligt förändra livsvillkoren för djur- eller växtarter.

INRIKTNING – LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA OMRÅDEN (LIS)

- Linköpings kommun bedriver en aktiv planering för strandnära områden med syfte att främja landsbygdsutveckling. 24 områden, som är lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära områden, framgår av kartan på sidan 50.
- Prioritet ska ges till LIS-områden som ger en hög allmän tillgänglighet till vatten exempelvis för rullstolsburna, äldre och andra som har svårt att ta sig fram på naturens villkor.
- En förutsättning för byggande i strandnära lägen är att vatten- och avloppsförhållandena kan ordnas utan negativ påverkan på vattenkvalitet i sjöar och vattendrag eller i grundvattnet.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

En lagändring om landsbygdsutveckling inom strandskyddet trädde i kraft 1 februari 2010. För Linköpings kommun innebär dessa bestämmelser att kommunen i sin översiktsplan kan peka ut lämpliga områden för kompletterande bebyggelse inom strandskyddsområden för sjöar och vattendrag. Syftet med LIS-områdena är att den nya bebyggelsen eller åtgärden ska kunna bidra till att ge långsiktiga positiva sysselsättnings-effekter och skapa kundunderlag och ekonomiska förutsättningar för olika former av kommersiell och offentlig service. Ett attraktivt vattennära läge är en kvalitet för boende. Möjligheten till permanent- eller fritidsboende med vattenkontakt kan öka intresset att flytta och bosätta sig på en ort. Det är också en viktig faktor för besöksnäringen (campingar, restauranger, konferensanläggningar m m). Ett vattennära boende eller åtgärd som gynnar turism ger ett stärkt näringsliv och ett ökat befolkningsunderlag, vilket i sin tur leder till bättre underlag till de servicefunktioner som redan finns. Ökad tillgänglighet till stränder och vattendrag förbättrar förutsättningarna för en utveckling av besöksnäringen i kommunen och leder således till landsbygdsutveckling.

Det är den kommunala översiktliga planeringens uppgift att visa vilka effekter en lättnad av strandskyddsreglerna inom de

så kallade LIS-områdena kan få för landsbygden.

Möjligheterna att exploatera utpekade LIS-områden gäller inte all typ av bebyggelse. Begreppet LIS har två betydelser enligt miljöbalken 7 kap 18 d §. Den grundläggande betydelsen är att byggnaden, verksamheten, anläggningen eller åtgärden som är tänkt att utföras ska kunna bidra till att utveckla landsbygden. Detta gäller generellt inom alla utpekade LIS-områden. Men om den tänkta exploateringen är ett enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader ska byggandet ske i anslutning till ett redan befintligt bostadshus. Avståndet däremellan bör inte vara mer än 200 meter.

En utgångspunkt vid utpekande av LIS-områden i anslutning till befintliga fritidshusområden är att ny bebyggelse ska kunna fungera som en drivkraft och möjliggöra nya gemensamma vatten- och avloppslösningar i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster.

Vid genomförande av redovisad bostadsbebyggelse inom strandskyddat område samt av åtgärder som ökar tillgänglighet till stränder kan tillstånd eventuellt prövas mot de särskilda skäl som anges i 7 kap 18c § miljöbalken.

I översiktsplanen redovisas följande 24 LIS-områden:

Tabell 2. LIS-områden.

	Område	Sjö eller vattendrag	Strandskydds-område	Användning
LIS1a-b	Flemma/Fruktåker	Roxen	150 m	Bostäder, friluftsliv/camping, bryggor
LIS2	Snavudden	Roxen	150 m	Bryggor och bad
LIS3	Ledberg kyrkby	Svartån	100 m	Bostäder
LIS4	Gälstad-Lundby	Fettjestadån	100 m	Bostäder
LIS5	Ulrika (öster om)	Drögen	100 m	Stugor för fisketurism
LIS6	Ulrika	Amundebosjön	100 m	Utveckling av befintlig camping
LIS7a-b	Ulrika	Bengölen	100 m	Bryggor och bad
LIS8	Sättra fritidshusområde	Sättrasjön	100 m	Bostäder och bryggor
LIS9a-b	Gärdala	Järnlunden	150 m	Bryggor
LIS10a-f	Fjälla	Järnlunden	150 m	Bostäder, ekoby och bryggor
LIS11a-f	Svartmåla-Kallvik-Unön	Stora Rängen	150 m	Bostäder och bryggor
LIS12a-c	Västerby	Stora Rängen	150 m	Bostäder
LIS13	Vårdnäs kyrkby	Rängen	150 m	Bryggor, hotell, spa, bastu och camping
LIS14	Vargsätter ekogård	Slakaån	100 m	Nischboende
LIS15	Stora Långnäs	Stora Rängen	150 m	Camping, bryggor
LIS16	Skinnarhagen	Bjärsen	100 m	Bryggor
LIS17	Kristineberg – Tutebo	Storsjön	100 m	Bryggor
LIS18	Ljung kyrkby	Motala ström	100 m	Bryggor och bad
LIS19	Bjärka-Säby	Stora Rängen	150 m	Bryggor och bad
LIS20	Sjögestad	Lillån	100 m	Promenadstigar, bänkar och bryggor
LIS21a-c	Sandvik-Korsvik-Roxenbaden	Roxen	150 m	Camping, stugor, bad, serviceanläggning och bryggor
LIS22	Gistad	Kalkbrunnen	100 m	Bryggor och bad
LIS23	Nykil	Lillsjön	100 m	Bryggor och bad
LIS24	Idingstad	Roxen	150 m	Bryggor, bad, stugor och bastu

Motivering

LIS1a-b Flemma/Fruktåker. Vackert beläget område som ligger på en sluttning ner mot Roxens västra strand. Västra Roxen är ett Natura 2000-område och av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Inom området idag finns ett 20-tal bostadshus, en handelsträdgård och en danspaviljong. Några av bostadshusen har en gemensam vatten- och avloppslösning. Området kan kompletteras med cirka åtta nya bostadshus inom strandskyddat område intill Flemmabäcken. På nedre delen av området (LIS1b) och intill Flemmabäcken kan en campingplats lokaliseras med platser för husvagnar, husbilar, en servicebyggnad, bryggor och badplats. Campingplatsen ska dock ej anläggas i området närmast Roxen. Anläggningen bidrar till en utveckling av besöksnäringen i Göta kanalstråket och har positiva sysselsättningseffekter. Den kommer också att ge stöd till den kommersiella servicen som finns i Ljungsbro och Berg samt ge underlag för framtida service och kollektivtrafik. Se utvecklingsskiss på sidan 101.

LIS2 Snavudden. Inom området finns ett 15-tal bostadshus och ett 10-tal små fritidshus. Västra Roxen är ett Natura 2000-område och av riksintresse för naturvård och friluftsliv.

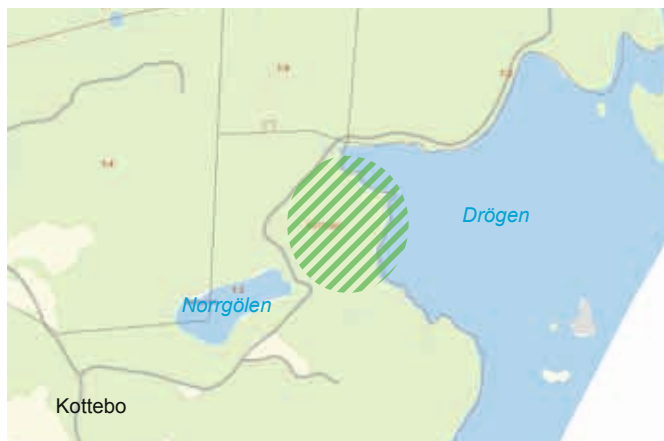
Området kan kompletteras med flera åretruntbostäder i ett attraktivt läge med utsikt över Roxen. Tillgängligheten till strandområdet kan förbättras genom anläggandet av bryggor och en badplats. Det ökade boendet ger ett stöd till den kommersiella och offentliga servicen som finns i Ljungsbro och Berg samt ger underlag för framtida service och kollektivtrafik. Se utvecklingsskiss på sidan 109.

LIS3 Ledberg kyrkby. Ledberg är en kyrkby som ligger intill Svartån. En varsam komplettering av kyrkomiljön med ett par tomter för småhusbebyggelse är möjlig vid Svartån. Vid Svartån kan tillgängligheten till stranden ökas genom anläggande av bryggor. Bebyggelsekompletteringen ger möjlighet till ett attraktivt lantligt boende och bidrar till en levande landsbygd i denna del av kommunen samt tillsammans med utveckling i närliggande Kränge ges underlag för framtida service och kollektivtrafik. Se utvecklingsskiss på sidan 135.

LIS4 Gälstad-Lundby är en mindre ort som ligger i övergångsbygd. Ett område för bebyggelsekomplettering finns vid Fettjestadån. Bebyggelsekompletteringen innebär att ett attraktivt rekreationsområde kan utvecklas efter ån som förbättrar boendemiljön på orten. Se utvecklingsskiss på sidan 133.

LIS5a-b Ulrika. Öster om Ulrika ligger sjön Drögen. Planer finns på att anlägga en mindre stugby vid Drögens strand för fisketurism. Det finns flera sjöar i området kring Ulrika som är intressanta för fisketurism. En ökad turism i Ulrikaområdet ger ett stöd till den kommersiella servicen som finns i orten och

har positiva sysselsättningseffekter.

LIS-område vid sjön Drögen, öster om Ulrika.

LIS6 Ulrika. Strax utanför Ulrika vid Amundebo ligger Amundebosjön. Här finns en mindre stugby och en campingplats med servicehus. Önskemål finns om att bygga ut verksamheten. En ökad turism i Ulrikaområdet ger ett stöd till den kommersiella servicen som finns i orten och har positiva sysselsättningseffekter. Se utvecklingsskiss på sidan 143.

LIS7a-b Ulrika. I anslutning till Ulrika finns sjön Bengölen. Möjlighet finns att skapa attraktiva tomter för bostäder på sjöns västra sida med utsikt över sjön. Nedanför bostäderna kan ett strandområde utvecklas med bryggor och bad, vilket innebär att stranden blir allmänt tillgänglig. Även badplatser på östra sidan kan utvecklas med bryggor etc. Åtgärderna ökar Ulrikas attraktionskraft. Inflyttning till Ulrika ger ett stöd till den offentliga och kommersiella servicen som finns på orten. Se utvecklingsskiss på sidan 143.

LIS8a-b Sätra fritidshusområde är ett område vid Sätrasjön där en viss omvandling till åretruntboende har skett. Men hänsyn till den goda boendemiljön är det lämpligt att översiktsplanen medverkar till en fortsatt omvandling av området. Sätrasjön är kraftigt påverkad av övergödning. En förutsättning för att området ska kunna omvandlas till åretruntboende är att de undermåliga vatten- och avloppsförhållandena åtgärdas. En komplettering av området med ytterligare hus för åretruntboende i norra delen av området (LIS8b) kan bidra till genomförande av en ny gemensam VA-lösning. Strandområdet utvecklas med bad och bryggor (U1/LIS8a). Ett ökat åretruntboende i området ger stöd till skol- och förskoleverksamhet i Bestorp och även till livsmedelsbutiken där. Se utvecklingsskiss på sidan 123.

LIS9a-b Gärdala är ett område vid Järnlunden nära gränsen mellan Linköpings och Kinda kommuner. Här finns en blandning av fritidshus och åretruntbostäder. Området ligger vid ett starkt kollektivtrafikstråk med goda pendlingsmöjligheter

till Linköping och Rimforsa. För att höja områdets attraktivitet kan bryggor och bad anläggas vid stranden i norra viken av Järnlunden (LIS9a) och intill befintlig badplats (LIS9b). Ett ökat åretruntboende i området kommer i första hand att lokaliseras till Kinda kommun men det ger ett stöd till den offentliga och kommersiella servicen som finns i Brokind och Rimforsa. Ett ökat åretruntboende förutsätter att VA-frågan löses på ett tillfredsställande sätt. Se utvecklingskiss på sidan 113.

LIS 10a-f Fjälla. Norra och Södra Fjälla samt Hulta är ett ursprungligt fritidshusområde med totalt cirka 200 hus vackert belägna vid Järnlunden. Inom området finns ett antal jordbruksfastigheter och i viss omfattning har fritidshusen omvandlats till åretruntboende. De flesta av husen har enskilda vatten- och avloppsanläggningar, men det finns delvis gemensamma lösningar. Det krävs en gemensam lösning för hela området för att inte vattenkvaliteten i Järnlunden ska påverkas negativt. Men hänsyn till det vackra läget är det lämpligt att en fortsättning av omvandlingen i Fjälla möjliggörs för att skapa attraktiva vattennära boendemiljöer. Detta kan dock inte ske innan VA-förhållandena har åtgärdats. Mindre kompletteringar av området med nya bostadshus för åretruntboende är möjliga.

Önskemål finns om byggande av en ekoby "Fjälla ekoby" intill Sträpbäcken (LIS10f).

Tillgängligheten till stränderna kan också förbättras bland annat genom anläggande av bryggor (LIS10a-e).

Fler permanentboende i området bidrar till en levande landsbygd och ger stöd till den service som finns i Brokind samt till framtida kollektivtrafik. En komplettering av området kan även bidra till genomförande av gemensamma VA-lösningar för hela Fjällaområdet. Anläggande av bryggor ökar områdets attraktionskraft. Se utvecklingskiss på sidan 115.

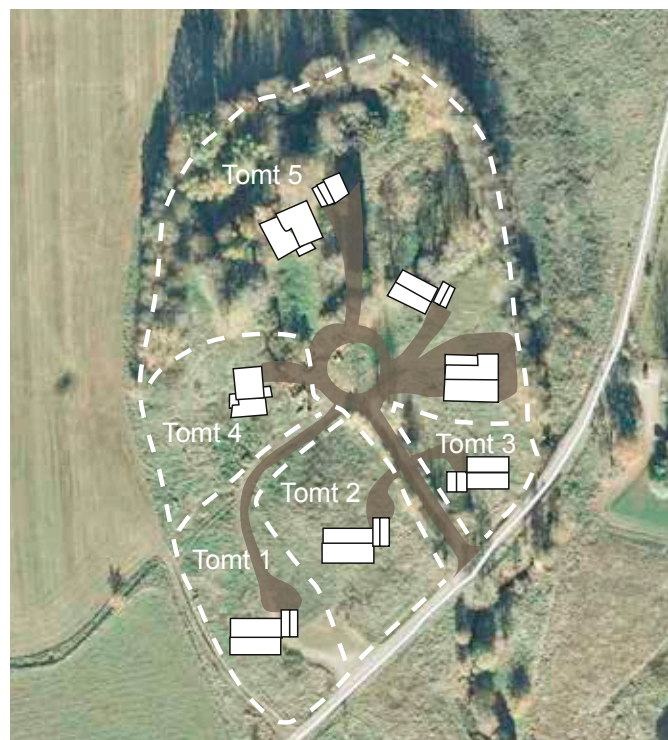
LIS11a-f Svartmåla-Kallvik-Unön. Svartmåla kan kompletteras med några småhus, ett av områdena som ett LIS-område (LIS11d). Svartmåla är till viss del anslutet till det kommunala VA-nätet. Unön ligger i anslutning till Svartmåla. På ön finns totalt 37 hus varav 9 st är åretruntbostäder. Här finns möjlighet att komplettera bebyggelsen med några nya tomter (LIS11a, 11e och 11f) för åretruntboende i mycket attraktivt lägen. Området är inte, i motsats till Svartmåla, anslutet till det kommunala vatten- och avloppsnätet. En komplettering av området kan bidra till genomförande av gemensamma VA-lösningar för hela Unön. Bebyggelsen ger stöd till den offentliga och kommersiella servicen som finns i Bestorp och Brokind. För att öka tillgängligheten till stranden och därmed områdets attraktivitet redovisas två LIS-områden för bryggor, LIS11b och LIS11c. Se utvecklingskiss på sidan 121.

LIS12a-c Västerby. Västerby är en mindre ort vid Stora Rängen där det finns bostäder och en golfbana. På orten finns

ett nedlagt naturgymnasium med lokaler som står tomma, bland annat gymnastiksal. Landeryds golfklubb driver golfbanan och i anslutning till den finns hotell och konferenslokaler samt restaurang. Möjlighet finns att bygga nya småhus i smågrupper kring golfbanan, det vill säga ett nischboende som bidrar till landsbygdsutveckling. Några av grupperna ligger vid Stora Rängen i fina sjönära lägen. Att bo nära en golfbana är vanligt utomlands där det anses vara mycket attraktivt. Västerby-Vårdnäs utgör i översiktsplanen ett område med en stor potential för utveckling av turism, även golf turism. Ett ökat boende i området ger stöd till den service som finns i Västerby och Vårdnäs men även till den kommersiella och offentliga servicen som finns i Bestorp och Brokind. För att öka tillgängligheten till stranden redovisas ett område för anläggande av bryggor (LIS12a). Se utvecklingskiss på sidan 127.

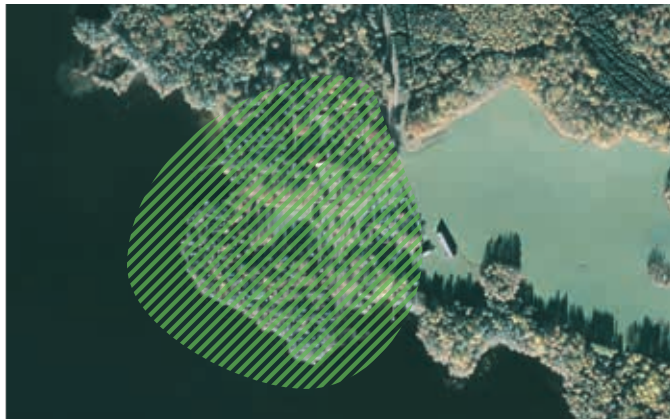
LIS13 Vårdnäs kyrkby ligger vid Rängen. Förutom kyrkomiljön med församlingshem finns även Vårdnäs stiftsgård samt ett antal bostadshus. Planer finns på att utveckla verksamheten vid Stiftsgården med hotell, spa, bastu och bryggor inom strandskyddsområdet (LIS13). Detta skulle ge bättre förutsättningar för en utveckling av turism i området, där satsningar även planeras i Västerby. Detta skulle ge positiva sysselsättningseffekter och även ge ett stöd till den offentliga och kommersiella servicen som finns i Bestorp och Brokind samt ge underlag för framtida service och kollektivtrafik. Se utvecklingskiss på sidan 127.

LIS14 Vargsätter ekogård. Förslag finns på en ny ekoby med fem bostadshus i Vargsätter som ligger utanför Skeda

LIS-område Vargsätter ekogård.

Udde. Genom området rinner Slakaån och viss bebyggelse kommer att lokaliseras inom det strandskyddade området kring ån. Ekobyar är så kallat nischboende som bidrar till landsbygdsutveckling. Ett ökat åretruntboende i området ger stöd till den offentliga och kommersiella servicen som finns i Skeda Udde. Vargsätter utgör ett gott exempel som kommunen vill möjliggöra i översiktsplanen.

LIS-område Stora Långnäs vid KFUM:s kursgård.

LIS15 Stora Långnäs. Vid Stora Långnäs finns KFUM-gården där lägerverksamhet bedrivs på sommarhalvåret. Området är vackert beläget vid Stora Rängen. Området har potential för en utveckling av turism, i första hand natur- och kulturturism. Här finns möjlighet att bygga stugor, anlägga badbryggor samt utveckla båt och andra vattenbaserade verksamheter. En utveckling av turismen ger positiva sysselsättningseffekter och ger en ökad tillgänglighet till vattenmiljöer.

LIS16 Skinnarhagen är ett traditionellt fritidshusområde som ligger vid sjön Bjärsen. Karaktären av fritidshusområde har bevarats. Området har enskilda vatten- och avloppslösningar som på sikt måste ersättas av en långsiktigt hållbar

LIS-område Skinnarhagen.

gemensam lösning. Anläggande av bryggor, bastu m m. i ett strandnära område innebär ökad attraktivitet, förbättrad tillgänglighet till stranden och bättre förutsättningar för att hantera vatten- och avloppsåtgärder i det strandnära området.

En ökad attraktivitet och standardhöjning lockar till ett sommar- eller säsonsboende som ger ett stöd till den service som finns i området, bl a i Nykil.

LIS-område Kristineberg-Tutebo

LIS 17 Kristineberg-Tutebo är ett traditionellt fritidshusområde vid Storsjön nära Bestorp. Karaktären av fritidshusområde har bevarats. Området har enskilda vatten- och avloppslösningar som på sikt måste ersättas av en långsiktigt hållbar gemensam lösning. Anläggande av bryggor, bastu mm. i ett strandnära område innebär ökad attraktivitet, förbättrad tillgänglighet till stranden och bättre förutsättningar för att hantera vatten- och avloppsåtgärder i det strandnära området.

En ökad attraktivitet och standardhöjning lockar till ett sommar- eller säsonsboende som ger ett stöd till den service som finns i området, i första hand i Bestorp

LIS18 Ljung kyrkby. I Ljung kyrkby finns ett allmänt bad som utnyttjas av många boende på landsbygden kring Ljung samt av turister. Badplatsen kan kompletteras med bryggor för att öka attraktiviteten. Åtgärden är en del i en utveckling av turism i området som ger positiva sysselsättningseffekter. Se utvecklingskiss på sidan 103.

LIS19 Bjärka-Säby. För att öka tillgängligheten till Stora Rängens strand vid Bjärka-Säby redovisas ett område för bryggor och bad. Åtgärden är en del i en utveckling av turism i Stångådalen och i eklandskapet som ger positiva sysselsättningseffekter. Se utvecklingskiss på sidan 111.

LIS20 Sjögestad. Området omfattar grönstråket utmed Lillån. Området är utpekad som LIS-område för att möjliggöra åtgärder för att öka tillgängligheten till vattenmiljön, som ett sätt att förstärka ortens attraktivitet och på så sätt behålla eller öka underlag för service. Här kan man även utveckla en mötesplats med bänkar att koppla av på. Se utvecklingskiss sidan 141.

LIS21a-c Roxenbaden. LIS21a är ett område i detaljplaneförslaget för camping, husvagnsuppställning, stugor, bad och en mindre serviceanläggning (Sandvik). LIS21b och 21c är två naturområden som ger ökad tillgänglighet till stranden. En utveckling av turism i området ger positiva sysselsättnings-effekter och ger ett stöd till framtida service i området. Se utvecklingskiss på sidan 107.

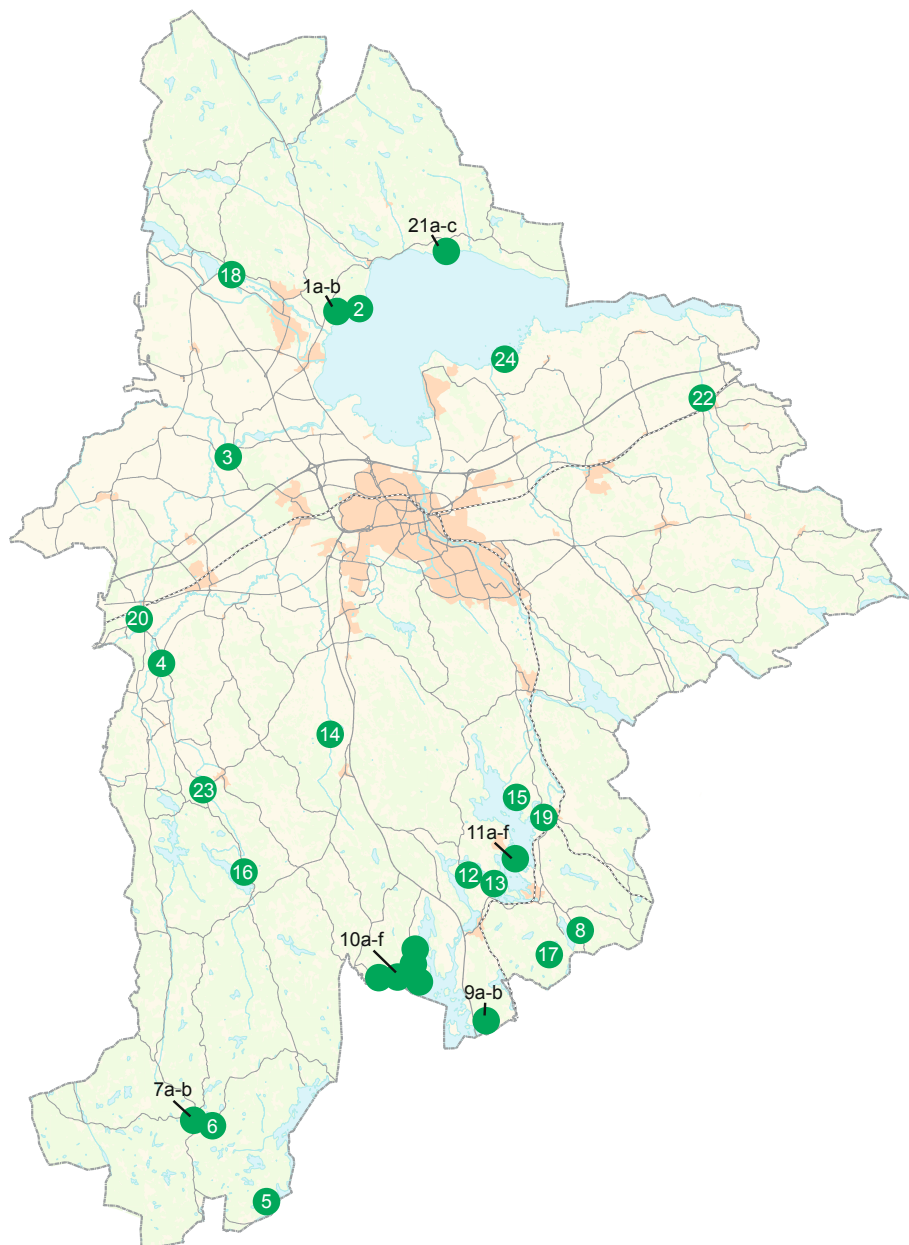
LIS22 Gistad kalkbrunn. I Gistad finns en badplats norr om Norrköpingsvägen. Badplatsen är viktig för orten och lämplig att utveckla med bryggor etc för att höja ortens attraktionskraft. Se utvecklingskiss på sidan 151.

LIS23 Nykil. Väster om Nykil finns sjön Lillsjön med en allmän badplats som bör utvecklas med bryggor, omklädningshytt, torrdass m m. Badplatsen är viktig för Nykils attraktionskraft. Se utvecklingskiss på sidan 137.

LIS-område Idingstad.

LIS24 Idingstad säteri är en hotell- och konferensanläggning som ligger i Göta kanalstråket söder om Roxen. Området är mycket lämpligt att utveckla för turism. Vid stranden planeras en brygganläggning, några stugor, bastu m m. Åtgärderna ger positiva sysselsättningseffekter.

Lis-områden
(här redovisat i punktform - för mer detaljerad information se utvecklingskisser för respektive område)

- 1a-b Fruktåker Flemma
- 2 Snavudden
- 3 Ledberg
- 4 Gälstad-Lundby
- 5 Ulrika
- 6 Ulrika
- 7a-b Ulrika
- 8 Sätra fritidshusområde
- 9a-b Gärdala
- 10a-f Fjälla
- 11a-f Svartmåla-Kallvik-Unön
- 12a-c Västerby
- 13 Vårdsnäs kyrkby
- 14 Vargsätter ekogård
- 15 Stora Långnäs
- 16 Skinnarhagen
- 17 Kristineberg-Tutebo
- 18 Ljungs kyrkby
- 19 Bjärka-Säby
- 20 Sjögestad
- 21a-c Sandvik-Korsvik-Roxenbaden
- 22 Gistad
- 23 Nykil
- 24 Idingstad

Goda förutsättningar för en utveckling av besöksnäring och turism

INRIKTNING – BESÖKSNÄRING OCH TURISM

- Göta kanal, Stångån/Kinda kanal och eklandskapet är områden i kommunen med stor potential för ytterligare en utveckling av turism (särskilt för internationella turister) och av högsta prioritet för turistnäringen på landsbygden. Ett mellankommunalt samarbete för att utveckla turism i dessa områden är viktigt.
- Natur- och kulturturism med vandring, cykling, ridning, paddling, fiske, slotts-, herrgårds- och kyrkobesök m m. har en stark framtid och möjligheter ska skapas för en utveckling av dessa aktiviteter.
- Ekmiljöer i kommunen har ett högt turistiskt värde och ska göras tillgängliga.
- Strandnära områden för landsbygdsutveckling, avsedda för lokalisering av nya turistanläggningar, pekas ut – Flemma/Fruktåker, Ulrika, Stora Långnäs, Vårdnäs och Idingstad.
- Genom att tydliggöra turistverksamhetens anspråk och påverkan på mark- och vattenanvändningen skapas en grund för en långsiktig utveckling av turism i kommunen.

Besöksnäringen växer

Den växande turismen i Sverige skapar efterfrågan på nya upplevelser och svenska landsbygder kan erbjuda mycket attraktiva natur- och kulturmiljöer. När exempelvis besöksplatser eller turistanläggningar byggs kan attraktiviteten och tillgängligheten förstärkas, men risk finns även att det blir negativ påverkan och att attraktiviteten byggs bort. Det är därför viktigt att kommunen i sin översiktsplanering gör bedömningen av var och hur turismen ska utvecklas på lång sikt och att man tar vara på de värden som finns i just vår kommun.

Kommunens mål för besöksnäringen

- Dubblerad turismomsättning i kommunen från 2010 till 2020
- Ökad sysselsättning i besöksnäringen i kommunen med 60 procent från 2010 till 2020

Visit Linköping, kommunens officiella turismorganisation, har till uppdrag att marknadsföra, samordna och utveckla besöksnäringen i kommunen så att kommunens mål inom den nationella strategin uppnås. Turismen i Linköping ska vara hållbar både miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Viktigt för att målen ska uppnås är givetvis nära samverkan mellan Visit

Linköping, besöksnäringen i Linköping samt olika nämnder och bolag inom Linköpings kommun.

En utveckling av turism i kommunen har många positiva effekter:

- Det skapas nya arbetstillfällen
- Det ger ett stöd till den lokala kommersiella servicen
- Det är bra marknadsföring av kommunen; Linköping hamnar på turistkartan.
- Otillgängliga miljöer blir tillgängliga

En utveckling av turism är också bra för kommuninvånarna eftersom anläggningar och besöksmål får en hög kvalitet. Värdefullt är också att internationella kontakter utvecklas.

För en positiv utveckling av turismen är det även av betydelse att det finns väl fungerande kommunikationer. Inte bara bilvägar utan även cykel- och vandringsleder kan behöva utvecklas. I Linköping är också tillgängligheten för båttrafiken viktig i form av exempelvis småbåtshamnar och service. Besöksmål behöver också i sig vara tillgänglighetsanpassade till olika typer av turister, både för den vane friluftsmänniskan, för lågskoturisten, för barn och för personer med olika funktionsnedsättningar. För internationella naturturister krävs en mer omfattande och tydlig skyltning, goda förutsättningar för bekvämligheter och en konkret säkerhets- och kvalitetssäkring etc. för att besökaren ska kunna bemötas professionellt och tryggt.

För näringsidkare kan landsbygdsprogrammet erbjuda möjligheter till utveckling av den egna turismverksamheten. Projektstöd kan ges till projekt som förbättrar förutsättningarna för en konkurrenskraftig besöks- och turismnäring på landsbygden. Projektstöd ges också till utveckling och introduktion av IT-baserade tjänster för marknadsföring, distribution, kontakt och bokningar för en grupp av turistföretag. Syftet är att göra det enklare för företagen att nå ut till sina kunder. I de flesta fall söks stöd hos länsstyrelsen.

Markfrågan är viktig för turismens utveckling och kommunen behöver därför ta hänsyn till besöksnäringens behov och önskemål. Inom besöksnäringen är även samarbete över administrativa gränser en viktig del då en besökare ser till destination och inte kommungränser.

Genom att arbeta med samordning och matchning kan lokala företagare dra nytta av varandra och växa genom samarbete. Detta kan gälla allt från stuguthyrning och fiske till vandringsleder och matupplevelser. Genom att marknadsföra och tillgängliggöra våra besöksmål och naturupplevelser på landsbygden samt stödja aktörer inom besöksnäringen till att bli mer professionella förstärks Linköpings attraktionskraft samtidigt som turismnäringens förutsättningar förbättras. För en positiv utveckling av turismen på Linköpings landsbygd krävs ett nära samarbete mellan Visit Linköping, det kommunala näringslivsbolaget NuLink, kommunala förvaltningar och lokala entreprenörer.

Natur- och kulturturism på landsbygden ökar starkt

Det bedrivs turismverksamhet på Linköpings landsbygd idag, men turismen där har all möjlighet att utvecklas ytterligare och trenden pekar på en ökad natur- och kulturturism i framtiden. Linköpings natur och kultur är lättillgänglig tack vare sitt strategiska läge i Sverige. Det är lätt att ta sig hit med tåg, bil och flyg.

Östgötaslätten är ett platt landskap som består av bördiga åkrar, gulblommande rapsfält, större och mindre gårdar, små trädgångar, uppstickande kyrktorn och böljande lin- och blåklintsåkrar. Slätten är särskilt intressant för cykelturister eftersom det är ett öppet landskap som saknar backar. Men det är också ett landskap som är intressant att upptäcka för naturturister, vandrare och för de som är intresserade av mat.

Kommunen har fantastiska sjöar, kanaler, eklandskap, våtmarker, djurliv, slotts-, kyrko- och herrgårdsmiljöer med mera. Det är rent, tyst och säkert. Detta innebär att förutsättningar finns att locka besökare, både svenska och utländska. Ett problem för att utveckla och professionalisera turismen är att den är starkt säsongsbetonad, vilket gör det svårt för en entreprenör att leva av sin produkt. Av det skälet pågår ett arbete för att i framtiden kunna bedriva turismverksamhet året runt.

Kommunen ser positivt på en utveckling av turism i Linköping i samklang med naturen och kulturen, vilket skapar ökad

attraktivitet, ökat företagande och ökad sysselsättning. Ofta utgör en attraktiv kommun att bo i också en attraktiv kommun att besöka.

Kulturturism ökar. Linköpings kommun har många intressanta byggnader och miljöer att erbjuda den kulturintresserade turisten. Det finns flera slott, varav vissa är öppna för allmänheten, och det finns potential för ett slottssamarbete i Östergötland eftersom slott utgör intressanta besöksmål. De slott som finns i kommunen är Ekenäs Slott, Bjärka-Säby Slott, Ljungs Slott, och Sturefors Slott. Det finns närmare 30 landsbygdskyrkor, många från 1600-talet eller äldre. Särskilt intressanta är kyrkorna i Askeby, Kaga och Östra Skrukeby. Intressanta herrgårdar finns i Sturefors, Brokind och Stjärnorp.

Göta kanal

I Linköpings kommun ligger ett av Sveriges mest kända turistmål, Göta kanal med mer än tre miljoner besökare, nationella såväl som internationella, årligen. Göta kanal är ett av Sveriges största byggnadsverk. Kanalen är en av världens mäktigaste anlagda vattenvägar och ett led i vattenförbindelsen mellan Sveriges två största städer.

Strax norr om Linköping ligger Bergs slussar. Här lyfts och sänks kanalfararna närmare 30 meter under sin färd. Bergs slussar har mycket att bjuda, även för dem som kommer landvägen. En lämplig plats för ett Göta kanals museum bör utredas vid Bergs Slussar.

Goda möjligheter finns för en utveckling av besöksnäringen i Berg och Ljungsbro. Även i närliggande orter som Vreta Kloster, Kaga, Kungsbro och Ledberg. Dessa orter kan utgöra en destination för natur- och kulturturister. Det finns gott om service i orterna och det är nära till vacker natur. Möjligheter finns i omgivningarna att cykla, vandra, rida och spela golf. Det finns dock begränsat med övernattningsmöjligheter och flera boendialternativ bör skapas.

Området mellan Berg och Borensberg kan också utvecklas för turism. Flera aktiviteter, matserveringar och övernattningsmöjligheter kan lämpligen skapas efter sträckan. Den gamla strömfåran i Motala ström kan utvecklas till ett intressant besöksmål med möjligheter till fiske och forspaddling. Rastplatser för bilar och husbilsuppställning bör skapas i området. Förutsättningarna för cykelturism bör förbättras.

Göta kanal är ett besöksmål även för dem som inte färdas i båt längs kanalen. På några platser utefter kanalen i kommunen går det att komma till kanalen med bil. Bergs slussar är dock ett mycket populärt besöksmål för bilburna med goda parkeringsmöjligheter.

I *Översiktsplan för Ljungsbro och Berg* (juni 2013) föreslås att ett område vid kanalbron utvecklas till en mötesplats för både lokalbor och besökare. Platsen ska innehålla många publika funktioner – torg, gästhamn och restaurang/café.

Att vandra eller cykla efter Göta kanal har blivit populärt

Illustration hur Göta kanal kan utvecklas med publika platser.

och antalet turister som väljer att semestrar på detta sätt ökar ständigt. Mellan Berg och Borensberg kan man följa Göta kanal på dragvägar utmed kanalen till fots eller på cykel. Förutsättningarna för vandrande eller cyklande turister att runda Roxen är dock inte de bästa. Norr om Roxen kan man följa den vackra, sjönära landsvägen förbi Stjärnorp, Sandvik och Norsholm. Men vägen är smal och slingrig och saknar en separat gång- och cykelväg.

Söder om Roxen finns ingen möjlighet att ta sig fram på sjönära vägar, utan man måste följa den smala landsvägen

över Roxtuna, Tägneby, Östra Harg, Östra Skrukeby, Lillkyrka och Norsholm. Vägen förbi Roxens södra strand passerar många naturområden, bland annat fina fågellokaler vid Kungsbro, Svartåmyrningen och Rystads-Tuna. Roxens stränder bör göras mer tillgängliga för friluftsliv och turism och även mer gästvänliga genom anläggande av stigar, grillplatser och parkeringar. Idingstad säteri är en anläggning med utvecklingspotential, såväl vad gäller övernattningsmöjligheter som besöksmål och restaurang.

Utvecklingsmöjligheter kring Göta kanal.

Göta kanal i Linköping trafikeras av m/s Ceres, som går tur-retur mellan Berg och Borensberg. Båten passerar de 15 slussarna vid Bergs slussar.

Stångån/Kinda kanal

Stångån/Kinda kanal, den gröna kanalen genom eklandskapet, har stor potential att utvecklas ytterligare till ett attraktivt turistområde som lockar besökare både från Sverige och utlandet. Dessutom skulle en utveckling av området vara en stor attraktion även för linköpingsbor som skulle kunna göra dagsutflykter till området. Det är viktigt att behandla hela å-/kanalsystemet med sjöar och omgivande landskap, från Linköpings stad till Vimmerby, som ett sammanhängande turistområde. Här kan besöksnäringen utvecklas och marknadsföras i ett nära samarbete mellan de tre berörda kommunerna, Linköping, Kinda och Vimmerby.

Stångån/Kinda kanal med omgivning är intressant för två kategorier av turister, dels semestrande barnfamiljer som vill besöka Linköping och sedan fortsätta till Astrid Lindgrens Värld, dels naturturister som vill bo och semestra inom området och utforska den fina östgötska naturen. (Se avsnittet Natur- och kulturturism nedan). (Se karta sidan 57. Utvecklingsmöjligheter för turism i Stångådalen).

Barnfamiljerna kommer från övriga delar av Sverige eller från utlandet, vanligtvis med bil på E4. En del anländer till Sverige med flyg i första hand till Skavsta, Linköpings eller Jönköpings flygplatser, där man hyr en bil på flygplatsen. I Linköping vill dessa turister besöka staden och närområdet, bland annat Flygvapenmuseet, Bergs slussar och Gamla Linköping, innan de fortsätter via väg 34 söderut till Vimmerby. Det finns en del platser i anslutning till riksväg 34 som kan utvecklas till intressanta besöksmål eller till mat och övernattningsmöjligheter utefter vägen. I Viggeby och Brokind finns badmöjligheter.

En femstjärnig campingplats intill väg 34 vid någon av sjöarna i södra kommundelen, alternativt i Kinda kommun, skulle vara en stor och viktig grundsten för en utveckling av besöksnäringen i Stångådalen och som skulle fånga upp barnfamiljerna på väg mot Vimmerby men även vara en utgångspunkt och bas för mer stationära natur- och kulturturister.

För natur- och kulturturister har Stångådalen mycket att erbjuda och det finns mycket som kan utvecklas.

I Linköpings kommun kan Stångådalen nås med bil från riksväg 34 och från landsväg 687. Vägarna trafikeras även av busstrafik mellan Linköping och Rimfors/Kisa - expressbussar på väg 34 och landsbygdstrafik på väg 687.

För cyklister är Brokindsleden genom Bjärka-Säby, Bestorp

Utvecklingsmöjligheter i Stångådalen

- Östgötaleden passerar genom området. Rundslingsor kan utvecklas för dagsvandringar. Leden kan kompletteras med vindskydd, grillplatser och informationsskyltar på flera språk.
 - Eklandskapet har vackra natur med flera naturreservat men behöver skyltas på flera språk. Också informationsmaterial och kartor behöver tas fram på flera språk.
 - Cykel- och ridleder behöver anläggas.
 - Bjärka-Säbys slottsmiljö kan utvecklas.
 - Stångån/Kindakanal och sjösystemet kan bli attraktivt med båturer i passagerarbåtar, båtuthyrning, paddling med kajaker eller kanoter, fiske och bad.
 - Vårdnäs stiftsgård har stora utvecklingsmöjligheter som restaurang och övernattningsmöjligheter, vandrarhem-verksamhet, konferenslokaler, lokal för träningsläger och kanalbåtsbrygga.
 - Västerby golfbana med restaurang och övernattningsmöjligheter. Ett samarbete med Vårdnäs är möjligt. Se utvecklingskiss för Vårdnäs-Västerby sidan 127.
 - Brokind kan utvecklas till en turistknutpunkt med övernattningsmöjligheter, restauranger, cykel- och kajakuthyrning, bensinmack med mera.
 - KFUM-gården har stor potential och kan kompletteras med stugor och bryggor.
 - Länsväg 687 kan utvecklas till en turistväg förbi Sturefors, Bjärka-Säby, Bestorp och Brokind.
- I Kinda och Vimmerby kommuner finns liknande potential.

Karta Västerby-Vårdnäs.

och Brokind lämpligast, men vägen är smal och slingrig. En separering av cyklister från biltrafiken är nödvändigt för att cykelturister ska kunna lockas till området.

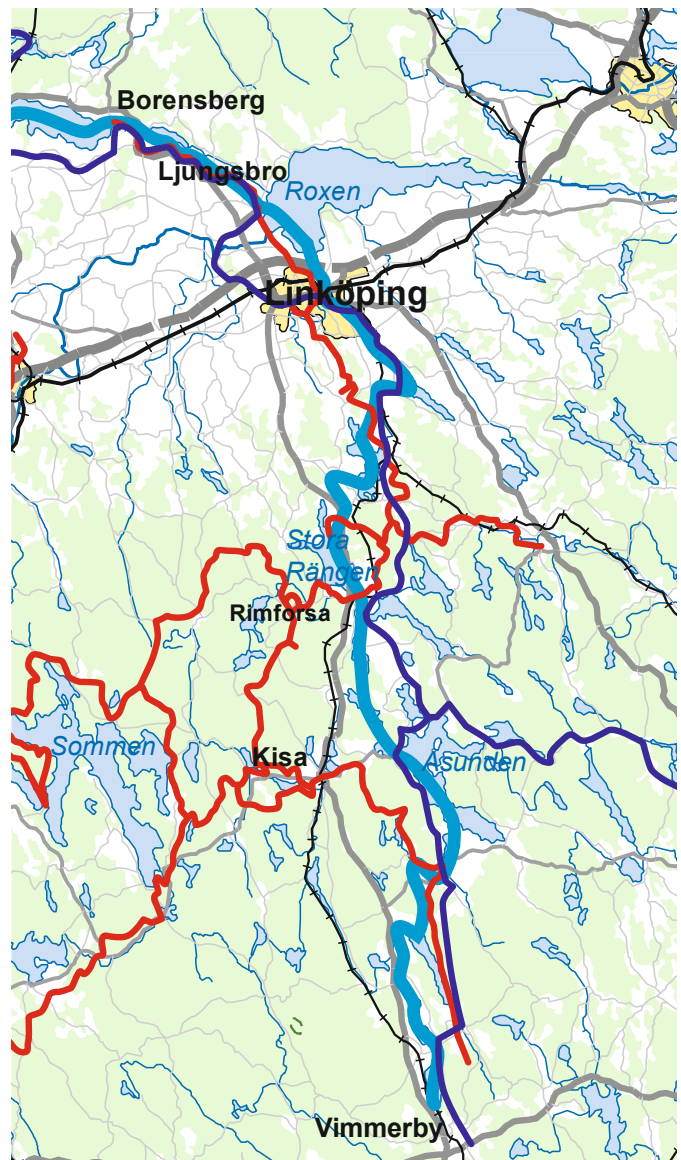
Kinda kanal trafikeras av passagerarbåten MS Kind, som kör kortare eller längre turer efter kanalen under sommaren enligt en särskild turlista.

Genom området passerar Stångådalsbanan och Tjustbanan med tågtrafik mellan Linköping och Kalmar respektive Linköping och Västervik. Banorna delar sig i Bjärka-Säby. Stångådalstågen stannar i Rimforsa, Kisa, Astrid Lindgrens Värld, Vimmerby, Hultsfred och några stationer till innan de kommer till Kalmar. Tjustbanan har stationer i Åtvidaberg och på ytterligare några platser innan man når Västervik. De båda järnvägarna skulle, ur turistiskt synvinkel, kunna få ett stort värde - särskilt Stångådalsbanan eftersom man kan åka direkt till Astrid Lindgrens Värld från Linköping med tåg. Trafikverket utreder för närvarande (juni 2014) den framtida trafikeringen på Tjustbanan/Stångådalsbanan.

Eklandskapet

Östergötlands eklandskap och ekmiljöer är av internationell klass vad gäller natur- och kulturvärden. Eklandskapet omfattar stora delar av länet men den största sammanhängande delen ligger söder och sydost om Linköping. De centrala delarna av eklandskapet ligger kring godsens Brokind, Bjärka-Säby och Sturefors. Den nordligaste delen, Tinnerö, går ända fram till utkanten av själva staden Linköping.

Eklandskapen har stora och mångsidiga värden för naturvård, turism och rekreation. Det finns flera naturreservat inom eklandskapet och inom området ligger också Stångån/Kinda kanals sjösystem med Ärlången, Stora och Lilla Rången samt Järnlunden.

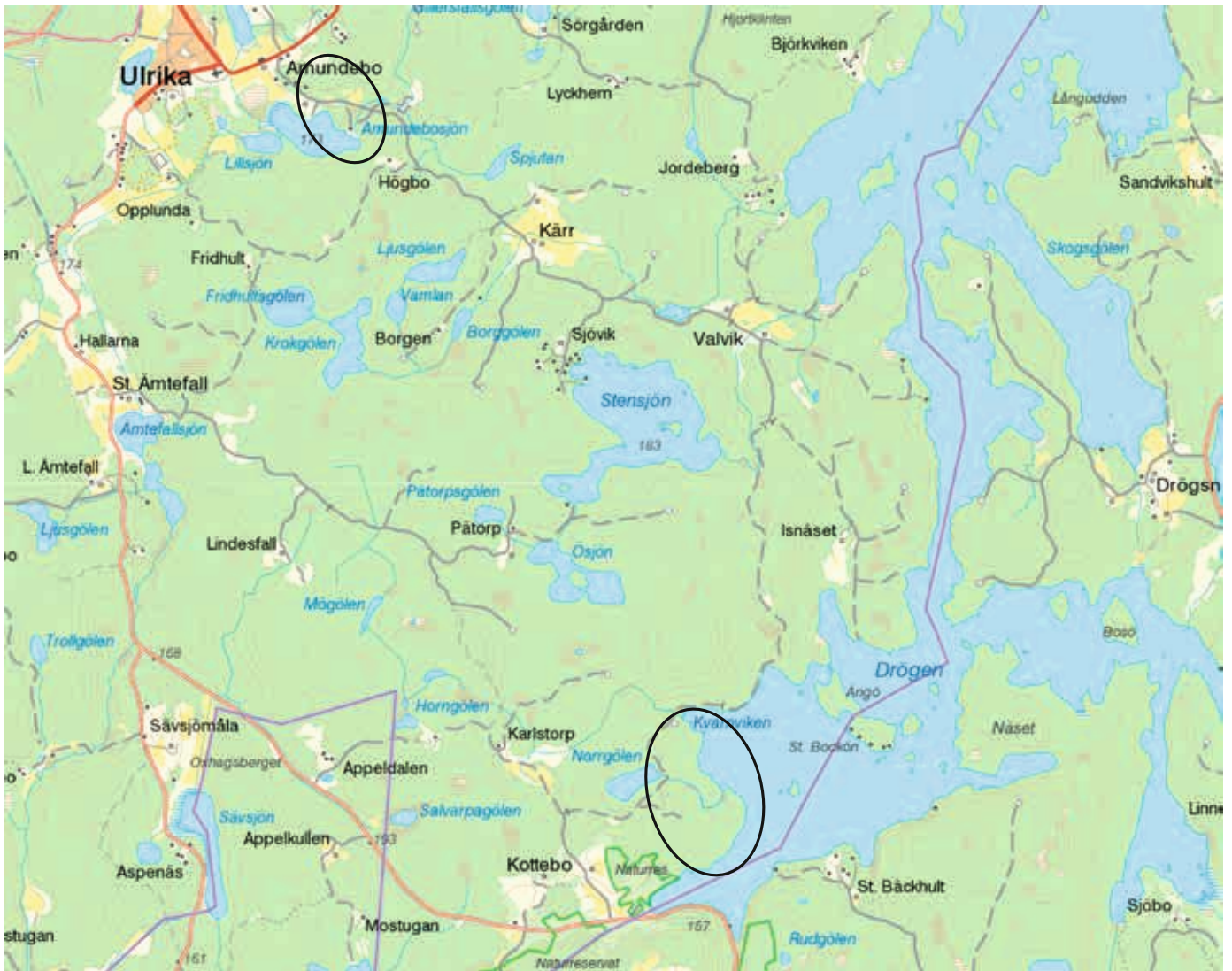

- Kanotled
- Östgötaleden (vandringsled)
- Sverigeleden (cykelled)

Östgötaleden

Östgötaleden erbjuder uppemot 140 mil vandringsled i hela länet och är det längsta ledssystemet i Sverige. Östgötanaturen är rik och varierande, och otaliga kulturlämningar från stenålder till nutid visar på människans långa och spännande historia i länet. Kring Östgötaleden finns en stor del av historien och naturen med många sevärdheter att uppleva.

Östgötaleden i Linköpings kommun omfattar omkring 11,5 mil från Göta kanal, över slätten, genom staden och eklandskapet i den sjörika Stångådalen till södra skogsbygden i Ulrikatrakten. De flesta av etapperna är lättåtkomliga med bil eller buss och vid både Göta kanal och Kinda kanal kan man kombinera en vandring med en kanalbåtstur. Flera av etapperna har god tillgänglighet för funktionshindrade. Längs leden finns ett antal rastplatser och övernattningsvindskydd.

Utvecklingsområden för fisketurism vid Drögen och Amundebosjön.

Det är viktigt att utveckla Östgötaleden och komplettera den med nya kortare sträckor som ger möjlighet till dagsvandringar, som innebär att man efter vandringen kan komma tillbaka till startpunkten.

Fiske

Stångadalens sjösystem och även andra sjöar i kommunen har en potential för en utveckling av fisketurism. I Ulrika finns önskemål om byggande av mindre stugbyar vid sjöarna Amundebosjön (utbyggnad av befintlig stugby) och Drögen med särskild inriktning på fisketurism, se karta ovan.

Östgötamat

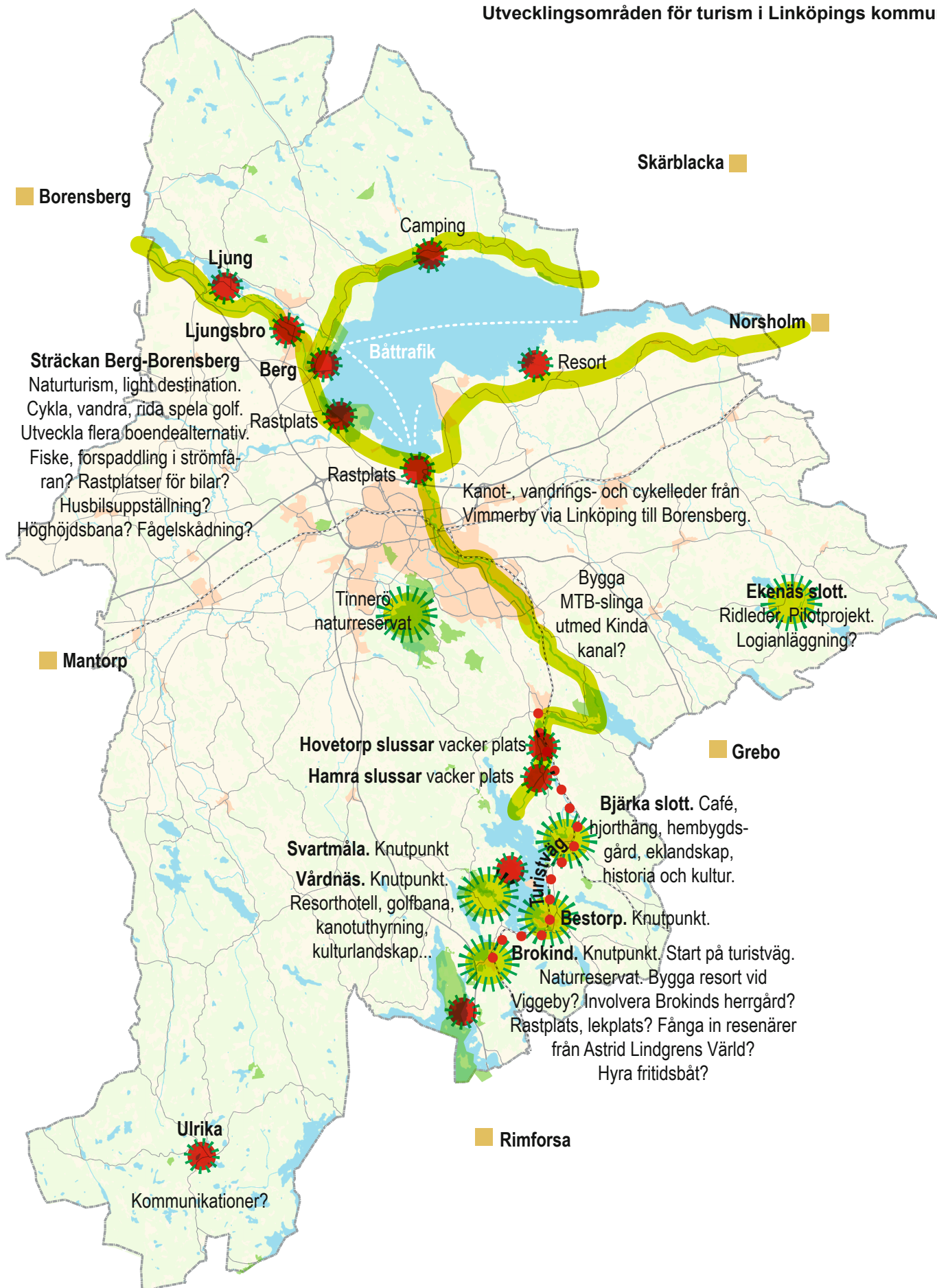
Matupplevelser blir en allt viktigare del av besöksnäringen. Produktion och förädling av livsmedel har betydelse för landsbygden i flera steg och är viktig både för turismnäringen och för näringslivet i stort. Arbete med att stärka och lyfta lokala producenter pågår på flera sätt i kommunen. Här kan fördel dras av den nationella strategin om Sverige som Europas nya matland.

Konceptet Östgötamat är på stark frammarsch. I Östergöt-

land, särskilt på Östgötaslätten, finns odlare, matproducenter och mathantverkare som producerar varor i världsklass. Det finns stora möjligheter att utveckla matturism – plats finns för restauranger, gårdsbutiker, besöksgårdar med mera.

Utvecklingsområden för turism i Linköpings kommun

Rent vatten i sjöar och vattendrag – en del av landsbygdens attraktionskraft

INRIKTNING – SJÖAR OCH VATTENDRAG

- Sjöar och vattendrag som förorenats genom mänsklig verksamhet ska i möjligaste mån återställas så att deras värde i naturresurs-, naturvårds- och landskapshänseende säkerställs.
- Linköpings kommun ska bedriva en aktiv planering för vatten- och avloppshantering utifrån insikten att detta är av strategisk betydelse för en hållbar landsbygdsutveckling och avgörande för framtida vattenkvalitet i sjöar och vattendrag och för grundvatten i kommunen. Det ska vara tydligt och förutsägbart för den enskilda hur kommunen kommer att hantera vatten- och avloppsfrågor.
- Sjöar och vattendrag ska användas så att biologisk mångfald, natur- och kulturvärden kan bibehållas och/eller förbättras.
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS åtgärder) ska inte leda till försämrade vattenkvalitet.
- Göta kanal och Stångån/Kinda kanals sjösystem är utvecklingsområden för turism och en del i landsbygdsutveckling.
- Sjöar och vattendrag ska vara attraktiva och tillgängliga för friluftslivet. Åtgärder som ger en hög allmän tillgänglighet till vatten för t.ex. rullstolsburna, äldre och andra som har svårt att ta sig fram på naturens villkor ska prioriteras.

Sjön Hövern. Foto: Allis Schultz

Vatten, en ovärderlig resurs

Vatten är en ovärderlig resurs. Dess väg genom landskapet bryr inte sig om några administrativa gränser. Alla vill ha rent vatten i sjöar och vattendrag. Det är

en självklarhet och det är ett förhållanden som inte kommer att förändras i framtiden.

Sjöar och vattendrag utgör en resurs för biologisk mångfald, fiske, friluftsliv och turism, kulturmiljö och vattenkraft. En god ekologisk balans i våra vatten ger oss möjligheter att kunna uppleva en rik och levande natur. Det är också en förutsättning för att säkra tillgången till rent vatten för dricksvattenförsörjningen. Runt sjöarna och längs vattendragen finns stora kulturvärden, spår av historia som behöver bevaras för framtida generationer. Djur- och växtlivet i sjöar och vattendrag påverkas negativt av mänskliga aktiviteter som avvattning, fragmentering av landskapet, reglering av vattenflöden samt utsläpp av näringsämnen och gifter. Olika naturliga processer i landskapet som översvämningar och betestryck har också effekter på antalet arter i vattnet. För att sjöar och vattendrag

ska kunna ha en naturlig produktionsförmåga och biologisk mångfald är det viktigt att landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion som helhet bibehålls eller återskapas.

God vattenkvalitet genom EU:s vattendirektiv

År 2000 inleddes en ny europeisk vattenpolitik. Då antog alla medlemsländerna i EU det så kallade ramdirektivet för vatten. Vattendirektivet innebär en helhetssyn på vatten och ett systematiskt arbete för att bevara och förbättra Europas sjöar, vattendrag, kust och grundvatten. I sitt ramdirektiv för vatten skriver EU att "Vatten är ingen vara vilken som helst, utan ett arv som måste skyddas, förvaras och behandlas som ett sådant". Vattendirektivet omfattar alla sjöar, vattendrag, kust- och grundvatten som är större än en kvadratkilometer. Dessa kallas för vattenförekomster. I Linköpings kommun finns 13 grundvattenförekomster, 15 sjöar och 20 vattendrag. De allra flesta av dessa vatten klarar inte kvalitetskravet "God ekologisk status" (se tabell 3 och 4).

Det övergripande målet med vattenförvaltningen är att nå minst god vattenstatus i alla vatten senast 2015. Uppgiften är att verka för att vatten med sämre kvalitet ska bli bättre, medan vatten som redan är bra inte får försämrats. Av tekniska och ekonomiska skäl har vattenmyndigheten bedömt

Klassificerade vattenförekomster i Linköpings kommun - VATTENDRAG, namn i vattenregistret		Ekologisk status och ekologisk potential	
Vattenförekomst namn	Vattendrag (Linköpings kommun)	Status eller potential 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt
Trosbyån	Trosbyån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Utloppet ur Svinstadsjön	--	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Lillån (Kapellån-Spellinge)	Lillån (3 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Bäck nedströms Hallebysjön	--	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Kumlaån	Kumlaån	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021
Stjärnorpebäcken	Stjärnorpebäcken	God ekologisk status	God ekologisk status 2015
Sviestadsån (Vin-Svinstadsjön)	Sviestadsån (2 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Lillån (Fettjestadån)	Fettjestadån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Motala Ström (Ljungsbro)	Motala ström (2 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015
Lillån (S om Vikingstad)	Kapellån (2 vattenförekomster)	God ekologisk status	God ekologisk status 2015
Bäcken mellan Värnässjön - Svinstadsjön	--	Dålig ekologisk status	God ekologisk status 2027
Svartån (Linköping)	Svartån (2 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Stångån (Västerby)	Stångån-Kinda kanal (7 vattenförekomster)	God ekologisk status	God ekologisk status 2015
Lillån (Kapellån)	Kapellån (2 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Stångån (Brokind)	Stångån-Kinda kanal (7 vattenförekomster)	God ekologisk status	God ekologisk status 2015
Stångån: Roxen-Tinnerbäcken	Stångån-Kinda kanal (7 vattenförekomster)	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021
Humpån	Ånneboån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Humpån	Humpån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Lillån (till Bjärsen)	Humblebäcken	Dålig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Sätraån	Sätraån	God ekologisk status	God ekologisk status 2015
Lillån (Svartån-Kapellån)	Lillån (3 vattenförekomster)	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021
Slakaån	Slakaån	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Sviestadsån (Bankekind-Roxen)	Sviestadsån (2 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Storån (Svalsjö)	Ämtefallsbäcken	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Stångån (Bjärka-Säby)	Stångån-Kinda kanal (7 vattenförekomster)	God ekologisk status	God ekologisk status 2015
Kinda Kanal	Stångån-Kinda kanal (7 vattenförekomster)	God ekologisk potential	God ekologisk potential 2015
Stångån (Ärlången-Linköping)	Stångån-Kinda kanal (7 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Tinnerbäcken	Tinnerbäcken	Dålig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Stångån (Sturefors)	Stångån-Kinda kanal (7 vattenförekomster)	God ekologisk status	God ekologisk status 2015
Dömestadsbäcken	Dömestadsbäcken	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Svartån (Björkeberg)	Svartån (2 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Motala Ström (Norrbyrås utlopp)	Motala ström (2 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Lillån (vid Spellinge)	Lillån (3 vattenförekomster)	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021

Tabell 3. Klassificerade vattendrag och deras ekologiska status i Linköpings kommun. På nästa sida redovisas sjöarnas ekologiska status.

att det inte är rimligt för Linköpings vatten att klara normen för ekologisk status redan 2015. Därför får samtliga vatten i kommunen en tidsfrist till 2021 för att uppnå kraven.

Hur uppnår vi god status?

Målet att uppnå god ekologisk status kräver att kraftfulla åtgärder vidtas. För att klara detta måste kommuner, län och länder samarbeta och ha en helhetssyn på vattenfrågorna i den fysiska planeringen.

De största hoten mot vattenkvaliteten är övergödning, miljöfarliga ämnen och fysiska ingrepp i vattenmiljön. Åtgärder mot det största hotet – övergödning – måste vidtas. Övergödning har flera negativa effekter; algblomning, syrebrist,

igenväxning och en minskad biologisk mångfald är några exempel. Flera sjöar och vattendrag i Linköpings kommun är tydligt påverkade av övergödning, bland annat Roxen, Svinstadsjön och nedre delar av Stångån. Övergödning orsakas i första hand av tillförsel av fosfor och kväve. Den antropogena belastningen, dvs den belastning som kan härledas ur mänskliga aktiviteter, domineras av jordbruk följt av avloppsvatten, dagvatten, industri och atmosfärisk deposition (kväve). Detta varierar dock från plats till plats. På slätten är påverkan större från jordbruk, men i skogsbygden är påverkan större från undermåliga avloppsanläggningar. Detta är ett särskilt problem där det finns avloppsutsläpp i närheten av badplatser. Även utsläpp från fritidsbåtar kan innebära tillförsel av närings-

Klassificerade vattenförekomster i Linköpings kommun - SJÖAR	Ekologisk status eller ekologisk potential	
	Status eller potential 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt
Bjärsen	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Drögen	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015
Hallebysjön	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Hövern	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Järnlunden	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015
Lilla Rängen	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Ljungssjön	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Norra Teden	Dålig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Norrbynsjön	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015
Roxen	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021
Stora Rängen	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021
Storsjön	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015
Svinstadsjön	Dålig ekologisk status	God ekologisk status 2027
Värnässjön	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2027
Ärlången	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021

Tabell 4. Klassificerade sjöar och deras ekologiska status i Linköpings kommun.

ämnen till sjöar och vattendrag. Tillförseln måste minskas från alla dessa källor.

Linköpings kommun har rådighet över utsläppen från avloppsreningsverket i Linköping (Nykvarnsverket) samt de lokala avloppsreningsverken i Björkeberg, Västerlösa, Nykil och Ulrika samt stadens och de större tätorternas dagvattenutsläpp. Kommunen har också möjlighet att arbeta för en minskning av utsläppen från enskilda avloppsanläggningar. Vidare har kommunen vissa begränsade möjligheter att påverka utsläpp av näringsämnen från jordbruket. En stor del av de åtgärder som krävs inom jordbruket måste dock ske på frivilliga grunder men med ekonomiskt stöd från EU.

Avloppsreningsverken

Nykvarnsverket i Linköping tar emot avloppsvatten från Linköpings stad samt via överföringsledningarna från Ljungbro-Berg, Vikingstad, Skeda Udde, Gistad, Bankekind-Askeby-Örtomt, Bestorp-Brokind, och Ekängen. Förutom dessa orter är även Lingham, Svartmåla, Sättravallen, Slaka och ett antal mindre bebyggelsegrupper anslutna. Det kontinuerliga arbetet med att öka reningsgraden vid Nykvarnsverket kommer att fortsätta. De våtmarker väster och öster om Stångåmyningen, som finns redovisade i kommunens översiktsplaner för staden respektive Ekängen m m kan på sikt användas för kompletterande avloppsrening (spillvatten, processvatten eller dagvatten) av något slag.

Kapaciteten och reningsgraden i de lokala avloppsreningsverken kan behöva förbättras i samband med utbyggnad av bostadsbebyggelsen i de aktuella orterna.

Enskilda avlopp

I kommunen finns cirka 6 000 enskilda avloppsanläggningar.

Många av dessa anläggningar är gamla och uppfyller inte gällande lagkrav vad gäller rening. Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse krävs, enligt lagen om allmänna vattentjänster, att en allmän VA-anläggning kommer till stånd och att ett verksamhetsområde bildas. Detta kan i vissa fall innebära att områden ansluts till det kommunala nätet, men i andra fall, där en anslutning till nätet inte är möjlig, att lokala gemensamma avlopps lösningar måste genomföras.

Arbetet med upprättandet av en vatten- och avloppsplan för Linköpings kommun har påbörjats (juni 2014). Det är ett viktigt arbete och av strategisk betydelse för en hållbar landsbygdsutveckling och avgörande för framtida vattenkvalitet i sjöar, vattendrag och grundvatten i kommunen. VA-planen kommer att innehålla en kommunal policy för hur kommunen ska arbeta med en minskning av utsläppen av näringsämnen från enskilda avlopp. Den kommer också att innehålla ett långsiktigt genomförandeprogram som beskriver vilka åtgärder som behövs inom olika områden samt en ungefärlig tidplan för genomförandet. Prioritet kommer att ges till områden som ligger vid starkt påverkade sjöar eller vattendrag eller som ligger inom skyddsområden för vattentäkter. Det ska vara tydligt och förutsägbart för den enskilda hur kommunen kommer att hantera vatten- och avloppsfrågor.

Jordbruket

Miljöbalken ställer krav på jordbrukare när det gäller utsläpp av näringsämnen från jordbruket. Kommunen har tillsyn av jordbruk och möjlighet att kräva åtgärder som minskning av utsläpp av näringsämnen. Men det krävs också frivilliga insatser. Kommunen har en viktig samverkande roll i detta arbete

genom att sprida information, att hjälpa till att söka finansiering för olika projekt och genom att samverka över kommungränser. Det är viktigt att kommunen har en aktiv roll i arbetet som bedrivs inom olika vattenråd. Åtgärder behövs t.ex. inom såväl Svartåns som Stångåns avrinningsområde, vilket kräver ett samarbete med Mjölby, Kinda och Vimmerby kommuner.

Fritidsbåtar

Idag är det tillåtet för fritidsbåtar att släppa ut sitt toalettavfall direkt ut i vattnet. Utsläppen innehåller virus, bakterier och parasiter. Den 1 april 2015 införs ett förbud mot att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar i hav, sjöar och inre vattendrag. Förbudet, som införs av Transportstyrelsen på uppdrag av regeringen omfattar svenskt sjöterritorium i sin helhet och gäller alla fritidsbåtar förutom de som är K-märkta. Mottagningsstationer för toalettavfall från fritidsbåtar planeras vid båthamnar i kommunen.

Sjön Ärlången vid Grebo badplats. Foto: Patrik Holgersson

Miljögifter

Vattnet i många av kommunens sjöar och vattendrag har påverkats av olika former av miljögifter. Miljögifter kan vara bekämpningsmedel från jordbruket, läkemedelsrester som kommer via avlopp, samt metaller och organiska ämnen som kommer från industriområden, gator och andra hårdgjorda ytor via dagvattnet.

Förorenad mark

På många platser finns miljögifter kvar i marken efter gamla industriverksamheter. Länsstyrelsen har inventerat förorenade områden och identifierat 670 områden i kommunen med föroreningar, varav de flesta ligger i staden Linköping. Det finns även 27 kända nedlagda deponier. Kommunen har tagit fram en handlingsplan för förorenade områden med syfte att bland annat åtgärda dessa.

Dagvatten

Linköpings kommun arbetar aktivt för att i samband med

planering möjliggöra avledning av dagvatten över gräs- och planteringsytor, våtmarker, dammar för att återföra så stor andel av vattnet till naturen som möjligt. Omhändertaget dagvatten kan användas för att skapa nya vattenmiljöer som även innebär fördröjning innan dagvattnet når recipienten vilket ökar reningsgraden.

Läkemedel

Läkemedel tillförs avloppsvatten efter användning men även oanvända läkemedel hamnar i avloppet. Reningsprocessen i avloppsreningsverk har svårt att bryta ner substanserna som finns i läkemedel. Dessa hamnar i stället i vattnet som släpps ut från reningsverket eller i slammet. En miljöeffekt är reproduktionsstörningar hos fiskar.

Skydd av dricksvattentäkter

Vatten är vårt viktigaste livsmedel. Dricksvattnet i Linköping har utsetts till ett av landets bästa. Råvattnet till vårt dricksvatten kommer från Motala ström och Stångån. För att vattnet ska bli dricksvatten av hög kvalitet renas det i flera steg vid vattenverk i Berggården och Råberga. Det distribueras i ledningar till stadens olika delar och i överföringsledningar till tätorterna i kommunen. Ulrika har ett eget vattenverk.

Att skydda dricksvattentäkterna är mycket viktigt. Ett fastställt vattenskyddsområde finns kring Berggården och vattenintaget i Norrbysjön vid Ljung. Även Ulrikas vattenverk har ett fastställt vattenskyddsområde. För Råberga vattenverk pågår (juni 2014) bildande av ett vattenskyddsområde, som omfattar ett stort område kring Stångån och sjösystemet i kommunens södra delar.

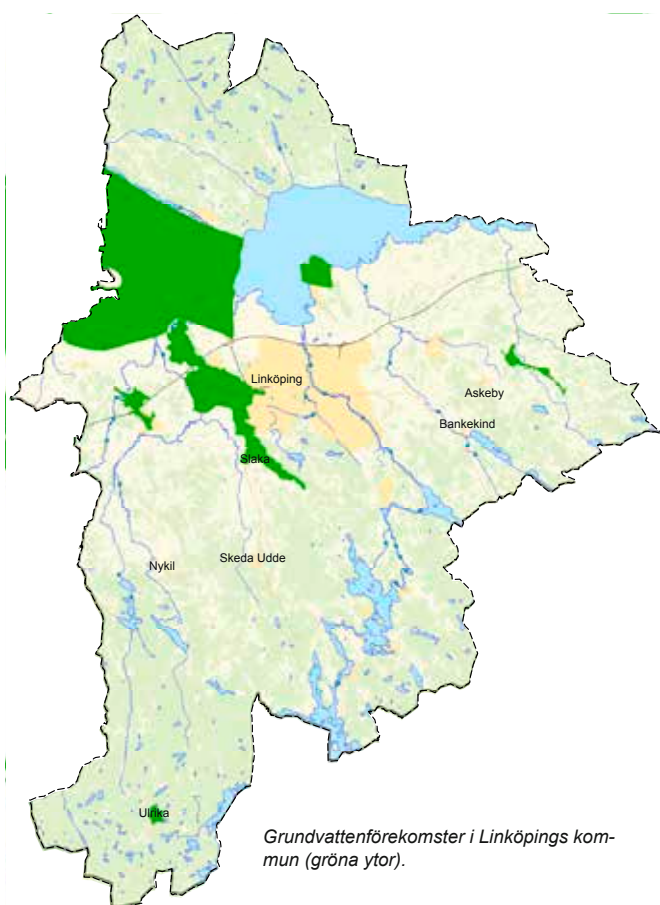
Utöver de två vattenverken i Linköping finns ett antal gamla grundvattentäkter: Slaka, Skeda Udde Örtomta, Vikingstad, Maspelösa, Askeby, Bankekind, Brokind, Bestorp och Nykil. Grundvattentäkterna i Skeda Udde, Maspelösa, Örtomta

och Nykil har dessutom fortfarande aktiva skyddsområden. De gamla grundvattentäkterna är strategiskt viktiga dels ur ett nödvattenförsörjningsperspektiv, dels ur det långsiktiga perspektivet att inte omöjliggöra framtida grundvattenförsörjning.

Grundvatten

I kommunen finns ett antal större grundvattenförekomster, bland annat Slakaåsen och ett område norr om Ekängen. (Se nedanstående karta). Det är viktigt att grundvatten i dessa områden skyddas mot angrepp och påverkan som till exempel täkt av grus under eller nära grundvattenytan. Inte heller bör verksamheter, t.ex. industrier, lager, upplag eller företag som kan innebära en risk lokaliseras till dessa områden.

Klimatförändringar och översvänningsbenägna områden

Förändringar av vattenståndet i bland annat Roxen och Stångån kan bli en konsekvens av klimatförändringarna. SMHI har genomfört en kartering av översvänningsbenägna områden i kommunen. I kommunen ligger de områden som är mest utsatta för översvämningar vid Roxen samt vid Stångån på sträckan Roxens mynning till Nykvarns kraftverk. Se *Miljö och riskfaktorer i Linköpings kommun, underlag 2010*. Arbete pågår med att uppdatera underlaget till ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. En revidering av beräkningsmodellen har

resulterat i nya högre värden för flödesnivåerna för 1000-års flöde och beräknat högsta flöde. Dessa värden samt nya riktlinjer gällande översvämningar kommer att redovisas. Tills arbetet med det tematiska tillägget är antaget gäller de riktlinjer som redovisas i underlaget. För att praktiskt hantera situationen (bygglov och VA) i de områden med bebyggelse, som ligger inom de översvänningsbenägna områdena (Holmen, Nybrobaden), kommer områdesbestämmelser att upprättas.

De olika flödenas förändringar i ett framtida klimat har beräknats och resultaten från dessa pekar på mindre risk för extrema flöden i de aktuella vattendragen. På grund av osäkerheten är det dock mycket viktigt att en eventuell framtida minskning av den dimensionerande nivån/flödet inte används som planeringsunderlag eftersom dimensioneringen även måste uppfylla kraven på dagens situation.

Riskfri användning av sjöar och vattendrag och dess strandnära områden

Sjöarna och vattendragen och deras strandnära områden i kommunen måste användas på ett sådant sätt att det inte finns risker för en försämring av vattenkvalitet. Åtgärder måste vidtas så att sjöarnas och vattendragens roll som recipienter av förorenat vatten ska minskas, bland annat genom VA-planering och dagvattenåtgärder.

Eftersom en ökad vattenbaserad turism föreslås i översiktsplanen, bland annat efter Göta kanal och Stångån/Kinda kanals sjösystem, är det viktigt att nya turistanläggningar och -verksamheter har en tydlig hållbar inriktning utan risk för föroreningar och utsläpp. Fritidsbåtarnas negativa påverkan på vattenkvaliteten kommer att minskas genom att utsläpp av båtarnas avlopp förbjuds och att säkra tankningsställen planeras.

Där ny bebyggelse planeras i strandnära lägen (LIS) ska riskfria vatten- och avloppslösningar krävas.

Ökad tillgänglighet till stränder för alla

Att ha god tillgång till stränder vid sjöar och vattendrag är en del av en bra livskvalitet, inte bara för dem som bor vid sjöarna och vattendragen i kommunen utan också för stadsbor och turister. I översiktsplanen redovisas i utvecklingsskisser flera områden där tillgängligheten bör förbättras, bland annat i Flemma/Fruktåker-Snavudden, och Vårdnäs. Här kan stränder iordningställas med bryggor, badplatser och grillplatser som även är tillgängliga för människor med funktionshinder. För dessa områden gäller strandskyddsbestämmelser och därför har områdena utpekats som LIS områden.

Kulturhistoriska intressen

Efter Göta kanal och Stångån/Kinda kanal finns byggnader och anläggningar som har ett stort kulturhistoriskt värde och som ska bevaras.

Natur- och kulturmiljöer är kvaliteter i en levande landsbygd

INRIKTNING – NATUR- OCH KULTURMILJÖER

- I Linköpings kommun är naturen alltid nära. I arbetet för en hållbar utveckling är det viktigt att bevara, sköta och utveckla de naturvärden som finns idag. Detta sker enligt de strategier och åtgärder som redovisas i *Naturvårdsprogrammet för Linköpings kommun, strategier och åtgärder 2013-2017*. Naturvårdsintressen ska dock alltid vägas emot andra konkurrerande intressen, bland annat landsbygdsutveckling.
- Kulturmiljöer och kulturhistoriskt värdefulla byggnader är fantastiska resurser som skapar identitet, variation och trivsel. Det är positivt att utveckla kulturmiljöerna med ett bevarande av deras särdrag så att linköpingsbor och gäster kan använda byggnader och miljöer samt få mer kunskap om tidigare sätt att leva och verka i Linköping. Ett kulturmiljöprogram ska upprättas för kommunen i vilket kulturmiljövårdens intressen på landsbygden och småorterna tydliggörs. Kulturmiljövårdsintressen ska dock alltid vägas emot andra konkurrerande intressen, bland annat landsbygdsutveckling.
- Kulturmiljöer är levande miljöer och viktiga på fler sätt än att förmedla vår historia. De bidrar till en attraktiv livsmiljö och ger kommunen mångfald. Ny bebyggelse kring kulturmiljöer (kyrkor, slott, herrgårdar med mera) kan, genom att det ger kontinuitet, bidra till att stärka kulturmiljön.

Naturmiljöer

En levande landsbygd innebär positiva möjligheter för naturvärden. Ju fler som har kunskap om en bygds natur, desto större är sannolikheten för att de boende ska uppskatta, uppleva och värna om olika naturmiljöer. Det på kunskap och intresse grundade lokala engagemanget är viktigt för god naturmiljövård. Linköpings kommun är rik på natur och biologisk mångfald dels i form av olika naturtyper, dels genom en stor artrikedom. De skilda naturgeografiska delarna med norra skogsbygden, slättbygden, mellanbygden med eklandskapet och södra skogsbygden har alla sina särdrag med attraktiva miljöer för boende och upplevelser för människan. Här finns också och ett myller av arter, både vanliga och sällsynta/hotade. Aktiva lantbruk med betande djur är en viktig förutsättning för bevarande av naturvärden och en attraktiv och levande landsbygd. Sammantaget utgör detta en fantastisk resurs att värna om och utveckla. Det är en förutsättning för en attraktiv kommun och för en hållbar utveckling av både staden, orterna och landsbygden. Naturvärden sammanfaller i stor utsträckning med både kulturmiljövården samt friluftsliv- och rekreationsvärden vilket stärker deras betydelse för samhällsutvecklingen. Naturvårdsprogrammets objekt med värdefull natur ska i allt väsentligt bevaras och utvecklas. Men naturvårdsintressen måste alltid vägas mot andra intressen, till exempel friluftslivets intressen och landsbygdsutveckling.

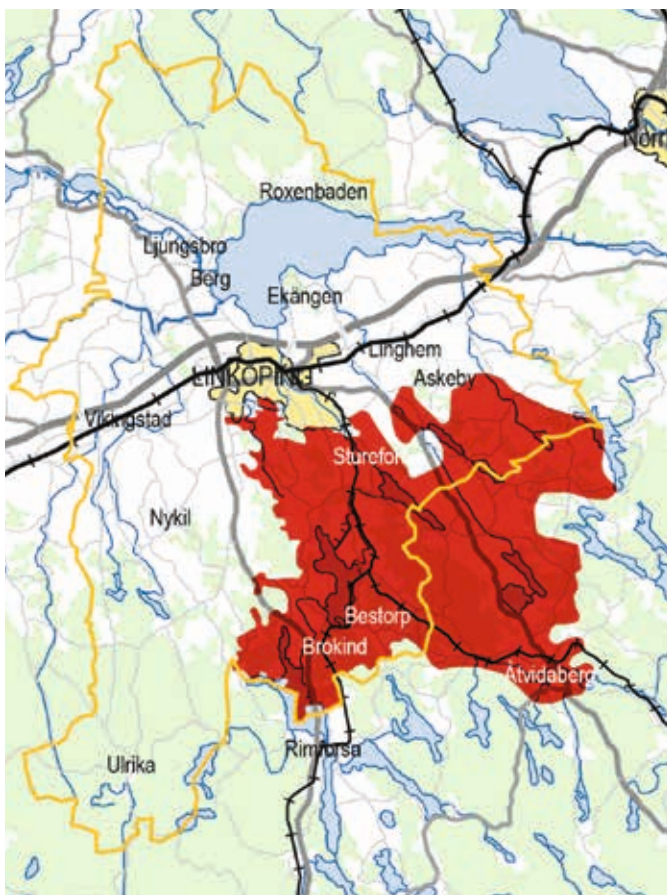
Tyttorp, norr om Ljungsbro. Ett vackert exempel på ett småskaligt odlingslandskap med höga natur-, kultur- och rekreationsvärden.

Norra skogsbygden

Odlingslandskapet i norra skogsbygden är småskaligt och av liten omfattning. På ett flertal ställen finns artrika, magra hagmarker med höga naturvärden som också är attraktiva som rekreationsmiljöer. Stor hänsyn bör tas till detta, liksom till landskapsbilden och kulturmiljön, vid tillkommande bebyggelse. Sjöarna och vattendragen i norra skogsbygden är många och ganska små. Stränderna är till allra största delen oexploaterade och allemansrättsligt tillgängliga. De äldre barrskogar som finns kvar utgör viktiga kärnområden både för biologisk mångfald och rekreation och bör vid behov säkerställas. Det är relativt ont om platser och områden med anordningar för rekreation och tillgänglighet och detta kan utvecklas.

Betade strandängar med mycket rikt fågelliv i Svartåmyningens naturreservat vid Roxen.

Riksintresset Ekländskapet (rött) sträcker sig över kommungränsen

Slättbygden

I motsats till skogsbygderna i norr och söder är odlingslandskapet i slättbygden storskaligt och utgörs i stor utsträckning av åkermark. Det innebär samtidigt att områden med hög allemansrättslig tillgänglighet och högre naturvärden är färre. Sjöarna är få liksom vattendragen. Vattendrag, som de stora Motala ström och Svartån men också de mindre Kapellån och Lillån väster om respektive Sviestadsån och Kumlaån öster om Linköping, formar dock betydelsefulla gröna stråk i landskapet både för rekreation och för biologisk mångfald. Roxen är den enda större sjön i slättbygden. Betydelsen av Roxens och Norrbysjöns stränder och vattenmiljöer för naturvård, landskapsbild, friluftsliv och rekreation kan knappast överskattas.

Ädellövskogsdungar, hagmarker, alléer, åkerholmar och småvatten är andra miljöer som är viktiga att slå vakt om eftersom de på ett betydelsefullt sätt bidrar till attraktivitet, rikedom och variation i slättbygden. Exklusiva pärlor i slättens natur finns också i form av de få kvarvarande kalkkärren och kalktorrängarna med deras speciella, artrika växt- och djurliv. Lättillgängliga närreklamationsområden saknas för flera av orterna i slättbygden och bör utvecklas tillsammans med naturvärdena.

Mellanbygden med ekländskapet

Den variationsrika bygden mellan slättbygden och södra

skogsbygden, med både omfattande öppna odlingsmarker och slutna skogar, kallas mellan- eller övergångsbygden. En stor del av bygden utgörs av eklandskapet. Eklandskapets infrastruktur (helheten och sambanden i landskapet) är en av faktorerna som gör det så värdefullt - lokalt och nationellt såväl som på ett internationellt plan. Här finns både öppna ekhagmarker och slutna ekdominerade ädellövskogar, ekbestånd av varierande ålder och storlek samt ett mycket stort antal gamla, grova träd - allt i en mosaik tillsammans med åkermark, annan skogsmark och vattenmiljöer i form av sjöar, vattendrag och småvatten. Eklandskapet med dess värdekärnor är utpekat som riksintresse för naturvården. Stångån-Kinda kanal, som ligger centralt i eklandskapet, är samtidigt riksintresse för både kulturmiljövården och det rörliga friluftslivet.

Grov ek i ekhagmark vid Vårdnäs.

Bevarandet och utvecklandet av eklandskapet och dess infrastruktur är av högsta vikt för natur- och kulturmiljövården samt för rekreation och friluftsliv men också för boendemiljös attraktivitet. Eklandskapet, tillsammans med Stångån-Kinda kanal och dess sjöar, har samtidigt en stor och tämligen outnyttjad potential för natur- och kulturturism. Ett mångbruk av eklandskapets miljöer kan även innefatta en vidareutveckling av ädellövskogsbruk och rationell betesdrift i restaurerade betesmarker. Tillkommande bostadsbebyggelse, anläggningar för turism etc. samt annan exploatering ska ta stor hänsyn till eklandskapets mångfacetterade värden.

Kajakpaddling, Viggeby. Stångån-Kinda kanal är riksintresse för friluftslivet.

Södra skogsbygden

Den sydvästra delen av kommunen präglas i likhet med den norra skogsbygden av barrskogar, ett småskaligt odlingslandskap och många sjöar. Här finns dock flera lite större sjöar som Drögen öster om Ulrika samt Bjärsen och Storsjön söder om Nykil. Vid Bjärsen finns fritidshusbebyggelse medan de övriga sjöarna i stor utsträckning saknar sådan bebyggelse. Drögen är en ovanligt stor sjö av källsjötyp, högt upp i Stångåns avrinningsområde, och dess höga vattenkvalitet är extra känslig för påverkan från jordbruk, skogsbruk och bebyggelse.

Anneboån är en av många åar och bäckar i södra skogsbygden.

Naturresevatet Ycke urskog, väster om Ulrika. Gamla grova träd inbjuder till vördnad och respekt. Foto: Göran Billeson

Flera åar och bäckar med höga naturvärden rinner genom bygden, som Anneboån norr om Ulrika, Humlebäcken söder om Haraldsbo och Ämtefallsbäcken söder om Ulrika. Bördigheten i jordarna är generellt större än i norr på grund av högre kalkinnehåll, en gåva från slättens kalkberggrund levererad av den senaste istiden. Åtminstone delvis som en effekt av detta är inslaget av rikare lövskogsmiljöer större. Äldre barrskogar samt de många artrika hagmarkerna är också, tillsammans med de ovan nämnda miljöerna, viktiga komponenter i en attraktiv landsbygd för naturvård och för rekreation och naturturism för boende och besökare. En levande landsbygd och bevarande av höga naturvärden i odlingslandskapet kräver bland annat aktiva lantbruk med betande djur.

Kulturmiljöer

En levande landsbygd innebär positiva möjligheter för kulturmiljövården. Ju fler som har kunskap om en bygds historia desto större är sannolikheten för att de boende ska uppskatta, uppleva och värna om olika kulturmiljöer. Det på kunskap och intresse grundade lokala engagemanget är viktigt för god kulturmiljövård.

Kulturmiljövårdens intressen i form av kyrkobyggnader och fornlämningar skyddas av lagen om kulturminnen. Det finns också flera byggnader och byggnadsgrupperingar inom kommunen som förklarats som byggnadsminnen och som även de har ett lagstadgat skydd. Inom kommunens gränser finns också ett lagskyddat kulturresevat, Öna i Nykil. Även plan- och bygglagens varsamhetsparagraf ger bebyggelsen visst skydd.

Linköpings kommun är fornlämningsrikt, ett av Sveriges fornlämningsrikaste områden, med en dominans av lämningar från järnåldern. Som exempel på betydande järnåldersgravfält kan nämnas de i Slattefors i Landeryd och Täljestad i Törnevalla.

Det finns vissa fornlämningar inom kommunen, exempelvis Ledbergs kulle, som även fortsättningsvis bör få dominera det omgivande landskapet. Översiktsplanen för Sättuna är ett bra exempel på skydd för fornlämningar eftersom planen lämnar ett ordentligt respektavstånd, till och med större än statens representanter krävde, kring Sättunahögen.

Kyrkorna är oftast de byggnadsverk som tydligast berättar om olika socknarnas historia. Under århundraden har kyrkorna varit samlingsplatser som människorna sökt sig till och där många för en bygd och dess invånare viktiga händelser tilldragit sig. Att säkerställa att kyrkobyggnadernas bevaras är en av kulturmiljövårdens viktigaste uppgifter. När järnvägarna drogs fram och stationssamhällen växte upp kom en del av kommunens kyrkor att ligga utanför de framväxande tätorterna. Detta gäller exempelvis kyrkorna i Gistad, Ljung och Vårdsnäs. I en tid när vissa kyrkobyggnader riskerar att bli övertaliga är det ur kulturhistorisk vinkel rimligt att pröva möjligheten att skapa förutsättningar för nytillskott av bebyggelse i dessa kyrkors närhet. Detta skulle kunna vara ett bidrag till att minska risken att kyrkor först tas ur drift och att i värsta fall frågan om rivning därefter aktualiseras. Att Askeby nya skola uppförs i kyrkans omedelbara närhet är ett utmärkt positivt exempel på en lokalisering som bidrar till att kyrkobyggnaden alltför står mitt i byn och ger en kulturmiljöhistorisk kontinuitet.

I Riksantikvarieämbetets broschyr "Kulturmiljövårdens riksintressen – allas intresse" från 2012 beskrivs hur goda lösningar som håller över tid ska finnas i samhällsplaneringen. *"En riksintressant kulturmiljö är ett område där landskapet är så präglad av sin historia att kulturmiljön utgör en av platsens stora tillgångar. I dessa miljöer väger de kulturhistoriska värdena därför särskilt tungt vid en avvägning mellan olika intressen. Här ska kulturmiljön vara både tongivande och en inspiration vid förändringar. De riksintressanta kulturmiljöerna är varken stoppområden eller resevat"*

Kyrkbyar där bebyggelsekompletteringar bedömts möjliga är Gistad, Ljung, Gammalkil, Ledberg, Skeda, Vårdsberg och Östra Skrukeby.

Kyrkbyar där bebyggelsekompletteringar *inte* bedöms som möjliga är Flistad, Kaga, Landeryd, Törnevalla, Vikingstad, Lillkyrka samt Östra Harg.

Ett kulturmiljöprogram kommer att upprättas för kommunen i vilket kulturmiljövårdens intressen bland annat på landsbygden och i småorterna tydliggörs.

Friluftsliv för välbefinnande och bättre hälsa

INRIKTNING – FRILUFTSLIV

- Tillgängliga områden för närrekreation och friluftsliv är viktiga för förståelsen och uppskattningen av natur- och kulturvärden i både mark och vatten och i förlängningen för framtida bevarande och utveckling av dessa värden.
- Områden för närrekreation och friluftsliv ska utvecklas och göras tillgängliga också på landsbygden. Dessa är viktiga för alla kommuninvånare, såväl stadsbor som landsbygdsbor. (Redovisas som U-områden i utvecklingskisserna.)
- Åtgärder inom områden för friluftsliv ska inriktas på ökad fysisk aktivitet, vilket kan höja livskvaliteten och förbättra hälsan. Tillgängligheten i slättlandskapet ska förbättras genom att motionslingor, ridstigar och promenadvägar anläggs i samråd med markägare.
- Ett särskilt fokus ska läggas på strandområden där det är möjligt att öka tillgängligheten till vattnet. Områden, där sådan möjlighet redan finns, kan utvecklas vidare.
- Rundslingsor ska anläggas för att öka deras attraktivitet, till exempel på Östgötaleden och i anslutning till Göta kanal och Stångån/Kinda kanal.
- Arbetet med ett särskilt program för friluftsliv i kommunen pågår (december 2013) där utvecklingsåtgärder, ansvarsfördelning och säkerställande förtydligas tillsammans med en utförlig beskrivning av det befintliga friluftslivet i kommunen.

Satsningar på friluftsliv är bra både för människor och för naturvärdena. Utevistelse och upplevelser i natur gör gott både för kroppen och för den psykiska hälsan. Allas rätt till friluftsliv är en självklarhet. Undersökningar visar att många människor sällan eller aldrig vistas i naturen. De negativa konsekvenserna av det moderna samhällets stillasittande livsstil och snabbmatsvanor har de senaste åren visat sig i form av skenande ohälsotal och övervikt som smyger sig allt längre ner i åldrarna.

Med tilltagande urbanisering saknar allt fler det naturliga umgänget med naturen. Tätortsnära natur har ibland svårt att hävda sig när städer växer, grönytor splittras upp och blir mindre meningsfulla för både människor och djur. Därför är

det viktigt att vissa lämpliga markområden kring tätorter reserveras för friluftsliv. Detta är särskilt viktigt kring en större stad som Linköping.

När det blir tydligt att naturen har en roll i samhällsekonomin, för att till exempel bota ohälsa och bidra till bostadsområdets attraktivitet, ökar också uppskattningen av naturvärdena.

En levande landsbygd innebär positiva möjligheter för friluftslivsområdena. Ju fler som har kunskap om dessa områden desto större är sannolikheten för att de boende ska uppskatta, uppleva och värna om dem. Det på kunskap grundade lokala engagemanget är viktigt, närmast avgörande för ett bra friluftsliv på landsbygden och i småorterna.

Det är viktigt i en attraktiv kommun att tillräckligt stora

rekreationsområden finns nära och att de är lätt tillgängliga för såväl dem som bor på landsbygden och i småorterna som för dem som bor i staden Linköping och i de större tätorterna. Närrekreationsområden ska finnas även i kommunens småorter. Åtgärder inom friluftsliv ska inriktas på att skapa förutsättningar för ökad fysisk aktivitet, vilket kan höja livskvaliteten och förbättra hälsan både för landsbygdsbor och för stadsbor. Rörlighet och tillgänglighet i slättlandskapet ska möjliggöras genom att motionsslingor, ridstigar och promenader anläggs i samråd med markägare. Ett särskilt program för friluftsliv i kommunen ska tas fram där utvecklingsåtgärder, ansvarsfördelning och säkerställande förtydligas tillsammans med en utförlig beskrivning av det befintliga friluftslivet i kommunen inklusive dess förutsättningar och brister.

Naturen ska vara tillgänglig för alla. Det innebär att möjligheten att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet ska vara stor och att människors olika behov är tillgodosedda. Tillgänglighet har hög prioritet inom planering, information och förvaltning av natur- och kulturlandskapet samt andra områden av betydelse för friluftslivet. Ett särskilt fokus ska läggas på strandområden, där det är möjligt att öka tillgängligheten till vattnet. Områden där sådan möjlighet redan finns, kan utvecklas vidare. I utvecklingskisser för småorterna har ökad tillgänglighet till stränder redovisats i bland annat Vårdnäs, Flemma/Fruktåker och Ulrika.

Allemansrätten är grunden för friluftslivet. Det innebär att allemansrätten ska värnas och att allmänhet, markägare, föreningar och företag ska ha god kunskap om allemansrätten.

Friluftsliv samt natur- och kulturturism bidrar till att stärka den lokala och regionala attraktiviteten och medverkar till en stark och hållbar utveckling och regional tillväxt. Natur- och kulturturism ska uppmärksammas och prioriteras som strategiska verksamheter inom besöksnäringen. Upplevelserna ska kännetecknas av hållbarhet, kvalitet, värdeskapande, tillgänglighet och säkerhet.

Förskolor, förskoleklasser, grundskolor och motsvarande skolformer samt fritidshem ska bedriva friluftslivsverksamhet och undervisning om förutsättningar för en god miljö och hållbar utveckling i enlighet med verksamheternas styrdokument. Barn och elever ska ges goda möjligheter att vistas utomhus.

Ett visst utbud av kultur- och fritidsaktiviteter även på landsbygden

INRIKTNING – KULTUR OCH FRITID

- Staden och de större tätorterna är naturliga platser för sådana kultur- och fritidsaktiviteter som man mer sällan deltar i, till exempel teater, film och evenemang. Kultur- och fritidsaktiviteter på landsbygden – platser för idrott, möten, lek – inriktas på barn och ungdomar samt äldre, som inte har tillgång till bil.
- Befintliga lokaler, exempelvis som föreningslokaler och församlingshem, kan ofta användas för kultur- och fritidsverksamhet. Kommunens lokaler (skolor m m) på landsbygden ska vara tillgängliga för uthyrning till föreningslivet och allmänheten när de inte används för kommunal verksamhet.
- Mötesplatser utomhus av något slag ska finnas i alla småorter. Former för samverkan mellan kommunen och olika föreningar, byalag etc. för att utveckla mötesplatser ska utvecklas.

Kultur- och fritidsnämndens Kultur och fritidsstrategi 2011-2014:

- Barn och unga ska uppleva delaktighet i att det finns ett kvalitativt och attraktivt utbud av mötesplatser för upplevelser, uttryck och skapande
- Alla barn och unga ska uppleva att det finns möjlighet till ett varierat och attraktivt utbud för eget skapande
- Alla som bor och verkar i Linköping ska uppleva att det erbjuds en mångfald av idrott, motion och evenemang.

Kultur- och fritidsnämndens *Kultur och fritidsstrategi 2011-2014* omfattar hela Linköpings kommun, såväl centrala Linköping som landsbygden. Större kultur- och fritidsaktiviteter anordnas främst i staden och i

större tätorter. På landsbygden ska insatserna främst rikta sig till barn och äldre, som inte har tillgång till bil eller inte kan/har svårt att nyttja andra kommunikationsmöjligheter. Bra förutsättningar för dessa målgrupper gynnar även övriga som bor i ett område.

I de gröna och gula orterna behövs platser för idrott, möten och lek. Sådana platser skapar förutsättningar för ett väl fungerande socialt liv på orten. Barn och vuxna träffas på ett naturligt sätt och orten får en positiv identitet. Ett väl fungeran-

de socialt liv är en del av god livskvalitet.

De idrottsanläggningar som på sikt bör finnas i de gröna orterna är i första hand bollplaner och någon form av motionshall. Bollplaner bör även finnas i en del gula orter. Stängda motionshallar bör om möjligt öppnas och nyttjas. Befintliga lokaler är de naturliga platserna för kulturevenemang. Andra utvecklingsmöjligheter är bokbuss/kulturbuss. Mötesplatser, såväl inomhus som utomhus, bör eftersträvas.

Föreningslivet är en motor i småorterna och såväl byalag som idrottsföreningar och andra föreningar utgör en drivkraft på landsbygden och har en viktig roll för ett fungerande socialt liv på orten. Dessa föreningar och sammanslutningar har ett större ansvar på landsbygden. Kommunens möjligheter att investera och underhålla mötesplatser i de mindre orterna och på landsbygden är begränsade. Det är därför av stor vikt att lokala föreningar kan ansvara för skötsel och underhåll av planer, lokaler och andra mötesplatser.

Trafik och resande på landsbygden

INRIKTNING - TRAFIK

- Trafikplaneringen på landsbygden och i småorterna ska ske i samklang med kommunens mål att vara koldioxidneutral 2025. Trafikverkets fyrstegsprincip och kommunens Trafikstrategi ska ha en tydlig roll i planeringen.
- Kommunen ska verka för en hög trafiksäkerhet och trygghet för fotgängare i syfte att främja ett ökat gående inom kommunens småorter.
- För att främja ett hållbart resande ska det finnas förutsättningar för ett trafiksäkert cyklande inom småorter, på landsbygden och till busshållplats eller samåkingsplats. Vid målpunkter för cyklister ska det finnas bra cykelparkering.
- Parkering för cykel och bil ska anordnas vid strategiska hållplatslägen för att öka kollektivtrafikresandets attraktivitet för boende på landsbygden och i kommunens småorter.
- Samåkning är ett mer hållbart alternativ än resor med den egna bilen och kan bidra till färre bilresor även från landsbygden och småorterna. Förutsättningar för samåkning ska förbättras genom goda parkeringsmöjligheter för bil och cykel vid strategiska platser.
- Kommunen ska uppmuntra till ett varierat pendlande på landsbygden och småorterna. Att ta tåget, bussen, samåka eller cykla har positiv effekt både på miljön och på privatekonomin. Även hälsan förbättras, framför allt vid cykelpendling.

Linköpings kommun har som ett mål att vara en koldioxidneutral kommun 2025. I arbetet med att nå detta mål spelar transportsektorn en stor roll. Linköpings *Trafikstrategi* antogs av kommunfullmäktige i juni 2010 och utgör, tillsammans med Trafikverkets fyrstegsprincip, en grund för kommunens trafik-

planering. Trafikplaneringen ska ske i samverkan med bebyggelseplaneringen i strävan efter att nå hållbarhet – i staden, i småorterna och på landsbygden.

Cykelturism och rekreationscykling

På många håll i Sverige har man sett ett ökat intresse för cykelturism och rekreationscykling. Östergötland och Linköpings kommun har en potential att möta detta intresse. Rekreations- och turistcyklister efterfrågar slingor, där en cykeltur börjar och slutar på samma plats. Oftast följer dessa slingor lågtrafikerade vägar mellan orter på landsbygden. I planen föreslås vissa sträckor för den här typen av cykling med separat bana för fotgängare och cyklister. Det är sträckor där antalet cykelturister kan förväntas bli stort samt där även antalet bilar bedöms öka markant. Längs vägarna, där dessa slingor går i blandtrafik, skulle en åtgärd för ökad trafiksäkerhet kunna vara att vägmärket "Varning för cyklister" sattes upp med tillägget "cyklister på smal väg". Genom den i planen föreslagna cykelvägen mellan Sjögestad/Lunnevad och Mantorp möjliggörs cykling hela vägen mellan Mjölby och Linköping. Kartan till höger visas de gång- och cykelvägar som behövs enligt *Cykelplan för Linköping 2008-2028* (antagen av Teknik- och samhällsbyggnadsnämnden januari 2008) samt de som föreslås i översiktsplanen. Kostnaden för att bygga ut dessa

Cykeltrafik

Beteckning

- Gång- och cykelvägar föreslagna i denna översiktsplan utöver de som finns föreslagna i cykelplanen
- Behov av gång- och cykelvägar enligt Cykelplan för Linköping 2008-2028 (antagen januari 2008)

0 5 10 km

sträckor bedöms uppgå till cirka 110 miljoner kronor, varav cirka 83 miljoner finns med i cykelplanen.

Hållbar pendling med lokal och regional kollektivtrafik

Vissa orter i Linköpings kommun kan dra nytta av kollektivtrafikbudgeten längs de regionala pendlingsstråken vilka omfattar expressbusstrafik på riksvägarna 34 och 35 samt Östgötapendeln på södra stambanan. De som bor på flertalet orter har inte tillgång till detta utbud av kollektivtrafik i sitt pendlande till arbete och skola utan är hänvisade till landsortstrafiken alternativt den egna bilen. Som ett led i att uppnå målet att bli en koldioxidneutral kommun 2025 föreslår översiktsplanen en satsning på kollektiv pendeltrafik på landsbygden. Det handlar då till största del om en kommunal mer än en regional pendling. Nedan beskrivs fyra nivåer avseende pendling. Dessa illustreras även i kartan till höger. I samma karta framgår även några förslag på förändringar i kollektivtrafikens linjedragningar som skulle bidra positivt till landsbygdsutveckling.

1. Expressbusshållplats med parkering för bil och cykel, väderskydd, planskildhet för gång- och cykeltrafik samt cykelväg till närliggande ort. Dessa hållplatser trafikeras av regional kollektivtrafik, så kallade expressbussar med få hållplatser och snabb färdväg. Sådana hållplatser finns vid Skeda Udde och Brokind. För Bankekind och Stora Sjögestad planeras expressbusshållplats.
2. Omstigningshållplatser föreslås i lägen där mindre vägar ansluter till större vägar (riksvägar). Genom att anlägga nya hållplatser och höja standarden på befintliga genom komplettering med bil- och cykelparkering ges fler boende på landsbygden möjlighet till ett attraktivt och hållbart sätt att resa.
3. I orter med kollektivtrafik lokaliseras parkeringsytor för bil och cykel i anslutning till hållplats. Parkeringen kan även användas vid samåkning.
4. I orter som saknar kollektivtrafik eller har en mycket begränsad sådan är samåkning ett bra alternativ för ett hållbart resande. Samåkningsparkering för bil och cykel ska lokaliseras på strategiska platser, till exempel i anslutning till en förskola där många bilister ändå stannar eller i anslutning till en vägkorsning mellan vägar från olika delar av det aktuella området.

Trafikverket tillsammans med regionförbunden i Kalmar och Östergötland kommer under 2013-2014 att genomföra åtgärdsvalsstudier för stråket Linköping – Kalmar och stråket Linköping – Västervik. Stångådalsbanan, Tjustbanan och riksvägarna 34 och 35 är delar av stråken. Åtgärdsvalsstudier är en ny metodik som är trafikslagsövergripande och syftar till att förutsättningslöst pröva olika tänkbara lösningar

och rekommendera åtgärder. Då alla trafikslag prövas i ett sammanhang kommer studierna att ge inriktningar för stråken som helhet, inte bara för banorna. Åtgärdsvalsstudierna är viktiga underlag för framtida ställningstaganden. Med stöd av dessa bör Linköpings kommun och Trafikverket verka för ett gemensamt ställningstagande till en långsiktig inriktning för Stångådals- och Tjustbanorna.

Frågan om att införa pendeltågstrafik på Stångådalsbanan mellan Kisa och Linköping har behandlats i politiska diskussioner och ett förslag om att pröva sådan har skickats till landstingets trafiknämnd, som numera ansvarar för Östergötlands kollektivtrafik. För landsbygdens utveckling skulle pendeltågstrafik på Stångådalsbanan vara positivt. Pendeltågstrafik skulle inte bara gynna dem som bor i stationsorter utan även dem som bor i omlandet. Nybyggnation eller andra förändringar ska inte tillåtas om de kan hindra eventuella framtida stopp med pendeltågstrafik på Stångådalsbanan.

I Linköpings kommun finns - utöver den allmänna kollektivtrafiken - även så kallad kompletteringstrafik. Den erbjuds i områden som saknar allmän kollektivtrafik med buss eller tåg. Kompletteringstrafiken körs i områden där det finns fast boende som har två kilometer eller mer till väg med allmän kollektivtrafik. Trafiken ska i första hand göra det möjligt att uträtta ärenden såsom inköp, vårdbesök och liknande i kommunens tätorter, men den ska även kunna nyttjas för arbetsresor och i vissa fall för skolresor. Varje kommun är indelad i ett antal trafikeringsområden med tidtabell för varje område. Trafiken utförs enligt fast tidtabell och är anropsstyrd vilket innebär att trafiken utförs endast om det finns beställning.

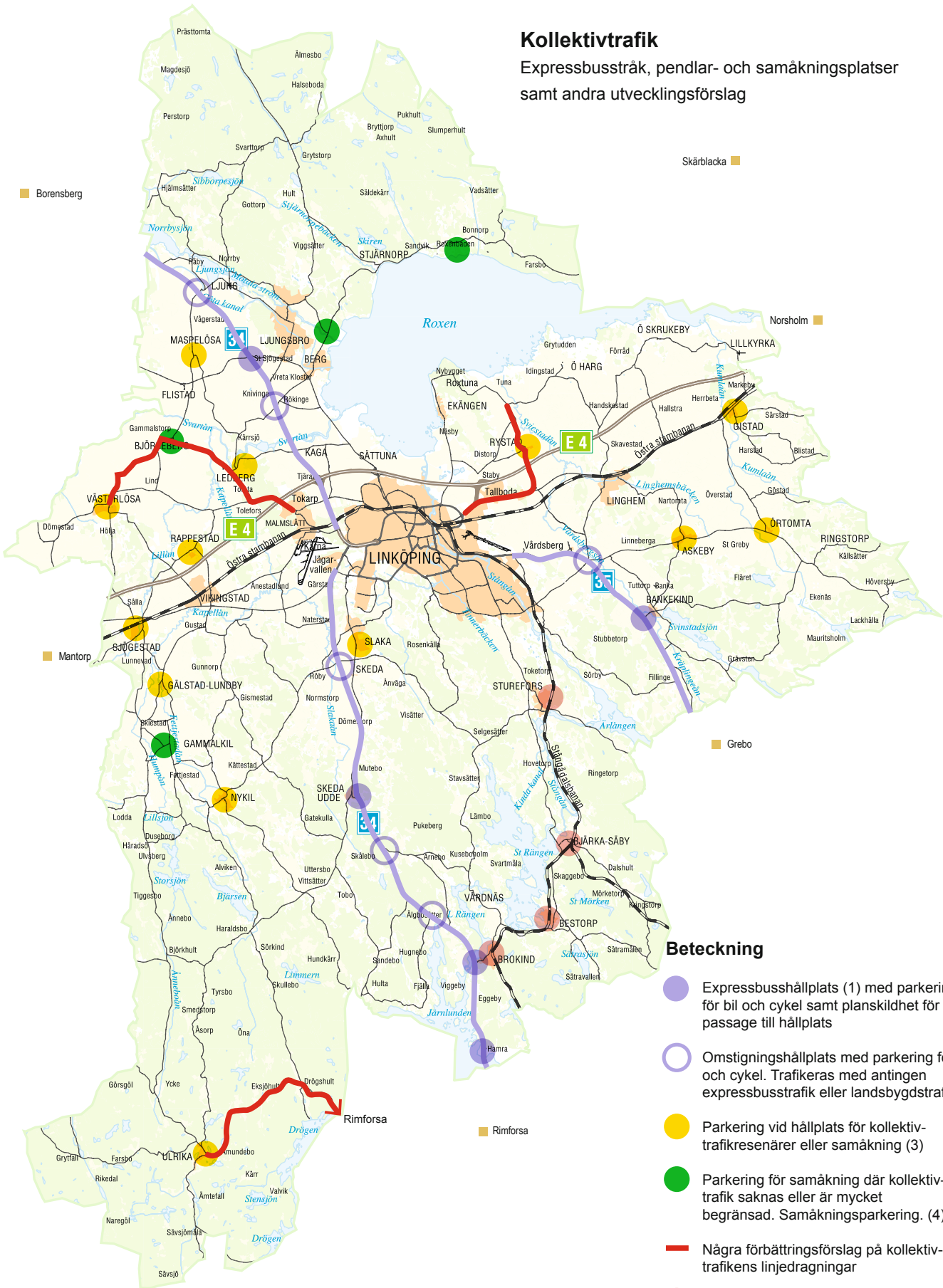
Skolväg och skolskjuts

Trafiksäkerhet och trygghet är mycket viktiga faktorer när det gäller barnens väg till och från skolan. Inom en ort är det prioriterat att skapa säkra och trygga skolvägar för barnen på orten. Närheten till skolan spelar en viktig roll för barnens frihet och gör det möjligt för barnen att själva kunna ta sig till skolan till fots eller med cykel. Närhet till skola möjliggör också för föräldrar att gå eller cykla med sina mindre barn till skolan och på så sätt bidra till en säkrare och trevligare trafikmiljö kring skolan.

På landsbygden är det många barn som är berättigade till skolskjuts. Skolskjuts ska i första hand anordnas genom läsårsbiljett för den allmänna kollektivtrafiken. I de fall allmän kollektivtrafik inte är utbyggd eller av något skäl inte kan nyttjas, ordnar kommunen skolskjuts genom särskilt upphandlade skolskjutsar (skolbussar). Kommunen är enligt skollagen skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts för elever i grundskolan och i särskolan. Linköpings kommun erbjuder, utöver vad skollagen kräver, skolskjuts för förskoleklass elever. För att en elev i Linköpings kommun ska vara berättigad till skolskjuts ska väglängden från hemmet till skolan vara:

Kollektivtrafik

Expressbusstråk, pendlar- och samåkningsplatser samt andra utvecklingsförslag

Beteckning

- Expressbusshållplats (1) med parkering för bil och cykel samt planskildhet för passage till hållplats
- Omstigningshållplats med parkering för bil och cykel. Trafikerats med antingen expressbusstrafik eller landsbygdstrafik (2)
- Parkering vid hållplats för kollektivtrafikresenärer eller samåkning (3)
- Parkering för samåkning där kollektivtrafik saknas eller är mycket begränsad. Samåkningsparkering. (4)
- Några förbättringsförslag på kollektivtrafikens linjedragningar
- Eventuell framtida station vid pendeltågstrafik på Stångådalsbanan

0 5 10 km

F-klass- årskurs 2:	2,0 km
Årskurs 3 – 6:	3,0 km
Årskurs 7 – 9:	4,0 km

Kommunen anordnar skolskjuts till och från den fastställda skolskjutshållplatsen och till och från den skola som anvisas.

I Linköpings kommun har man fastställt att avståndet mellan hemmet och skolskjutshållplatsen får vara upp till 2 kilometer. De elever i förskoleklass till årskurs 9 som väljer en annan skola än den som kommunen anvisat får läsårsbiljett för allmän kollektivtrafik mellan folkbokföringsadressen och den valda skolan om avståndsreglerna uppfylls.

Elever i gymnasieskolan erbjuds reseersättning i form av skolkort för den allmänna kollektivtrafiken med giltighet vardagar under läsåret mellan kl. 05.00 och 19.00. Reseersättning beviljas om färdväg (cykel- eller gångväg) mellan hem (elevens folkbokföringsadress) och skola är minst 6 km enligt de gränslinjer som fastställs för varje skola.

”Bygata”

Konceptet ”bygata” är aktuellt i vissa av kommunens småorter. Syftet är att uppmärksamma trafikanter på att man färdas genom en ort. Under medborgardialogen framkom att trafiksituationen i flera orter upplevs som bristfällig avseende hastighet, trafiksäkerhet och trygghet. Hastigheten är en viktig del och kommer med genomförandet av kommunens hastighetsplan att vara 40 km/tim eller 30 km/tim genom orterna. Själva porten eller entrén till orten spelar en stor roll för den upplevda ”bykänslan”. Det kan handla om en skylt som hälsar välkommen till orten, ett träd på vardera sidan om vägen eller stora blomsterurnor som gör en mindre avsmalning av vägen. Utsmyckning kan även ske längs ”bygatans” sträcka genom orten. I anslutning till passager för fotgängare och cyklistar eller övergångsställen kan avsmalningar anordnas till exempel med hjälp av pollare. I bygatukonceptet ligger att i förlängning- en stärka ortens identitet.

Ny bebyggelse ska inte tillåtas ha direktutfarer till länsvägar eller andra större vägar.

Hastigheter

I maj 2012 antog samhällsbyggnadsnämnden *Hastighetsplan för Linköping* vilken omfattar Linköpings stad och tätorterna i kommunen. Arbetet genomfördes enligt metoden i handboken *Rätt fart i staden – hastighetsnivåer i en attraktiv stad*. Förbi skolor är hastighetsbegränsningen alltid 30 km/tim. Generellt gäller att flertalet sträckor som idag har en hastighetsbegränsning på 50 km/tim genom orter kommer att få hastigheten sänkt till 40 eller 30 km/tim när hastighetsplanen genomförs. På lokalgator i bostadsområden kommer hastigheten att vara begränsad till 30 km/tim.

Väghållare

Vägar kan vara statliga, kommunala eller enskilda. Det är alltså Trafikverket, Linköpings kommun alternativt en enskild person eller vägförening som är väghållare, det vill säga äger och ansvarar för vägen. På Trafikverkets hemsida kan man klicka sig vidare till NVDB (Nationell VägDataBas) där information om bland annat väghållare på Sveriges vägnät visas.

Under varje Ortsbeskrivning i översiktsplanen framgår vem som är väghållare för de genomgående vägarna.

Vägar i fritidshusområden

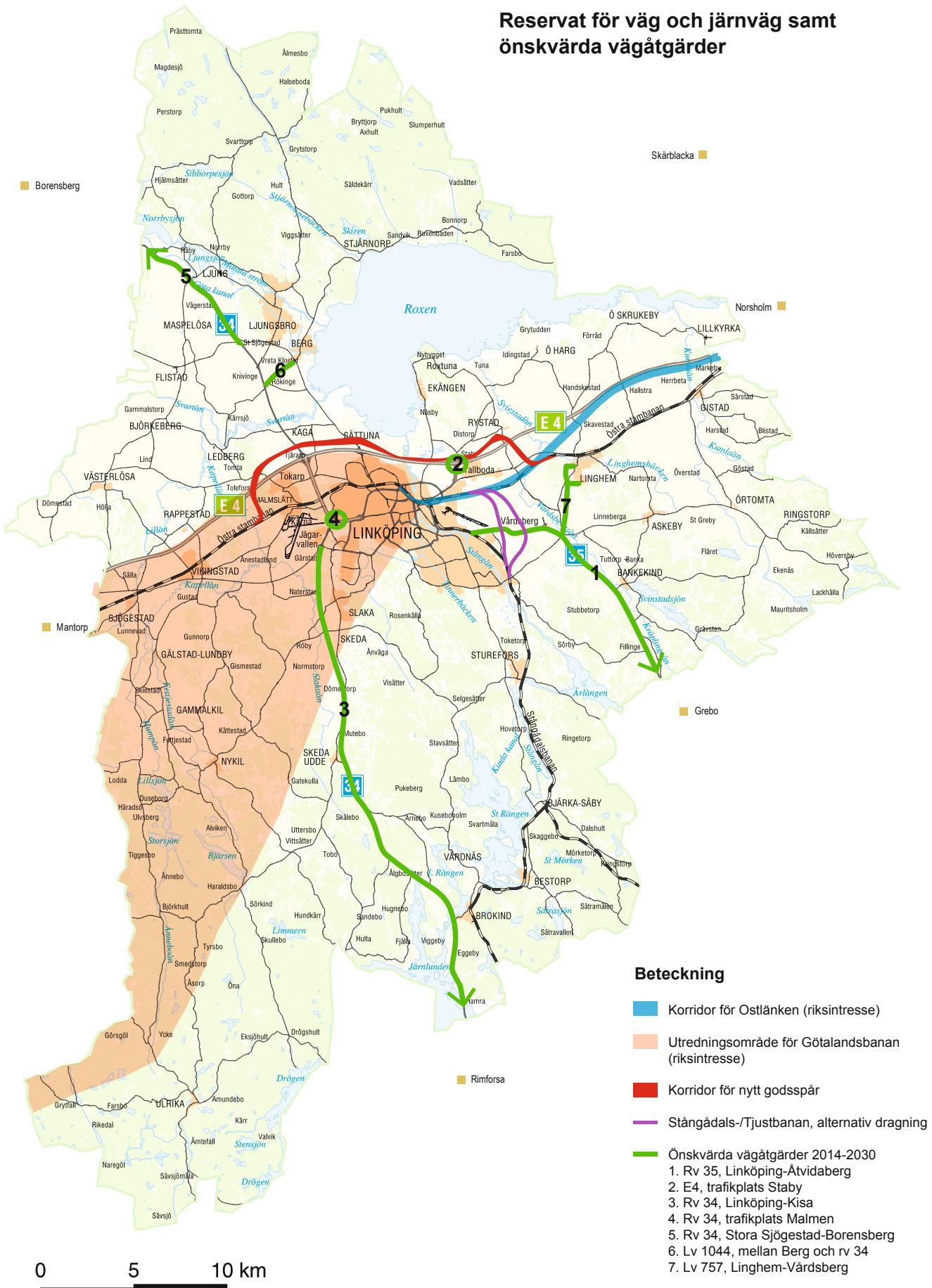
Vägar i fritidshusområden byggdes en gång för just fritidshusboende. Väghållare för dessa vägar är oftast vägföreningar/samfälligheter. Standard avseende vägbredd, sikt och eventuell bärighet är ofta låg. Vid en utveckling av fritidshusområden till att mer och mer omfatta permanentboende innebär den bristfälliga vägstandarden ibland ett växande problem. I de fritidshusområden, där planen föreslår en utveckling med ytterligare bebyggelse, följer ett behov av att utreda vägstandardens nivå. I vilken omfattning och på vilket sätt vägstandarden eventuellt behöver höjas utreds i samband med mer detaljerad planering av ytterligare bostäder.

Vägar och järnvägar genom landskapet

Järnvägar och vägar, framför allt de större som riksvägar och europavägar, utgör barriärer för människor som vill korsa dem. För att öka tillgängligheten och minska barriärernas inverkan behövs planskilda förbindelser. Ett exempel på en befintlig planskild korsning är Staby bro över E4 norr om Tallboda, som spelar en viktig roll för gång- och cykelmöjligheten mellan området kring Rystad och Tallboda och vidare mot staden. Ett annat exempel är Nya Ledbergsvägens planskilda förbindelse under E4 norr om Malmslätt. Översiktsplanen föreslår att denna förbindelse kompletteras med en gång- och cykelväg mellan Malmslätt och väg 1039 mot Kränge, vilket skulle vara till nytta för boende i västra kommundelen norr om E4.

För framtida infrastruktursatsningar finns reserat. På kartan till höger visas dessa. Det handlar om Ostlänken (järnväg mellan Linköping och Järna, Stockholm), Götalandsbanan (järnväg mellan Linköping och Göteborg via Jönköping), gods-spåret (järnväg för godstrafik öster och norr om Linköping) och väg 757 (ny vägsträckning mellan Vårdsbergs kors och Lingham samt ny anslutning till väg 796). Därutöver finns vissa vägreservat i lägen närmare staden. I kartan redovisas även de väggårdar som finns med i den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping (antagen av kommunfullmäktige juni 2010) vilka är kommunens förslag till *Länstransportplanen 2014-2025* (Regionförbundet Östsam).

Reservat för väg och järnväg samt önskvärda vägätgärder

Hållbar teknisk försörjning på landsbygden – stora system och lokala lösningar

INRIKTNING – TEKNISK FÖRSÖRJNING

- En klimat- och energiplan ska tas fram i vilken bl. a. energiförsörjningen på landsbygden behandlas utifrån att Linköping ska vara en koldioxidneutral kommun 2025.
- Linköpings kommun ska bedriva en aktiv planering för vatten- och avloppshantering utifrån insikten att detta är av strategisk betydelse för en hållbar landsbygdsutveckling och avgörande för framtida vattenkvalitet i sjöar och vattendrag och för grundvatten i kommunen. Det ska vara tydligt och förutsägbart för den enskilde hur kommunen kommer att hantera vatten- och avloppsfrågor.
- En kommunal policy ska tas fram för hur detta arbete ska bedrivas. Fokus ska ligga på ansvars- och genomförandefrågor samt ekonomi, och policyn ska vara en tydlig viljeinriktning för kommunen. I policyn ska särskild uppmärksamhet ges till behovet av genomförbara och hållbara lösningar enligt lagen om allmänna vattentjänster och hur dessa kan komma till stånd. Policyn ska inte innehålla val av teknik. Kommunen ska tillhandahålla vatten- och avloppsrådgivning för byggnad på landsbygden. För prioritering av fortsatt kommunalt arbete med vatten- och avloppsåtgärder ska Ortsstrukturen i översiktsplanen utgöra det viktigaste underlaget.
- Förhandsbesked om bygglov på landsbygden ska villkoras mot att lösningar för vatten- och avlopp och energisystem ska vara hållbara. Även i bygglovärenden och fastighetsbildningsärenden ska dessa aspekter beaktas.
- Kommunen ska medverka i en fortsatt utbyggnad av optokabelnätet i kommunen. För prioritering av fortsatt kommunalt arbete med att säkra tele- och bredbandskommunikation utgör Ortsstrukturen i översiktsplanen ett viktigt underlag.

Linköpings kommun har mycket höga ambitioner vad gäller att skapa en ekologiskt hållbar utveckling i hela kommunen. Den största utmaningen är att Linköping ska vara koldioxidneutral 2025. Det innebär att stora insatser måste genomföras för att minimera utsläppen av fossilt koldioxid, energieffektivisera samtliga samhällssektorer och öka produktionen av förnybar el. Resurseffektivitet ska känneteckna arbetet med omställningen till ett koldioxid neutralt Linköping. En viktig förutsättning för att Linköpings kommun ska nå de fastställda målen är att samtliga nämnder och styrelser i den kommunala organisationen tar ett stort och aktivt ansvar för dagens och framtidens ekologiska utveckling. Men det är minst lika viktigt att medborgare och det lokala näringslivet upplever delaktighet och engagemang för Linköpings hållbara utveckling.

Linköpings kommun och dess bolag Tekniska verken har ett särskilt stort ansvar för att skapa eller medverka till hållbara tekniska försörjningssystem i hela kommunen. I översiktsplanen för staden anges den långsiktiga inriktningen på teknisk försörjning och energi. Huvuddelen av de inriktningarna är tillämpliga även för landsbygden. En stor skillnad är dock att

de stora samhällsägda infrastruktursystemen inte omfattar stora delar av landsbygden. Ett stort ansvar, med tillhörande skyldigheter, rättigheter och valmöjligheter, ligger därför också på enskilda fastighetsägare.

Effektiv uppvärmning

I de urbana delarna av Linköping finns ett väl utbyggt fjärrvärmenät som möjliggör att fastigheternas uppvärmning sker på ett både resurs- och klimatsmart sätt. Tekniska verkens fjärrvärmenät uppvärms till stor del av resurser som annars skulle gått förlorade som till exempel avfall, spillvärme och rester från skogsindustrin. Värme och el produceras samtidigt vilket ger ett mycket effektivt utnyttjande av bränslet. Fjärrvärmen produceras i ett antal stora centrala anläggningar som Gärstadverket och Kraftvärmeverket (KV1) som har en effektiv reningsutrustning.

Sjögestad är anslutet till Tekniska verkens fjärrvärmenät. Det finns för närvarande inga planer på att ansluta någon av de övriga i översiktsplanen ingående småorterna till fjärrvärmenätet. För de flesta av orterna i denna översiktsplan är det,

såväl för kommunen som för enskilda fastighetsägare, inte ekonomiskt försvarbart att ansluta till fjärrvärmenätet – investeringarna blir för stora. Vid utbyggnad av ett helt område är en hög anslutningsgrad till fjärrvärmen nödvändig om fjärrvärme i exploateringsområdet ska bli aktuellt. Nybyggnation med energieffektiva hus innebär höga ledningskostnader i förhållande till förbrukad/såld energi varför hög anslutningsgrad är en nödvändighet. Om ett nytt exploateringsområde blir aktuellt i detaljplanearbete bör samråd mellan kommunen och Tekniska verken ske där dessa frågor närmare klargörs.

Alternativen är då mindre lokala närvärmeanläggningar eller enskild uppvärmning för varje hus.

Den pågående tekniska utvecklingen kommer att leda till att det i framtiden finns hållbara fungerande mindre värmelösningar som utgår från de platsspecifika förutsättningarna när inkoppling i fjärrvärmesystemet är alltför kostsamt.

I Nykil och Ulrika finns en gemensam närvärmeanläggning, det vill säga ett mindre fjärrvärmesystem med lokal värmeproduktion. Detta system ägs och drivs i privat regi. Tekniska verken har inga närvärmeanläggningar i planområdet (och har inte heller i dagsläget några planer att bygga någon sådan). En viktig del i kundunderlaget för närvärmeanläggningarna är att någon eller några större fastigheter såsom servicehus, skola, kyrka etc. ansluts till närvärmesystemet. Kommunen har stor möjlighet att verka för att flera fossilfria närvärmeanläggningar kommer till stånd, dels genom planprocesser, dels genom att verka för att kommunala verksamhetslokaler ansluts till anläggningen. I det pågående arbetet med en energi- och klimatplan ska en utredning genomföras för att identifiera förutsättningarna för etablering av närvärmeanläggningar i landsbygdsorter.

Tekniken för närvärmeanläggningar finns och är till stor del samma som för fjärrvärmeanläggningar, och ny teknik för att förenkla och göra installationer billigare testas kontinuerligt. Trots detta är investeringskostnaden ändå relativt hög. Då utvecklingen går mot allt mer energieffektiva hus kan en värmepumpslösning oftast täcka behovet väl.

Närvärmeanläggning i Nykil.

En närvärmeanläggning eldas oftast med biobränsle typ träpellets, spannmål, briketter etc. Uppvärmning med en kombination av biobränsle och solenergin kan vara en intressant lösning. Oftast är en närvärmeanläggning svår att hålla igång vid lågt utnyttjande under sommaren och då kan komplettering med solenergi vara en bra lösning.

De största energi- och resursbesparande åtgärderna på det befintliga fastighetsbeståndet är ett effektivt energisystem och inte minst ett väl fungerande klimatskal - det vill säga väggar, tak, golv och fönster - för att värmen ska stanna kvar längre i huset. Linköpings kommun har genom informations- och rådgivningsinsatser möjlighet att vara en pådrivande part i arbetet med att få ett energieffektivare fastighetsbestånd i hela kommunen.

Vid nybyggnation på landsbygden är det eftersträvarsvårt att alla fastighetsägare får relevant energirådgivning. Allt byggande och all utveckling av nya verksamheter måste baseras på en helhetssyn där val görs utifrån ett livscykelerspektiv. Sambandet mellan investerings- och driftskostnader ska tydliggöras. Detta är en förutsättning för kostnads- och energieffektiva och klimatsmarta byggnader och verksamheter som långsiktigt minskar behovet av primärenergi.

Lönsamheten, och därmed intresset, för att äga och driva närvärmeanläggningar beror till stor del på elpriset då ett av alternativen till närvärmeanläggning är enskild uppvärmning med värmepumpssystem. Med dagens relativt låga elpris är det svårt för ett närvärmesystem att konkurrera med enskild uppvärmning med värmepump. Men ett stigande elpris kan ändra förutsättningarna. Detta innebär att elprisets utveckling framöver påverkar möjligheten att bygga närvärmeanläggningar samt att nå målet att bli en koldioxidneutral kommun.

Ett sätt att minska investeringskostnaden för en närvärmeanläggning är att bilda en ekonomisk förening utan vinstintresse och med hjälp av eget arbete och egna resurser göra installationer och sköta driften. Detta, i kombination med ett ökat elpris, kan göra närvärmeanläggningar mer intressanta och konkurrenskraftiga. En sådan utveckling skulle vara gynnsam ur hållbarhetssynpunkt.

El – produktion och distribution

Elnätet på landsbygden och i de flesta småorter ägs huvudsakligen av Tekniska verken. EON äger delar av nätet i kommunens södra delar och Vattenfall delar av nätet i kommunens norra delar. Även Mjölby kraftnät äger ett mindre nät i Västerlösa. Huvuddelen av elproduktionen i Linköping sker i Gärstadverket och Kraftvärmeverket. Det finns en potential att öka andelen förnybar elproduktion på landsbygden genom installation av solceller både på befintlig bebyggelse och vid nyproduktion. Intresset för privatägda solet-anläggningar kan förväntas öka när investeringskostnaderna minskar. Ellagsstiftningen är under omarbetande med syfte att det ska bli

både enklare och mer ekonomiskt fördelaktigt att producera sin egen el.

En förutsättning för ett tryggt boende på landsbygden är att elförsörjningssystemet är robust. I samband med de svåra stormarna 2005 och 2007 drabbades många landsbygdsboende av långa elavbrott. Som en konsekvens av detta stiftades en lag som maximerar avbrottstiden till 24 timmar. Längre avbrott innebär att elnätsägaren ska betala en avbrottsersättning till kunden. Detta har lett till att leveranssäkerheten har förbättrats kraftigt för landsbygds kunder genom att luftledningarna antingen ersatts med markledningar eller luftledningar av mer robust typ.

Tekniska verken arbetar kontinuerligt med att ytterligare förstärka elnätet på landsbygden.

Gatubelysning

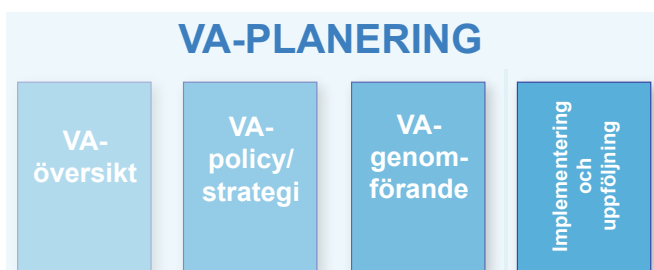
Gatubelysning i kommunal regi finns i ett antal av de större orterna som ingår i översiktsplanen.

Det finns inte några begränsningar eller stora stegkostnader vad gäller möjlig utbyggnad av gatubelysningen i någon av småorterna.

Vatten och avlopp

Parallellt med arbetet med denna översiktsplan pågår arbetet med en VA-plan för Linköpings kommun. Syftet med denna är att få en heltäckande långsiktig planering för hela kommunen både inom och utanför nuvarande VA-verksamhetsområde.

Linköping VA-planering baseras i stort på den så kallade Stockholmsmodellen där arbetet delas in i fyra steg. Linköping har valt att modifiera modellen så att den passar bättre till de utgångspunkter och förutsättningar som finns i Linköping.

VA-planering i Linköpings kommun

Vattenförsörjning och godtagbart omhändertagande av avloppsvatten är förutsättningar för bebyggelseutveckling. För att möjliggöra utflyttning till landsbygden och småorterna, till befintlig fritidsbebyggelse eller till nyexploateringar, är VA-utvecklingen en mycket viktig pusselbit. Tekniska verkens huvudinriktning är att ansluta befintlig och tillkommande bostadsbebyggelse och verksamheter till det kommunala VA-nätet där ledningar finns. Dessutom är en god vattenkvalitet i sjöar och vattendrag en förutsättning för en hållbar utveckling och attraktiva boendemiljöer i kommunen.

Med anledning av översiktsplanen aktualiserades beho-

vet av att ta ett helhetsgrepp om planering för VA-försörjning utanför Linköpings tätort.

Vid planering för VA-utveckling på landsbygden och i småorterna är frågeställningar och utmaningar andra än vid VA-utveckling i tätorten. På landsbygden och i bebyggelsegrupper utanför tätorten kan det finnas stor variation i de fysiska och ekologiska förutsättningarna för VA-utveckling. Det kan vara långt till det befintliga kommunala nätet och de boendes syn på VA-utveckling kan variera stort inom och mellan områden. Dessa faktorer ska vävas samman med kommunens planer för bebyggelseutveckling och hänsyn ska också tas till ett antal lagar som bland annat reglerar kommunens skyldighet att anordna VA-tjänster. Det behövs flera olika kompetenser för att göra de avvägningar och prioriteringar som behövs. Kommunens och huvudmannens tjänstemän har stor kunskap och erfarenhet men även invånarna och fastighetsägarna bör få möjlighet att påverka VA-utvecklingen där de bor.

Som ett första steg i arbetet att planera för VA-försörjningen har en VA-översikt gjorts för de delar av kommunen som omfattas av översiktsplanen. VA-översikten ska i första hand identifiera och beskriva bebyggelsen som omfattas, ge en generell beskrivning av miljö- och hälsoskyddsaspekter med relevans för VA-försörjning och sammanfatta omvärldsfaktorer såsom lagar, regler samt lokala och regionala mål. För de identifierade bebyggelseområdena beskrivs nuläget för VA-försörjning och belyses vilka behov av VA-försörjning som finns. Översikten ska ge kommunen ett grundläggande underlag för prioritering och planering av åtgärder för befintlig bebyggelse och stöd i att identifiera de områden som är mest lämpade för utveckling ur VA-synpunkt. VA-översikten belyser även vad som är känt och vad som kan behöva utredas vidare.

Som ett andra steg ska en VA-policy tas fram, ett arbete som har påbörjats (juni 2014). VA-policyn ska redogöra för strategiska vägval som kommunen behöver göra: om verksamhetsområdet ska utvidgas eller ej, om det behövs fördjupade utredningar till grund för mer detaljerade ställningstaganden och om de avvägningar som krävs för att skydda de vattentäkter som finns. Policyn hjälper kommunen att ta rätt beslut vid rätt tillfälle och på rätt grunder. En VA-policy ger också förutsättningar för avvägningar mellan kostnader, miljönytta och tillväxtfaktorer och ligger till grund för det fortsatta arbetet med att genomföra de åtgärder som policyn tar upp.

VA-policyn antas av kommunfullmäktige och är ett viktigt styrdokument för VA-frågor. Översiktsplanen för landsbygden och småorterna är det viktigaste underlaget.

Det tredje steget är VA-genomförandet. Med utgångspunkt i översikten och policyn innehåller VA-genomförandet den geografiska kopplingen; vilka områden som ingår i verksamhetsområdet, vilka som bör anslutas och vilka som avses ligga utanför även fortsättningsvis. Även genomförandedelen kan komma att antas av kommunfullmäktige. Översiktsplanen för

landsbygden och småorterna är det viktigaste underlaget.

Implementering och uppföljning är det fjärde steget. Det är en direkt koppling mellan de tidigare stegen och det kommunala budgetarbetet och innebär att nödvändiga resurser avsätts för de åtgärder som anges i VA-genomförandet och för den myndighetsutövning som krävs för genomförandet.

Dagvatten

I Linköping pågår ett arbete med att ta fram en dagvattenstrategi. Som en del i denna strategi kommer även att finnas en policy. Huvudsyftet med strategin är tydliggöra processen vid hantering av dagvattenfrågor. Viktiga frågor är hur dagvatten kommer in i planprocessen samt hur uppföljning och tillsyn av dagvattenlösningar följs upp.

I de aktuella orterna i översiktsplanen är de hårdgjorda ytorna begränsade varför dagvatten i flertalet av orterna inte kräver någon speciell hantering. Det finns dock anledning att titta på dagvattenhanteringen i alla gröna orter samt i de gula orterna Gistad, Sjögestad och Rappestad vilket då kommer att göras utifrån dagvattenstrategin.

Avfall

Avfallshanteringen i Linköping ska präglas av resurssnålhet, återanvändning och återvinning (inklusive energiåtervinning i form av utsortering av matavfall) i första hand. I andra hand kommer energiåtervinning i form av förbränning av avfall och i sista hand säker deponering.

Idag insamlas hushållsavfallet med kärnhämtning i hela kommunen. Våren 2012 infördes ett system för utsortering av hushållens matavfall. Det sker genom att hushållen sorterar och slänger matavfallet i en grön plastpåse som sedan slängs i ordinarie avfallskärl. Den gröna påsen avskiljs från det övriga avfallet genom optisk utsortering i avfallsanläggningen. Det utsorterade matavfallet nyttiggörs genom rötning till biogas. Den

restprodukt som kvarstår efter rötningen utgörs av biogödsel som återförs till åkermark – och kretsloppet är slutet.

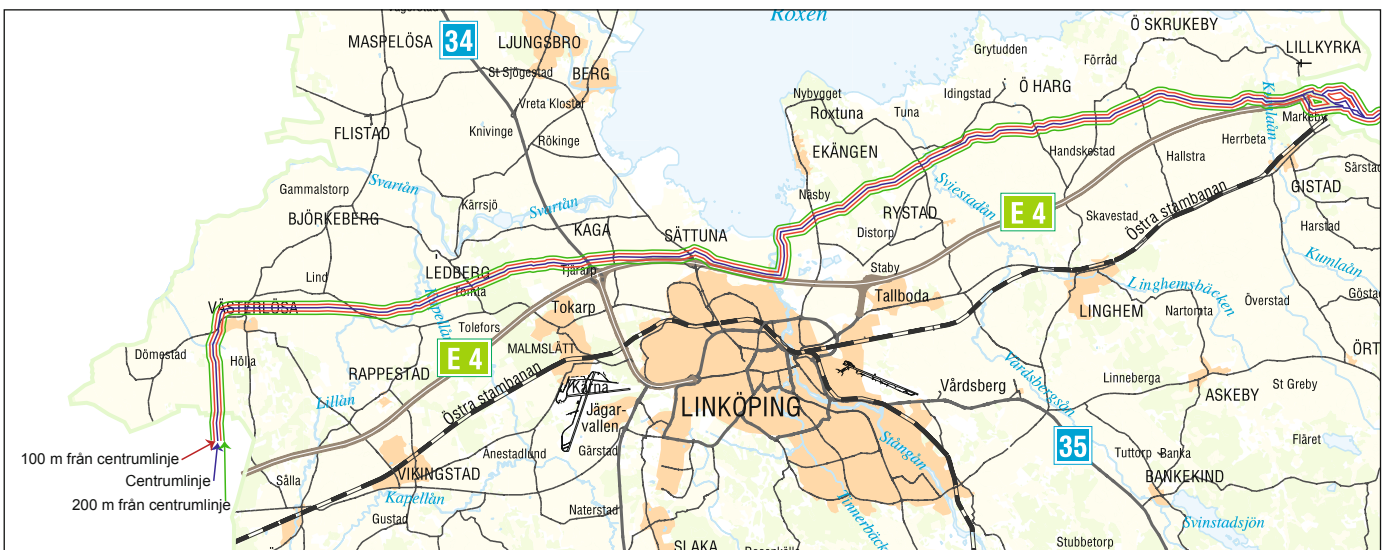
Det ska finnas goda möjligheter för alla kommunens invånare att delta i arbetet med att öka materialåteranvändning och återvinning. Idag är det FTI AB som ansvarar för att det ska finnas funktionella återvinningssystem för material, enligt producentansvaret. En nationell översyn sker för närvarande av det systemet och eventuellt kommer ett större ansvar för materialåtervinning att överföras på kommunerna.

Platser för återvinning bör finnas i gröna och gula orter, eventuellt också i anslutning till pendlarparkeringar. Återvinning bör utökas så att man nära kommunens småorter kan lämna trädgårdsavfall på ett ordnat sätt. Det måste finnas tydliga skötselavtal för återvinningsstationerna för att undvika att det blir skräpiga miljöer.

Naturgasledning

Utbyggnad av naturgasnät är för närvarande inte aktuellt i Sverige. Markreservationer för den studerade ledningssträckningen ska enligt kommunens uppfattning ändå tills vidare bibehållas.

En ledningskorridor reserveras för möjlig framtida naturgasledning. Korridoren kan komma att hävdas som riksintresse. Bebyggelse eller anläggningar inom ett skyddsområde på

Korridor för naturgasledning genom kommunen.

ömse sidor om den redovisade mittlinjen kan inte tillåtas om tillkomsten av den planerade ledningen hindras eller avsevärt försvåras. Bredden på skyddsområdet måste bestämmas i samband med prövningen av varje enskilt ärende. Vid bedömningen av detta kommer Bygg- och miljönämnden ta hänsyn till de krav sprängämnesinspektionens naturgasföreskrifter kommer att ställa på ledningen.

Ledningen kan komma att tillhöra stamledningarna i ett eventuellt framtida svenska naturgasnät. Injektion av biogas i en sådan ledning skulle också kunna ge avsättning för storskalig biogasproduktion och vara ett mer hållbart och robust system (naturgas=ändlig resurs).

Fiberbaserat bredband

Linköpings kommun har genom det kommunalägda bolaget Utsikt Bredband tillgång till ett fiberbaserat bredband som är väl utbyggt. Utsikt Bredbands fiberbaserade bredbandsnät är ett s.k. öppet nät där operatörer och tjänsteleverantörer på lika villkor och i konkurrens kan erbjuda slutkunderna sina tjänster.

Ett väl utbyggt och öppet fiberbaserat bredbandsnät är en stor tillgång för Linköpings kommun. I tätorterna är bedömningen att marknadskrafterna fungerar men på landsbygden har kommunen behövt agera och satsat egna och statliga stödmedel för att öka tillgången till fiberbaserat bredband för hushåll och företag. Förväntningen är också att denna utbyggnad ska bidra till ökad tillgång till mobila bredbandsnät i dessa områden.

Under åren 2010-2013 har kommunen byggt nio fiberbaserade stamnätlinjer på Linköpings landsbygd, omfattande en total sträcka om 14,5 mil. Inom en radie av 1 km från dessa stamnät finns cirka 3 200 hushåll och 530 företag lokaliserade. I november 2013 hade 38 byalag omfattande 1 250 hushåll och företag godkänts för anslutning. Tillsammans har dessa byalag byggt, eller planerar att bygga, områdesnät omfattande en total sträcka av drygt 16 mil. Kommunens bedömning är att byalagsprojekt kommer att fortsätta genomföras under lång tid framöver i takt med att behovet av ökad bredbandskapacitet uppstår hos hushåll och företag på landsbygden.

Det kommunala bolaget Utsikt Bredband AB tillhandahåller ett byalagskoncept, för byggnation och anslutning av områdesnät med hushåll och företag, till stamnäten.

Kommunens ambition är att fortsätta bygga fiberbaserade stamnät på landsbygden men det förväntas ske i mindre omfattning än tidigare (2010-2013). Kommunens möjligheter att erhålla projektstöd från EU-fonder och liknande samt intresset från marknadens aktörer att bygga fibernät på landsbygden kommer ha stor påverkan på kommunens utbyggnadstakt och prioriteringar. Likaså teknikutvecklingen samt hushållen och företagens skiftande behov. I kommunens IT-infrastrukturprogram kommer det över tid att beskrivas vilka områden som kommer att bebyggas. Grundprincipen för dessa program är att i första hand följa de prioriteringar som beskrivs i denna översiktsplan gällande ortstruktur. En annan grundprincip är att stödja marknadens aktörer och byalag i den utbyggnad som de planerar och genomför.

Näringslivsutveckling på landsbygden

INRIKTNING - NÄRINGS LIV

- I småorter med goda utvecklingsmöjligheter (gröna orter) ska mark reserveras för mindre företagsbyar, -hotell/hus där det lokala näringslivet kan ha lokaler och samverka med andra företagare i området. Om lämpligt kan även tomter för nya företagsetableringar föreslås.
- Jord- och skogsbruksföretagen är stöttepelare i kommunens näringsliv och i en levande landsbygd. Vid förändrad markanvändning bör förutsättningar för fortsatt jord-, skog- och lantbruk beaktas.
- Planering för attraktiva boendemiljöer är viktigt för näringslivets personalrekrytering.
- Landsbygdsföretagens behov av logistik och infrastruktur (såsom bredband, vägar m m.) ska särskilt beaktas.
- Möjligheter ska skapas för utveckling av turism i kommunen som en del av landsbygdsutveckling. Områden lämpliga för turismutveckling ska identifieras och förutsättningarna för att kunna lokalisera nya turistanläggningar och turistföretag ska vara goda. Översiktsplanen ska peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen för en utveckling av besöksnäringen.

Företagande och näringsliv på Linköpings omland och landsbygd är omfattande och varierande. I de mindre orterna runt Linköping finns till exempel nästan 3 500 företag, de flesta enmansföretag. Många återfinns inom de gröna näringarna, men näringslivet på landsbygden är diversifierat och företag återfinns inom många näringsgrenar. Näringsverksamheten på landsbygden är betydelsefull ur många olika perspektiv - genom att erbjuda arbetstillfällen men också genom att bidra till att skapa lokala marknader. Landsbygds näringsliv har också betydelse eftersom det kan minska resande och därmed miljöpåverkan.

Vad som skiljer näringsverksamheten på landsbygd från

motsvarande i tätorten är avstånden mellan företagen. I tätorten finns många företag samlade i kommunens företagsområden, vilka i praktiken kan fungera som kluster där företagen kan hitta kunder, underleverantörer och partners. Eftersom företagen på landsbygden ofta är små och spridda saknas denna klustereffekt. Ett sätt för kommunen att på ett offensivt sätt stötta näringsverksamheten på landsbygden är att skapa företagsbyar och nätverk i de mindre tätorterna där företag erbjuds möjlighet att samlokalisera och få bra förutsättningar (t.ex. IT och lokaler) för sin verksamhet. Företagsbyar skulle vara en utveckling av de företagsområden som kommunen redan erbjuder i de mindre tätorterna och kan bestå av kontorshotell och/eller hantverkshus. För att bygga företagsbyar krävs emellertid en aktiv samverkan mellan landsbygds företagare. Ytterligare en insats som kommunen kan göra är att uppmuntra företagareföreningar i de mindre orterna. Här kan till exempel informationsstöd och uppstartsstöd vara en meningsfull insats. Förutom faktiska företagsbyar är företagsnätverk utan fysisk samlokalisering av vikt för landsbygdsföretagandet, något som även det kan understödjas på liknande sätt.

Det aktiva jord- och skogsbruket betyder mycket för boendemiljön och turismen och framförallt som livsmedels- och energiproducent. Lantbruket är ett mycket viktigt näringslivsområde på landsbygden. Vid sidan om lantbruken startas och drivs många småföretag med olika inriktningar. Lokal förädling och försäljning av livsmedel från egna odlingar, djurhållning eller jakt skapar mervärden för lantbruket och är efterfrågat av

konsumenten. Som ett led i att understödja de gröna näringarna har Linköpings kommun investerat i Vreta Kluster; ett regionalt utvecklingscenter för gröna näringar. Detta är ett sätt att stärka kommunens position samt att skapa möjligheter för grönt företagande genom samverkan och innovation. Möjligheter för de gröna näringarna, livsmedel och livsmedelsproduktion finns som tidigare redovisats även inom den nationella satsningen om Sverige som Europas nya matland. Kommunen ser till exempel över möjligheterna att via upphandling arbeta mer med närproducerade livsmedel i de offentliga köken. Målet är att öka andelen lokalt odlade livsmedel något som skulle kunna gynna både lokalt företagande samt en hållbar utveckling.

Grundläggande infrastruktur påverkar lokala tillväxtförutsättningar. Genom att säkerställa god kommunal service som till exempel skola, barnomsorg och bredband skapar kommunen förutsättningar för att tillväxten på landsbygden ska öka och för att människor ska kunna bo och verka där. Även kommersiell service – främst tillgång till drivmedel och dagligvaror – är av stor vikt för både näringslivet och boende. Framtida behov och utmaningar kommer att kräva fortsatta insatser inom serviceområdet bland annat genom olika insatser för att stärka lanthandeln. Kommunen ser kommersiell service som en oundgänglig del för landsbygdens attraktivitet och har idag utvecklat ett samarbete där kommunen köper servicetjänster av lanthandlarna. Av vikt för den kommersiella servicen på landet är dock även befolkningens eget engagemang och intresse. För att ytterligare klarlägga möjligheter att understödja en positiv utveckling gällande service på landsbygden kommer kommunen att utarbeta en ny varu- och serviceförsörjningsplan.

Hästhållning är idag den femte största inkomstkällan för jordbruket, och det är regeringens bedömning att den kan ha en betydelse för utvecklingen av landsbygden genom att ge

inkomster och därmed möjlighet att bo kvar, flytta till och verka aktivt på landsbygden. Det har medfört en ökad efterfrågan hos kommunerna att ställa sådan mark till förfogande som lämpar sig för hästhållning. I översiktsplanen utpekas hästgårdar som en typ av nischboende som är positivt för landsbygdsutveckling. På grund av krav på skyddsavstånd mellan hästar och bostadsbebyggelse, måste ofta intresset kring hästhållning och intresset av annan bostadsbebyggelse och tätortsexpansion vägas mot varandra.

En utveckling av konceptet Östgötamat – lokalproducerad mat kan innebära att nya matbaserade företag etableras vilket är bra ur sysselsättningssynpunkt och också gynnar en utveckling av turism i kommunen.

Det är viktigt för rekrytering av kompetent arbetskraft, både till företag och till den offentliga sektorn, att det finns attraktiva boendemiljöer och tomter, inte bara i Linköping utan även på landsbygden och i småorterna. Utvecklingsskisserna ger möjlighet att bygga nya hus i flera attraktiva lägen.

”Nu har vi ett fint bageri också”

Ett citat från tidig medborgardialog, mötet i Maspelösa, visar att lokala näringslivet har betydelse för identiteten.

Jordbruksmark ska bevaras i så hög grad som möjligt

INRIKTNING – JORDBRUKSMARK

- På landsbygden, utanför småorterna och utanför områden för stadsnära lantligt boende inom stadens randzon, bedöms inte byggande av grupper av småhus på värdefull jordbruksmark vara ett väsentligt samhällsintresse eller en del av hållbar utveckling. Undantag kan medges för byggnader för jordbrukets behov som ett led i landsbygdsutveckling.

Landsbygdsstrategin säger:

- Byggnation på åkermark ska undvikas så långt detta är möjligt. Andra alternativ ska redovisas.
- Skrivningarna i *Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping* gällande byggnation på åkermark kan komma att innebära att expansion går före bevarande av åkermark i utpekade orter.
- Jordbruksmark är ett av flera viktiga intressen att ta hänsyn till vid byggnation.

Enligt miljöbalkens 3 kap 4§ är jordbruk en näring av nationell betydelse. I Linköpings kommun är jordbruk en särskilt viktig näring eftersom jorden på slätten är bland de bördigaste i Sverige. Väldigt mycket av jordbruksmarken i kommunen är värdefull.

I många delar av världen kommer ett förändrat klimat leda till påtagliga försämringar för jordbruket. Men trots klimatförändringarna förväntas Sveriges jordar ge fortsatt god avkastning. Detta skärper betydelsen av miljöbalkens stadga om att "brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodose på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk". I den växande kommunen Linköping, där man planerar för landsbygdsutveckling i småorter

i en hållbar Ortsstruktur, kan ett ianspråktagande av mindre arealer jordbruksmark - av hållbarhetsskäl - väga tyngre än ett bevarande av jordbruksmarken. Att komplettera småorterna i strukturellt goda lägen är således att tillgodose väsentliga samhällsintressen.

Förutsättningar för jordbrukets bedrivande får inte försämrans genom olämplig lokalisering av bostadsbebyggelse på landsbygden, vilket kan ske om nyinflyttade upplever störningar från omkringliggande verksamheter. Det har förekommit att avstyckning på jordbruksmark för enstaka bostadshus har lett till restriktioner för den pågående verksamheten.

Byggnader som behövs för jordbruket på jordbruksmark kommer att medges om de behövs just där och inte kan placeras någon annanstans (=traditionell lokalisering).

Förordnanden, riksintressen och miljö kvalitetsnormer – sammanvägd bedömning

Förordnanden gällande; natur- och kulturresevat, strandskyddade områden, vattenskyddsområden och byggnadsminnen

Naturresevat och kulturresevat

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenområden i anslutning till naturresevaten i Västerby och Kungsbro. Planförslaget kan innebära en ökad tillgänglighet till naturupplevelser och genomförande av planförslaget bedöms inte påverka naturresevaten negativt. Kulturresevat Öna bedöms inte påverkas.

Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenområden i anslutning till sjöar och vattendrag i kommunen. Det innebär att åtgärder föreslås som påverkar strandskyddade områden. 24 områden identifieras som LIS-områden. (Se avsnittet om LIS-områden). Föreslagen innebär en ökad tillgänglighet till både sjöar och vattendrag och bedöms kunna hanteras och rymmas inom gällande lagstiftning och bestämmelser kring strandskydd. Vissa åtgärder för ökad tillgänglighet kan innebära en lokal negativ påverkan på djur- och växtliv på platsen, men den ökade tillgängligheten kan inte förbehållas dem som obehindrat kan ta sig fram oavsett terräng utan ska komma alla tillgodo.

Vattenskyddsområden

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och

vattenanvändning inom områden som omfattas av vattenskyddsområden (Ljung) och inom område där arbete med att upprätta vattenskyddsområde (Råberga) pågår. Det finns förslag på LIS-områden inom vattenskyddsområdena. Förslag på åtgärder inom dessa områden är ökad tillgänglighet till vattenmiljöer i viss omfattning i det södra sjösystemet i form av bryggor etc. samband med utveckling av turismverksamheter. I de fall LIS-områden omfattar bostadsbebyggelse föreslås vatten- och avloppslösningar som ska medverka till en förbättring av vattenkvaliteten. Utöver eventuell lokal negativ påverkan på djur- och växtliv på aktuell plats bedöms genomförande av planförslaget innebära en ökad tillgänglighet till naturupplevelser och inte påverka vattenskyddsområdena negativt.

Utvecklingskisser för småorterna har anpassats efter de mindre vattenskyddsområden som finns i kommunen. Ett genomförande av planförslaget bedöms inte påverka dessa negativt.

Byggnadsminnen

Bjärka-Säby slott. Foto: Tor Svensson.

Ljung vattenskyddsområde.

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning i anslutning till byggnader som klassats som byggnadsminnen. Dessa är Bjärka-Säby, Ljungs slott och Askeby gästgivaregård. Förutsättningar finns att göra miljöerna kring byggnadsminnena mer tillgängliga. Ett genomförande av planförslaget bedöms inte påverka byggnadsminnena negativt.

Riksintressen

Enligt miljöbalken 3 kap ska områden som är av riksintresse skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada riksintresset. Av översiktsplanen ska det enligt plan- och bygglagen 3 kap 5§ framgå hur kommunen avser att tillgodose riksintressena.

Kommunen har redovisat sin syn på riksintressena i bilagan "Riksintressen i Linköpings kommun", som hör till den 2010 antagna översiktsplanen "Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping".

Sedan kommunens beslut 2010 har några förändringar skett avseende statens anspråk på riksintressen. Trafikverket har beslutat om val av korridor för Ostlänken. När översiktsplanen antogs 2010 var detta beslut inte fattat. Trafikverket har också gjort ändringar beträffande avgränsning av riksintresset Linköpings flygplats. Försvarsmakten har redovisat nya beskrivningar och avgränsningar av totalförsvarets riksintressen. Vissa förändringar av riksintresseområdena för naturvård har också skett. Dessutom pågår 2014 översyn av flera andra riksintressen.

Synen på buller är när detta skrivs (våren 2014) föremål för utredning och en lagändring förväntas träda i kraft 2015-01-02. Lagändringen kommer att påverka synen på flygplatsers omgivningspåverkan när det gäller buller.

Under 2014 – 2015 behandlas också riksintressen i en av regeringen tillsatt utredning. Utredningen ska delredovisas 2014-08-15 och slutredovisas 2015-12-01. Utredaren ska bli föreslår förändringar beträffande riksintressesystemet som innebär att onödiga inskränkningar i planeringen eller användningen av mark- och vattenområden inte sker. Frågan om att utveckla ett system där avvägningar kan göras mellan riksintressen och behovet av bostadsbyggande ska behandlas med förtur.

När detta skrivs (våren 2014) finns alltså stora oklarheter när det gäller riksintressena. När regering och riksdag fattat beslut om buller, statliga myndigheter genomfört sin översyn av riksintressena och ett eventuellt beslut om förändrat riksintressesystem fattats, kommer Linköpings kommun att ta ett samlat grepp beträffande riksintressena. Kommunen kommer då att se över och fatta beslut om sin syn på aktuella riksintressen.

I denna översiktsplan redovisas riksintressen i text och på kartor i detta avsnitt, i redovisningarna för respektive ort samt i den separata handlingen "Planeringsförutsättningar". I övrigt

Kungsfiskare. Motala Ström och Svartån utgör de viktigaste häckningsområdena för denna rödlistade art.

hänvisas till riksintressebilagan från 2010, där det finns beskrivningar och rekommendationer för samtliga riksintressen.

Naturvård och Natura 2000

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning i anslutning till och inom områden som är av riksintresse för naturvården. Detta gäller främst de delar av planförslaget som innebär utveckling av boende, turism och natur, kultur, fritidsmiljöer i anslutning till Roxen och i det södra sjösystemet.

Förslagen innebär en ökad tillgänglighet till både sjöar, vattendrag och naturmiljöer och bedöms kunna hanteras och rymmas inom gällande lagstiftning och bestämmelser kring exempelvis strandskydd.

Västra delarna av Roxen utgör riksintresse för naturvården. Området är även ett Natura 2000-område (särskilt skyddsområde enligt fågeldirektivet). Västra Roxen är sedan 2001 ett av Sveriges 51 RAMSAR-områden (Convention of Wetlands).

Det finns förslag på LIS-områden inom områden för riksintresse för naturvård och Natura 2000. Förslag på åtgärder inom dessa områden är ökad tillgänglighet till vattenmiljöer i form av bryggor etc. För Natura 2000-området sker detta i samband med utveckling av turismverksamheter. I de fall LIS-områden omfattar bostadsbebyggelse har vatten- och avloppslösningar föreslagits som skulle kunna medverka till en förbättring av vattenkvaliteten. När nya bostäder bedöms som lämpliga har en avvägning gjorts gentemot planens mål om landsbygdsutveckling.

Vissa åtgärder för ökad tillgänglighet kan innebära en lokal negativ påverkan på djur- och växtliv på platsen. Planförslaget bedöms dock kunna genomföras utan påtaglig skada på riksintresset.

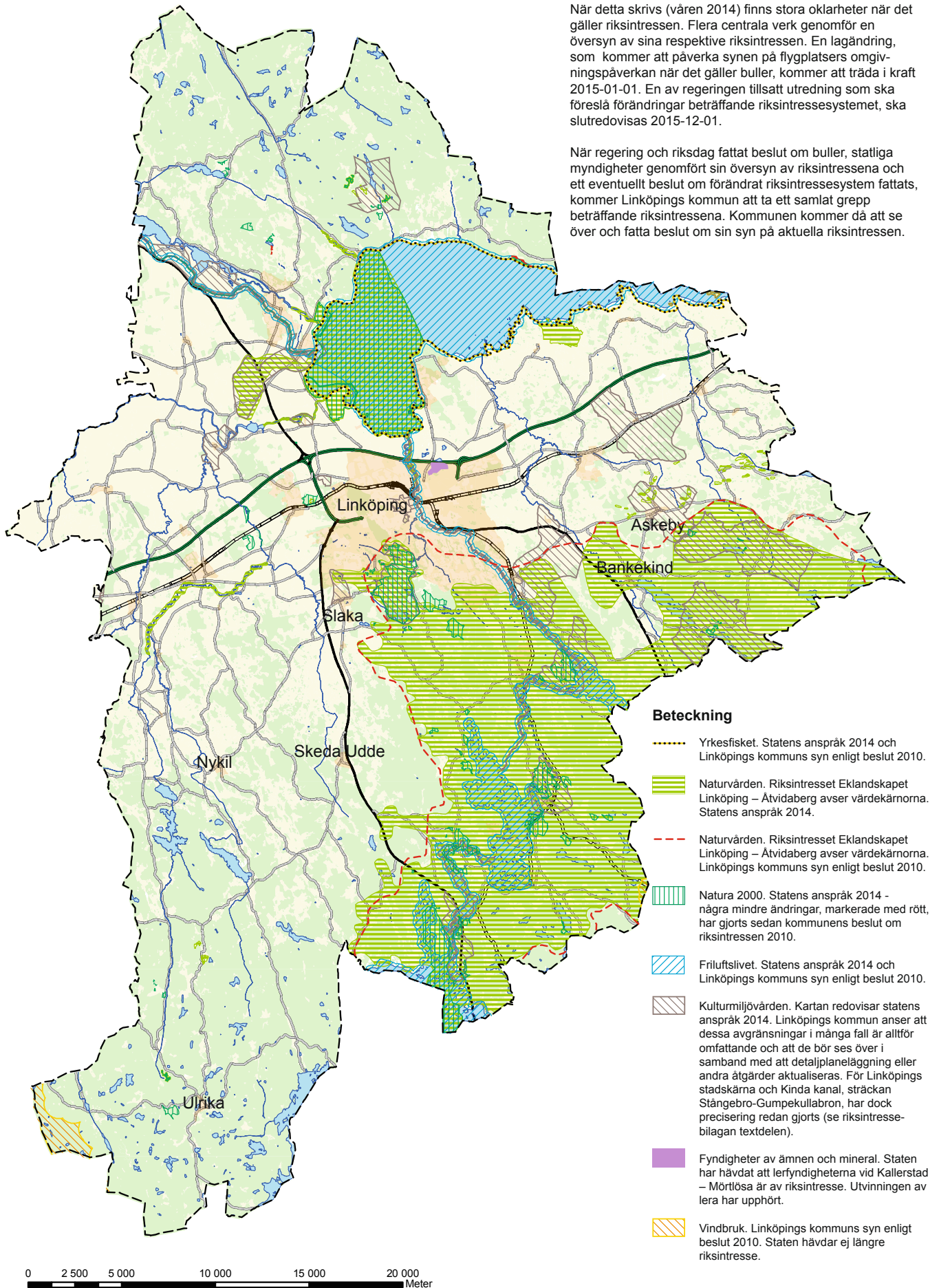
Kulturmiljövård

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning i anslutning till och inom områden som är av riksintresse för kulturmiljövården. Detta gäller främst de delar

Riksintressen för naturvård, friluftsliv, kulturmiljövård m m

När detta skrivs (våren 2014) finns stora oklarheter när det gäller riksintressen. Flera centrala verk genomför en översyn av sina respektive riksintressen. En lagändring, som kommer att påverka synen på flygplatsers omgivningspåverkan när det gäller buller, kommer att träda i kraft 2015-01-01. En av regeringen tillsatt utredning som ska föreslå förändringar beträffande riksintressesystemet, ska slutredovisas 2015-12-01.

När regering och riksdag fattat beslut om buller, statliga myndigheter genomfört sin översyn av riksintressena och ett eventuellt beslut om förändrat riksintressesystem fattats, kommer Linköpings kommun att ta ett samlat grepp beträffande riksintressena. Kommunen kommer då att se över och fatta beslut om sin syn på aktuella riksintressen.

av planförslaget som innebär utveckling av boende, turism och natur, kultur, fritidsmiljöer i anslutning till riksintresseområdena kring Bjärka-Säby, Ljung och Askeby, Göta kanal och Kinda kanal, Ledbergs kulle, Slaka och Landeryd-Vårdsberg.

Förutsättningar finns att göra dessa miljöer tillgängliga och öka förståelsen för Linköpings historia, och förklara varför landskapet ser ut som det gör. Planförslaget bedöms kunna genomföras utan påtaglig skada på riksintresset.

Friluftsliv

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning i anslutning till och inom områden som är av riksintresse för friluftslivet. Detta gäller främst de delar av planförslaget som innebär utveckling av boende, turism och natur, kultur, fritidsmiljöer i anslutning till Roxen och det södra sjösystemet.

Förslagen innebär en ökad tillgänglighet till både sjöar, vattendrag och naturmiljöer och bedöms kunna hanteras och rymmas inom gällande lagstiftning och bestämmelser kring exempelvis strandskydd. Planförslaget bedöms kunna genomföras utan påtaglig skada på riksintresset.

Yrkesfiske

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning i anslutning till och inom Roxen som är av riksintresse för yrkesfiske. Detta gäller främst de delar av planförslaget som innebär utveckling av boende, turism och natur, kultur, fritidsmiljöer i anslutning till Roxen. Planförslaget bedöms kunna genomföras utan påtaglig skada på riksintresset.

Vindbruk

Kommunen har, genom beslut i kommunstyrelsen i maj 2011, accepterat det av Försvarsmakten utpekade stoppområden för vindkraft, som omfattar hela Linköpings kommun. Områden som utpekats som riksintresse för vindbruk i kommunen kommer att utgå efter Energimyndighetens arbete med en översyn av de utpekade områdena. Beslutet i kommunstyrelsen innebär inte att kommunen har accepterat något generellt stoppområde för höga objekt, som exempelvis telemaster.

Kommunikationer

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning i anslutning till och inom områden som är av riksintresse för kommunikationer (vägar). Detta gäller främst trafikåtgärder utmed väg 34 i samband med de delar av planförslaget som innebär utveckling av boende, turism och natur, kultur, fritidsmiljöer i anslutning till det södra sjösystemet.

Riksintressen för kommunikationer framgår av kartan med denna rubrik. Av kartan framgår bl a att kommunen ställer sig bakom den av Trafikverket utpekade korridoren för Ostlänken. Rekommendationer för Ostlänkenkorridoren och för utred-

Göta kanal och slussarna vid Berg lockar många turister.

Kinda kanal.

ningskorridoren för Götalandsbanan anges på kartan. Övriga rekommendationer framgår av den 2010 antagna riksintressebilagan.

Planförslaget bedöms kunna genomföras utan påtaglig skada på riksintresset.

Totalförsvaret

Riksintressen för totalförsvaret, Försvarsmaktens anspråk 2014 respektive kommunens syn enligt beslut 2010, framgår av kartan "Riksintresse för totalförsvaret". Plan- och bygglovavrenden som rör höga objekt eller som är lokaliserade inom de av Försvarsmakten utpekade influensområdena (markerade på kartan) ska remitteras till Försvarsmakten.

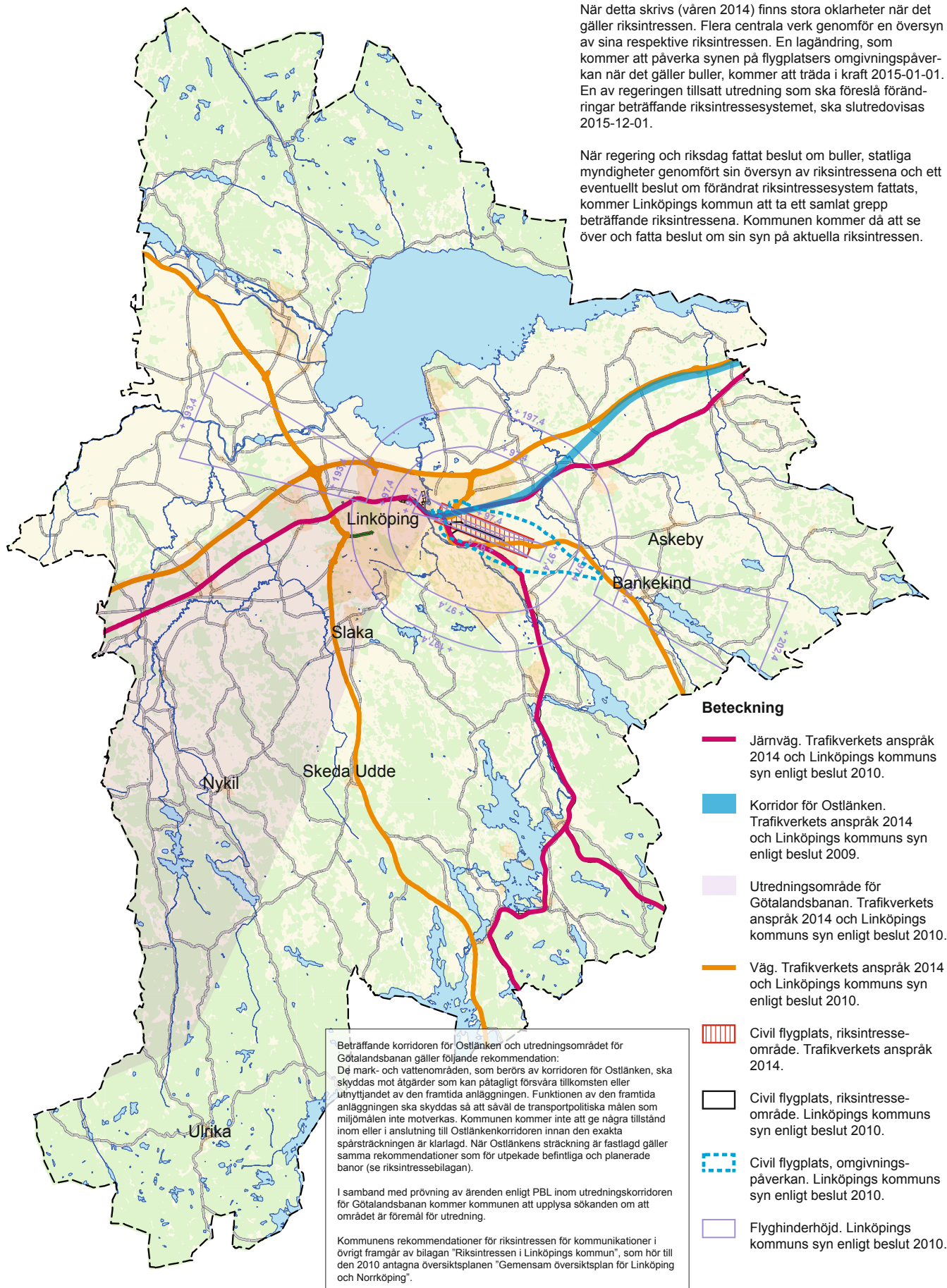
Riksintresset för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet i översiktsplanen, i andra fall inte. Det finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem.

Beslutet i kommunstyrelsen i maj 2011 (KS 2010-535) om stoppområde för vindkraft innebär inte att kommunen har accepterat något generellt stoppområde för höga objekt, som exempelvis telemaster.

Riksintressen för kommunikationer

När detta skrivs (våren 2014) finns stora oklarheter när det gäller riksintressen. Flera centrala verk genomför en översyn av sina respektive riksintressen. En lagändring, som kommer att påverka synen på flygplatsers omgivningspåverkan när det gäller buller, kommer att träda i kraft 2015-01-01. En av regeringen tillsatt utredning som ska föreslå förändringar beträffande riksintressesystemet, ska slutredovisas 2015-12-01.

När regering och riksdag fattat beslut om buller, statliga myndigheter genomfört sin översyn av riksintressena och ett eventuellt beslut om förändrat riksintressesystem fattats, kommer Linköpings kommun att ta ett samlat grepp beträffande riksintressena. Kommunen kommer då att se över och fatta beslut om sin syn på aktuella riksintressen.

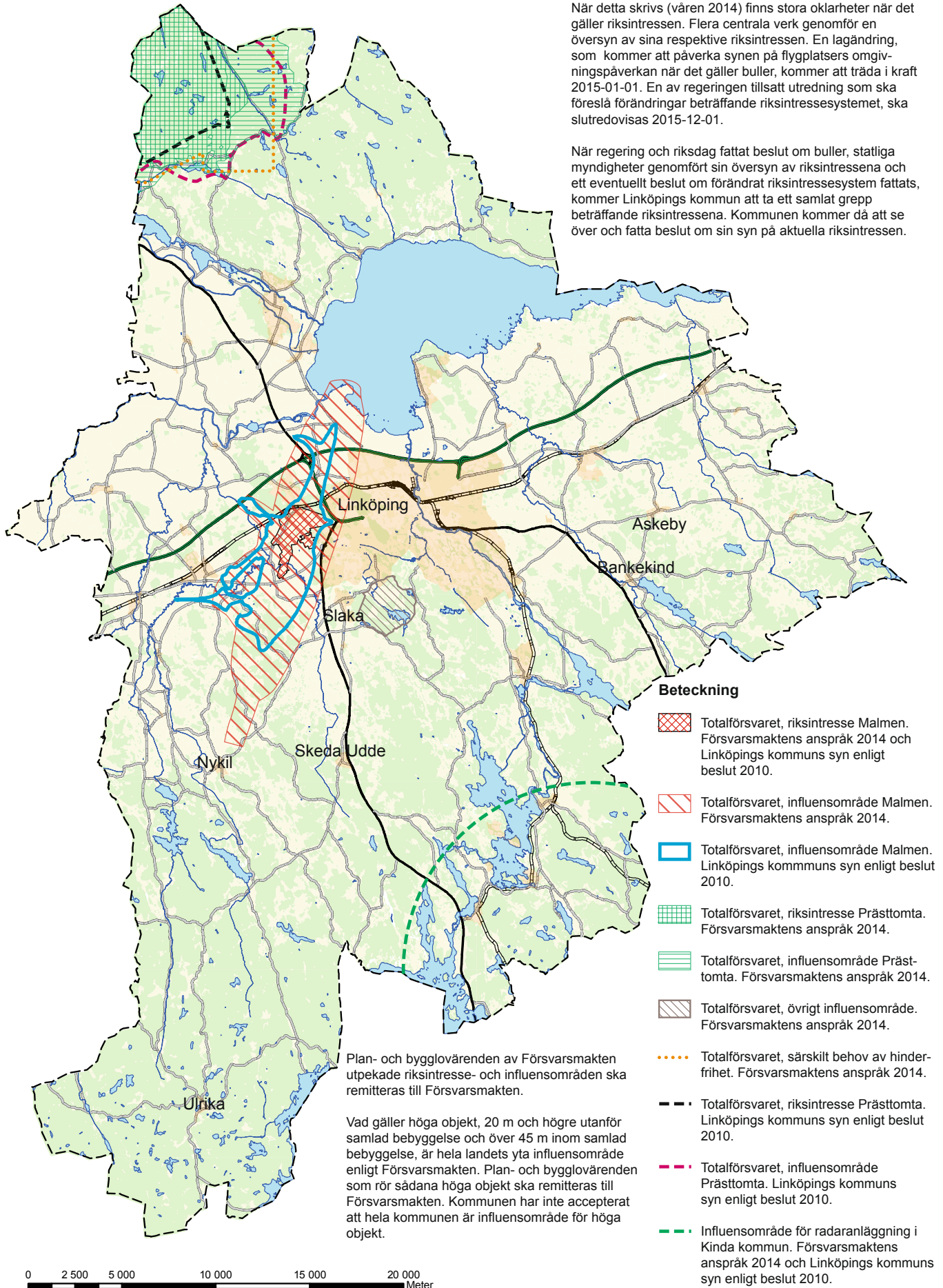

0 2 500 5 000 10 000 15 000 20 000
Meter

Riksintressen för totalförsvaret

När detta skrivs (våren 2014) finns stora oklarheter när det gäller riksintressen. Flera centrala verk genomför en översyn av sina respektive riksintressen. En lagändring, som kommer att påverka synen på flygplatsers omgivningspåverkan när det gäller buller, kommer att träda i kraft 2015-01-01. En av regeringen tillsatt utredning som ska föreslå förändringar beträffande riksintressesystemet, ska slutredovisas 2015-12-01.

När regering och riksdag fattat beslut om buller, statliga myndigheter genomfört sin översyn av riksintressena och ett eventuellt beslut om förändrat riksintressesystem fattats, kommer Linköpings kommun att ta ett samlat grepp beträffande riksintressena. Kommunen kommer då att se över och fatta beslut om sin syn på aktuella riksintressen.

Samlad bedömning

De åtgärder som föreslås i planen för att öka tillgängligheten till Roxen, det södra sjösystemet och kommunens natur- och kulturmiljöer bedöms kunna rymmas inom gällande lagstiftning och förordningar, exempelvis om strandskydd.

I Linköpings kommun pågår planarbeten även för området Ljungsbro-Berg. *Översiktsplan för Sättuna och Ekängen-Roxtuna och Distorp-Gärstad* har nyligen antagits av kommunfullmäktige. Alla dessa planer innehåller förslag på att tillgängliga miljöerna kring Roxen. Även *Översiktsplan för staden Linköping* omfattar tillgänglighets- och naturvårdsåtgärder vid Roxens mynning.

Fler människor ska kunna ta del av de naturupplevelser som finns i anslutning till vatten. Vatten är en tillgång i en god boendemiljö - en plats att mötas kring, leka i och vila vid. Det är också en viktig och ofta känslig ekologisk miljö för djur och växter. Det är en angelägen uppgift för kommunen att göra en samlad bedömning av de åtgärder för ökad tillgänglighet till sjöarna och vattendragen som föreslås i översiktsplanerna. I framtagandet av respektive plan och olika sektorsprogram har självklart funnits en dialog och medvetenhet inom kommunen om helhetsbilden; vilka åtgärder är det som behöver göras och vid vilken nivå de negativa konsekvenserna blir för stora för djur och växtlivet så att människan behöver stå tillbaka. Det finns goda anledningar till att dessa miljöer är utpekade som riksintressen och skyddade på olika sätt. Riksintressenas syfte är dock inte att hindra upplevelsena och tillgängligheten.

"What is the extinction of the condor, to a child who has never seen a wren?"

"Hur ska ett barn, som aldrig har sett en gårdsmyg, kunna oroa sig för att kondoren är utrotningshotad", Robert M. Pyle.

Linköpings kommun gör den sammanvägda bedömningen att ett tillgängliggörande av Roxen, som föreslås i översiktsplanerna för staden Linköping, Sättuna, Ekängen-Roxtuna och Distorp-Gärstad samt de pågående arbetena med översiktsplanerna för Ljungsbro och Berg samt för landsbygden och småorterna, tillsammans inte innebär så negativa konsekvenser att det medför en påtaglig skada för riksintressenas värden.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Luftkvalitet

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning som påverkar luftkvaliteten. Halterna riskerar inte att överstigas i landsbygdsmiljön (inom planområdet), men ökad trafik från landsbygden in i staden innebär ett visst tillskott till förorening i gaturummen på särskilt utsatta sträckor i centrala delar av staden.

Prognoser för trafikutvecklingen pekar mot att luftmiljön blir bättre trots en ökad biltrafik. Det beror både på en ökad andel miljöbilar och på att reningstekniken på bilarna förbättras. Frågan är om minskningen av växthusgaser totalt i kommunen blir tillräcklig för att Linköping aktivt ska bidra till de globala miljömålen.

Miljö kvalitetsnormerna för partiklar (PM10) kan överskridas vid utsatta och kringbyggda trafikavsnitt i de centrala delarna av staden vid besvärliga klimatsituationer. Kommunen följer därför förändringar luftmiljön och tar fram och genomför åtgärdsförslag för att miljö kvalitetsnormerna ska hållas.

Buller

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning som påverkar bullernivåer främst från trafik, men även från verksamheter på landsbygden och i småorterna. Några av de orter som översiktsplanen utpekar som utvecklingsorter är utsatta för flygbuller. I de fall det finns risk för att tillkommande bostäder kan bli utsatta för buller ska bullerfrågan klargöras vid detaljplaneringen och bygglovsprövning.

Vattenkvalitet

Föreskriften om miljö kvalitetsnormer är en del av genomförandet av EG:s ramdirektiv för vatten. Direktivet har medfört att vattenmyndigheterna och länsstyrelserna har kartlagt och analyserat alla vattenförekomster, fastställt kvalitetskrav och upprättat åtgärdsprogram. Syftet är att alla vattenförekomster ska uppnå "God status" senast den 22 december 2015. Miljö kvalitetsnormerna anger de kvalitetskrav som gäller för varje vattenförekomst inom vattendistriktet avseende ytvatten och grundvatten. Miljö kvalitetsnormerna anges i kvalitetstermer, för vilka det finns föreskrifter från Naturvårdsverket och Sveriges Geologiska Undersökning. Kvalitetskraven innebär stora restriktioner mot att tillföra nya näringsämnen eller på annat vis påverka vattenkvaliteten negativt.

Översiktsplanen omfattar förslag på utveckling av mark- och vattenanvändning som påverkar vattenkvaliteten, både inom planområdet, i kommunen och i Östersjön. Ett genomförande av planen, den pågående VA-planeringen och vattenplanen kommer att innebära en positiv påverkan på vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag

Mellankommunala intressen

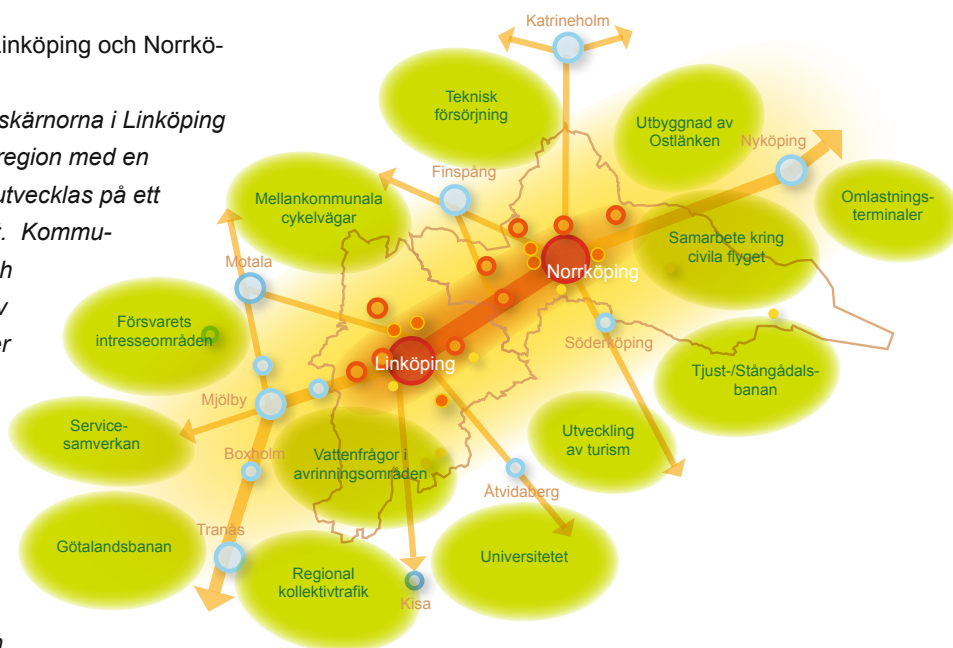
I den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping finns en framtidsbild:

”Om tjugo år är de samverkande stadskärnorna i Linköping och Norrköping centrum i en gemensam region med en halv miljon invånare. Den byggda miljön utvecklas på ett långsiktigt hållbart och energieffektivt sätt. Kommunernas invånare har tillgång till en stor och varierad arbetsmarknad, ett stort utbud av attraktiva bostäder i olika lägen, prisnivåer och kvalitéer samt ett rikt kultur- och fritidsutbud. De nya spännande stadsdelarna inom bekvämt gångavstånd till resecentrum har stimulerat utveckling av kunskapsintensiva tjänsteföretag, kultur, handel och nöjesliv i båda stadskärnorna. Täta och snabba tåg- och bussförbindelser binder samman städerna med varandra, den omgivande regionen och andra storstäder. Höghastighetståg, flygplatser inom bekvämt räckhåll och effektiva system för godstransporter har stärkt näringslivets internationella konkurrenskraft.

Varierade och upplevelserika miljöer i städerna, omgivande tätorter och på landsbygden lockar både boende och besökare. Här finns en öppen och tolerant social miljö. Linköpings och Norrköpings starka gemensamma identitet kännetecknas av historisk förankring, samtidskultur och framtidstro. Linköpings och Norrköpings attraktiva och dynamiska utvecklingsmöjligheter lockar till inflyttning och stimulerar näringslivets förnyelse och tillväxt i hela regionen”.

Att Linköping-Norrköping utvecklas till ett gemensamt centrum i en stark och livskraftig region är en angelägenhet för alla kommuner i Östergötland. Det finns dock en risk, när det satsas på starka regionala stråk, att landsbygden utanför stråken kan påverkas negativt, bland annat kan kollektivtrafiken försämrans. Detta kan eventuellt mildras av ett mellankommunalt, lokalt samarbete och det finns ett flertal mellankommunala frågor som kräver samverkan och gemensamma strategier:

- Utbyggnaden av Ostlänken och fortsättningen västerut av Götalandsbanan (höghastighetståg)
- Stångådalsbanan, Tjustbanan
- Hantering av gods på järnväg (omlastningsterminaler mm)
- Regional kollektivtrafik för att underlätta pendling mellan orter och kommuner
- Samarbete kring det civila flyget
- Universitetet
- Förbättringar av vägnätet för att skapa säkrare vägförbindelser för arbetspendling mellan kommuner

- Mellankommunala cykelvägar till exempel mellan Linköping och Mjölby via Malmslätt, Vikingstad, Sjögestad och Mantorp samt från Motala kommun till trafikplatsen i Gullberg.
- Servicesamverkan mellan kommuner, främst inom skola och barnomsorg
- Teknisk försörjning, det vill säga energiförsörjning, ledningsdragningar, fjärrvärmeutbyggnad, biogas, vindkraft, fiber baserat bredband
- Försvarets intresseområden (Prästtomta-Kvarn)
- Vattenfrågor i avrinningsområden (Stångån, Svartån, Motala ström)
- Utveckling av turism (bland annat Göta kanal, Stångådalen)

Genomförande

FAKTARUTA

Som en röd tråd genom hela planförslaget går insikten om att det inte är kommunen själv som kan, eller ska, skapa landsbygdsutveckling. Landsbygdsutveckling bygger på samarbete mellan kommunala aktörer, boende, företagare och föreningar såsom byalag, hembygdsföreningar och idrottsföreningar etc. Fokus i detta avsnitt ligger på att tydliggöra hur det kommunala ansvaret för ett genomförande av planen fördelar sig inom den kommunala organisationen och dess bolag.

Från idé...

Översiktsplanen ger ett stort utrymme att gå från idé till verklighet i kommunen. För att idéerna faktiskt ska bli verklighet, behöver olika krafter i samhället samarbeta mot samma mål. Den kommunala organisationen har ofta kunskaper och resurser som tillsammans med den kompetens och engagemang som boende, företagare och föreningar såsom byalag, hembygdsföreningar och idrottsföreningar har lägger en god grund för en hållbar landsbygdsutveckling. Översiktsplanen ger rum för de eldsjälar som många gånger driver på utvecklingen lokalt, men de behöver backas upp av den stora kommunala organisationen. Kommunen måste ta tillvara de idéer som kommer från invånarna, särskilt i de fall då det är idéer med tydlig hållbarhetsprägel.

Linköping
Där idéer blir verklighet

Genomförande kräver generellt en ökad kommunal närvaro på landsbygden och, kanske främst, i småorterna. Det är också så att den kommunala organisationen behöver utveckla arbetssätt som är mer flexibla när det gäller samverkan mellan de olika nämnderna och dess förvaltningar. För den enskilda medborgaren är "kommunen" Linköpings kommun, oavsett förvaltning eller andra administrativa uppdelningar av ansvar eller bolagsbildningar.

Boende och service

Översiktsplanen innehåller förslag på lämpliga platser för ny bostadsbebyggelse av olika slag. Kommunen bygger t.ex. inte bostäder men ställer genom ägardirektiv krav på allmännyttan att blandade upplåtelseformer ska finnas att tillgå i hela kommunen. Enligt lag måste detta ske på affärsmässiga grunder vilket kan begränsa möjligheterna. Privata byggherrar bygger givetvis på eget initiativ, men även här kan det finnas hinder,

till exempel i form av svårigheter att få tillräckligt stort lån för nybyggnation på landet. Kommunen kan emellertid skapa förutsättningar för byggande genom att arbeta med olika typer av planer. Kommunen ska bidra med kunskap och kompetens samt arbeta för att möjliggöra utveckling av ett mer varierat bostadsutbud på landsbygden och småorterna. Attraktiva och goda boendemiljöer kan kräva en högre nivå av skötsel än idag. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger på Samhällsbyggnadsnämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Översiktsplanen innehåller förslag på mark- och vattenanvändning som - för att kunna genomföras - förutsätter tillstånd av olika slag (myndighetsbeslut). *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Bygg- och miljönämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Den kommunala servicen är en fråga som kommunen däremot har full rådighet över, även om ekonomiska ställningstaganden givetvis påverkar vilken service som är möjlig att erbjuda på landsbygden och i småorterna samt var kommunen ska driva skol- och förskoleverksamhet respektive omsorgsverksamhet. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Barn- och ungdomsnämnden och Omsorgsnämnden samt Utbildningsförvaltningen och Omsorg och socialförvaltningen.*

Översiktsplanen innehåller inga nya lägen för kommersiell service i form av nya affärlägen. Ambitionen när det gäller kommersiell service, som presenteras i landsbygdsstrategin, är istället att försöka behålla de lägen som finns idag. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Kommunstyrelsen samt Kommunledningskontoret i samarbete med NuLink, det kommunala näringslivsbolaget.*

Upplevelse och miljö

Översiktsplanen innehåller, bland annat genom Naturvårds-

programmet, förslag på ett flertal naturvårds- och rekreationsområden. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Samhällsbyggnadsnämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Översiktsplanen innehåller förslag på utveckling av turism och besöksnäringen i kommunen. *Huvudansvar för detta arbete ligger hos det kommunala bolaget Visit Linköping (Arenabolaget).* Särskilt viktiga samarbetsorgan är Göta kanalbolaget och Östgötamat.

Översiktsplanen innehåller förslag på mark- och vattenanvändning, som för att kunna genomföras behöver tillstånd av olika slag (myndighetsbeslut). *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Bygg- och miljönämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Infrastruktur och rörelse

Översiktsplanen innehåller förslag om framtida infrastruktur för vatten och avlopp, baserat på pågående VA-planering, dagvattenutredning, avfallshanteringsutredning samt energiutredning. Bl.a. genom en klimat- och energiplan för kommunen och förslag på lämpliga platser för etablering av närvärmeanläggningar. Fortsatt IT-utbyggnad föreslås enligt IT-strategin. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Kommunfullmäktige och Samhällsbyggnadsnämnden samt Kommunledningskontoret respektive Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.* *Tekniska verken i Linköping AB* är huvudman för kommunala VA-anläggningar och ansvarar för VA-försörjningen inom verksamhetsområdena för kommunalt vatten och avlopp enligt lagen om allmänna vattentjänster. Utöver den dagliga driften sköter Tekniska verken även planering, projektering, förnyelse, nybyggnation, ekonomi och administration av de kommunala VA-anläggningarna. Tekniska verken är ansvarigt, tillsammans med kommunen, för arbetet med vattenskyddsområdet för Råberga. Framtaget material är inlämnat till länsstyrelsen.

Översiktsplanen innehåller förslag om framtida infrastruktur för kommunikationer, vilket omfattar system för hastigheter, cykelvägar och hållbar pendling. Ur ett genomförandeperspektiv måste vägghallarfrågan beaktas. Vägarna kan vara statliga (Trafikverket), kommunala eller enskilda vilket påverkar hur en infrastrukturåtgärd kan komma till stånd. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Kommunstyrelsen (Tjustbanan/Stångådalsbanan) och Samhällsbyggnadsnämnden samt Kommunledningskontoret respektive Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Översiktsplanen visar framtida behov av en utökad och bättre situations- och platsanpassad kollektivtrafik bland annat

utifrån mål om en koldioxidneutral kommun, trafikstrategi och hållbara transporter. Beslut om kollektivtrafik fattas av landstinget. Kommunen ska bidra med kunskap och kompetens samt arbeta för att möjliggöra en förbättrad kollektivtrafik. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Kommunstyrelsen (Stångådalsbanan) och Samhällsbyggnadsnämnden samt Kommunledningskontoret respektive Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Näringsliv och företagande

Översiktsplanen innehåller förslag på etablering av företags-hus i ett par av de gröna orterna. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos NuLink, kommunens näringslivsbolag.*

Översiktsplanen innehåller förslag på utveckling av turism och besöksnäringen i kommunen. *Huvudansvar för detta arbete ligger hos det kommunala bolaget Visit Linköping (Arenabolaget).* Särskilt viktiga samarbetsorgan är Göta kanalbolaget och Östgötamat.

Översiktsplanen innehåller förslag på mark- och vattenanvändning, som för att kunna genomföras behöver tillstånd av olika slag (myndighetsbeslut). *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Bygg- och miljönämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Planarbete

En översiktsplan är inte juridiskt bindande. Däremot är den en grund för kommande vidare planering i form av detaljplaner, ändringar av detaljplaner och områdesbestämmelser. När detaljplan krävs regleras i plan- och bygglagens 4 kapitel 2§. Utvecklingsskisserna i denna översiktsplan innehåller en avvägning mellan olika typer av frågor som i vanliga fall skulle bedömas inom ramen för ett detaljplanarbete. Intentionen i denna översiktsplan är att bygglov för enstaka och mindre etableringar ska kunna ges med stöd av utvecklingsskisserna eller/och med stöd av inriktningarna i översiktsplanen. Detaljplan kan komma att krävas för större exploateringar i orterna eller för landsbygdsutveckling, som inte kunnat förutses under upprättande av denna plan.

För fritidshusområden där utveckling omfattar både nya tomter och utökade byggrätter bl.a. (turkosa orter) krävs detaljplan. Områdesbestämmelser bör upprättas för områdena Nybrobaden och Holmen för att hantera frågor kring bygglov i förhållande till översvämningrisker samt VA-frågor. *Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Samhällsbyggnadsnämnden, i samarbete med Bygg- och miljönämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.*

Vägledning/Bygglovbroschyr *Lantligt boende i Linköpings*

kommun): Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Samhällsbyggnadsnämnden, i samarbete med Bygg- och miljönämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Områdesprogram för lantligt stadsnära boende: Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Samhällsbyggnadsnämnden, i samarbete med Bygg och miljönämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Översiktsplanen innehåller förslag på mark- och vattenanvändning som för att kunna genomföras behöver tillstånd, exempelvis bygglov och strandskydd (myndighetsbeslut). Kommunalt huvudansvar för detta arbete ligger hos Bygg- och miljönämnden samt Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Utredningar

I översiktsplanens inriktningar anges att ett antal sektorsplaner, och program, ska tas fram, för att planens syften ska kunna nås.

VA-plan och vattenplan: tas fram av Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med Tekniska verken i Linköping AB.

Kulturmiljöprogram: tas fram av Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen.

Friluftslivsprogram: tas fram av Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen.

Energi och klimatplan: tas fram av Kommunledningskontoret.

Andra viktiga aktörer för landsbygdsutveckling

I och med Sveriges medlemskap i EU påverkas Linköpings landsbygd av beslut och politik som sker utanför landets gränser. Landsbygden och framförallt jordbrukspolitiken är en viktig fråga inom EU och cirka 40 procent av EU:s totala budget går till jordbrukspolitik¹. EU:s sjuåriga landsbygdsprogram påverkar i hög grad finansieringen av landsbygdsutvecklingsmöjligheter, både nationellt och lokalt. Inom *Landsbygdsprogram 2007 - 2013* finns en rad olika stöd för företagsutveckling, projektverksamhet, kompetensutveckling och lokal utveckling. En del av verksamheten genomförs av länsstyrelsen och andra delar genomförs genom Leader eller Jordbruksverket.

För näringsidkare kan landsbygdsprogrammet erbjuda möjligheter till utveckling av den egna verksamheten. Projektstöd kan ges för projekt som förbättrar förutsättningarna för exempelvis en konkurrenskraftig besöks- och turismnäring på landsbygden. Projektstöd ges också till utveckling och intro-

duktion av IT-baserade tjänster för marknadsföring, distribution, kontakt och bokningar för en grupp av turistföretag. Syftet är att göra det enklare för företagen att nå ut till sina kunder. I de flesta fall söks stöd hos länsstyrelsen. Även beslut i vissa tillståndsärenden fattas av länsstyrelsen.

För 2014-2020 kommer ett nytt landsbygdsprogram att träda i kraft och den exakta utformningen av detta är ännu mycket osäkert. Därför är det svårt att veta hur detta kommer att påverka lokala förutsättningar. Under hösten 2013 väntas fler besked.

... till verklighet

Landsbygdsutveckling kan vara hållbar ur alla aspekter, men blir det inte av sig självt. Att beslut fattas utifrån en helhetsbild är grundläggande. Genomförandet är centralt för om det ska bli bra eller ej. Kommunen får agera motor och dragare i detta arbete.

Eftersom detta är en plan med ett långsiktigt perspektiv, kan ett strategiskt övervägande lika gärna vara att inte förhindra en önskad framtida utveckling, som att möjliggöra en annan. Om det finns platser som har ett strategiskt läge i sitt sammanhang, så är det olyckligt om dessa används till någon verksamhet som inte behöver ligga just där – just nu eller på sikt.

Det finns således många frågor som kommunen behöver arbeta vidare med för att nå den önskade positiva utvecklingen på landsbygden. Utöver det de planen som framgår ovan tillkommer budgetfrågor samt frågor om engagemang och marknadsföring. Men översiktsplanen ger en redovisad vilja och möjlighet att handla utifrån en helhetsbild.

¹ Europeiska kommissionen: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-overview/2012_sv.pdf 2012

Utvecklingsskisser

Utvecklingskisser

Läsanvisning

På sidorna som följer kan man se de olika orternas utvecklingskisser.

Orterna är först indelade under respektive geografiska utskott och sedan i bokstavsordning. Varje utskott har en egen färg enligt nedan:

- Lambohov
- Vreta Kloster/Ljungsbro
- Vårdnäs
- Väst
- Åkerbo
- Staden med omnejd (Ryd, Skäggetorp, Innerstaden, Berga, Johannelund och Landeryd)

Slaka

Boende och service

Utvecklingsskissen visar två nya lägen för bostäder i Slaka. Område B1 omfattar det gamla bussgaraget tomt. Här finns möjlighet till nya småhus samt även mindre flerfamiljshus som eventuellt kan vara för kvarboende.

Område B2 är ett större område väster om Gamla Kalmarvägen. Området är lämpligt för småhustomter, radhusbebyggelse och mindre flerfamiljshus som eventuellt kan vara för kvarboende. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Till sammans stärker områdena Slakas struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Området Åsdymlingen, N1, består av stora tomter i ett skogsområde i Slakas sydöstra del. Där finns ett antal hästgårdar och den befintliga bebyggelsen bör kunna kompletteras med nya hästgårdar i anslutning till de befintliga (nischboende). Området bör detaljplaneras för att säkerställa markanvändningen.

Eventuellt finns behov av ytterligare kommunal service i form av en förskola inom området B2. Eftersom Slaka ligger nära staden med det stora utbudet av service som finns där görs inga markreservationer för serviceanläggningar.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar ett befintligt idrottsområde med rink och bollplan. Området redovisas i utvecklingsskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

I anslutning till bebyggelsen öster om Gamla Kalmarvägen finns flera stigar och även motionsspår vid Lambohovs säteri. Slaka ligger i anslutning till Tinnerö eklandskap.

Infrastruktur och rörelser

Slaka är en ort där anslutning till fjärrvärmenätet är ett alternativ för uppvärmning. Om detta alternativ väljs bort kan utvecklingsskissen komma att kompletteras med ett läge för en närvärmeanläggning, förslagsvis i anslutning till skola och kyrkobyggnader.

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter att ledningarna har ledig kapacitet. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Slaka, kommer utvecklingsskissen - om det är möjligt - att kompletteras

Inriktning

Slaka är en stadsnära ort med förskolor, skola och bra kollektivtrafik. Orten har goda förutsättningar för bebyggelsekompletteringar med vackra utblickar i landskapet. För Slakas identitet som egen ort är det viktigt att orten inte byggs samman med Lambohov.

med ett sådant läge. Frågan kommer även att behandlas i pågående VA-planering.

I kommunen pågår ett arbete med en dagvattenstrategi, som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Slaka är de hårdgjorda ytorna begränsade, varför Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Frågan kommer att behandlas utifrån dagvattenstrategin.

Slaka ligger på ett rimligt cykelavstånd till staden, vilket innebär en stor potential för hållbar arbetspendling. De föreslagna bostadsområdena i anslutning till korsningen mellan Gamla Kalmarvägen och väg 708 ska inte ha tomtutfarer direkt till dessa vägar. Kommunen är väghållare för dessa vägar. För att fotgängare och cyklister ska kunna förflytta sig mellan Slakas delområden behövs trafiksäkra passager i plan över de genomgående vägarna. De nya områdena ska få gång- och cykelvägar som kopplas samman med befintliga gång- och cykelförbindelser inom bebyggelsen och längs Gamla Kalmarvägen. Kollektivtrafikutbudet är bra med många turer per dag. Restiden till Linköpings centrala delar är dock lång vilket gör cykel och samåkning till alternativ för hållbar arbetspendling. En samåkningsparkering föreslås i anslutning till den centralt belägna vägkorsningen i Slaka.

Slaka är en långsträckt ort med kyrkan som ett landmärke för orten i norr. För att uppnå en känsla av bygata behöver tydliga entréer vid de fyra anslutande vägarna ordnas. Hastighetsbegränsningen genom orten ska enligt kommunens hastighetsplan vara 40 km/tim och 30 km/tim förbi skolan.

Sysselsättning och produktion

Eftersom Slaka ligger nära staden med det stora utbudet av arbetsplatser som finns där, görs inga markreservationer för verksamheter/företagsetableringar.

Riksintressen

Den norra delen av Slaka ingår i ett område som är av riksintresse för kulturmiljövården. En mindre del av område B1 söder om väg 708 ligger inom riksintresseområdet. Den består av en mindre areal åkermark. Den föreslagna bebyggelsen bedöms inte innebära en påtaglig skada på riksintresset. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintresset. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med detaljplaneläggning eller bygglov.

UTVECKLINGSSKISS SLAKA

Flemma/Fruktåker

Boende och service

Inom område B1 ryms ett antal småhustomter med möjlighet till utblick över Roxen. Den norra delen av området ligger intill Flemmabäcken och utgör därför ett LIS-område (LIS1a).

Område B2 är ett mindre område för 3-4 småhus. Området ligger högt med utblickar över Roxen.

Upplevelser och miljöer

På markområdet nedanför bostadsbebyggelsen, dock ej närmast Roxen, redovisas i utvecklingskissen en campingplats med husvagnsuppställning och en servicebyggnad (S1/U1). En campingplats är intressant eftersom Flemma/Fruktåker ligger relativt nära Bergs slussar och Göta kanal. Det är även en bra lokalisering för att fånga upp cykelturister som följer Göta kanal och som väljer att passera Roxen på norra sidan. Del av campingområdet är ett LIS-område (LIS1b).

Närmast Roxen görs stranden mer tillgänglig för campare och andra genom att bryggor och ett allmänt bad anläggs (U3). Området kan drivas av campingverksamheten. Området är ett LIS-område (LIS1c). En del av området i sydväst är i utvecklingskissen ett område för en visningsträdgård och blir därmed ett nytt besöksmål i denna del av kommunen (S1/U2).

U4 är en befintlig ridanläggning. Området redovisas i planen för att säkra användningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Några av de befintliga husen i området har en gemensam VA-lösning. För övriga tillkommande hus måste vatten- och avloppsfrågan lösas gemensamt utan att vattenkvaliteten i Roxen hotas. Vatten- och avloppsfrågan kommer att behandlas i pågående VA-planering. Plats för en gemensam anläggning för ny bebyggelse (bostäder och verksamheter) bedöms rymmas inom område S1 eller B1.

Flemma/Fruktåker ligger strax väster om Snavudden längs väg 1136. Kollektivtrafiken har en hållplats vid infarten till Flemma gård dit det är gång- och cykelavstånd från Flemma/Fruktåker. För att öka tillgängligheten i området kring Snavudden och Flemma föreslås att en spång anläggs över bäcken på lämpligt ställe. En sådan förbindelse skulle även gagna ridverksamheten i området. Området har två tätt liggande anslutningar till väg 1136. Eventuellt behövs båda med hänsyn till stora fordons in- och utfart, men frågan bör utredas för att om möjligt förbättra anslutningen.

Inriktning

Flemma/Fruktåker är ett område efter vägen mellan Berg och Stjärnorp. Det är en naturskönt belägen småort med förutsättningar för bebyggelseutveckling i vatten-nära läge som innebär landsbygdsutveckling i området.

I Snavuddens omgivning finns flera stigar som bildar slingor genom skogen. Tillgängligheten till dessa bör förbättras genom att de görs mer synliga i naturen.

För att öka trafiksäkerheten och göra det möjligt för fler att resa klimatsmart föreslås en gång- och cykelväg mellan Flemma/Fruktåker och Kungsbros i utkanten av Berg. Här finns busshållplats som möjliggör resor vidare mot Linköping. Vid hållplatsen föreslås en mindre pendelparkering för bil och cykel. Cykelväg föreslås också norrut mot Sandvik-Roxenbaden. Denna sträcka har potential att bli populär sommartid när många besöker området.

Sysselsättning och produktion

Turistsatsningen vid Flemma/Fruktåker kommer att ge ett antal nya arbetstillfällen.

Riksintressen

Flemma/Fruktåker är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Roxen är av riksintresse för yrkesfiske. De föreslagna nya områdena för bostäder, visningsträdgård och camping har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintressena. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med detaljplanläggning eller bygglov.

Området för ökad tillgänglighet till stranden vid Roxen innebär ett mindre ingrepp i naturvärdena och bedöms inte innebära en påtaglig skada. Åtgärden stärker riksintresset för friluftsliv.

UTVECKLINGSSKISS FLEMMA/FRUKTÅKER

Ljung kyrkby

Boende och service

B1 är ett område intill Ljungs skola för småhus med utblickar över odlingslandskapet.

B2 är ett område för stora småhustomter med möjliga utblickar över landskapet och mot Ljungsjön.

B3 ligger på gamla tegelbruksfabrikens område och bedöms lämpligt för småhusbebyggelse.

Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Tillsammans kompletterar områdena Ljung kyrkbys struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Om förändring i skolplanering skulle ske så att byggnader och/eller mark blir tillgänglig för annan användning så kan byggnader/mark lämpligen användas för bostäder alternativt för verksamheter utan omgivningspåverkan.

Upplevelser och miljöer

Nybebyggelse i anslutning till miljön kring Ljungs kyrka bidrar till att stärka kulturmiljön.

I samband med förfrågningar om nybebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

En badplats ligger vid Ljungsjön. Många boende på landsbygden kring Ljung utnyttjar badet och det ges i översiktsplanen utvecklingsmöjligheter U1/LIS18. Området redovisas i utvecklingsskissen för att säkra användningen på lång sikt.

Inriktning

Ljung är en vackert belägen kyrkby där förutsättning finns att stärka den kulturhistoriska miljön med anpassad mindre bebyggelsekomplettering.

Infrastruktur och rörelser

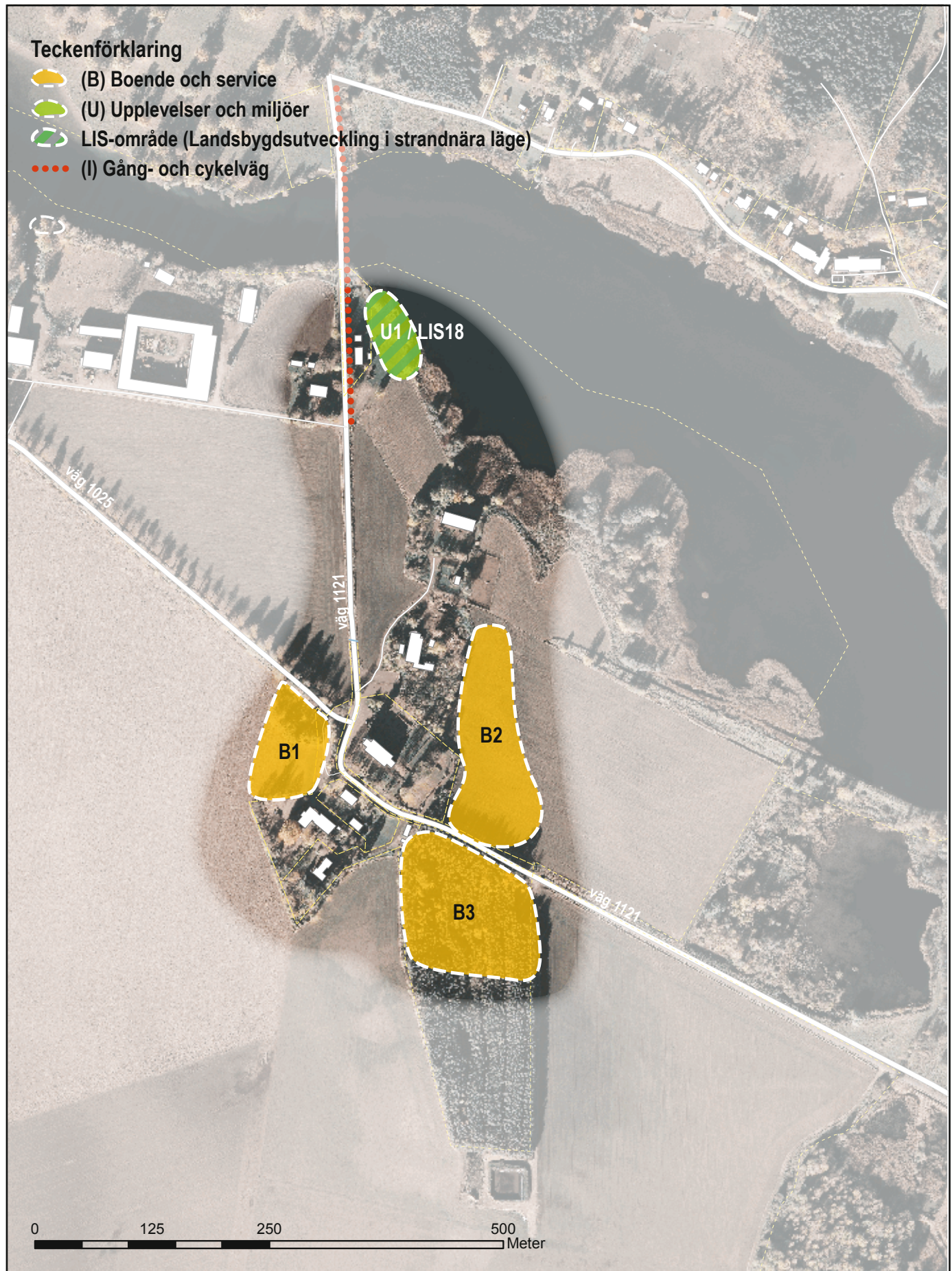
Närheten till Ljungsjön och vattenintaget till Berggårdens vattenverk ställer höga krav på hantering av vatten och avlopp för ny bebyggelse. VA-frågor kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Planen föreslår att gång- och cykelsambanden mellan Ljung och Börstorp stärks genom tydligare målning av cykelfält över bron. Detta är till nytta för boende i området och för cykelturismen längs Göta kanal. Trafikverket är väghållare för vägen och bron i Ljung.

Riksintressen

Ljung kyrkby är av riksintresse för kulturmiljövård (Slottsmiljö). De föreslagna nya områdena har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintressena. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med detaljplaneläggning eller bygglov.

UTVECKLINGSSKISS LJUNG KYRKBY

Maspelösa

Boende och service

Utvecklingskissen visar fyra nya lägen för bostäder i Maspelösa. Område B1 ligger i ortens västra delar och består av två stora obebyggda tomter med möjlighet till vackra utblickar över slätten. Område B2 ligger i Maspelösas norra delar i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse och förskola. Kommunen arbetar med småhustomter och utvecklad utemiljö vid förskolan (område B2 och U1).

Området B3 ligger i de södra delarna av orten. Området är lämpligt för småhustomter, radhus och eventuellt något mindre flerbostadshus med marklägenheter. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt.

Inom område B4 är det lämpligt med friliggande småhustomter. Med en god landskapsanpassning kan vackra utblickar tas tillvara.

Alla B-områden ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. Tillsammans kompletterar områdena Maspelösas struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Område U1 är avsett för en utvecklad utemiljö vid förskolan. Område U2 omfattar ett befintligt närreklamationsområde med en bollplan. Området redovisas i utvecklingskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Maspelösa, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer även att behandlas i pågående VA-planering.

Maspelösa ligger cirka 2,5 kilometer väster om riksväg 34 och cirka en kilometer norr om väg 1050. Där väg 1050 ansluter till riksvägen planeras en pendlarparkering vid expressbushållplatsen. I Maspelösa möts väg 1025 och väg 1040.

Inriktning

Maspelösa är en landsbygdsort med tydlig karaktär. Här finns förskola och visst företagande, varierade boendeformer och viss kollektivtrafik (utmed väg 1050). Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet. I Maspelösa kan tillkomma småhustomter. Arbetet pågår för att utveckla utemiljön vid förskolan (område B2 och U1).

Båda ansluter till väg 1050 söder om orten medan endast väg 1025 fortsätter norrut mot Ljung. Vid korsningen mellan väg 1050 och väg 1040 finns närmsta busshållplats som trafikeras av landsortslinjen mellan Linköping och Motala, via Ljungsbro. För att underlätta för boende i Maspelösa att resa hållbart föreslås en parkering för bil och cykel vid denna hållplats samt att en gång- och cykelväg anläggs längs väg 1040 mellan hållplatsen och orten. Parkeringen kan användas både av kollektivtrafikresenärer och av dem, som pendlar genom samåkning.

Genom Maspelösa sträcker sig en gammal järnvägsbank som föreslås utvecklas för gång- och cykeltrafik. I öster kan den kopplas vidare norrut längs en åkergräns för att nå naturområdet för närreklamation.

Vid de tre vägarnas entréer till orten föreslås en markering till exempel i form av en avsmalning eller plantering. Mellan väg 1040 och förskolan samt återvinningsstationen föreslås en gång- och cykelförbindelse i glappet mellan befintliga hus. Genom entréer, trafiksäker passage på väg 1040 vid gång- och cykelförbindelse samt hastighetsdämpande åtgärd vid korsningen mellan väg 1025 och väg 1040 skulle en bygata kunna skapas genom Maspelösa.

Sysselsättning och produktion

Ett område för verksamheter föreslås på östra sidan av väg 1025 i ortens västra delar. Inom området är verksamheter utan omgivningspåverkan lämpliga - alternativt verksamhet med viss omgivningspåverkan - och då främst söder om väg 1025. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga, såväl som till den omkringliggande, småortsmiljön.

Tillsammans kompletterar området Maspelösas struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

UTVECKLINGSSKISS MASPELÖSA

Sandvik-Korsvik-Roxenbaden

Boende och service

För befintliga bebyggelseområden kan byggrätter i gällande detaljplaner höjas något för att möjliggöra åretruntboende. En förutsättning för detta är gemensamma VA-lösningar.

B1 är ett område för nya småhusomter samt en tomt för en förskola enligt pågående detaljplanearbete. B2 är ett mindre område för bebyggelsekompletteringar. B3 och B4 är områden för småhus i områdets östra del. B1-B4 ger tillsammans möjlighet till 45-50 nya tomter för småhusbebyggelse. B5 är ett område vid Roxtorp lämpligt för småhusbebyggelse.

Område B2 och B5 innebär att en mindre areal jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse.

Upplevelser och miljöer

U1/LIS21a är ett område i detaljplaneförslaget för camping, husvagnsuppställning, stugor, bad och en mindre serviceanläggning (Sandvik).

U2/LIS21b och U2/LIS21c är två naturområden där detaljplaneförslaget ger tillgänglighet till stranden.

Infrastruktur och rörelser

Område för närvärmeanläggning redovisas i östra delen av orten i Bölnorp.

En gemensam vatten- och avloppslösning krävs för Roxenbaden. Vilken lösning som är lämplig utreds för närvarande (december 2013). Pågående detaljplanering syftar till att lösa vatten- och avloppsfrågor på ett hållbart sätt.

I västra delen av Roxenbaden föreslås en samåkningsparkering för att främja en hållbar arbetspendling för boende i Roxenbaden och i dess omgivning. Cykelleden "Göta kanalleden" följer väg 1136 norr om bebyggelsen i Roxenbaden. Med en framtida utveckling av cykelturismen i kommunen och länet följer att cyklisters trafiksäkerhet ska värnas. Därför föreslås utbyggnad av en separat gång- och cykelväg utmed väg 1136 mellan Roxenbaden och Berg. Området ger vackra

Inriktning

Sandvik-Korsvik-Roxenbaden är ett ursprungligt fritids- och husområde vid Roxen som till delar omvandlats till åretruntboende. Ytterligare omvandling/bebyggelseutveckling i attraktivt vattennära läge kan tillkomma men en gemensam vatten- och avloppslösning krävs. Området omfattas av pågående detaljplanering.

utblickar över Roxen och det omgivande landskapet och cykelvägen har därför potential att bli mycket populär bland cyklister. Entréer som synliggör Roxenbaden för trafikanter på väg 1136 föreslås väster och öster om bebyggelsen. Gatorna inom bebyggelsen är enskilda. Hastigheten på de genomgående lokalgatorna i området ska hållas låg, då en trivsamt och säker trafikmiljö med lågt buller gagnar området som helhet. Trafikverket är vägghållare för väg 1136 medan övriga gator i området är enskilda.

I det pågående detaljplanearbetet med Roxenbaden ska väg- och trafikfrågor inom området behandlas.

Sysselsättning och produktion

S1 omfattar Sandviks camping och strand. En utveckling av Sandvik som turistområde och besöksmål kan få positiva sysselsättningseffekter. Området är också redovisat som U1 och LIS21.

Riksintressen

Sandvik-Korsvik-Roxenbaden är delvis av riksintresse för friluftsliv. Roxen är av riksintresse för yrkesfiske. De föreslagna områdena för ökad tillgänglighet till stränder stärker riksintresset för friluftsliv.

UTVECKLINGSSKISS SANDVIK-KORSVIK-ROXENBADEN

Snavudden

Boende och service

Område B1 ligger utmed vägen mellan Flemma gård och Snavudden. Området är lämpligt för ett antal stora småhustomter med möjlighet till utblickar över Roxen. Tomter och vägar bör följa områdets terräng.

Område B2, som är beläget ovanför den befintliga bebyggelsen, finns möjlighet till ett antal större tomter för småhus med utblickar över Roxen. Tomter och vägar bör följa områdets terräng.

Upplevelser och miljöer

För att göra Roxen mer tillgänglig för boende och andra föreslås att bryggor för bad (U1/LIS2) anläggs vid stranden nedanför den befintliga bebyggelsen. Åtgärden skulle även höja områdets attraktivitet.

Infrastruktur och rörelser

Utbyggnad av området förutsätter att VA kan lösas på ett tillfredsställande sätt. VA-frågan kommer att behandlas i VA-planen.

Till väg 1136 ansluter en enskild väg som leder genom en hästgård och vidare fram till Snavudden. Med hänsyn till vägens låga standard, framför allt vid passagen genom hästgården och dess verksamhet, är det inte lämpligt med en alltför omfattande komplettering med bostäder i Snavudden. En grov bedömning är att vägen maximalt tål ytterligare omkring 50 fordon/dygn, vilket innebär en bebyggelseutveckling omfattande som mest 10 hushåll. Område B2 föreslås trafikmatas norrifrån och genom en lucka i befintlig bebyggelse. För att det ska finnas ett bättre underlag inför en framtida planering av bostäder i området bör en trafikstudie analysera vägens

Inriktning

Snavudden är ett område som ligger mellan Berg och Stjärnorp vid Roxens västra strand. Här finns ett 20-tal hus, de flesta för åretruntboende. Möjlighet finns att komplettera området med tomter för småhus i mycket attraktiva lägen med utblickar över Roxen.

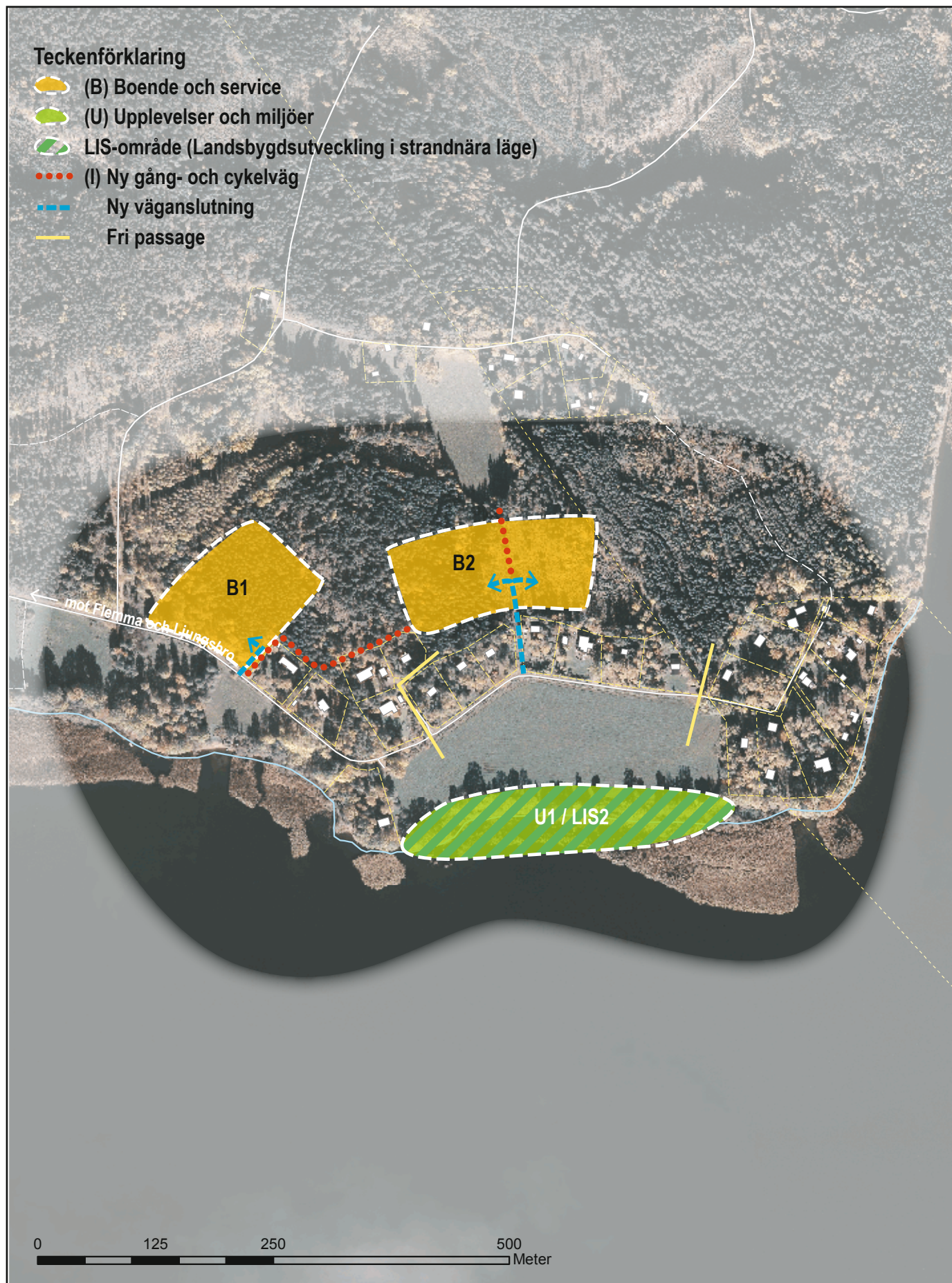
kapacitet och trafiksäkerhet.

Kollektivtrafiken har en hållplats på väg 1136 vid infarten till Flemma gård (hästgården) dit det är gång- och cykelavstånd från Snavudden. Härifrån föreslås dessutom utbyggnad av en gång- och cykelväg mot Berg varifrån det finns goda pendlingsmöjligheter med buss. Vid Kungsbros utkant av Berg föreslås utbyggnad av en mindre pendlarparkering för bil och cykel. För att öka tillgängligheten i området kring Snavudden och Flemma/Fruktåker föreslås att en spång anläggs över bäcken på lämpligt ställe. En sådan förbindelse skulle även gagna ridverksamheten i området. I Snavuddens omgivning finns flera stigar som bildar slingor genom skogen. Tillgängligheten till dessa bör förbättras genom att de görs mer synliga i naturen utan att stigarnas karaktär försämras.

Riksintressen

Snavudden är delvis av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Roxen är av riksintresse för yrkesfiske. De föreslagna nya områdena har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintressena. Det föreslagna området för ökad tillgänglighet till stränder stärker riksintresset för friluftsliv.

UTVECKLINGSSKISS SNAVUDDEN

Bjärka-Säby

Boende och service

B1 är ett område väster om Tjustbanan/Stångådalsbanan där det finns möjlighet att komplettera den befintliga bebyggelsen med 2-3 stora småhusomter med möjlighet till vackra utblickar i landskapet.

Område B2 är ett område för bebyggelsekomplettering öster om Tjustbanan/Stångådalsbanan. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. I den fortsatta planeringen av B1 och B2 ska grova och skyddsvärda träd bevaras.

Upplevelser och miljöer

U1/LIS19 är ett område vid Stora Rängens strand där det är lämpligt att anlägga bryggor och bad. Området är utpekad som ett LIS-område.

U2 är Östgötaleden som passerar genom Bjärka-Säby och knyter ihop vackra miljöer norr och söder om Bjärka-Säby i det riksintressanta eklandskapet. Området redovisas i utvecklingskissen för att säkra användningen på lång sikt.

Ny bebyggelse i anslutning till miljön kring slotten i Bjärka-Säby bidrar till att stärka kulturmiljön. I samband med förfrågningar om ny bebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya småhus till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningsystem behöva utvecklas. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Bjärka-Säby nås via väg 687 och väg 696. Hastighetsbegränsningen är 50 km/tim på sträckan förbi Bjärka-Säby slott. Vid utveckling av strandområdet väster om väg 687, mittemot parkeringen vid nya slottet, behöver en väl synlig passage med hastighetsdämpande anordning över vägen ordnas.

Genom Bjärka-Säby sträcker sig Stångådalsbanan/Tjustbanan. Om bebyggelsen utvecklas skulle eventuellt ett

Inriktning

Vackert belägen slotts- och godsmiljö med tillhörande bebyggelse. Förutsättningar finns att utveckla turismverksamhet samt att stärka den kulturhistoriska miljön med anpassad mindre bebyggelsekomplettering.

stationsläge för ett framtida pendeltåg på Stångådalsbanan kunna anläggas i Bjärka-Säby. Det kunde vara intressant att utreda möjligheten med ett natur- och kulturtåg med hållplats i Bjärka-Säby för att stärka utvecklingen av turismen. Trafikverket genomför för närvarande (juni 2013) en åtgärdsvalstudie där Tjustbanan/Stångådalsbanan ingår. Studien kommer att leda fram till ett ställningstagande vad gäller den långsiktiga inriktningen av järnvägarna. I utvecklingskissen har stationsområdet i Bjärka-Säby redovisats som en strategisk tomt (St), vilket innebär att förändringar av markanvändningen, som kan hindra ett stationsläge i orten i framtiden, inte bör tillåtas.

Sysselsättning och produktion

Bjärka-Säby finns inom Stångådalen där det finns en stor potential för att utveckla turism, särskilt natur- och kultur-turism. I detta sammanhang har Bjärka-Säby särskilt goda förutsättningar med slottsbebyggelsen, det vattennära läge samt närheten till Östgötaleden och vackra strövområden i eklandskapet. En utveckling av turism kan ge positiva sysselsättningseffekter.

Riksintressen

Bjärka-Säby ligger inom ett område som är av riksintresse för kulturmiljövård (herrgårdsmiljön) och för naturvård (Eklandskapet). Området kring Stora Rengen är av riksintresse för friluftsliv (del av Kinda kanal). Tjustbanan/Stångådalsbanan är av riksintresse för kommunikationer.

De föreslagna nya områdena har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintressena. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med detaljplanläggning eller bygglov.

Området för ökad tillgänglighet till stranden vid Stora Rengen innebär ett mindre ingrepp i naturvärdena och bedöms inte innebära en påtaglig skada. Åtgärden stärker riksintresset för friluftsliv.

UTVECKLINGSSKISS BJÄRKA-SÄBY

Gärdala

Boende och service

Inom området finns inga områden lämpliga för bebyggelsekompletteringar, bland annat på grund av översvämningsrisker. Inom Kinda kommun finns delar av Gärdala, Opphem och Dal där kompletteringar i attraktiva lägen är möjliga. Boende i dessa orter kan utnyttja pendlarparkeringen intill riksväg 34 (se nedan).

Upplevelser och miljöer

På utvecklingskissen har visats två områden för bryggor, ett i viken längst i norr och ett intill den befintliga badstranden. Förutom med en brygga kan det befintliga badet utvecklas ytterligare, LIS9b och 9c.

Infrastruktur och rörelser

Eventuellt kan en gemensam vatten- och avloppslösning krävas för Gärdala. Vilken lösning som är lämplig kommer att utredas i samband med VA-planering. Ett mellankommunalt samarbete i VA-frågan kan bli aktuellt.

Gärdala ligger öster om riksväg 34 vid sjön Järnlunden. Redan idag används ytan längs den statliga vägen 603 som pendlar- och samåkningsparkering. Expressbusstrafiken på riksväg 34 mellan Kisa och Linköping har en hållplats vid väganslutningen mot Gärdala. Översiktsplanen föreslår en förbättring och utveckling av denna parkering. Den behöver organiseras bättre och rymma fler bilar samt möjliggöra en bra cykelparkering. För att öka hållplatsens trafiksäkerhet behöver en planskild passage över/under riksvägen ordnas för bussresenärer. Strax söder om hållplatsen ligger Hamra gård, som har en bro över vägen mellan gårdens marker. Det kan vara möjligt att träffa avtal med markägaren om att göra denna bro tillgänglig för resenärer med kollektivtrafiken. Bron skulle i så fall behöva förses med trappor till hållplatsen på vägens båda sidor. En sådan lösning blir dock inte tillgänglighetsanpassad.

Inriktning

Gärdala är ett område öster om riksväg 34 vid Järnlunden. Området ligger strategiskt vid ett starkt kollektivtrafikstråk med goda pendlingsmöjligheter till Linköping och till Rimforsa. Utvecklingskissen behandlar den del av Gärdala som ligger inom Linköpings kommun. Gärdala är ett större område än det som redovisas på skissen och sträcker sig även över kommungränsen mot Kinda kommun.

Alternativt föreslås att en planskild passage anläggs över eller under riksväg 34.

Trafikanter på riksväg 34 norrifrån in mot Gärdala korsar vägen genom vänstersväng utan vänstersvängkörfält. Hastigheten på riksvägen är hög och korsningen syns inte bra. För att öka trafiksäkerheten för vänstersvängande behöver korsningen tydliggöras och annonseras för trafikanter norrifrån. Ett alternativ skulle kunna vara en så kallad spansk sväng (avfart till höger där trafikanter kan invänta ett säkert tillfälle att korsa vägen) för trafikanter norrifrån mot Gärdala.

Riksintressen

Det strandnära området i Gärdala är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Riksväg 34 är av riksintresse för kommunikationer. De föreslagna områdena för ökad tillgänglighet till stranden vid Järnlunden innebär ett mindre ingrepp i naturvärdena och bedöms inte innebära en påtaglig skada. Åtgärderna stärker riksintresset för friluftsliv.

UTVECKLINGSSKISS GÄRDALA

Norra Fjälla-Södra Fjälla-Sjövik

Boende och service

Utveckling av nya tomter i Fjällaområdet kräver detaljplan. För bebyggelse reglerad i detaljplan, där det inte är aktuellt med nya tomter utan främst ändrade byggrätter och VA-frågor, ska detta kunna prövas genom ändring av befintliga detaljplaner. En ändring av byggrätt i detaljplan skulle innebära utökade möjligheter för åretruntboende och bättre förutsättningar till gemensam VA-lösning. Lämplig byggrätt kommer att prövas i detaljplan. Vid all bebyggelsekomplettering i ursprungliga fritidsområden är det viktigt att anpassa ny bebyggelse till förutsättningarna på platsen, och på så sätt behålla så mycket som möjligt av det gröna och luftiga intrycket av områdena.

B1-området är lämpligt för ett antal stora småhustomter med möjlighet till vackra utblickar i landskapet. Byggnader ska anpassas till befintlig terräng. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

B2-området består av två delområden och är lämpligt för ett antal stora småhustomter med möjlighet till vackra utblickar över Järnlunden. Tomter och vägar bör följa områdets terräng. Båda delområdena ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. Markägare har särskilt framfört att området inte bör få ändrad karaktär med stora hus på mindre tomter och att det grönskande intrycket av fritidshusområde. Detta hanteras i detaljplaneprocessen.

Område B3 ligger i anslutning till befintlig bebyggelse med tydlig karaktär av fritidshusområde. Området är lämpligt för ett antal stora småhustomter med möjlighet till vackra utblickar i landskapet. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

B4/LIS10f är ett område lämpligt för ett antal större småhustomter uppförda i form av ekoby, ett s.k. nischboende, där husen är energisnåla, byggda av naturvänliga material och med en lokalt anpassad VA-lösning. Eventuellt kan ett mindre flerfamiljshus med ekologisk inriktning byggas inom området för att möjliggöra kvarboende inom Fjälla/Hultaområdet. Tomter och vägar bör följa områdets terräng. Genom området rinner Sträppbäcken och delar av området är LIS-område.

Tillsammans stärker områdena Fjällaområdets struktur. Att jordbruksmark (områdena B1, B2, B3 och B4) tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten. Ytterligare bostadskompletteringar utöver de områden som redovisas på utvecklingskisserna kommer ej att medges. För att tydliggöra kopplingen mellan ändring av byggrätter i detaljplaner, exploatering av nya tomter och

Inriktning

Fjällaområdet är ett ursprungligt fritidshusområde vid Järnlunden som till delar omvandlats till åretruntboende. Förutsättningar finns för ytterligare omvandling/bebyggelseutveckling i attraktiva vattennära lägen, men gemensam vatten- och avloppslösning krävs.

VA-utbyggnad samt för att bestämma omvandlings- och utbyggnadstakten ska ett områdesprogram tas fram för Norra Fjälla-Södra Fjälla-Sandvik.

Upplevelser och miljöer

U1/ LIS10a omfattar befintlig badplats och kringliggande mark. Området redovisas i utvecklingskissen som område för närrekreation. Det är möjligt att utveckla badplatsen, särskilt med åtgärder för ökad tillgänglighet, för att öka hela Fjälla-områdets attraktivitet. Området redovisas i planen också för att säkra markanvändningen på lång sikt. Området är LIS-område.

U2/LIS10b omfattar en kommunal badplats. Området redovisas i utvecklingskissen som område för närrekreation. Det är möjligt att utveckla badplatsen, särskilt med åtgärder för ökad tillgänglighet, för att öka hela Fjälla-områdets attraktivitet. Området redovisas också i planen för att säkra markanvändningen på lång sikt. Området är LIS-område.

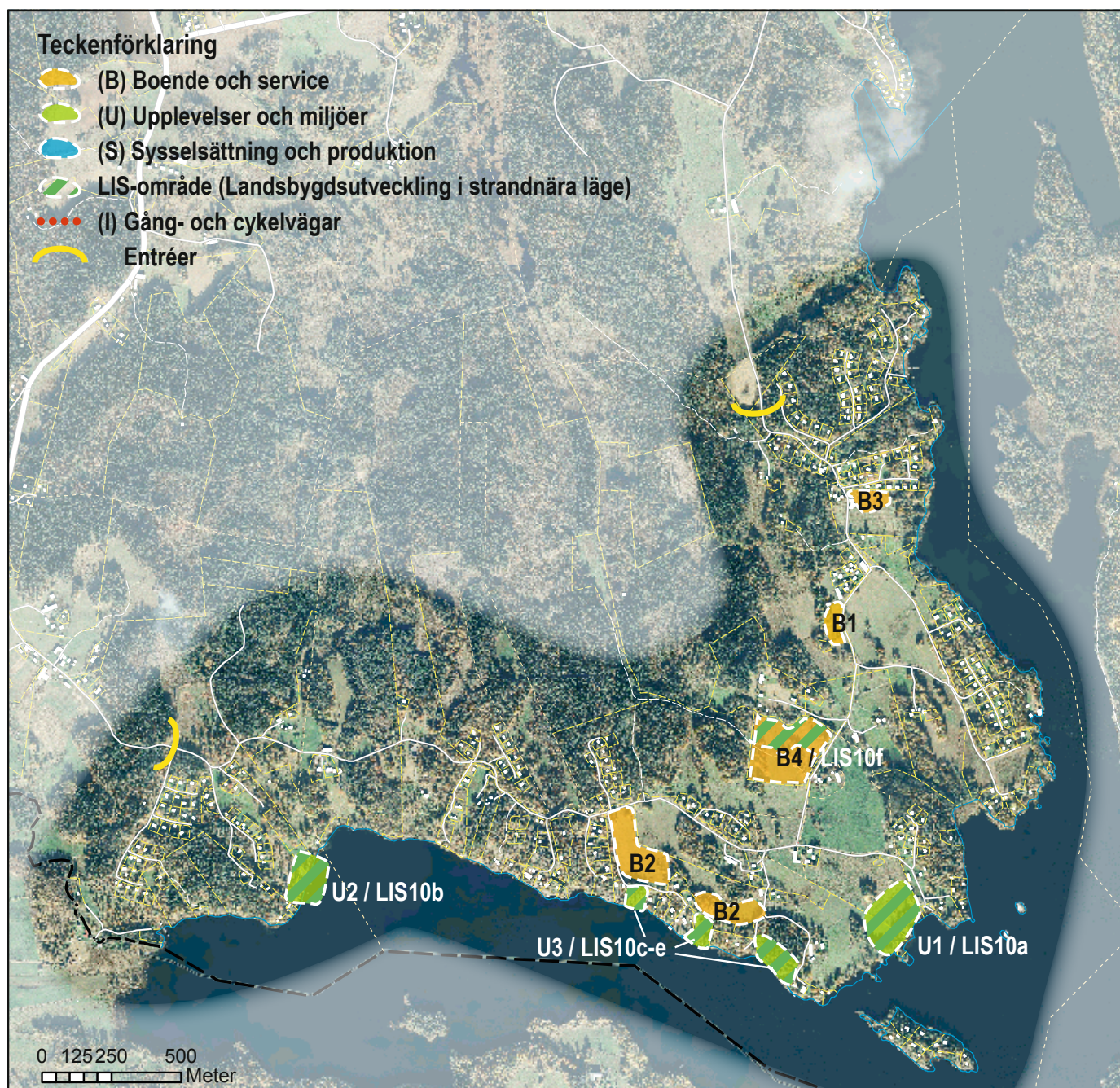
U3/LIS10c-e är naturområden vid stranden i anslutning till område B2 där nya bostäder föreslås prövas. Tillgängligheten till naturområden och stranden kan förbättras på naturens villkor. Området är LIS-område.

Infrastruktur och rörelser

Utbyggnad av Fjälla förutsätter att VA kan lösas på ett tillfredsställande sätt. VA-frågan kommer att behandlas i VA-planen.

Vägen som sträcker sig genom området är smal och snirklig. Vägen har enskilt väghållarskap och trafikeras med regelbunden busstrafik. Standarden är låg, vilket innebär att det redan idag skulle behövas åtgärder som bidrar till en ökad trafiksäkerhet och bättre siktförhållanden. Vägens karaktär behöver inte förändras efter en komplettering av mötesplatser och siktröjning. Med dessa åtgärder bedöms vägen klara en ökad bebyggelse. I västra delen av området (Sjövik) ligger det allmänna Hultabadet. För att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten till badet behöver vägen mellan väg 614 och badet förbättras avseende siktförhållanden och mötesmöjligheter. Kollektivtrafiken som finns att tillgå för boende i Fjälla-Sjövik innebär buss till Skeda Udde där byte sker till annan

UTVECKLINGSSKISS NORRA FJÄLLA-SÖDRA FJÄLLA-SJÖVIK

buss mot staden. För att göra kollektivtrafiken till ett attraktivt alternativ föreslås en samåkningsparkering för cyklar och bilar vid hållplatsen på riksväg 34 vid vägkorsningen med den enskilda vägen mot Fjälla. Entréer föreslås på vägen genom området, i väster respektive norr. Trafikanterna uppmärksammas på så sätt om att de färdas in i ett bebyggelseområde och att hastigheten ska anpassas till detta. I Fjällas omgivning finns flera stigar som bildar slingor genom skogen. Tillgängligheten till dessa bör förbättras genom att göra dem mer synliga i naturen.

Riksintressen

Norra Fjälla-Södra Fjälla-Sjövik är av riksintresse för natur-

vård. Det strandnära området är av riksintresse för friluftsliv. De föreslagna nya områdena för småhuskompletteringar har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintressena. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med upprättande av ett områdesprogram för området samt i samband med detaljplanläggning eller bygglov. De föreslagna områdena för ökad tillgänglighet till stranden vid Järnlunden innebär ett mindre ingrepp i naturvärdena och bedöms inte innebära en påtaglig skada. Åtgärderna stärker riksintresset för friluftsliv.

Skeda kyrkby

Boende och service

B1 är ett område som kan bebyggas med 2-3 småhus som en komplettering av den befintliga kyrkbyn. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Området kompletterar Skeda kyrkbys struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Ny bebyggelse i anslutning till miljön kring Skeda kyrka bidrar till att stärka kulturmiljön. I samband med förfrågningar om ny bebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya småhus till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningsystem behöva utvecklas. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Inriktning

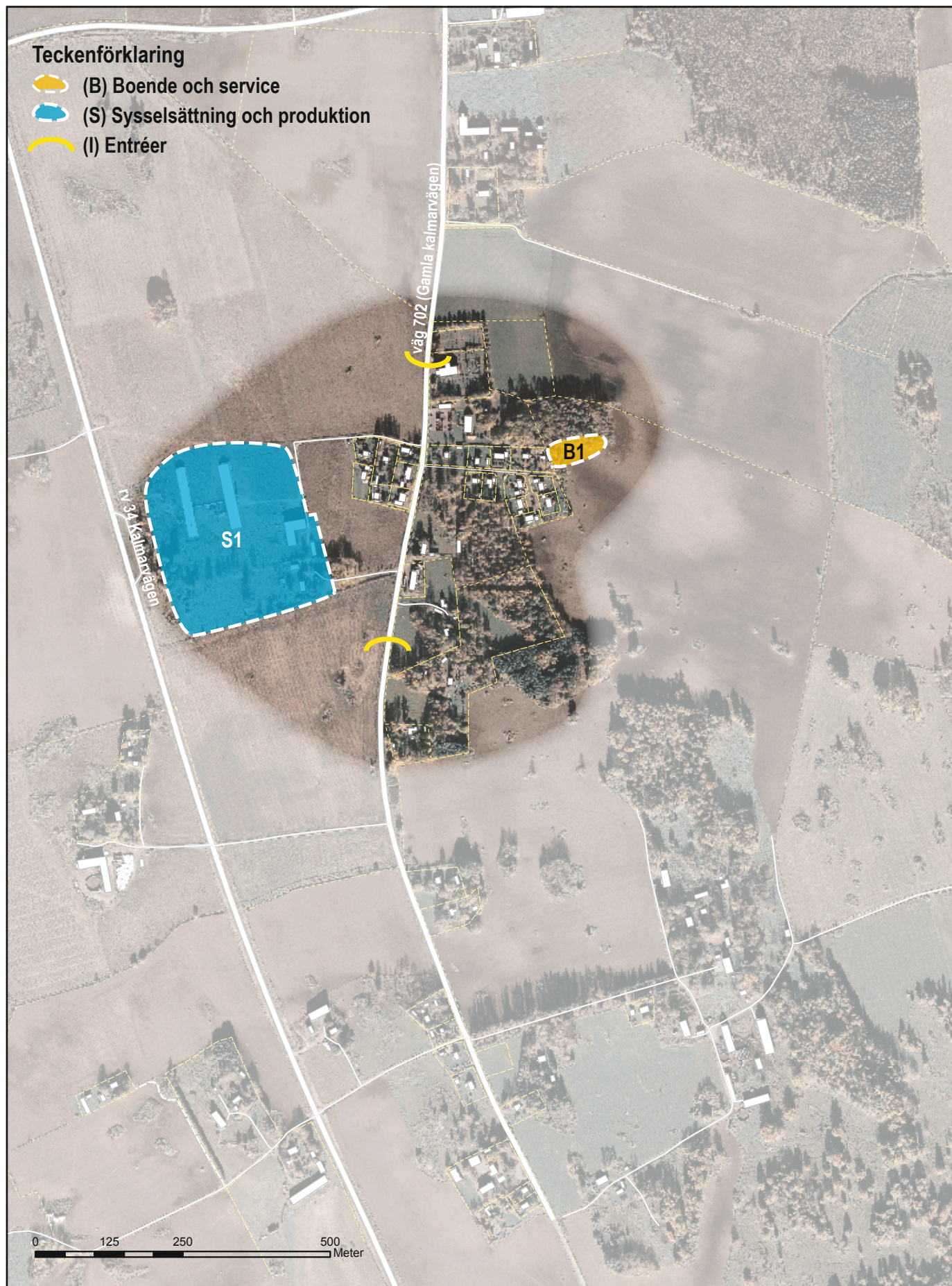
Skeda kyrkby är en kyrkby med bykänsla och förutsättning finns att stärka den kulturhistoriska miljön med anpassad mindre bebyggelsekomplettering.

Skeda kyrkby ligger längs Gamla Kalmarvägen (väg 702) där Trafikverket är väghållare. Vid planering av nya tomter ska inga direktutfarer mot denna väg tillåtas. Genom entréer i norr och söder ges vägsträckan en bygatukaraktär.

Sysselsättning och produktion

Strax väster om kyrkbyn finns en större djurbesättning (höns) För att inte hindra att denna verksamhet (S1) kan utvecklas ska omgivningspåverkan inom ett observationsavstånd kring djurhållningen särskilt utredas i samband med prövning av ny bebyggelse.

UTVECKLINGSSKISS SKEDA KYRKBY

Skeda Udde

Boende och service

Utvecklingskissen visar tre nya lägen för bostäder i Skeda Udde. Område B1 omfattar ett större skogsområde väster om Haraldsbovägen. Här finns möjlighet till nya småhus samt eventuellt mindre flerfamiljshus i vacker natur. Tomter och vägar bör följa området terräng. Område B2 och B3 ligger i de södra delarna av Skeda Udde på vardera sidan om Haraldsbovägen. Områdena är lämpligt för småhustomter, radhusbebyggelse och mindre flerfamiljshus. Eftersom områdena B2 och B3 är platta och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Både område B2 och B3 ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. Tillsammans stärker områdena Skeda Uddes struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

I anslutning till områden B2 och B3 föreslås en ”strategisk tomt” (St). Det innebär att området inte ska tas i anspråk för exempelvis bostäder utan sparas för markanvändning som kan komma att behövas och anses lämplig på sikt. I takt med att Skeda Udde och den omkringliggande landsbygden får fler invånare ökar behovet av en skola för att utvecklingen av orten ska vara långsiktigt hållbar. Kommunen har dock idag inga planer på en sådan etablering. På östra delen av tomten finns idag en klubblokal. Om den strategiska tomten tas i anspråk för bebyggelse kan en flyttning av lokalen bli nödvändig. Lokalen kan ligga kvar till vidare.

Eventuellt framtida behov av ytterligare kommunal service i form av förskola bedöms rymmas inom områdena B1 respektive B2.

Upplevelser och miljöer

Områdena U1 och U2 omfattar befintliga motionsspår samt rink och bollplan (U1) både väster och öster om Skeda Udde. Områdena redovisas i planen som område för närrecreation, då de är viktiga att bevara för ortens attraktivitet. Området redovisas i planen också för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelse

Ett område för närvärmeanläggning föreslås i anslutning till ett nytt område för verksamheter i Skeda Uddes norra delar, S1.

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de befintliga ledningarna utreds för närvarande (december 2013). Preliminärt kommer kapacitetshöjande åtgär-

Inriktning

Skeda Udde är en landsbygdsort med förskola, butik och bra kollektivtrafik. Orten har goda förutsättningar för större bebyggelsekompletteringar.

der att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Tekniska verkens huvudinriktning är att ansluta befintliga och tillkommande bostäder och verksamheter till de allmänna ledningarna där sådana finns. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

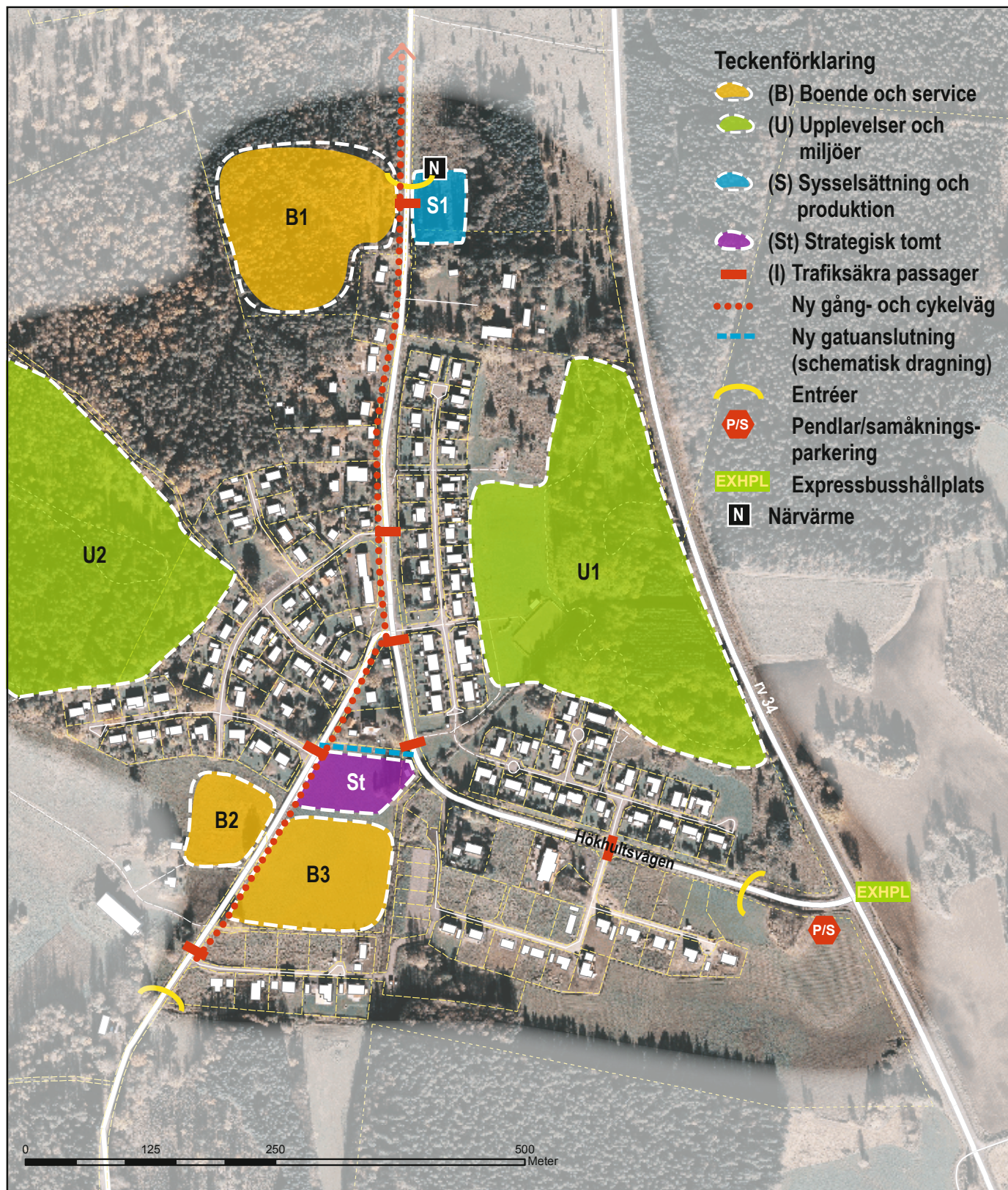
I kommunen pågår ett arbete med en dagvattenstrategi, som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Skeda Udde är de hårdgjorda ytorna begränsade varför Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Frågan kommer att behandlas utifrån dagvattenstrategin.

Skeda Udde har ett läge väster om riksväg 34 mot Kisa. Det finns en anslutning till riksvägen norr om orten (Haraldsbovägen) och en i söder (Hökhultsvägen). Vid vägen söder om Skeda Udde har en pendlarparkering nyligen byggts vid expressbushållplatsen med planskild passage under riksväg 34. Expressbussar mellan Linköping och Rimfors/Kisa trafikerar hållplatsen. Förutom expressbusstrafiken finns även tre landsortslinjer som trafikerar Skeda Udde, vilket innebär en mycket god kollektivtrafikförsörjning. Mellan Skeda Udde och den norra anslutningen till riksväg 34 föreslås utbyggnad av gång- och cykelväg. Härifrån finns sedan utbyggd gång- och cykelväg utmed riksväg 34 till väg 702 och Skeda skola. Gång- och cykelvägen föreslås fortsätta genom Skeda Udde utmed Haraldsbovägen till korsning med Horneksvägen. Mitt i samhället ansluter Hökhultsvägen till Haraldsbovägen i en snedvinklad korsning vilket påverkar sikt och trafiksäkerhet negativt. Korsningens utformning och läge utreds i samband med planering av kringliggande mark. För att binda samman ortens delområden föreslås några trafiksäkra passager, vilka även skulle bidra till säker skolväg vid en eventuell ny skola i Skeda Udde. Trafiksäkra passager tillsammans med entréer skulle ge Haraldsbovägen och Hökhultsvägen en bygatukaraktär. Trafikverket är väghållare för vägarna genom orten. Kommunens hastighetsplan anger 40 km/tim som begränsning genom orten.

Sysselsättning och produktion

Områden för verksamheter föreslås Haraldsbovägen (S1) i de norra delarna av orten. Inom området är verksamheter utan

UTVECKLINGSSKISS SKEDA UDDE

omgivningspåverkan lämpliga. Området är lämpligt för utveckling av ett företagshotell/företagsby. Byggnader bör anpassas till den omkringliggande småortsmiljön, både till storlek och placering på tomten.

Riksintressen

Riksväg 34 är av riksintresse för kommunikationer. Redovisade markanvändning enligt utvecklingsskissen innebär ingen påtaglig skada på riksintresset.

Svartmåla-Kallvik-Unön

Boende och service

Utveckling av nya tomter i Svartmåla-Kallvik-Unön-området kräver detaljplan. En ändring av byggrätt i befintliga detaljplaner skulle innebära utökade möjligheter till åretruntboende och bättre förutsättningar att lösa eventuella kvarstående VA-frågor. Lämplig byggrätt kommer att prövas i detaljplan. Vid alla bebyggelsekompletteringar i ursprungliga fritidsområden är det viktigt att anpassa ny bebyggelse till förutsättningarna på platsen och på så sätt behålla så mycket som möjligt av det gröna och luftiga intrycket av områdena.

Området B1 är ett skogsområde i områdets norra delar. Området är lämpligt för ett antal stora småhustomter. Tomter och vägar bör följa områdets terräng. Även område B2 är ett skogsområde lämpligt för ett antal småhustomter. Tomter och vägar bör följa områdets terräng. Område B3 och B4/LIS11d är områden lämpliga för större småhustomter. Delar av område B4 är LIS-område.

Utveckling av nya tomter på Unön kräver detaljplan. En ändring av byggrätt i befintliga detaljplaner skulle innebära utökade möjligheter till åretruntboende och bättre förutsättningar att lösa VA-frågor. Lämplig byggrätt kommer att prövas i detaljplan. B5/LIS11a är ett mindre område på Unön, lämpligt för två nya småhustomter. Placeringen av bebyggelse ska anpassas till tomternas terräng och befintlig vegetation. Området är ett LIS-område.

B6/LIS11e är ett område på Unöns östra sida där en komplettering med tre småhus bedöms som lämplig. B7/LIS11f ligger på öns västra sida. Komplettering med fyra småhus bedöms som lämplig. Tillkommande bebyggelse på ön måste anpassas till terräng- och naturförhållandena. Onaturliga, främmande uppfyllnader är inte lämpliga.

Upplevelser och miljöer

På Unön redovisas två LIS-områden för ökad tillgänglighet till stranden, U1/LIS11b och U1/LIS11c. Området är lämpligt för bad och eventuella bryggor för ökad tillgänglighet till vattenmiljöerna. Utöver de nya tomterna markeras resterande del av Unön som ett U-område (U2) som bevaras.

Infrastruktur och rörelser

Svartmåla-Kallvik är anslutet till det kommunala vatten- och avloppsnätet. En höjning av byggrätter och bebyggelsekompletteringar förutsätter att det finns ledig kapacitet i ledningarna. Detta utreds för närvarande av Tekniska verken (december 2013).

Bebyggelsen på Unön har enskilda VA-lösningar. För att kunna höja byggrätter i detaljplaner och komplettera området

Inriktning Svartmåla och Kallvik

Svartmåla-Kallvik är ett ursprungligt fritidshusområde vid Stora Rängen som till delar omvandlats till åretruntboende. Förutsättningar finns för ytterligare omvandling/bebyggelseutveckling i attraktivt vattennära läge.

Inriktning Unön

Unön är ett ursprungligt fritidshusområde vid Stora Rängen som till delar omvandlats till åretruntboende. Förutsättningar finns för ytterligare omvandling/bebyggelseutveckling i attraktivt vattennära läge men gemensam vatten- och avloppslösning krävs.

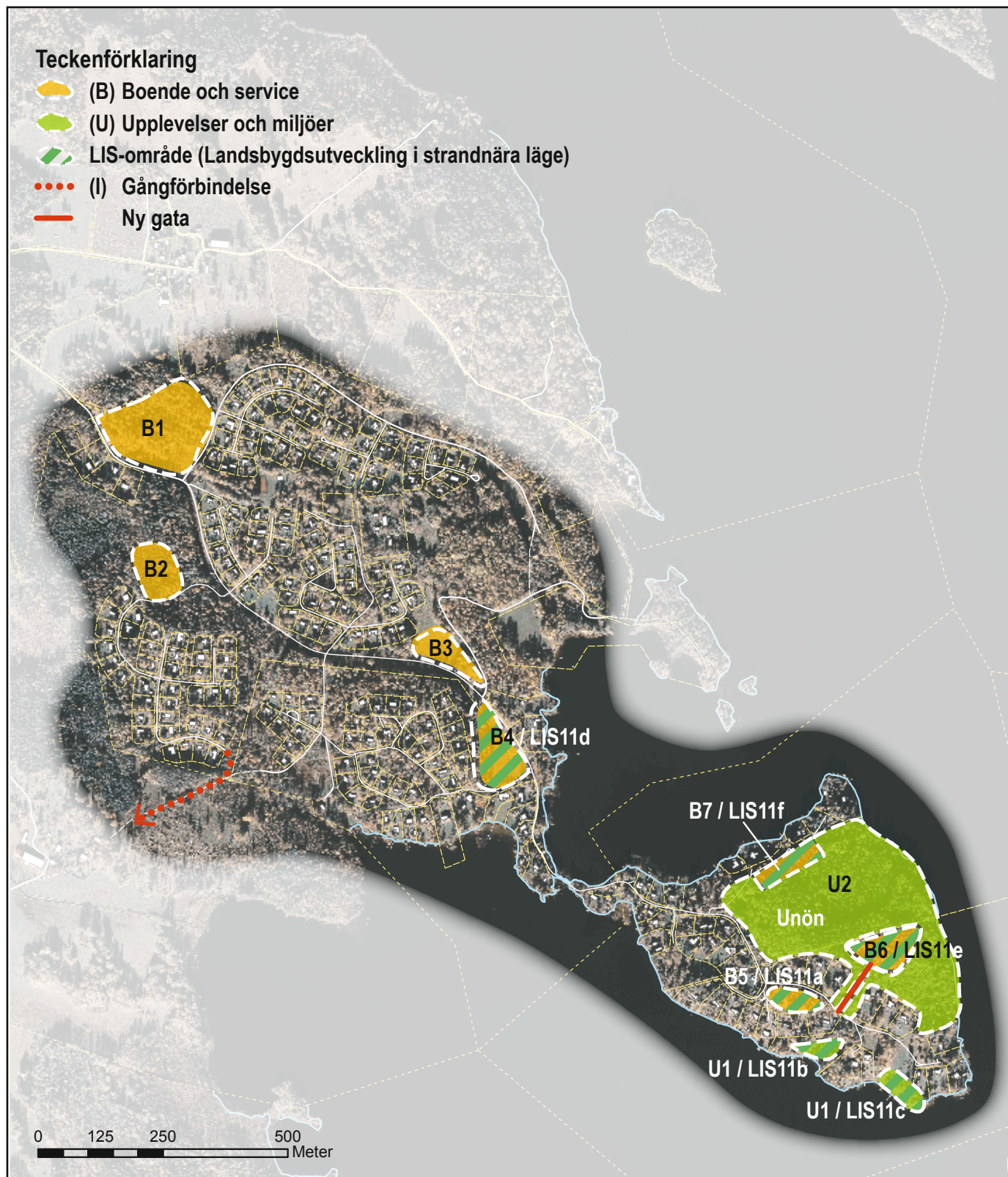
med ny bebyggelse krävs att hela området ansluts till det kommunala VA-nätet alternativt att en lokal gemensam VA-lösning genomförs.

Svartmåla-Kallvik-Unön kan nås via väg 705 och väg 688 som ansluter till riksväg 34. Från Linköpingshället behöver en vänstersväng göras på riksväg 34. Korsningen kommer hastigt på riksvägen vilket medför att den behöver göras tydlig. Ett vänstersvängkörfält och tydligare vägvisning skulle ge ökad trafiksäkerhet och tillgänglighet till området från riksväg 34. Den uppsamlade vägen genom Svartmåla-Kallvik-Unön är enskild. Till denna ska inga nya direktutfarer anslutas.

Vägen på Unön är en enkel grusväg utan markerade mötesplatser. Vägen är smal och snirklig, vilket leder till låg hastighet och god trafiksäkerhet. All trafik till och från Unön passerar via bron i väster. Innan passagen av bron finns skyltar som bland annat förbjuder obehörig motorfordonstrafik. Den biltrafik som förekommer är därför i huvudsak boende eller besökare till boende på ön. På Unön finns idag cirka 40 fastigheter och utbyggnaden i planen anger en begränsad utökning av antalet tomter (nio tomter). Trafiken som alstras av dessa har en marginell påverkan på den totala biltrafiken längs vägen. En utökning av tomterna kräver en ny detaljplan där bland annat vägfrågan kommer att studeras.

Från Kallvik finns en stig söderut genom ett naturområde som leder fram till gården Stubbetorp. Översiktsplanen föreslår att denna förbindelse behålls som idag, som en gångstig, och innebär en gen gångförbindelse vidare mot Västerby och Vårdnäs. Cyklister får använda samma väg som bilarna.

UTVECKLINGSSKISS SVARTMÅLA-KALLVIK-UNÖN

Riksintressen

Svartmåla-Kallvik-Unön är av riksintresse för naturvård. Det strandnära området är av riksintresse för friluftsliv. De föreslagna nya områdena för småhuskompletteringar har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande

till riksintressena. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med detaljplanläggning eller bygglov. De föreslagna områdena för ökad tillgänglighet till stranden vid Stora Rengen innebär ett mindre ingrepp i naturvärdena och bedöms inte innebära en påtaglig skada. Åtgärderna stärker riksintresset för friluftsliv.

Sätra fritidshusområde

Boende och service

Utveckling av nya tomter i Sätra kräver detaljplan. Samhällsbyggnadsnämnden har fattat beslut att upprätta ny detaljplan för Sätra fritidsområde. Lämplig byggrätt kommer att prövas i detaljplan.

Områdena B1, B2 och B3/LIS8b är lämpliga för nya stora småhustomter i anslutning till befintlig struktur. Eftersom B1 och B3/LIS8b är platta och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. B1, B2 och B3/LIS8b ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Tillsammans kompletterar områdena Sätraområdets struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten samt av att ny bebyggelse bidrar till att hela Sätra fritidshusområde kan få en gemensam vatten- och avloppslösning.

Upplevelser och miljöer

Område U1/LIS8a ligger i Sättras norra delar vid Sättrasjöns strand. I området har det tidigare funnits en badplats som lämpligen bör återställas och utvecklas till en badplats med hög tillgänglighet för boende och besökare. Området är ett LIS-område. Parkering till området ordnas vid område B3/LIS8b.

När en gemensam VA-lösning är genomförd kommer vattenkvaliteten i Sättrasjön på sikt att förbättras.

Infrastruktur och rörelser

Utbyggnad av området förutsätter att VA kan lösas på ett tillfredsställande sätt. VA-frågan kommer att behandlas i VA-planen.

Inriktning

Sätra fritidshusområde är ett ursprungligt fritidshusområde vid Sättrasjön som till delar omvandlats till åretruntboende. Förutsättningar finns för ytterligare omvandling/bebyggelseutveckling i attraktivt vattennära läge men gemensam vatten- och avloppslösning krävs. Samhällsbyggnadsnämnden har fattat beslut att upprätta ny detaljplan för Sätra fritidsområde.

En gång- och cykelväg föreslås från områdets norra del längs väg 689 till Sätra skola. Tillsammans med den föreslagna gång- och cykelvägen inne i området skapas en trafiksäker lösning för gång- och cykeltrafikanter som då ej behöver vistas på väg 689. Vid korsningen mellan lokalgatan och väg 689 i norra delen är idag sikten nedsatt och korsningen lutar kraftigt. Därför föreslås att bilväg och gång- och cykelväg flyttas något norrut. Inom Sätra fritidshusområde använder gång- och cykeltrafiken lokalgatorna. Gällande tillgänglighetskrav medför parkering för personer med funktionsnedsättning i nära anslutning till badplatsen.

Riksintressen

Hela området är av riksintresse för naturvård (eklandskapet). Redovisade åtgärder i utvecklingskissen berör inga värdekärnor i eklandskapet och därför innebär skissen ingen påtaglig skada på riksintresset.

UTVECKLINGSSKISS SÄTRA FRITIDSHUSOMRÅDE

Sätravallen

Boende och service

Den södra delen av Sätravallen omfattas av en detaljplan antagen 2011. Detaljplanen omfattar 12 nya småhusomter och sex befintliga bostäder. Området markeras på kartan som B1. För den norra delen av Sätravallen pågår detaljplanering (december 2013). Preliminärt omfattar detaljplanen sju nya småhusomter (B2). Eventuellt kan även två gården bebyggas med småhus - lämpligheten kommer att studeras i samband med detaljplanen.

Upplevelser och miljöer

I den antagna och den pågående detaljplanen utgör området mellan vägen och Sätrasjön ett naturområde (U1). I detaljplanen finns även tre områden för bryggor vid Sätrasjön (U2-U4).

U5 är Östgötaleden som passerar genom Sätravallen och knyter ihop vackra miljöer norr och söder om orten i det riksintressanta eklandskapet. Östgötaleden redovisas i utvecklingskissen för att säkra användningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Bebyggelsen vid Sätravallen är ansluten till det kommunala VA-nätet. Tekniska verken bör utreda om det är möjligt att ansluta fastigheter i Tutebo, som ligger utanför detaljplaneområdet, till VA-nätet, vilket skulle vara positivt för vattenkvaliteten i Sätrasjön. Tekniska verken eftersträvar att befintlig och tillkommande bebyggelse ska anslutas till kommunala ledningar där sådana finns.

Inriktning

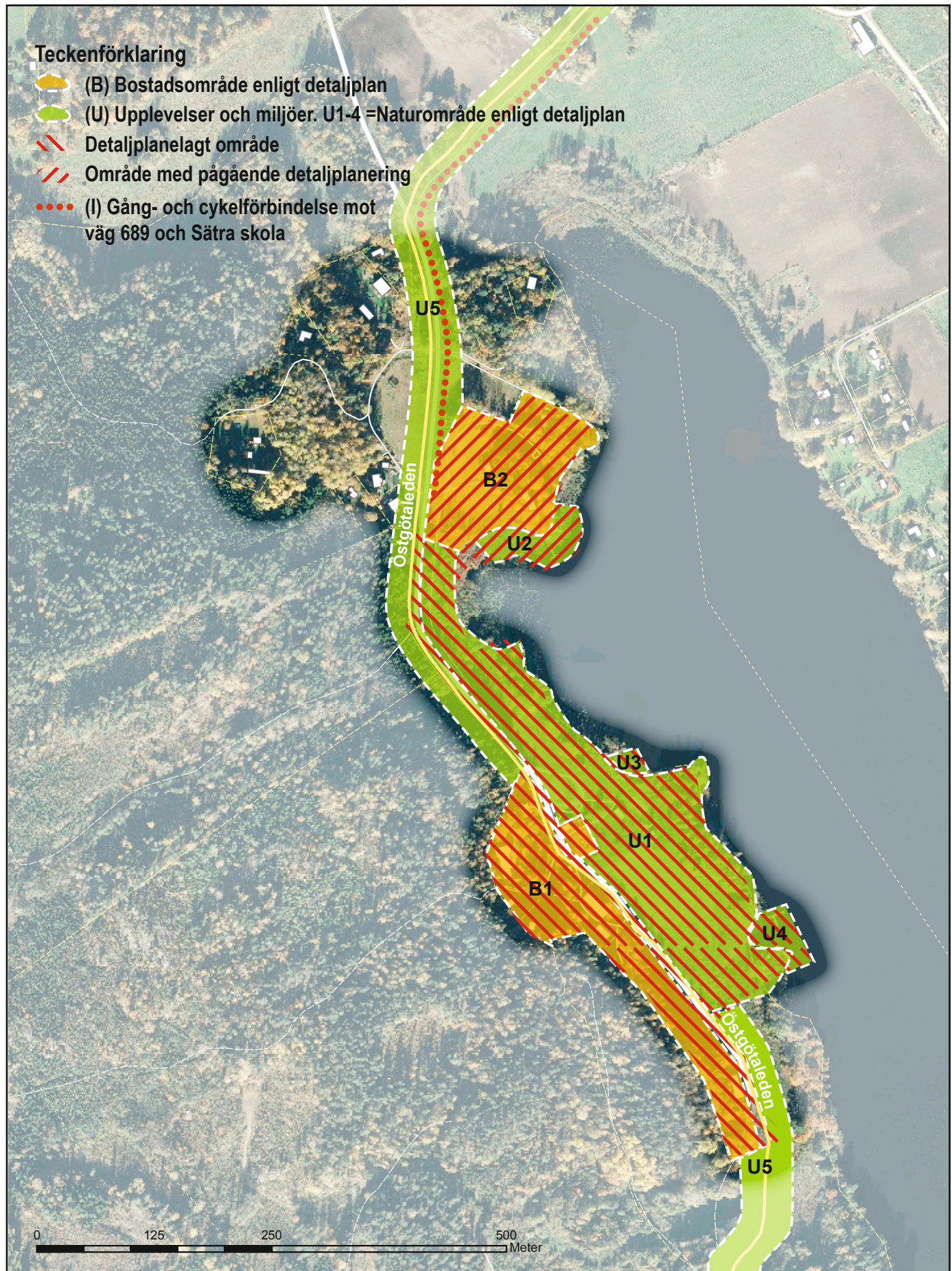
Ursprungligt friluftsområde som till delar omfattas av detaljplan för ny permanentbebyggelse i attraktivt vattennära läge.

Sätravallen är ett friluftsområde som är under omvandling till bostadsområde. Strax norr om området ansluter en mindre väg från öster, som leder i riktning mot Sätra fritidshusområde och Sätra skola. Denna förbindelse är lämplig att utveckla till en gång- och cykelväg med Sätra skola som målpunkt. Vägen genom området har enskilt väghållarskap.

Riksintressen

Hela området är av riksintresse för naturvård (eklandskapet). Redovisade åtgärder i utvecklingskissen berör inga värdekärnor i eklandskapet och därför innebär skissen ingen påtaglig skada på riksintresset.

UTVECKLINGSSKISS SÄTRAVALLEN

Vårdnäs-Västerby

Boende och service

B1-B11 är områden för nya småhus kring Västerby golfbana. B10 och B11 är områden för nya radhus av samma typ som finns väster om Västerby golfklubbs klubbhus. De nya bostäderna kring golfbanan utgör s.k. nischboende, dvs. boende kring ett gemensamt intresse, i detta fall golf. B1-B4 utgör en förtätning eller komplettering av den befintliga bebyggelsen i Västerby. Områdena B4, B6, B7/LIS12c, B8 och B9 ligger i skogsbryn eller på andra markområden med fina utblickar över golfbanan men innebär inte en konflikt med verksamheten på golfbanan. B5/LIS12b och B7/LIS12c är områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Här finns möjlighet för tomter för småhus. Det går även att öka tillgängligheten till stränderna genom att anlägga bryggor för bad och förtöjning av båtar. Dessa områden ska vara allmänt tillgängliga.

I Västerby finns restaurang och övernattnings- och konferensmöjligheter sommartid. I Vårdnäs finns Stiftsgården med restaurang, konferens- och kurslokaler samt övernattningsmöjligheter. Skola och annan kommunal service finns i Bestorp och Brokind, där det även finns dagligvarubutiker.

Upplevelser och miljöer

Vid Vårdnäs stiftsgård finns en potential för en utveckling av turism. Den fina miljön med närhet till Stora Rängen innebär att området är intressant som en bas för natur- och kulturturism och för vattenbaserade aktiviteter. Område U2 är en gymnastiksal som är stängd men som borde öppnas och kunna nyttjas av lokalbefolkningen. Område U3 är Västerby golfbana, som ägs av Landeryds Golfklubb. Del av U3 vid Rängen är ett LIS-område (U3/LIS12a) med möjlighet att anlägga båtplatser. I utvecklingskissen har området S1/U1/LIS13 redovisats som lämpligt för hotell, restaurang och dansbana. Vid stranden kan anläggas bryggor och bastu. Det strandnära området och ön är ett LIS-område (LIS13), eftersom den planerade användningen ger positiva sysselsättningseffekter och en ökad tillgänglighet till stranden. U4 är kyrkleden som går mellan Vårdnäs stiftgårds kapell och Bjärka-Säby slottskapell.

Infrastruktur och rörelser

Vårdnäs-Västerby är anslutna till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar enligt utvecklingskissen förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande av Tekniska verken (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen

Inriktning

Vårdnäs är en vackert belägen kyrkby som tillsammans med Västerby utgör ett område med goda förutsättningar för en utveckling av besöksnäringen och med möjlighet till attraktiva boendemiljöer (nischboende) delvis vid vatten.

kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Vårdnäs-Västerbyområdet, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Vårdnäs och Västerby kan nås via väg 705 som ansluter till riksväg 34 söder om Skeda Udde. Från Linköpingshället behöver en vänstersväng göras på riksväg 34 för att nå väg 705. Korsningen kommer hastigt på riksvägen och det finns ett behov av att göra den tydligare. Ett vänstersvängkörfält och tydligare vägvisning skulle ge ökad trafiksäkerhet och tillgänglighet till området från riksväg 34. Både Vårdnäs, med planer på att utveckla sin verksamhet, och Västerby, med golfverksamhet, ligger i ett område där ett sammanhang för turism kan skapas. I utvecklingskissen redovisas en ny väganslutning till Vårdnäs stiftsgård från väg 699. Svartmåla-Kallvik-Unön kan nås via väg 699 och vidare på befintlig stig genom naturen söder om Svartmåla. Översiktsplanen föreslår att Vårdnäs och Västerby kopplas samman med en gång- och cykelväg längs väg 699. Även längs väg 699 söderut och vidare längs väg 687 till Brokind föreslås en gång- och cykelväg. Detta skulle möjliggöra för turister och besökare i denna del av kommunen att förflytta sig till fots eller med cykel mellan traktens målpunkter. Om/när det i framtiden blir en pendeltågsstation i Brokind ökar möjligheten att pendla, resa och turista med hållbara färdmedel mellan denna kommunal och övriga kommunen och regionen.

Sysselsättning och produktion

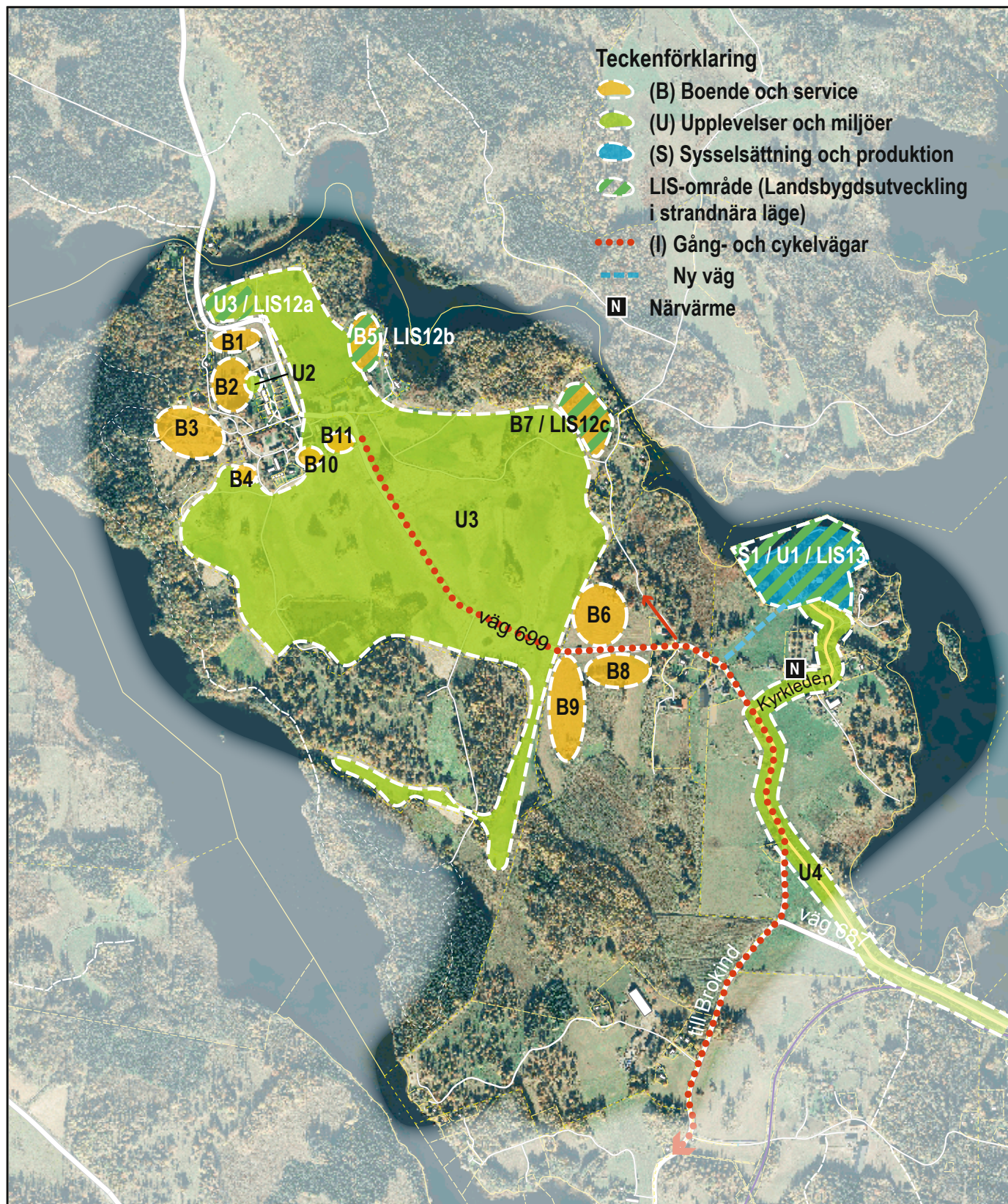
På utvecklingskissen har markerats ett område för närvärme. Lokaliseringen är preliminär eftersom en utredning om närvärme pågår (december 2013).

Det strandnära området S1/U1/LIS13 i utvecklingskissen innehåller anläggningar som ger nya arbetstillfällen.

Riksintressen

Vårdnäs-Västerby är av riksintresse för naturvård och delvis även av riksintresse för kulturmiljövård. Det strandnära områ-

UTVECKLINGSSKISS VÄRDNÄS-VÄSTERBY

det är av riksintresse för friluftsliv. De föreslagna nya områdena för småhuskompletteringar har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintressena. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med

detaljplanläggning eller bygglov. De föreslagna områdena för ökad tillgänglighet till stranden vid Stora Rengen innebär ett mindre ingrepp i naturvärdena och bedöms inte innebära en påtaglig skada. Åtgärderna stärker riksintresset för friluftsliv.

Björkeberg

Boende och service

Utvecklingsskissen visar fyra nya lägen för bostäder i Björkeberg. Område B1 ligger i ortens nordligaste delar och är lämpligt för två, tre stora småhustomter med möjlighet till vackra utblickar över slätten. Område B2 ligger väster om väg 1025. Området är lämpligt för ett antal stora småhustomter. Med en god landskapsanpassning kan vackra utblickar tas tillvara och området upplevas som varierat och trevligt.

Området B3 ligger i de södra delarna av orten. Området är lämpligt för småhustomter, radhus och eventuellt något mindre flerbostadshus med marklägenheter. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. B3 är särskilt betydelsefullt för att knyta samman Björkebergs olika delar med gång- och cykelmöjligheter.

Område B4 ligger i Björkebergs södra delar, öster om väg 1031. Området är lämpligt för småhustomter, radhus och eventuellt något mindre flerbostadshus med marklägenheter, som lämpar sig för kvarboende. Inom område B4 föreslås en ”strategisk tomt”, St. Det innebär att området inte ska tas i anspråk för exempelvis bostäder utan sparas för markanvändning som kan komma att behövas och anses lämplig på sikt. I takt med att Björkeberg och den omkringliggande landsbygden får fler invånare ökar behovet av exempelvis en förskola för att utvecklingen av orten ska vara långsiktigt hållbar. Kommunen har dock idag inga planer på en sådan etablering. Inom område B4, i anslutning till den strategiska tomten, är det också lämpligt att komplettera Björkeberg med verksamheter. Området är lämpligt för verksamheter utan omgivningspåverkan.

Alla B-områden ligger mer eller mindre i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. Utformning och ianspråktagande av områdena B3 och B4 behöver samordnas. Tillsammans kompletterar områdena Björkebergs struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Vikingstad och Rappestad innebär en omväg för till exempel arbetspendling mot Linköping. Vid planering av förskola och äldreboende etc. bör befolkningstalet i Björkeberg räknas som underlag till Malmslätt och inte till Rappestad eller Vikingstad. Viktigt är också att förskola och fritidsgård finns i samma område, där barnen har sin skola och sina skolkamrater.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar befintligt motionsspår samt rinka. Området redovisas i utvecklingsskissen som område för närrecreation. Det är viktigt att bevara för ortens attraktivitet. Området redovisas också för att säkra markanvändningen på lång sikt. I anslutning till område B1 redovisas en parkeringsyta till rinken. Inom område B4, eventuellt i anslutning till den strategiska tomten, bör mark för en bollplan rymmas.

Inriktning

Björkeberg är en landsbygdsort på slätten med tydlig karaktär, delvis varierade boendeformer och ett aktivt föreningsliv. Det finns dock vissa brister i de interna sammanhangen mellan olika områden. Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet.

tion. Det är viktigt att bevara för ortens attraktivitet. Området redovisas också för att säkra markanvändningen på lång sikt. I anslutning till område B1 redovisas en parkeringsyta till rinken. Inom område B4, eventuellt i anslutning till den strategiska tomten, bör mark för en bollplan rymmas.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Tekniska verken planerar för att ersätta det lokala reningsverket med en överföringsledning till Maspelösa.

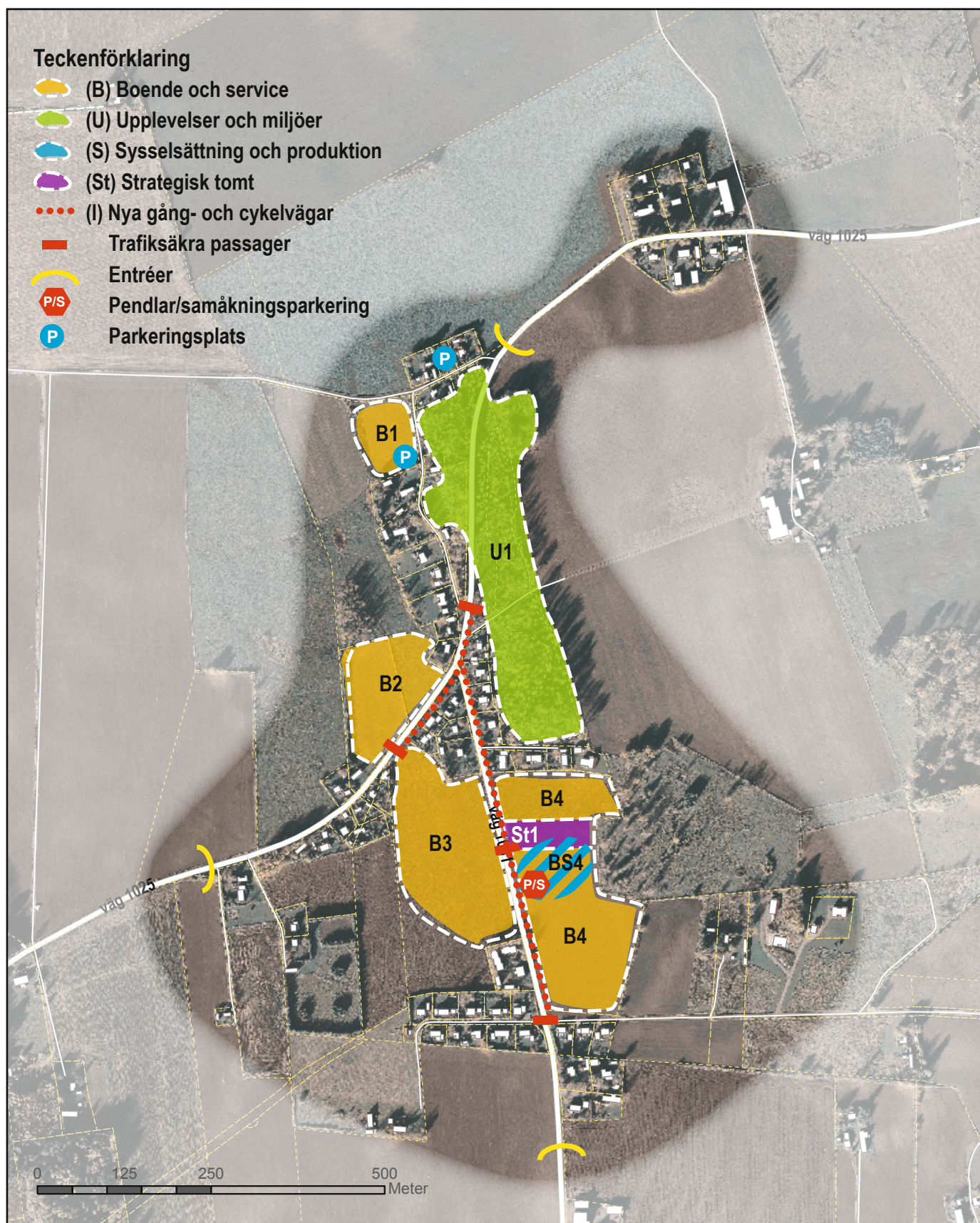
Björkeberg är beläget där de statliga vägarna 1025 och 1031 möts. Ortens bebyggelse består av flera delområden längs någon av vägarna. Mellan delområdena förekommer både kortare och längre glapp innehållande skog eller åkermark. För att ge orten en mer sammanhållen känsla föreslås markering av Björkebergs entréer på respektive väg in till orten. Mellan ortens södra och norra delar utmed väg 1031 föreslås utbyggnad av gång- och cykelväg. Där utrymme tillåter föreslås separat bana. Därmed ges en trafiksäker koppling till motionsspåret och rinken i ortens norra del. Gång- och cykelbana föreslås även utmed väg 1025 till de nya områdena B2 och B3. Trafiksäkra passager skapas på några platser i orten. Utformning av entréer samt en hastighetsdämpande åtgärd i vägkorsningen kan bidra till sänkt hastighet och ökad trafiksäkerhet. Hastighetsplanen för Linköping anger en framtida hastighetsbegränsning på 40 km/tim genom Björkeberg. Ny bebyggelse ska inte ges direktutgång till de genomgående vägarna. Kollektivtrafiken upplevs som bristfällig på grund av den långa restiden via Vikingstad där byte sker till pendeltåg. Boende i Björkeberg använder serviceutbudet i Malmslätt. Med det i åtanke vore det önskvärt med kollektivtrafik till Malmslätt istället för (eller utöver) den till Vikingstad. Samåkning från Björkeberg och dess omgivning ska uppmuntras och en samåkningsparkering föreslås på orten.

En parkeringsplats redovisas på den obebyggda tomten intill hembygdsgården.

Sysselsättning och produktion

Inom område B4, i anslutning till den strategiska tomten, är det lämpligt att komplettera Björkeberg med verksamheter utan omgivningspåverkan. Området kan i framtiden ligga i anslut-

UTVECKLINGSSKISS BJÖRKEBERG

ning till befintlig bebyggelse varför utformning av verksamheterna kan behöva anpassas till den omkringliggande småortsmiljön, både till storlek och till placering på tomt.

Tillsammans kompletterar området Björkebergs struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Gammalkil kyrkby

Boende och service

Genom fastighetsreglering kan två småhustomter inom område B1 bli möjliga. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Upplevelser och miljöer

Ny bebyggelse i anslutning till miljön kring Gammalkils kyrka bidrar till att stärka kulturmiljön. I samband med förfrågningar om ny bebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya småhus till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013). Preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Inriktning

Gammalkil kyrkby är en vackert belägen kyrkby med kulturhistorisk miljö och varierade boendeformer. Förutsättning finns att stärka kulturmiljön med anpassad mindre bebyggelsekomplettering. Gammalkil kyrkby har ett stort omland.

I själva Gammalkil kyrkby bor inte många personer, men däremot bor många i kyrkbyns omland. Av den anledningen föreslås en samåkningsparkering i Gammalkil kyrkby i anslutning till kyrkans parkering. Detta möjliggör för boende i Gammalkil kyrkby och i dess omland att mötas där och samåka vidare. Trafikverket är väghållare för väg 623 och väg 624 i Gammalkil kyrkby.

UTVECKLINGSSKISS GAMMALKIL KYRKBY

Gälstad-Lundby

Boende och service

Utvecklingskissen visar fyra nya lägen för bostäder i Gälstad-Lundby. Område B1 ligger i ortens sydöstra delar, öster om väg 617. Området är lämpligt för ett antal stora småhustomter i ett skogsnära läge. Område B2 och B3 ligger i ortens centrala delar på var sida om väg 617. Område B2 är lämpligt för ett antal stora småhustomter i ett skogsnära läge. Område B3 är lämpligt för bostäder: en större småhustomt, alternativt två tomter för radhus. Området ligger i direkt blickfång i orten och det är önskvärt att den bebyggelse som kan tillkomma kan fungera som en fond sett norrifrån, väg 609 Ulrikavägen.

Område BS4 ligger i Gälstad-Lundbys norra delar i anslutning till Fettjestadån. Här finns förutsättningar för radhusbebyggelse alternativt mindre flerfamiljshus med marklägenheter och småhustomter i ett vackert lantligt vattennära läge. Inom området BS4 kan det i framtiden eventuellt uppstå behov av kommunal service i form av förskola. Området bedöms vara lämpligt för verksamheter utan omgivningspåverkan. Om möjligt bör de äldre industribyggnaderna tas tillvara i ett nytt sammanhang för att ge området historisk kontinuitet. Delar av området är även LIS-område.

Tillsammans stärker områdena orten Gälstad-Lundby och ger ökat underlag för att behålla befintlig service.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar grönstråket utmed Fettjestadån och ut i dalgången i söder. Området är utpekad som LIS-område för att göra det möjligt med åtgärder som ökar tillgängligheten till vattenmiljön. På så sätt kan ortens attraktivitet förstärkas och underlag för service behållas eller ökas. Områdets norra delar är lämpliga att utveckla till en mötesplats med bänkar att vila på. Området redovisas i utvecklingskissen som område för närrekreation, som är viktig för ortens attraktivitet. Åtgärderna måste göras med hänsyn till naturvårdsvärden och behovet av skuggning. Området redovisas också för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för

Inriktning

Gälstad-Lundby är en landsbygdssort med tydlig karaktär belägen där slätt möter skog. Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet och utveckling av boende och gröna miljöer utmed Fettjestadån.

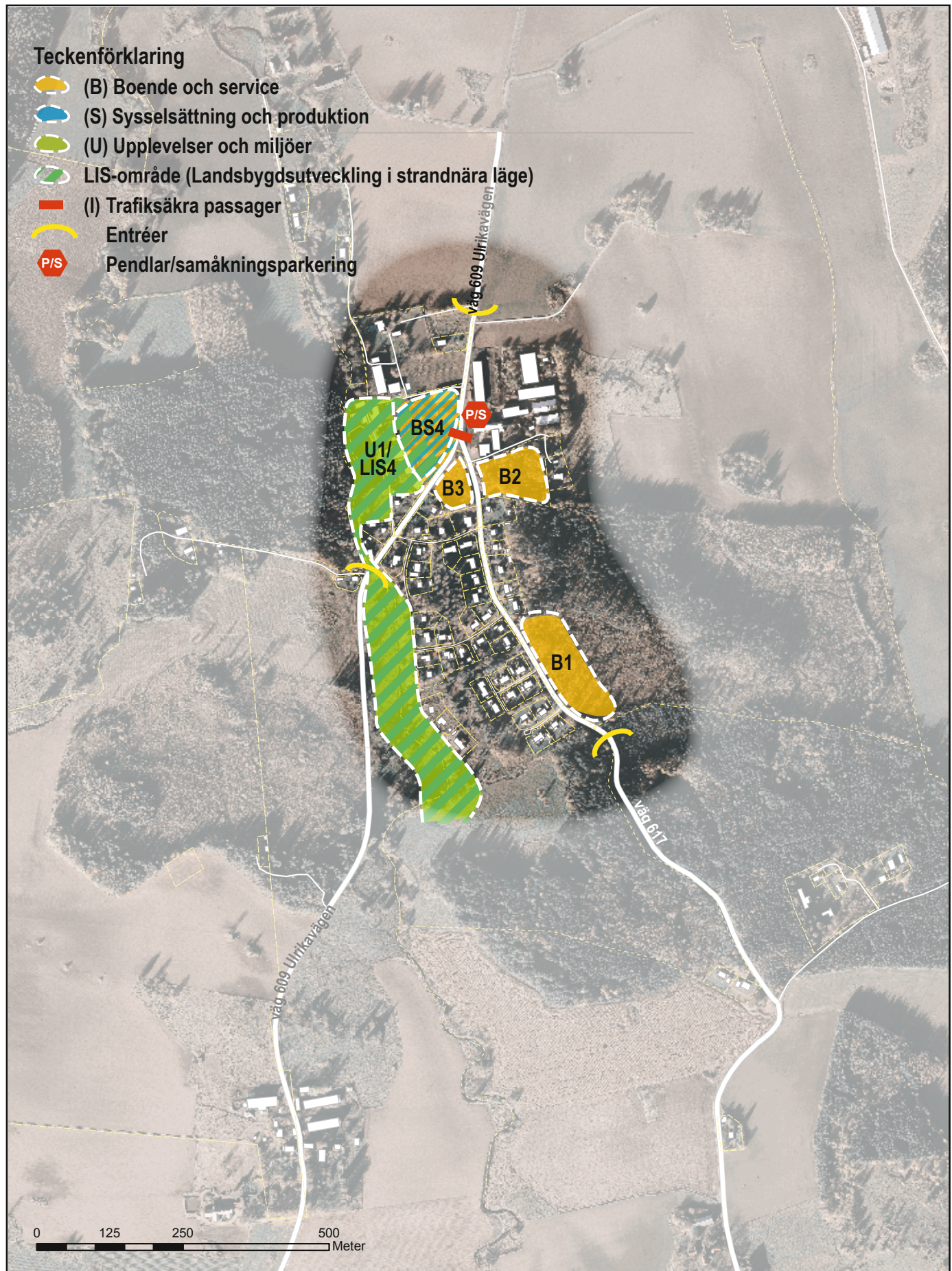
närvarande (december 2013). Preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas eller förbättras. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Gälstad-Lundby, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Söder om Vikingstad, där de statliga vägarna 609 mot Ulrika och 617 (Drättingevägen) möts, ligger Gälstad-Lundby. Övriga gator inom orten är enskilda. Hastighetsplanen för Linköping anger sänkt hastighet till 40 km/tim på väg 609 genom Gälstad-Lundby, i övrigt 30 km/tim. Orten trafikeras av busslinje 552 mellan Ulrika och Vikingstad. I Vikingstad får resenärer byta till pendeltåg för vidare färd mot Linköping eller Mjölby/Motala. Översiktsplanen föreslår entréer vid de tre infarterna till orten samt en tydligare utformning av ytorna kring korsningen mitt i orten. En trafiksäker passage föreslås över Ulrikavägen i anslutning till korsningen för att länka samman ny och befintlig bebyggelse. Vid korsningen föreslås även en samåkningsparkering för att uppmuntra till ett mer hållbart resande.

Sysselsättning och produktion

Område BS4 är lämpligt för verksamheter utan omgivningspåverkan. Om möjligt bör de äldre industribyggnaderna tas tillvara i ett nytt sammanhang för att ge området historisk kontinuitet. Området stärker Gälstad-Lundbys struktur och sammanhang inom orten.

UTVECKLINGSSKISS GÄLSTAD-LUNDBY

Ledberg kyrkby

Boende och service

B1 är ett område nära Svartån med möjlighet att komplettera kyrkbyn med 2-3 stora småhustomter med utblickar mot landskapet och Svartån. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Området kompletterar Ledberg kyrkbys struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Ny bebyggelse i anslutning till miljön kring Ledbergs kyrka bidrar till att stärka kulturmiljön. I samband med förfrågningar om ny bebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Området är utpekad som ett LIS-område. Vid stranden kan bryggor och badplats anläggas.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya småhus till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala renings-

Inriktning

Ledberg kyrkby är en vackert belägen kyrkby där förutsättningar finns att stärka den kulturhistoriska miljön med anpassad mindre bebyggelsekomplettering.

system behöva utvecklas. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Ledberg ligger cirka fyra kilometer nordväst om Malmslätt. Trafikverket är väghållare för väg 1039. Möjlig framtida gång- och cykelförbindelse mellan Ledberg och Kränge utreds vidare i det framtida arbetet med områdesprogram för Kränge.

Riksintressen

Ledberg kyrkby är av riksintresse för kulturmiljövård. Det föreslagna nya området för småhuskompletteringar har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintresset. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med detaljplaneläggning eller bygglov.

UTVECKLINGSSKISS LEDBERG KYRKBY

Nykil

Boende och service

Utvecklingsskissen visar två nya lägen för bostäder i Nykil. Område B1 är ett mindre område i ortens norra delar, öster om väg 617. Här finns möjlighet till småhustomter i ett vackert lantligt läge med stöd av det omgivande landskapet. Område B1 ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. Område B2 ligger i den östra utkanten av Nykil, i anslutning till motionsspåret. Området är lämpligt för småhustomter. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Område B2 skulle även kunna vara lämpligt för nischboende i någon form. Tillsammans kompletterar områdena Nykils struktur. Att jordbruksmark (område B2) tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten bland annat att motionsspåret hamnar mer centralt och därmed kan upplevas som tryggare.

Upplevelser och miljöer

Området U1 omfattar ett närrekreationsområde med möjligt promenadstråk/motionsspår. Spårets koppling till omgivande bebyggelse är viktig. Området är viktigt att bevara för ortens attraktivitet. Redovisningen ska också säkra markanvändningen på lång sikt.

Område U2 omfattar ett befintligt motionsspår och området redovisas i utvecklingsskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

I anslutning till skolan och befintlig idrottshall, föreslås en "strategisk tomt", (St). Marken ska användas till en fritidsaktivitet som kan bidra till en god livsmiljö i Nykil och öka ortens attraktivitet. Området skulle kunna användas till en multiarena eller liknande anläggning efter samråd med barnen i Nykil.

Infrastruktur och rörelser

Nykils närvärmeverk markeras på utvecklingsskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Nykil har idag ett mindre lokalt avloppsreningsverk med tillhörande lokalt ledningssystem som tillhör den allmänna VA-anläggningen.

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen

Inriktning

Nykil är en landsbygdsort med förskola, skola, butik, omsorgsboende, varierade boendeformer och kollektivtrafik. Orten har goda förutsättningar för bebyggelsekompletteringar samt bättre plats- och behovsanpassad kollektivtrafik. I Nykil finns ett flertal nya småhustomter lediga varför utvecklingsskissen redovisar färre nya tomter än i övriga gröna orter.

kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Nykil, kommer utvecklingsskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

I kommunen pågår ett arbete med en dagvattenstrategi som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Nykil är de hårdgjorda ytorna begränsade varför Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Man kommer dock så småningom att titta på frågan utifrån dagvattenstrategin.

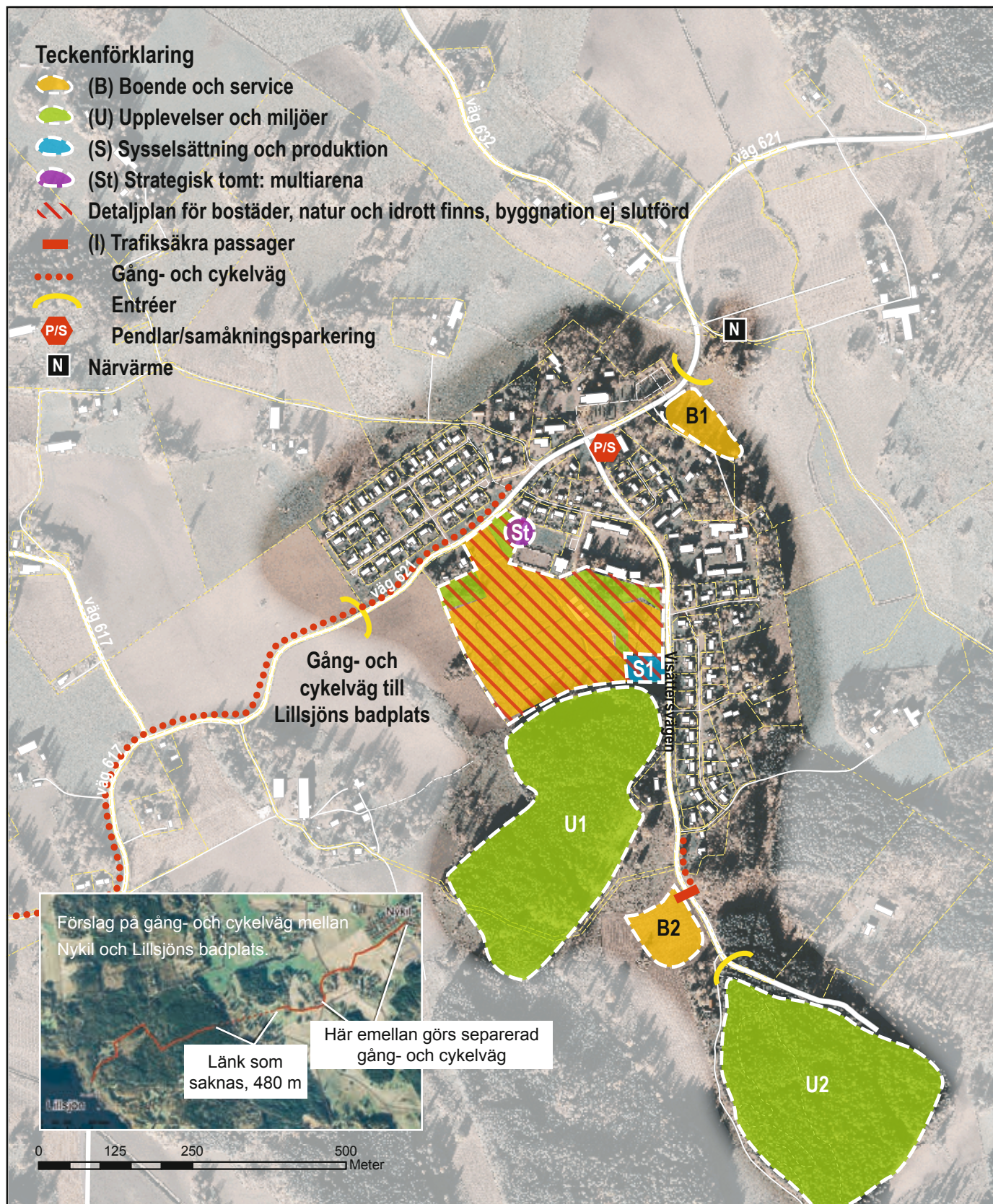
Nykil ligger vid korsningen mellan väg 616 (Visättersvägen), väg 621 och väg 632. Trafikverket är väghållare för dessa vägar och kommunen är väghållare för bostadsgatorna. Hastighetsplanen för kommunens orter redovisar en framtida hastighetsbegränsning på 40 km/tim genom Nykil och 30 km/tim förbi skolan. Bland annat genom att Nykils entréer betonas, kan vägarnas karaktär av genomfartsvägar tonas ned och de upplevas mer som bygator. Orten är väl samlad och förflyttningar inom orten till fots eller med cykel kan på flera sträckor ske på lokalgator.

Ett nytt bostadsområde föreslås i södra delen av Nykil, söder om motionsspåret. Från detta område finns behov av en säker gång- och cykelpassage över Visättersvägen och vidare in på lokalgatan öster därom.

Eftersom kollektivtrafiken är ganska begränsad kan samåkning vara ett alternativ som hållbar arbetspendling. För att främja detta utpekas en yta för samåkning- och pendlarparkeering i ett läge mittemot kyrkan.

Lillsjön är belägen cirka tre kilometer sydväst om Nykil och är en populär badsjö som lockar folk från hela kommunen. Från Nykil är det knappt fem kilometer till sjön, räknat på befintliga vägar. För att ge nykilborna möjlighet att på ett enkelt, miljövänligt och trafiksäkert sätt ta sig till sjön föreslås utbyggnad av en gång- och cykelväg. Befintliga vägar kompletteras med en länk om knappt 500 meter genom skogs- och ängsmark och längs med väg 617 byggs separat gång- och cykel-

UTVECKLINGSSKISS NYKIL

väg. Den nya förbindelsen blir 3,4 km, alltså väsentligt kortare än dagens förbindelse. Stråket har dessutom potential att bli ett rekreativstråk med tillgång till skogsmark med svamp- och bärplockning etc.

Sysselsättning och produktion

En företagsby (S1) föreslås inom det nya bostadsområdet intill Visättersvägen.

Rappestad

Boende och service

Utvecklingsskissen visar fem nya lägen för bostäder i Rappestad. Område B1 och B2 är två områden öster om Johan Bergströms väg som är lämpliga för komplettering med stora småhustomter. Område B1 kan även vara lämpligt för radhus eller ett mindre flerbostadshus med marklägenheter. Område B3 är ett område söder om Backasandsgatan, även det lämpligt för komplettering med stora småhustomter. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Område B4 är ett större område i Rappestads sydvästra delar. Här finns förutsättningar för småhustomter och eventuellt även radhus. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Område B5 ligger i ortens norra delar, norr om väg 1027. Området är lämpligt för småhustomter, radhus och/eller något mindre flerbostadshus med marklägenheter. Inom området pågår arbete med en ny förskola. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt.

Tillsammans kompletterar områdena Rappestads struktur. Att jordbruksmark (område B3, delar av B4 och B5) tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar ett befintligt närreklamationsområde, som redovisas i utvecklingsskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt. Kopplingen till området, både till omgivande bebyggelse och till den nya förskolans placering, är viktig.

Område U2 omfattar en befintlig bollplan. Området redovisas i utvecklingsskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Område för närvärmeanläggning föreslås i närhet till den nya skolan och kyrkobyggnaderna i Rappestads östra delar.

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för

Inriktning

Rappestad är en landsbygdsort med tydlig karaktär och skola, förskola och verksamheter (lantbruk). Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet. I Rappestad pågår arbete för ny förskola.

närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Rappestad, kommer utvecklingsskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

I kommunen pågår ett arbete med en dagvattenstrategi, som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Rappestad är de hårdgjorda ytorna begränsade varför Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Man kommer dock så småningom att titta på frågan utifrån dagvattenstrategin.

Rappestad ligger strax norr om Vikingstad och E4. I *Cykelplan för Linköping 2008-2028* och i pågående arbete med översiktsplan för Vikingstad lyfts behovet av en gång- och cykelväg längs Folåsavägen (väg 1032 mellan Vikingstad och Rappestad). Med en sådan förbindelse möjliggörs ett ökat utbyte mellan orterna och boende i Rappestad skulle på ett trafiksäkert sätt kunna ta sig till pendeltågsstationen i Vikingstad. Mellan orterna finns också en bussförbindelse. Ny gång- och cykelväg föreslås också utmed väg 1027 till område B5 och den planerade förskolan.

I anslutning till korsningen mellan väg 1027 och Folåsavägen föreslås en samåkningsparkering. Väg 1027 genom Rappestad ska genom utformningen av entréer och en trafiksäker passage vid korsningen med Folåsavägen ge ett intryck av bygata. Ny bebyggelse ska inte planeras med direktutfarer mot väg 1027. Trafikverket är väghållare för väg 1027 och för Folåsavägen, medan lokalatorna i Rappestad är kommunala eller enskilda. Hastighetsplanen anger 30 km/tim på väg 1027 liksom på lokalatorna inom orten.

Sysselsättning och produktion

Eftersom Rappestad ligger nära staden, med det stora utbudet av arbetsplatser som finns där, görs inga markreservationer för verksamheter/företagsetableringar. Tomt för ett närvärmeverk reserveras inom B5-området.

UTVECKLINGSSKISS RAPPESTAD

Sjögestad

Boende och service

Utvecklingskissen visar ett nytt läge för bostäder i Sjögestad. Område B1 ligger i ortens sydvästra delar, norr om väg 627, och är lämpligt för ett antal stora småhustomter och radhus med möjlighet till vackra utblickar över slätten. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga och till befintliga siktlinjer. Tillsammans kompletterar områdena Sjöggestads struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten

I Sjöggestad finns ett "strategiskt område", område St1, som omfattar den gamla skolbyggnaden och befintlig förskola. En del av den gamla skolbyggnaden har stått tom under flera år och bör ges en annan användning, exempelvis som lägenheter för ökad möjlighet till kvarboende. Delar av den befintliga skolbyggnaden skulle kunna användas för verksamheter utan omgivningspåverkan i ett så kallat företagsbykoncept. Befintlig markanvändning för förskoleverksamhet föreslås fortsätta.

Upplevelser och miljöer

Område U1 och U2 omfattar grönstråket utmed Lillån. Områdena är utpekade som LIS-område (LIS20) för att öka tillgängligheten till vattenmiljön. Det kan förstärka ortens attraktivitet och på så sätt möjligheten att behålla eller öka underlag för service. Område U2 är lämpligt att utveckla till en mötesplats med plats för bänkar. Områdena redovisas i utvecklingskissen som område för närrecreation eftersom det är viktigt för ortens attraktivitet. Åtgärderna ska göras med stor hänsyn till områdets naturvärden och behovet av skuggning. Redovisningen ska också säkra markanvändningen på lång sikt.

Område U3 omfattar en befintlig bollplan. Området redovisas i utvecklingskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Vid detaljplanearbete för område B1 bör möjligheterna till anslutning till fjärrvärmenätet undersökas i samråd med Tekniska verken.

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas eller

Inriktning

Sjögestad är en landsbygdsort på slätten med en kärna med tydlig karaktär. På orten finns en förskola. Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet och utveckling av gröna miljöer utmed Lillån.

förbättras. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Sjöggestad kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

I kommunen pågår ett arbete att ta fram en dagvattenstrategi, som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Sjöggestad är de hårdgjorda ytorna begränsade varför, Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Frågan kommer att behandlas utifrån dagvattenstrategin.

Sjögestad ligger invid och söder om södra stambanan. Boende i Sjöggestad är hänvisade till pendeltågstrafiken i Vikingstad. *Det är inte aktuellt med en pendeltågsstation i Sjöggestad inom översiktsplanens planeringshorisont*, dock redovisas en strategisk tomt i planen (St2) vid stambanan. Syftet med den strategiska tomten är att säkra en plats för en pendeltågsstation om en sådan skulle bli aktuell på sikt. På den strategiska tomten skall ingen ny bebyggelse tillåtas som kan hindra eller försvåra en pendeltågsstation i framtiden. Järnvägstrafiken innebär buller för Sjöggestad och bullersituationen för fastigheter nära järnvägen bör utredas och bullerproblemet åtgärdas. Det finns en gång- och cykelväg mellan Sjöggestad och Vikingstad. En möjlighet till en mellankommunal cykelförbindelse kunde på lång sikt vara att fortsätta gång- och cykelvägen mot Mantorp i Mjölby kommun. För att förbättra trafiksäkerheten på den befintliga gång- och cykelvägen till Vikingstad föreslås en passage med hastighetsdämpande anordning över väg 627, där Trafikverket är väghållare. Ortens främsta rekreationsområde ligger vid Lunnevad, knappt en kilometer sydväst om Sjöggestad. För att öka tillgängligheten till rekreationsområdet och förbättra kopplingen mellan Lunnevad (folkhögskola) och Sjöggestad föreslås en gång- och cykelväg längs denna sträcka.

Boende i Sjöggestad har uttryckt önskemål om busstrafik till Mjärdevi och universitetet. Eventuellt skulle detta kunna övervägas i samband med att en sådan trafik inrättades från Vikingstad. Busstrafiken i Sjöggestad har sin linjedragning ända in till Tollstadsgatan där det finns en vändslinga. Istället för att bussen kör så lång in i samhället föreslås en hållplats i anslutning till korsningen mellan Lunnevadsvägen och väg 627. Här föreslås även en samåkningsparkering för cykel och bil samt en trafiksäker passage över väg 627. Längs väg 627 skulle Sjöggestad annonseras genom entréer, förslagsvis öster om korsningen med Lunnevadsvägen samt väster om korsningen

UTVECKLINGSSKISS SJÖGESTAD

med väg 630. Tillkommande bebyggelse får inte planeras med direktutfarer mot väg 627.

Sysselsättning och produktion

Norr om järnvägen, i anslutning till befintliga verksamheter, föreslås ett nytt område för verksamheter, S1. Området är lämpligt för verksamheter med viss omgivningspåverkan.

Delar av den befintliga skolbyggnaden inom område St1 skulle kunna användas för verksamheter utan omgivningspå-

verkan i ett så kallat företagsbykoncept.

Området kompletterar Sjögestads struktur. Att jordbruksmark tas in anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Riksintressen

Stambanan är av riksintresse för kommunikationer. Redovisade åtgärder i utvecklingsskissen innebär ingen påtaglig skada på riksintresset.

Ulrika

Boende och service

Utvecklingsskissen visar två nya lägen för bostäder i Ulrika. Område B1 är ett område i ortens norra delar i anslutning till befintlig ortstruktur. Här finns möjlighet till småhustomter och eventuellt något mindre flerfamiljshus i ett vackert lantligt läge med utblickar i landskapet. Område B1 ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. Område B2 ligger väster om sjön Bengölen. Området är lämpligt för en rad av stora tomter med utsikt över sjön och samhället.

Tillsammans stärker områdena orten och ger ökat underlag för befintlig service. Att jordbruksmark eventuellt tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar ett befintligt närreklamationsområde med bollplaner och motionsspår. Området redovisas i utvecklingsskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

LIS7a är ett område för bryggor och bad vid Bengölens västra strand. Området kan utnyttjas såväl av boende inom området B2 som av andra ortsbor och besökare.

Området U2/LIS7b omfattar utveckling av befintlig badplats i Bengölen, exempelvis genom att bryggor anläggs för att öka tillgängligheten. Området är viktigt för att stärka ortens attraktivitet och redovisas i utvecklingsskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt. Se även beskrivning av område S3/LIS6 nedan.

Centralt i Ulrika, i anslutning till lekparken vid Kyrksättersvägen, bör det område som inte används för lekpark kunna utvecklas till ett litet parkområde med exempelvis rosenplanteringar som kan bidra till en god livsmiljö i Ulrika och öka ortens attraktivitet. Platsen är markerad med St1 på utvecklingsskissen.

Infrastruktur och rörelser

Ulrikas närvärmeverk markeras på utvecklingsskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Ulrika har idag ett mindre lokalt avloppsreningsverk med tillhörande lokalt ledningssystem som tillhör den allmänna VA-anläggningen. Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i kapacitetsutredningen kan det lokala reningsverket i Ulrika behöva utvecklas. Frågan kommer att behandlas i pågående

Inriktning

Ulrika är en landsbygdsort med tydlig karaktär. Här finns förskola, skola, butik, omsorgsboende, varierade boendeformer och viss kollektivtrafik. Orten har goda förutsättningar för bebyggelsekompletteringar, delvis i sjönära lägen med vackra utblickar i landskapet, samt för bättre plats- och behovsanpassad kollektivtrafik. I Ulrika finns även goda förutsättningar för turismverksamheter.

VA-planering.

I kommunen pågår ett arbete med en dagvattenstrategi, som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Ulrika är de hårdgjorda ytorna begränsade varför Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Frågan kommer att behandlas utifrån dagvattenstrategin.

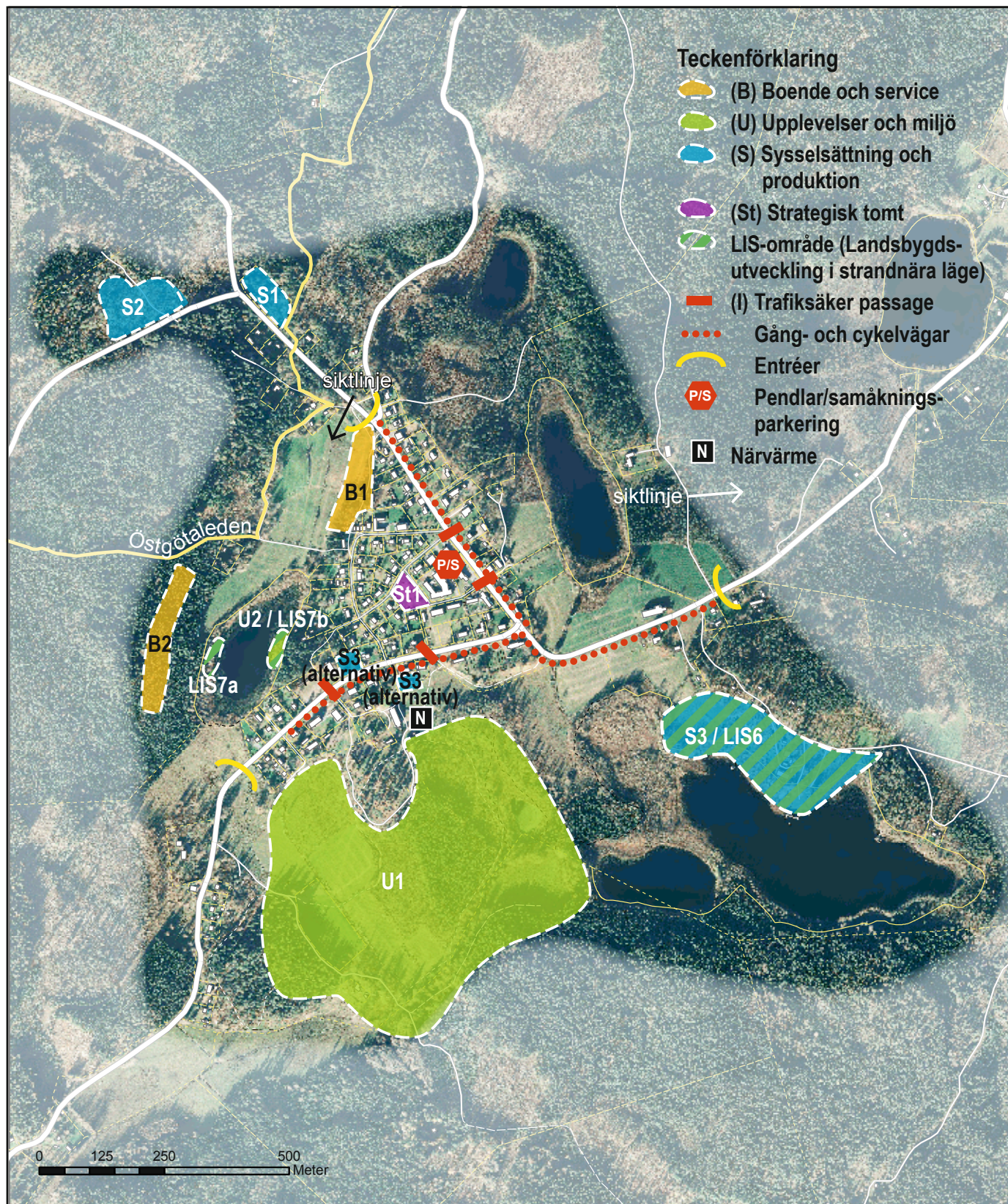
Ulrika är ligger där väg 588 (Gammalkilsvägen mot Rimforsa) och väg 584 (Kisavägen) möts. Trafikverket är väghållare för dessa vägar. För att tydliggöra orten föreslås utformning av entréer strax söder om skolan, vid infarten till campingen samt norr om korsningen med Solltorpsvägen. Ulrika är en av de orter där vägarna genom orten ska ges en bygatukaraktär. Ökad trafiksäkerhet och tillgänglighet för ortens fotgängare och cyklister skulle uppnås genom planförslagets gång- och cykelväg längs vägarna genom Ulrika. För att länka dem till viktiga målpunkter, t.ex. skolan, behövs väl utformade passager.

Kollektivtrafiken utgörs av bussar till Vikingstad där byte till pendeltåg sker för vidare resa mot Linköping. Buss till Rimforsa saknas trots den geografiska närheten. Behovet av och möjligheten att inrätta en sådan kollektivtrafik bör utredas i samband med utveckling av Ulrika. Eftersom vägarna kring Ulrika är mycket smala och ofta slingriga vore det önskvärt med en kollektivtrafik som trafikeras av mindre bussar. Detta skulle ge ökad komfort för resenärerna och ökad trafiksäkerhet på vägarna. Hållbar arbetspendling kan, förutom med kollektivtrafik, ske genom samåkning. För att underlätta hållbar arbetspendling pekar skissen ut en plats för pendlarparkering vid affären och macken. Här kan man parkera sin bil eller cykel för att resa vidare med buss alternativt genom samåkning.

Nya tomter i Ulrika ska inte ha direktutfarter till de genomgående vägarna. Kommunens hastighetsplan visar en framtida hastighetsbegränsning på 40 km/tim inom Ulrika, 30 km/tim förbi skolan.

Sysselsättning och produktion

I Ulrikas norra delar föreslås två områden för nya företagsetableringar, område S1, öster om Gammalkilsvägen, respektive område S2, väster om Boxholmsvägen. Område S1 är lämp-

ligt för verksamhet utan omgivningspåverkan och område S2 för verksamhet med viss omgivningspåverkan.

Verksamheten vid Äventyrsgården och campingen vid Amundebysjön föreslås utvecklas. Området markeras därför på utvecklingskissen som S3/LIS6. Utöver för utveckling av

verksamheter är området också avsett att vara en del av Ulrikas närrekreation med bland annat badplats.

Brandstationstomten redovisas på skissen som S3 där en ny brandstation kan ersätta den befintliga. En alternativ tomt för en ny brandstation är på fastigheten Amundebo 1:55.

Västerlösa

Boende och service

Utvecklingskissen visar fyra nya lägen för bostäder i Västerlösa. Område B1 ligger i ortens centrala delar och är lämpligt för ett antal stora småhustomter med möjlighet till vackra utblickar över slätten. Område B3 ligger i ortens västra delar och är även det lämpligt för ett antal stora småhustomter med möjlighet till vackra utblickar över slätten. Områdena ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga och till befintliga siktlinjer.

Området B2 ligger i de centrala delarna av Västerlösa, i direkt anslutning till Spärringevägen. Området är lämpligt för en, eventuellt två, stora småhustomter eller ett mindre flerbostadshus med marklägenheter. Med en god landskapsanpassning kan vackra utblickar tas tillvara.

Område BS4 omfattar Västerlösa skola. Området är lämpligt för förskola alternativt för radhus och/eller mindre flerbostadshus. Delar av den befintliga skolan skulle kunna användas för verksamheter utan omgivningspåverkan i ett så kallat företagsbykoncept.

Tillsammans kompletterar områdena Västerlösas struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Område U1 och U2 omfattar befintligt område för bollplan, rink och klubblokal. Området omfattar även motionshallen vid skolan som ej har varit i drift sedan skolan stängdes. Hallen bör öppnas så att den åter kan nyttjas av lokalbefolkningen.

Områdena redovisas i utvecklingskissen som områden för närrekreation. Redovisningen ska också säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Västerlösa har idag ett mindre lokalt avloppsreningsverk med tillhörande lokalt ledningssystem som tillhör den allmänna VA-anläggningen. Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas eller förbättras. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Västerlösa, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Västerlösa ligger kring en intern lokalgata, Spärringevägen,

Inriktning

Västerlösa är en landsbygdsort på slätten med tydlig karaktär. Här finns förskola, verksamheter och ett aktivt föreningsliv. Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet. I Västerlösa pågår detaljplanearbete för småhustomter (B1 och B3).

som endast trafikerar av boende i och besökare till orten. Kommunen är väghållare för vägen. Planen föreslår entréer vid Spärringevägen i väster samt norr respektive söder om kyrkan. Detta tillsammans med hastighetsbegränsningen 30 km/tim inom orten (enligt Hastighetsplan för Linköping) kommer förstärka Spärringevägens karaktär som bygata.

Kollektivtrafiken i Västerlösa består av buss till Vikingstad där byte sker till pendeltåg alternativt anropsstyrd buss till Malmslätt, där byte sker till tätortslinje mot staden. De boende i Västerlösa har mer anknytning till Malmslätt, där skola finns och bilväg till staden, än till Vikingstad. En ordinarie (ej anropsstyrd) kollektivtrafik till Malmslätt vore därför önskvärd. För att främja och uppmuntra en mer hållbar arbetspendling föreslås en samåkningsparkering i nordöstra delen av Västerlösa i anslutning till entrén norrifrån. Hit kan man cykla eller ta sin bil, parkera och samåka vidare till arbetet.

Sysselsättning och produktion

Område BS4 omfattar Västerlösa skola. Området är lämpligt både för bostäder och verksamheter. Delar av den befintliga skolan skulle kunna användas för verksamheter utan omgivningspåverkan i ett så kallat företagsbykoncept.

Direkt norr om skolan, i område S1, är det lämpligt att komplettera Västerlösa med verksamheter utan eller med viss omgivningspåverkan. Området kan i framtiden ligga i anslutning till befintlig bebyggelse varför utformning av verksamheterna kan behöva anpassas till den omkringliggande småortsmiljön, både till storlek och till placering på tomten. Samordning kommer att behövas när områdena BS4 och S1 tas i anspråk och utformas.

Tillsammans kompletterar områdena Västerlösas struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

I utkanten av Västerlösa, i öster, finns två djurhållningsenheter S2 och S3. För att inte hindra dessa verksamheters utveckling redovisas enheterna i utvecklingskissen. Inom ett observationsavstånd kring enheterna kommer omgivningspåverkan att utredas i samband med förfrågningar om bebyggelse i enheternas närhet.

UTVECKLINGSSKISS VÄSTERLÖSA

Askeby

Boende och service

Utvecklingskissen visar sju nya lägen för bostäder i Askeby. Område B1 är ett mindre område i anslutning till förskolan på Andreas Lindblomsvägen. Här finns förutsättningar för småhustomter och mindre flerbostadshus med marklägenheter. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. Område B2 ligger i anslutning till skogsområdet öster om bebyggelsen utmed Kungshagsvägen. Här finns möjlighet till småhustomter, radhus och mindre flerbostadshus i ett vackert lantligt läge med stöd av det omgivande landskapet. Område B3 och B4 ligger på vardera sidan om väg 754 mot Bankekind. I dessa områden finns möjlighet till småhustomter naturnära läge med stöd av omgivande skogsområden. Ny bebyggelse kan fungera som en samlande entré till Askeby söderifrån.

Område B5 är ett större område i Askebys östra del och är lämpligt för småhustomter och radhusbebyggelse på längre sikt. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement samt att det ligger nära den kulturhistoriska miljön kring kyrkan, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Ny bebyggelse kan fungera som en entré till Askeby österifrån.

Område B6 ligger i Askebys västra delar. Området är lämpligt för småhustomter med skogsnära läge, eventuellt i form av nischboende. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Område B7 ligger i västra delen av orten, söder om väg 761. Området lämpar sig för småhusbebyggelse.

Eventuellt framtida behov av ytterligare kommunal service i form av förskola bedöms rymmas inom områdena B2 resp. B4.

Tillsammans kompletterar områdena Askebys struktur. Att jordbruksmark (område B1, B2, delar av B3 samt B5) tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar ett befintligt idrottsområde inklusive bollplan. Området redovisas i utvecklingskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt. Inom området bör en komplettering av utbudet göras, exempelvis med en multiarena eller liknande anläggning, efter samråd med barnen i Askeby. Detta är särskilt viktigt med tanke på det begränsade utrymmet för lek i anslutning till den nya skolan.

Området U2 omfattar ett befintligt närrekreationsområde med motionsspår. Området redovisas i utvecklingskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt. Kopplingen mellan spåret och omgivande bebyggelse är viktig.

Inriktning

Askeby är en landsbygdsort med förskola, skola, varierade boendeformer, verksamheter och god kollektivtrafik nära staden. Orten har goda förutsättningar för flera bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet och förbättrade cykelmöjligheter till staden.

Område U3 är ett relativt outnyttjat grönområde där den gamla pilgrims- och klosterleden mellan Askeby kloster och Vreta Kloster går. Med måttliga insatser skulle grönområdet kunna utvecklas till en värdefull park.

Infrastruktur och rörelser

Område för närvärmeanläggning föreslås i närhet till den nya skolan och kyrkobyggnaderna i Askebys östra delar.

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativna lokala reningssystem behöva utvecklas. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Askeby, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

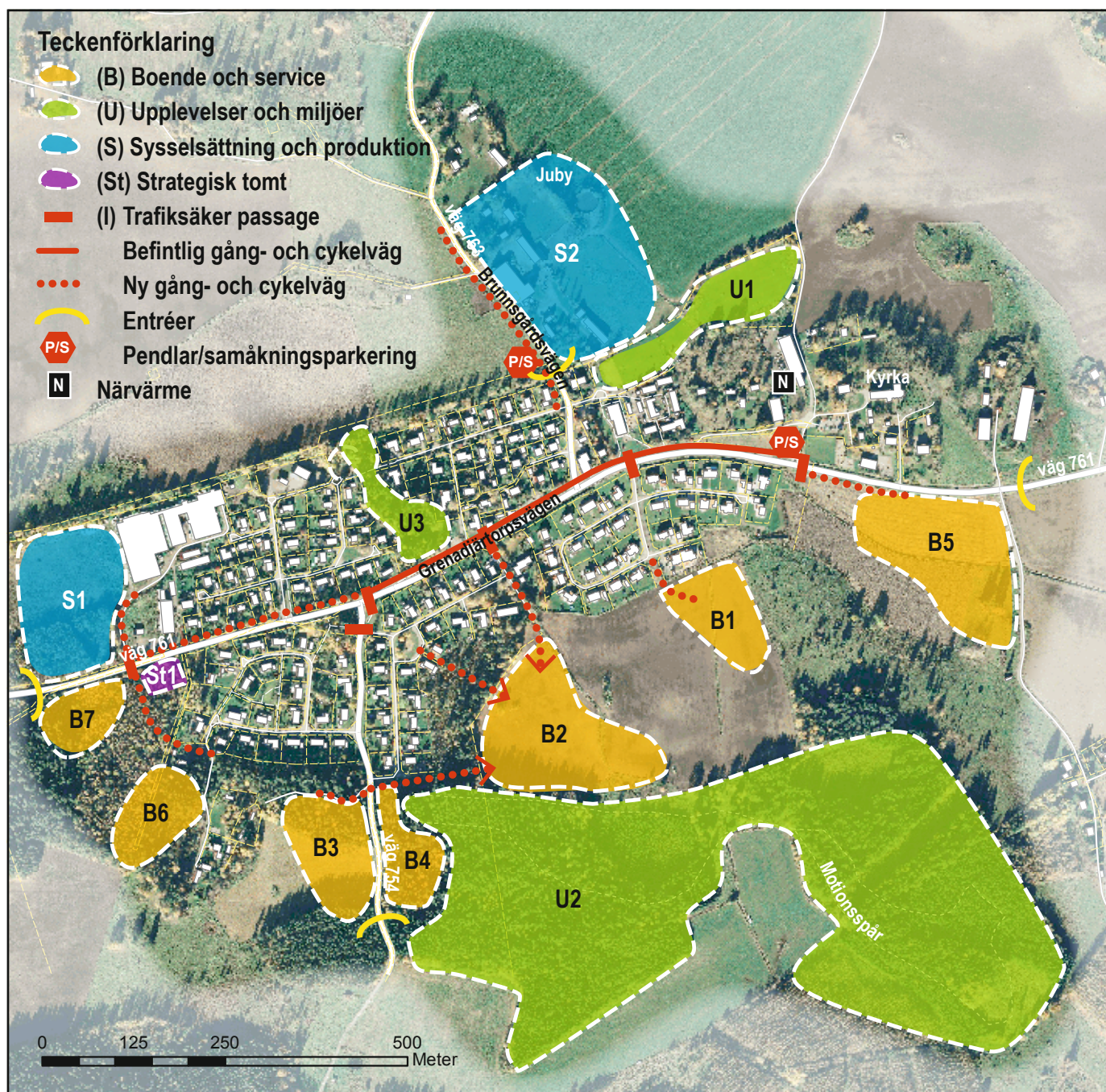
I kommunen pågår ett arbete med en dagvattenstrategi, som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Askeby är de hårdgjorda ytorna begränsade, varför Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Frågan kommer att behandlas utifrån dagvattenstrategin.

Genom Askeby går väg 761 (Grenadjäratorpsvägen) till vilken väg 754 (mot Bankekind) och väg 763 (Brunnsgårdsvägen mot Lingham) ansluter. Trafikverket är väghållare för dessa vägar. En separerad gång- och cykelväg går längs med norra sidan av väg 761, mellan vägen in mot kyrkan och korsningen med väg 754. För att uppnå bygatukaraktär genom Askeby föreslås entréer samt punktvisa åtgärder för ökad trafiksäkerhet.

Lokalgatorna utgör ett gatunät där fotgängare och cyklister kan samsas, men i vissa punkter behövs trafiksäkra passager i plan över de genomgående vägarna för att binda samman ortens olika delområden. Befintliga och nya bostadsområden ska kopplas samman med gång- och cykelförbindelser. I *Cykelplan för Linköping 2008-2028* redovisas behov av en cykelväg mellan Linköping (Hackefors) och Askeby vilket skulle möjliggöra en attraktiv arbetspendling med cykel.

Kollektivtrafikförsörjningen i Askeby är god med flera avgångar per dygn. Flera stora arbetsplatser passerar på väg in till staden. Samåkning är ett alternativt färd sätt för en mer hållbar arbetspendling. I Askeby föreslås två samåkningsparkeringar. Den ena ligger väster om området för ny skola, längs väg 761. Här kan samåkare från Askeby och öster därom mötas för gemensam färd mot Linköping. Den andra samåkningsparkeringen föreslås norr om befintlig bebyggelse längs väg 763 för samåkning i riktning mot Lingham. För Askeby kommer en hastighetsbegränsning på 40 km/tim genom orten på väg 761 att bli aktuell då kom-

UTVECKLINGSSKISS ASKEBY

munens hastighetsplan genomförs. På de anslutande vägarna 763 respektive 754 blir hastighetsbegränsningen 30 km/tim.

Sysselsättning och produktion

Utvecklingsskissen visar ett nytt område för verksamheter, S1, men även för ett företagshotell/företagsby. Område S1 är lämpligt för verksamheter med viss omgivningspåverkan. Området ligger i anslutning till befintlig verksamhet varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga verksamheten. S1 och B7 ligger på vardera sidan om Grenadjärstorpsvägen mot Vårdsberg och Linköping. Ny bebyggelse kan fungera som en samlande entré till Askeby västerifrån. Nya byggnader bör därför placeras och utformas på ett välkomnande och trevligt sätt.

Mellan B6 och befintlig bebyggelse redovisas en strategisk

tomt, St1, som eventuellt kan vara för en närbutik. I utvecklingsskissen redovisas en djurhållningsenhet – Jubu gård. För att inte hindra denna verksamhets utveckling tas enheten med i skissen (S2). Inom ett observationsavstånd kring enheten kommer omgivningspåverkan att utredas i samband med förfrågningar om bebyggelse i enhetens närhet.

Riksintressen

Askeby är av riksintresse för kulturmiljövård. De föreslagna nya områdena för småhuskompletteringar har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintressena. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintressena. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med detaljplanläggning eller bygglov. Detta gäller särskilt område B5.

Bankekind

Boende och service

Utvecklingskissen visar två nya lägen för bostäder i Bankekind. Område B1, söder om vägen till Askeby, är föremål för pågående detaljplanearbete. Här finns förutsättningar för småhustomter och mindre flerbostadshus med marklägenheter. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga, t.ex. kan hänsyn tas till siktlinjer mot vattnet om så är möjligt.

Område B2 ligger söder om vägen mot Ekenäs och Ringstorp. Området är lämpligt för småhustomter, radhus och mindre flerbostadshus med marklägenheter. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt.

Område B3 ligger söder om område B2, vid Svinstadsjön. Området är lämpligt för småhustomter, radhus och mindre flerbostadshus i ett vackert sjönäraläge. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt.

Område B4 ligger på en kulle söder om vägen till Askeby och omfattar cirka 25 hus. Bebyggelsen inom området uppfördes i de flesta fall för fritidsbruk men allt fler hus används dock för åretruntboende. Området är lämpligt för detta ur lokaliseringsynpunkt men områdets VA-förhållanden måste hanteras. Området behandlas i pågående VA-planering.

Eventuellt framtida behov av ytterligare kommunal service i form av förskola ryms inom område B2.

Tillsammans kompletterar områdena Bankekinds struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Område U1 är ett närrecreationsområde som omfattas av det pågående detaljplanearbetet. Området U2 omfattar ett befintligt närrecreationsområde med motionsspår. Området redovisas i utvecklingskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt. Kopplingen till omgivande bebyggelse är viktig.

Infrastruktur och rörelser

Område för närvärmeanläggning föreslås i verksamhetsområde S1 utmed Lerbogavägen i samhällets början.

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet på ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett

Inriktning

Bankekind är en landsbygdsort med förskola, skola, varierade boendeformer och god regional kollektivtrafik nära staden. Orten har goda förutsättningar för flera bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet. I Bankekind pågår detaljplanearbete för nya småhustomter och förskola (område B1 och BS1) samt ett idrottsområde (U1).

flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Bankekind, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Vattenkvalitet i Svinstadsjön har måttlig ekologisk status och uppnår alltså inte miljökvalitetsnormen god ekologisk status. Detta beror delvis på undermåliga avloppsanläggningar runt sjön men också på brister i bräddavloppets funktion vid Vårdsbergsån och Kräpplingeån. I samband med snösmältning/vårflod rinner Svinstadsjöns vatten ut i åsystemet. När sjöns vattennivå sjunker drar vattnet med sig näringsämnen från bland annat betesmarker och åkrar tillbaka ut i sjön. Detta bidrar till övergödningen i sjön. Åtgärder vid bräddavloppet måste genomföras för att klara god ekologisk status i Svinstadsjön. Området för bräddavloppet är markerat med St1 på utvecklingskissen.

I kommunen pågår ett arbete med en dagvattenstrategi, som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Bankekind är de hårdgjorda ytorna begränsade, varför Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Frågan kommer att behandlas utifrån dagvattenstrategin.

Bankekind ligger öster om riksväg 35 mot Åtvidaberg. Väg 752 (Lerbogavägen) som går mitt igenom Bankekind i östvästlig riktning ansluter till riksvägen. I nord-sydlig riktning går väg 750 (Svinstadsvägen). Trafikverket är vägghållare för dessa vägar. Vid korsningen med riksväg 35 finns en expressbushållplats och det planeras för en pendlarparkering för cykel och bil samt en planskild passage över/under riksvägen. Från hållplatsen och parkeringen kommer en gång- och cykelväg att dras till Bankekind längs norra sidan av väg 752. Genom orten bedöms andelen genomfartstrafik vara låg jämfört med till exempel Askeby. Upplevelsen av en bygata genom Bankekind uppnås genom entréer samt trafiksäkra passager i lägen som kan kopplas till säkra skolväg från ortens delområden. Befintliga och nya bostadsområden länkas samman med gång- och cykelvägar mellan områdena. Knappt en kilometer söder om Bankekind finns en badplats i Svinstadsjön. Översiktsplanen föreslår en gång- och cykelväg längs väg 750 (Svinstadsvägen) för att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten för gående och cyklande badgäster. I *Cykelplan för Linköping 2008-2028* redovisas behov av en cykelväg längs riksväg 35 mellan Linköping (Hackefors) och Bankekind vilket skulle möjliggöra en attraktiv arbetspendling med cykel. Enligt

UTVECKLINGSSKISS BANKEKIND

Linköpings hastighetsplan kommer hastighetsbegränsningen genom Bankekind att bli 30 km/tim, 40 km/tim i västra delen av orten.

Sysselsättning och produktion

Utvecklingsskissen visar ett område för verksamheter, S1, söder om Lerbogavägen i vid infarten till Bankekind. Området S1 är lämpligt för verksamheter utan omgivningspåverkan eller verksamheter med viss omgivningspåverkan. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga verksamheten. Ny bebyggelse kan fungera som en markering av en entré till Bankekind från väg 35 västerifrån. Nya byggnader

bör därför placeras och utformas på ett välkomnande och trevligt sätt.

Vid infarten till Bankekind från riksväg 35 redovisas en strategisk tomt (St2), som eventuellt kan vara för en närbutik.

Riksintressen

Bankekind är av riksintresse för naturvård. De föreslagna nya områdena för småhuskompletteringar har lokaliserats på ett sådant sätt att de inte medför påtaglig skada på riksintresset. Ny bebyggelse kräver dock hänsynstagande till riksintresset. Ytterligare analyser kan komma att behövas i samband med detaljplanläggning eller bygglov.

Gistad

Boende och service

Utvecklingskissen visar tre nya lägen för bostäder i Gistad. Område B1 ligger i ortens östra delar i anslutning till idrottsklubbens verksamhet. Området är lämpligt för ett antal stora småhustomter, radhus och eventuellt mindre flerbostadshus med marklägenheter med möjlighet till vackra utblickar över slätten. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på utformning av gaturum och placering av bebyggelse, så att vackra utblickar och förutsättningar för ett lantligt boende tas tillvara och området upplevs som varierat och trevligt. Kopplingen mellan området och befintlig bebyggelse är viktig.

Område B2 ligger i anslutning till befintlig bebyggelse söder om väg 772. Området är lämpligt för ett antal stora småhustomter och koppling till motionsspåret ska finnas. Område B3 ligger i Gistads västra delar, söder om Fridhemsvägen. Området är lämpligt för ett antal stora småhustomter med vackra utblickar över slätten. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga och till befintliga siktlinjer.

Tillsammans kompletterar områdena Gistads struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Område U1/LIS22, som är ett LIS-område, omfattar badet vid Kalkbrunn som enligt skissen ska utvecklas. Område U2 omfattar ett befintligt idrottsområde med motionsspår. Området redovisas i utvecklingskissen för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas eller förbättras. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Gistad, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

I kommunen pågår ett arbete att ta fram en dagvattenstrategi, som beräknas vara färdig och beslutad till årsskiftet 2013-2014. I Gistad är de hårdgjorda ytorna begränsade, varför

Inriktning

Gistad är en landsbygdsort på slätten med tydlig karaktär. Här finns förskola, omsorgsboende, jämförelsevis mycket verksamheter och ett aktivt föreningsliv. Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet.

Tekniska verken i dagsläget bedömer att dagvatten inte kräver någon speciell hantering. Man kommer dock så småningom att titta på frågan utifrån dagvattenstrategin.

Gistad ligger sydöst om väg 796 och Södra stambanan. Trafikverket är väghållare för vägarna 796, 771 och 772 medan lokalgatorna inom Gistad är kommunala. Mellan vägen och järnvägen finns en yta i anslutning till busshållplatsen som är lämplig för pendlar- och samåkningsparkering. Platsen fungerar så redan idag, men funktionen tydliggörs nu i översiktsplanen. Trots en hastighetsbegränsning på 30 km/tim på väg 771 (Porfyrvägen) redovisar översiktsplanen även en framtida gång- och cykelväg längs väg 771, som kopplar samman den planskilda passagen med ortens bebyggelse. Gång- och cykelvägen föreslås svänga in på väg 772 (Särstadsvägen) för att ansluta till motionsspåret via en passage i plan över väg 772 och för att försörja framtida bostadsområden enligt översiktsplanen. För att göra den föreslagna gång- och cykelvägen genom Gistad tillgänglig för boende på både sidor om väg 771 är det lämpligt att utforma hastighetsdämpande passager i några lägen längs vägen. Dessa åtgärder, tillsammans med entrémarkeringar vid respektive väginfart till orten, ger en känsla av bygata längs väg 771. På väg 796 är det primära att uppmärksamma trafikanter på att vägen passerar en ort och att hastigheten anpassas efter det. De nya bostadsområdena kopplas till befintliga genom gång- och cykelförbindelser.

Det är inte aktuellt med en pendeltågsstation i Gistad under översiktsplanens tidshorisont, dock redovisas en strategisk tomt i planen (St1) vid stambanan. Syftet med den strategiska tomten är att säkra en plats för en pendeltågsstation om en sådan skulle bli aktuell på lång sikt. På den strategiska tomten ska ingen ny bebyggelse tillåtas som kan hindra eller försvåra en pendeltågsstation i framtiden.

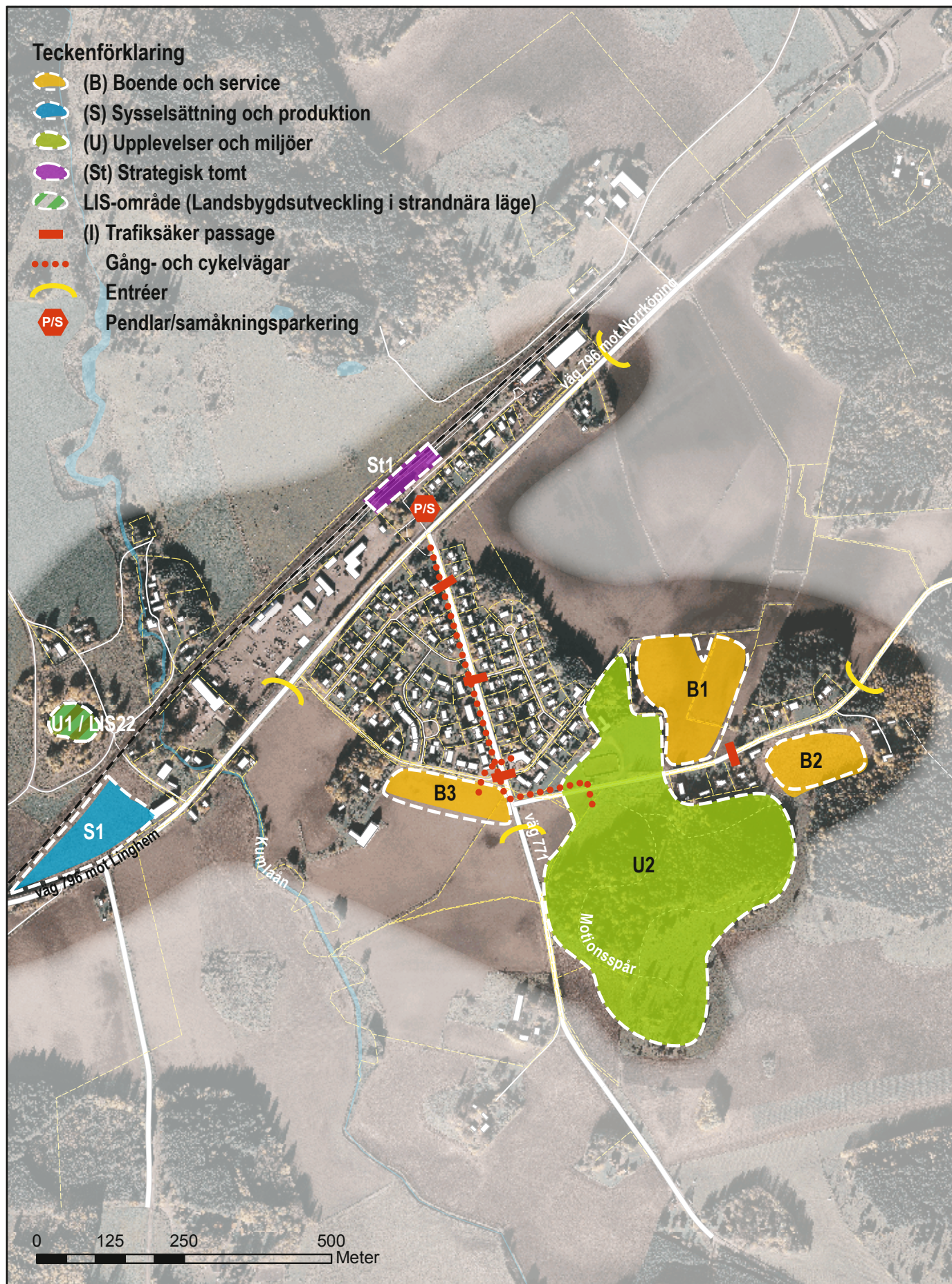
Sysselsättning och produktion

Område S1 ligger söder om järnvägen och norr om väg 796 mot Lingham. Området är lämpligt för verksamheter utan eller med omgivningspåverkan.

Riksintressen

Stambanan är av riksintresse för kommunikationer. Redovisade åtgärder i utvecklingskissen innebär ingen påtaglig skada på riksintresset.

UTVECKLINGSSKISS GISTAD

Gistad kyrkby

Boende och service

B1 är ett skogsområde som ger möjlighet att komplettera kyrkbyn med ett antal stora småhustomter med utblickar över landskapet.

B2 är ett område i anslutning till kyrkan. Området är en naturlig komplettering av den befintliga bebyggelsen där det finns möjlighet till 2-3 stora småhustomter. B2 ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. tillkommande bebyggelse måste också anpassas till kyrkomiljön.

Tillsammans kompletterar områdena Gistad kyrkbys struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Ny bebyggelse i anslutning till miljön kring Gistad kyrka bidrar till att stärka kulturmiljön. I samband med förfrågningar om ny bebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Inriktning

Gistad kyrkby är en vackert belägen kyrkby där det finns förutsättning att stärka den kulturhistoriska miljön med anpassad mindre bebyggelsekomplettering.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya småhus till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningsystem behöva utvecklas. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Genom Gistad kyrkby går väg 771. Vid planering av nya bostäder i orten tillåts inga direktutfarer till väg 771.

UTVECKLINGSSKISS GISTAD KYRKBY

Ringstorp

Boende och service

Utvecklingskissen visar ett nytt läge för bostäder i Ringstorp, område B1 i de norra delarna av orten i anslutning till befintlig bebyggelse. Området är lämpligt för ett antal stora småhus-tomter i ett skogsnära läge med vackra utblickar i landskapet.

Inom område B2 finns tre småhus-tomter som är obebyggda. Den västra tomten bör delas och var sin del av tomten säljas till boende i grannfastigheten som är intresserade av att förvärva marken. Vid B2 kommer det att återstå två tomter. Den enskilda tomten i östra delen av området skulle eventuellt kunna vara en del av U1-området.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar ett centralt område i Ringstorp där en utomhusmötesplats bör utvecklas efter samråd med barnen i orten. Område U2 omfattar ett markområde i ortens norra delar, lämpligt för en bollplan.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i utredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas eller

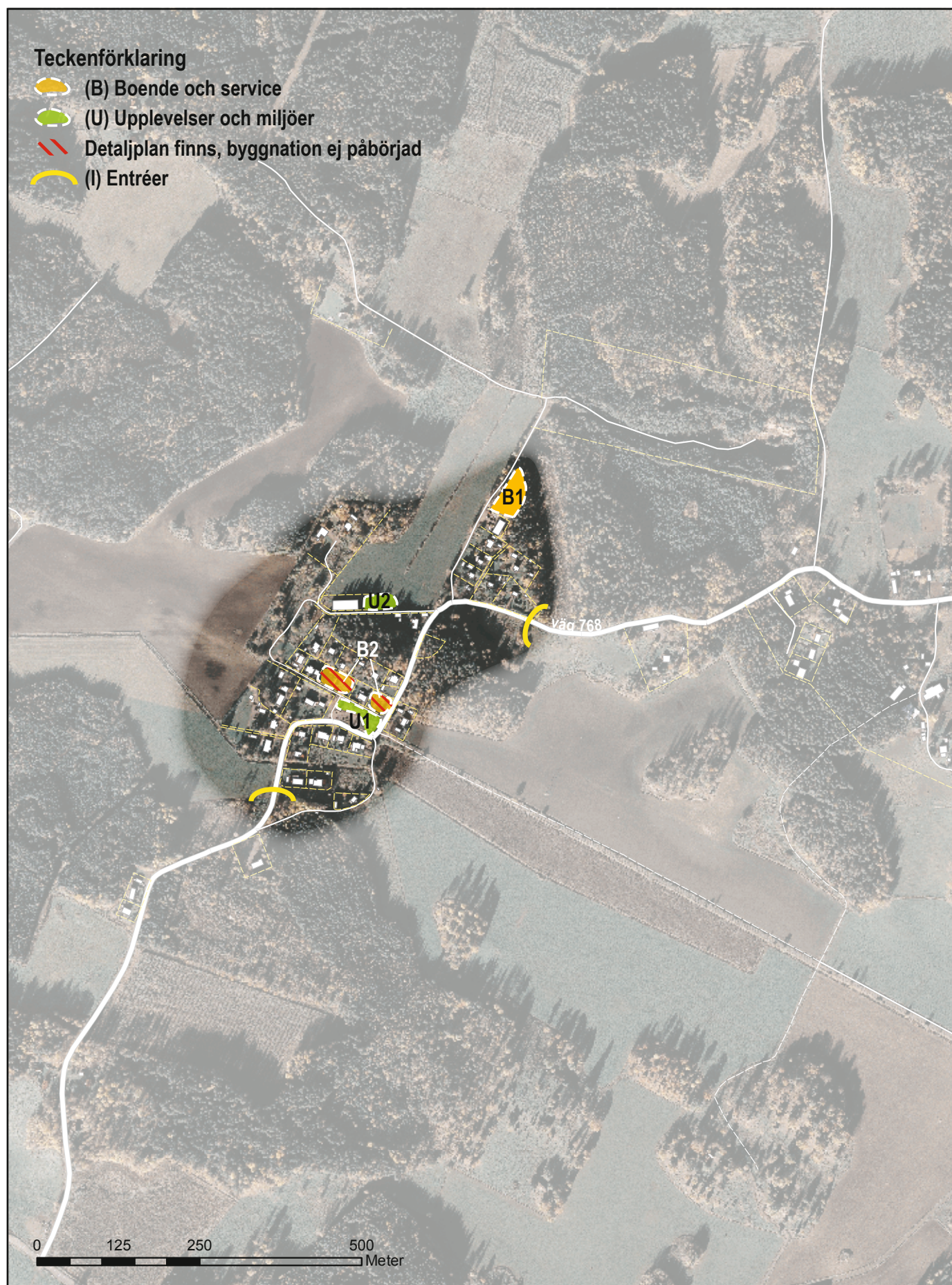
Inriktning

Ringstorp är en landsbygdsort med tydlig karaktär belägen där slätt möter skog. Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet. I Ringstorp finns tre lediga småhus-tomter (område B2).

förbättras. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Ringstorp, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Genom Ringstorp går väg 768 som har tre skarpa kurvor i samhället. Trafikverket är väghållare för vägen och de övriga vägarna är enskilda. För att uppmärksamma trafikanter på att man färdas genom en orten föreslås entréer vid varje ände av Ringstorp. *Hastighetsplan för Linköping* anger 40 km/tim som begränsning på väg 768 genom orten och entréerna kan medverka till att hastighetsbegränsningar respekteras. Kollektivtrafikens busslinje mellan Linköping och Björsäter, som trafikerar väg 761 och väg 741, gör en avstickare till Ringstorp. För samåkning hänvisas boende i och kring Ringstorp till den samåkningsparkering som planen föreslår i Örtomta.

UTVECKLINGSSKISS RINGSTORP

Rystad kyrkby

Boende och service

Utvecklingskissen visar två nya lägen för bostäder i Rystad. Område B1 ligger i ortens östra delar på vardera sidan om Frisbovägen. Området är lämpligt för ett antal stora småhus-tomter i ett skogsnära läge med möjlighet till vackra utblickar i landskapet. Område B2 ligger i Rystads västra delar med och består av fem detaljplanelagda småhustomter.

Område BS1, som ligger i norr om Frisbovägen, är lämpligt både för bostäder och för verksamheter utan omgivningspåverkan.

I Rystad finns ett "strategiskt område", St1, som ligger norr om Frisbovägen. I takt med att den omkringliggande landsbygden får fler invånare ökar behovet av en utvecklad kommunal service på sikt (förskola) för att utvecklingen av orten och ny bebyggelse i den omkringliggande landsbygden ska vara långsiktigt hållbar. Det saknas förskolor i denna del av kommunen och många som bor i Östra Harg, Östra Skrukeby m.fl. områden passerar Rystad på väg till och från arbetet i Linköping. Kommunen har dock idag inga planer på att bygga en ny förskola.

Tillsammans kompletterar områdena Rystads struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Med anledning av de kulturhistoriska värden som finns i orten ska, i samband med förfrågningar om ny bebyggelse, samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar befintliga skogsområden. Området redovisas i utvecklingskissen som område för närrekreation, som är viktigt för ortens attraktivitet. Området redovisas också för att säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds för närvarande (december 2013), men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i kapacitetsutredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas eller förbättras. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Rystad, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Rystad ligger relativt nära staden vilket möjliggör ett lantligt

Inriktning

Rystad är en mindre landsbygdsort med verksamhet (lantbruk) på slätten. Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet. I Rystad finns fem lediga småhustomter (område B2).

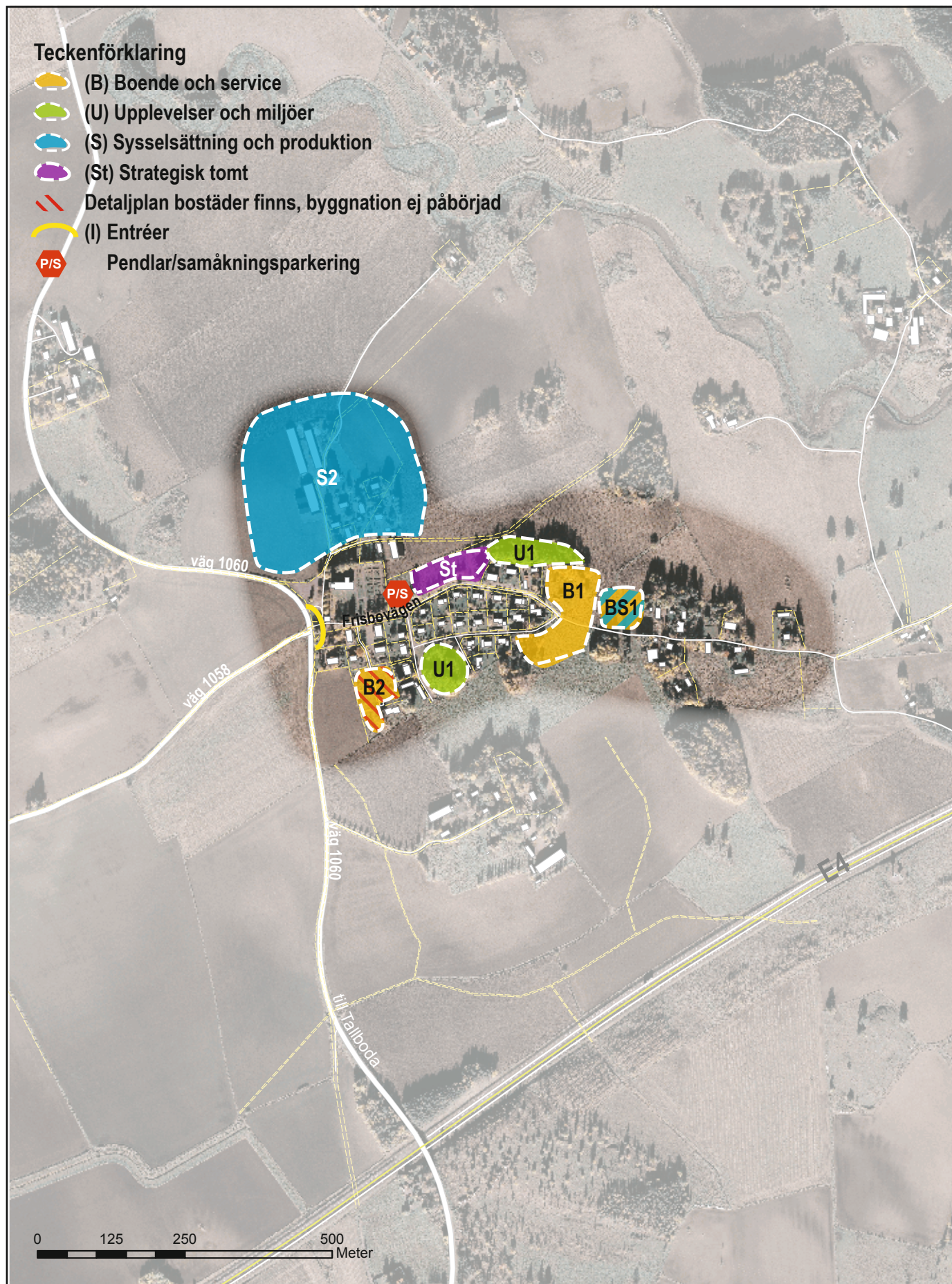
boende med kort pendlingsavstånd till flera arbetsplatser, skolor och fritidsaktiviteter. Det är heller inte långt till Tallboda respektive Lingham varifrån pendeltågen går. Dagens kollektivtrafik går via Roxtuna och Ekängen vilket medför en stor omväg för resenärer till/från Rystad. Cykling mellan Rystad och Linköping sker lämpligast via Tallboda. *Cykelplan för Linköping 2008-2028* pekar på ett behov av en gång- och cykelväg längs väg 796 mellan Tallboda och Lingham, vilket skulle innebära en bra förbindelse från anslutningen av väg 1060 mot Rystad och in mot staden. Det går också att cykla mellan Rystad och Linköping via väg 1058 till den befintliga Staby bro över E4 och vidare in på Gränsliden i Tallboda. I flera antagna översiktsplaner finns en fullständig trafikplats Staby (Linköping Östra) som en viktig del av stadens framtida utveckling. En koppling norrut i trafikplatsen skulle innebära ökad tillgänglighet och framkomlighet till E4 och staden även för trafikanter från Rystad. Korsningen mellan väg 1060 och väg 1058 bör utformas så att den markerar entré till Rystad. En yta, lämplig för pendlarparkering, pekas ut bakom kyrkan längs Frisbovägen. Här kan cyklar och bilar parkeras för pendlare som fortsätter med kollektivtrafik alternativt samåkning. Längs Frisbovägen genom Rystad ska bygatukaraktär eftersträvas. Trafikverket är väghållare för väg 1060 och väg 1058 medan det inom Rystad finns både kommunala och enskilda vägar och gator. Hastighetsplanen anger 30 km/tim inom Rystad.

Sysselsättning och produktion

Område BS1 ligger norr om Frisbovägen. Området är lämpligt både för bostäder och för verksamheter utan omgivningspåverkan.

Norr om Rystad kyrkby finns en jordbruksenhet som tidigare haft djurhållning (Bosgård). För närvarande finns inte djurhållning på gården, men detta förhållande kan komma att ändras. I utvecklingskissen markeras enheten som S2. Inom ett observationsavstånd kring enheten ska omgivningspåverkan från djurhållningen utredas i samband med förfrågningar om bebyggelse i enhetens närhet.

UTVECKLINGSSKISS RYSTAD KYRKBY

Tägneby

Boende och service

Utvecklingskissen visar två nya områden för småhus, B1 och B2, enligt den antagna detaljplanen för Tägneby. Tillsammans stärker områdena orten Tägneby och ger ökat underlag för framtida service i Rystad kyrkby.

Upplevelser och miljöer

Tägnebys närmaste rekreationsområde ligger i Ekängen-Roxtuna området.

Infrastruktur och rörelser

Tägneby är ansluten till det kommunala VA-nätet.

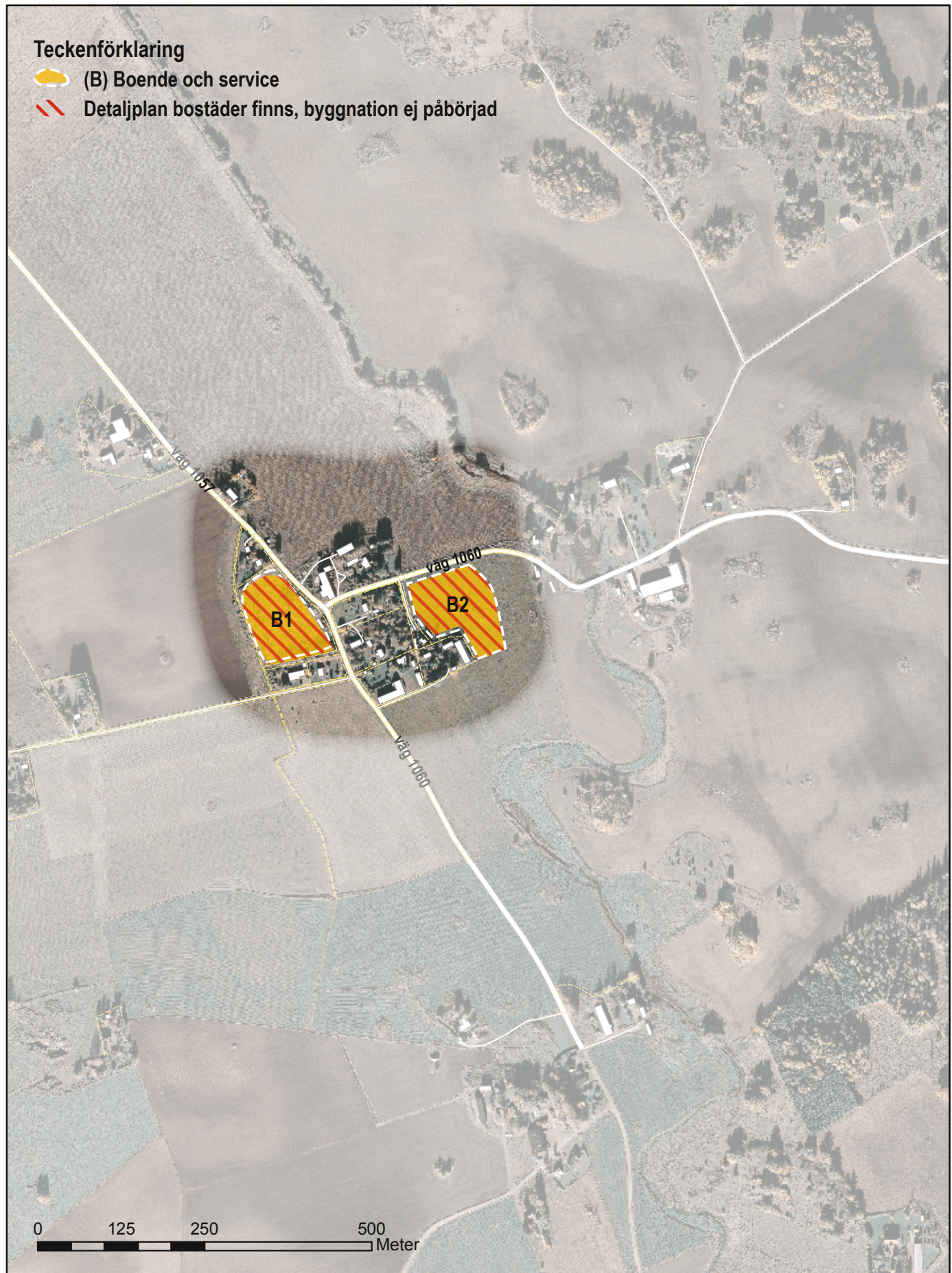
Tägneby är belägen vid trevägskorsningen mellan de statliga vägarna 1060 och 1057. Med en utbyggnad av bostäder och service i Ekängen och Roxtuna enligt *Översiktsplan för Ekängen-Roxtuna och Distorp-Gärstad* kommer boende i och kring Tägneby att i framtiden få en större målpunkt där. En utveckling av trafikplats Staby (Linköping Östra), som finns

Inriktning

Tägneby är en mindre landsbygdsort på slätten med verksamhet (lantbruk). Områden för ny småhusbebyggelse har detaljplanelagts i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet och över Sviestadån. Ingen ytterligare bebyggelse bedöms som lämplig.

med i flera av kommunens översiktsplaner, skulle innebära en kortare och bättre färdväg mellan Tägneby och Linköping. Kollektivtrafiken som idag trafikerar via Roxtuna och Ekängen skulle kunna ges en linjesträckning via trafikplatsen och på så sätt förkortad färdväg. En lämplig färdväg vid cykling mellan Tägneby och Linköping kan vara väg 1059 till Staby bro över E4 och vidare in på Gränsliden i Tallboda.

UTVECKLINGSSKISS TÄGNEBY

Vårdsberg kyrkby

Boende och service

B1 är en tomt som kan bebyggas med ett småhus, som en naturlig komplettering av den befintliga kyrkbyn. Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga. Området kompletterar Vårdsberg kyrkbys struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Nybebyggelse i anslutning till miljön kring Vårdsbergs kyrka bidrar till att stärka kulturmiljön. I samband med förfrågningar om nybebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Infrastruktur och rörelser

Anslutning av nya småhus till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds vidare under samrådet, men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i kapacitetsutredningen kan alternativa lokala reningsystem behöva utvecklas. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Vårdsberg kyrkby har ett läge ett par hundra meter norr om riksväg 35. Trafikverket är väghållare för riksvägen samt för väg 756 in mot kyrkan. Vid vägkorsningen med riksväg 35 finns en hållplats som trafikeras av landsbygdslinjen mellan Linköping och Åtvidaberg. I *Cykelplan för Linköping 2008-*

Inriktning

Vårdsberg kyrkby är en vackert belägen kyrkby och med förutsättning att stärka den kulturhistoriska miljön med anpassad mindre bebyggelsekomplettering. På orten finns förskola.

2028 pekas sträckan längs riksväg 35 från Linköping och söderut ut för en framtida cykelväg. En sådan förbindelse skulle göra det möjligt för boende i Vårdsberg kyrkby att cykla in till staden. En gång- och cykelväg redovisas även efter väg 761 från Vårdsbergs kors till Askeby. I anslutning till omstigningshallplatsen vid Vårdsbergs kors föreslår översiktsplanen en pendlarparkering för cykel och bil samt en planskild passage för fotgängare och cyklister under riksvägen. För att göra omstigningshallplatsen och pendlarparkeringen tillgänglig även för boende i Vårdsberg kyrkby behövs en gång- och cykelväg längs riksväg 35, åtminstone på sträckan mellan vägen till kyrkbyn och den förslagna planskilda passagen vid omstigningshallplatsen.

Riksintressen

Vårdsberg ingår i ett område av riksintresse för kulturmiljövården. Komplettering av kyrkbyn med en ny tomt för småhus bedöms inte innebära påtaglig skada på riksintresset.

UTVECKLINGSSKISS VÅRDSBERG KYRKBY

Örtomta

Boende och service

Utvecklingskissen visar ett nytt läge för bostäder i Örtomta, område B1, som ligger i ortens norra delar och är lämpligt för ett antal stora småhusomter med möjlighet till vackra utblickar över slätten. Området ligger i närheten av kyrkan och i anslutning till befintlig bebyggelse ska placering och utformning av ny bebyggelse anpassas till kyrkomiljön och till den befintliga bebyggelsen. Området ansluter till och kompletterar ortens struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Med anledning av de kulturhistoriska värden som finns i orten ska, i samband med förfrågningar om ny bebyggelse, samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Område BS1 omfattar Örtomta skola. Området är lämpligt för småhus, radhus och/eller mindre flerbostadshus. Delar av den befintliga skolan skulle kunna användas för verksamheter utan omgivningspåverkan i ett så kallat företagsbykoncept.

Upplevelser och miljöer

Område U1 omfattar befintlig motionshall och befintligt område för bollplan. Området redovisas i utvecklingskissen som område för närrekreation, eftersom det är viktigt att bevara hallen för ortens attraktivitet. Redovisningen ska också säkra markanvändningen på lång sikt.

Infrastruktur och rörelser

Ett område för en närvärmeanläggning föreslås i anslutning till idrottshallen och skolbyggnaden.

Anslutning av nya bostads- och verksamhetsområden till allmänna VA-ledningar förutsätter ledig kapacitet i ledningarna. Kapaciteten på de allmänna ledningarna utreds vidare under samrådet, men preliminära besked tyder på att kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas på ett flertal ställen i kommunen. Beroende på slutsatserna i kapacitetsutredningen kan alternativa lokala reningssystem behöva utvecklas eller förbättras. Om detta behov resulterar i ett anspråk på mark i Örtomta, kommer utvecklingskissen - om det är möjligt - att kompletteras med ett sådant läge. Frågan kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Örtomta begränsas i söder och i väster av väg 741, vilket

Inriktning

Örtomta är en mindre landsbygdsort på slätten med förskola och ett aktivt föreningsliv. Förutsättningar finns för bebyggelsekompletteringar i vackra lantliga lägen med utblickar i landskapet. Beslut är fattat om nedläggning av Örtomta skola.

gör att det inte finns några stora behov av att korsa dessa vägar. Trafikverket är väghållare för väg 741 samt för Kyrkebyvägen (väg 763) i norr och öster. Lokalgatorna är kommunala. Orten trafikeras av kollektivtrafiken mellan Linköping och Björsäter. Busshållplatsen ligger centralt i orten i närheten av kyrkan. I anslutning till busshållplatsen föreslås en pendelparkering för cykel och bil för att uppmuntra till ett hållbart resande med kollektivtrafik eller samåkning. I planen föreslås nya bostadsområden i Örtomta. Dessa får inte utformas med direktutfart mot väg 741. Hastighetsplanen anger 30 km/tim inom Örtomta.

Sysselsättning och produktion

Område BS1 omfattar Örtomta skola. Området är lämpligt både för bostäder och för verksamheter. Delar av den befintliga skolan skulle kunna användas för verksamheter utan omgivningspåverkan i ett så kallat företagsbykoncept.

Område S1 ligger i ortens södra delar i anslutning till väg 741. Området är lämpligt för verksamheter utan eller med viss omgivningspåverkan som kan komplettera Örtomta. Området kan i framtiden ligga i anslutning till befintlig bebyggelse varför utformning av verksamheterna kan behöva anpassas till den omkringliggande småortsmiljön, både till storlek och till placering på tomten. Samordning behövs när områdena BS1 och S1 tas i anspråk och utformas.

Tillsammans kompletterar områdena Örtomtas struktur.

Riksintressen

Örtomta gränsar till ett område av riksintresse för naturvård. Redovisade åtgärder i utvecklingskissen bedöms inte innebära påtaglig skada på riksintresset.

UTVECKLINGSSKISS ÖRTOMTA

Östra Skrukeby kyrkby

Boende och service

B1, B2 och B3 är naturliga kompletteringar inom den befintliga bebyggelse och gör att byn förtätas. Inom varje område finns det möjlighet att bygga 2-3 småhus. Eftersom området är platt och saknar rumsbildande landskapselement, ställs höga krav på placering av bebyggelse, så att vackra utblickar mot Roxen och landskapet tas tillvara och områdena upplevs som trevliga. Områdena ligger i anslutning till befintlig bebyggelse varför placering och utformning av ny bebyggelse kan behöva anpassas till den befintliga.

Tillsammans kompletterar områdena Östra Skrukeby kyrkbyns struktur. Att jordbruksmark tas i anspråk motiveras av de sammanhang som kan stärkas, alternativt skapas, på orten.

Upplevelser och miljöer

Nybebyggelse i anslutning till miljön kring Östra Skrukeby kyrka bidrar till att stärka kulturmiljön. I samband med förfrågningar om nybebyggelse ska samråd ske med stadsantikvarien eller motsvarande kulturhistorisk kompetens.

Inriktning

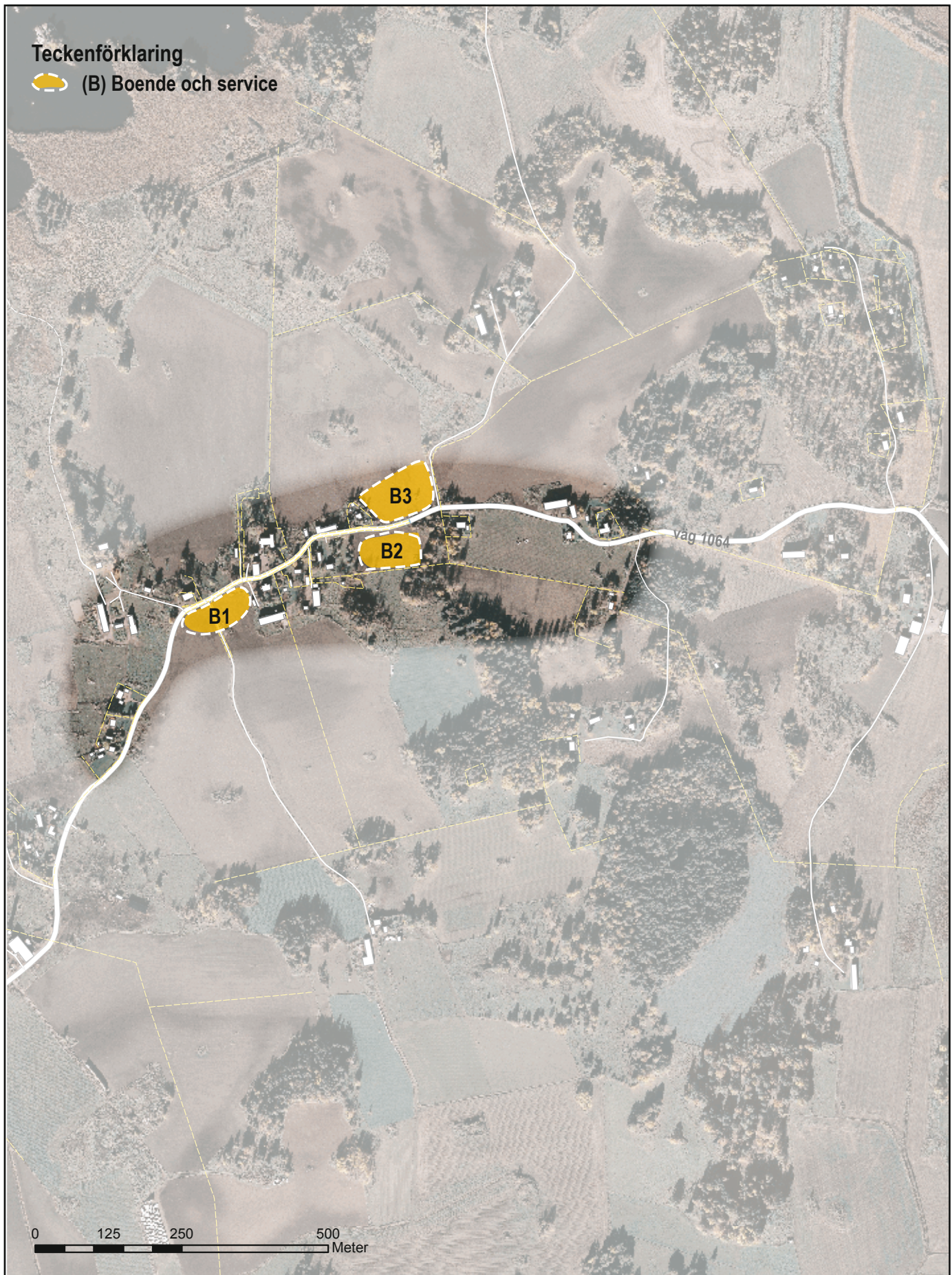
Östra Skrukeby är en vackert belägen kyrkby nära Roxen där det finns förutsättning att stärka den kulturhistoriska miljön med anpassad mindre bebyggelsekomplettering.

Infrastruktur och rörelser

VA-frågor kommer att behandlas i pågående VA-planering.

Väg 1064 går genom Östra Skrukeby. Vid planering av nya bostäder i orten tillåts inga direktutfarter till väg 1064.

UTVECKLINGSSKISS ÖSTRA SKRUBEBY KYRKBY

Område Gullberg

Boende och service

En del av attraktiviteten i det lantliga boendet är de obrutna utblickarna i det omgivande landskapet, och en känsla av lugn och ro bortanför stadens brus. För att behålla den ursprungliga attraktiviteten måste utveckling av ny bebyggelse ske i samklang med det omgivande landskapet. Landskapsanpassningen är central också för bevarandet av Linköpings identitet. Enstaka och smågrupper av småhus kan byggas i området, företrädesvis i skogsbyn där husen får fina utblickar över odlingslandskapet.

Upplevelser och miljöer

Landskapet är i stort sett helt flackt och mestadels öppet. Ett parti tät planterad granskog finns söder om vägen mot Fornåsa. Gränsen mellan skogen och det öppna landskapet är skarp.

Skogsområdet erbjuder vissa möjligheter till närrekreation. Lokala vägar kan användas för promenader.

Infrastruktur och rörelser

Kommunala vatten och avloppsledningarna passerar genom området. Möjligen kan viss nybebyggelse anslutas till de kommunala ledningarna, men det förutsätter att det finns ledig kapacitet i ledningarna. Detta utreds för närvarande av Tekniska verken (december 2013). Där anslutning inte är möjligt, behövs enskilda eller gemensamma VA-lösningar beroende på lokalisering och lokala förutsättningar.

Området Gullberg ligger väster om riksväg 34 och Ljungsbro. Närheten till riksvägen ger hög tillgänglighet till området. Vid korsningen mellan riksväg 34 och väg 1050 finns en expressbusshållplats och planering pågår hos Trafikverket för att bygga om hållplatsen med pendlarparkering och planskildhet (trafikplats Stora Sjögestad). Detta gör att området Gullberg är

Inriktning

Gullberg är ett område väster om Ljungsbro utmed riksväg 34. Till Linköpings centrum är det cirka 12 kilometer. Området ligger på slätten men med ett skogsområde söder om vägen mot Fornåsa. Området bedöms lämpligt för utveckling av stadsnära lantligt boende. Ett områdesprogram ska tas fram med riktlinjer för lokalisering av ny bebyggelse utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppsamordning samt övriga hållbarhetsaspekter som bevarande av jordbruksmark.

attraktivt för lantligt boende. Det finns en gång- och cykelväg längs östra delen av väg 1123, mellan Ljungsbro och Vreta Kluster. När expressbusshållplatsen utvecklas kan det vara lämpligt att bygga vidare på gång- och cykelvägen från Vreta Kluster till planskildheten vid expressbusshållplatsen. En sådan förbindelse skulle innebära en trafiksäker väg för fotgängare och cyklister mellan Gullberg och Ljungsbro.

Riksintressen

Riksväg 34 är av riksintresse för kommunikationer. Hänsyn kommer att tas till riksintresset i samband med upprättande av ett områdesprogram för området.

Område söder om Kränge

Boende och service

En del av attraktiviteten i det lantliga boendet är de obrutna utblickarna i det omgivande landskapet, och en känsla av lugn och ro bortanför stadens brus. För att behålla den ursprungliga attraktiviteten måste utveckling av ny bebyggelse ske i samklang med det omgivande landskapet. Landskapsanpassningen är central också för bevarandet av Linköpings identitet. Enstaka och smågrupper av småhus kan byggas i området, företrädesvis i skogsbryn där husen får fina utblickar över odlingslandskapet.

Upplevelser och miljöer

Skogen i området erbjuder fina miljöer för rekreation. Svartån med badmöjligheter finns i närheten. Lokala vägar kan användas för promenader.

Infrastruktur och miljöer

Kommunala vatten och avloppsledningar passerar genom området. Möjligen kan viss nybebyggelse anslutas till de kommunala ledningarna, men det förutsätter att det finns ledig kapacitet i ledningarna. Detta utreds för närvarande av Tekniska verken (december 2013). Där anslutning inte är möjligt behövs enskilda eller gemensamma VA-lösningar beroende på lokalisering och lokala förutsättningar.

Kränge ligger norr om Malmslätt och E4, söder om Svartån. Kollektivresan mellan Kränge och Linköping går via Malmslätt, antingen på väg 1041, väg 1039 och Nya Ledbergsvägen eller väg 1041 österut via Kaga och vidare väg 1035 och väg 1030. Samtliga av dessa vägar är statliga. Bebyggelsen i Kränge ligger ganska utspritt vilket gör att avståndet till hållplats varierar. Den snabbaste kollektivtrafikturen är den via Nya Ledbergsvägen. Kopplingarna mellan bebyggelsen i Kränge och hållplatserna Snarbygget samt Gerstorpsvägen

Inriktning

Kränge är ett skogs- och slättområde vid Svartån, 9-10 kilometer nordväst om Linköpings centrum. Området bedöms lämpligt för utveckling av stadsnära lantligt boende. Ett områdesprogram ska tas fram med riktlinjer för lokalisering av ny bebyggelse utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppssamordning samt övriga hållbarhetsaspekter som bevarande av jordbruksmark.

längs Nya Ledbergsvägen är av den anledningen viktiga. För att främja cyklandet och öka dess trafiksäkerhet föreslås en gång- och cykelväg längs Nya Ledbergsvägen mellan anslutningen av väg 1039 och befintlig gång- och cykelväg i Malmslätt (Fridenborgsgatan). Det finns planer på en förskola i området. När det blir aktuellt bör en samåkningsparkering lokaliseras i anslutning till denna. Ett alternativt läge för en samåkningsparkering skulle kunna vara där väg 1030 och väg 1039 möts, i anslutning till busshållplatsen (Snarbygget).

Sysselsättning och produktion

Inom området finns Haveland grustäkt som har tillstånd att bryta grus fram till och med 31 december 2016.

Område Landeryd

Boende och service

En del av attraktiviteten i det lantliga boendet är de obrutna utblickarna i det omgivande landskapet, och en känsla av lugn och ro bortanför stadens brus. För att behålla den ursprungliga attraktiviteten måste utveckling av ny bebyggelse ske i samklang med det omgivande landskapet. Landskapsanpassningen är central också för bevarandet av Linköpings identitet. Enstaka och smågrupper av småhus kan byggas i området, företrädesvis i skogsbryn där husen får fina utblickar över odlingslandskapet.

Upplevelser och miljöer

Området ligger i anslutning till Stångån/Kinda kanal och skogspartier för närrekreation. Lokala vägar kan användas för promenader.

Infrastruktur och rörelser

Kommunala vatten- och avloppsledningar saknas i området. Ny bebyggelse kommer att ha enskilda eller gemensamma VA-lösningar beroende på lokalisering och lokala förutsättningar. En privat överföringsledning för avlopp planeras för närvarande som ska anslutas till kommunens ledning i Hjulsbro.

Landeryd strax söder om Linköping och stadsdelen Hjulsbro ligger inom rimligt cykelavstånd till staden. Området trafikmatas via väg 713. Stångådalsbanan utgör en barriär vid förbindelsen in mot staden. Bakom Landeryds kyrka finns en obevakad järnvägsövergång. Väster därom finns en smal bro - "spången" - över Stångån vilken ansluter till grusade gångvägar som är sammankopplade med gång- och cykelförbindelser i Hjulsbro samt med skogsvägar i naturen mot Landeryds hembygdsgård och Landeryds golfbana. Vid en utveckling av området kring Landeryd med fler bostäder föreslås att gång- och cykelmöjligheten från väg 713 (Slatteforsvägen) över

Inriktning

Landeryd är ett område som ligger sydost om Linköping, cirka 8-10 kilometer från Linköpings centrum. Det är ett vackert område - till stora delar ett odlingslandskap med inslag av ekbackar och många fornlämningar. I de östra delarna finns skogspartier. Området bedöms lämpligt för utveckling av stadsnära lantligt boende. Ett områdesprogram ska tas fram med riktlinjer för lokalisering av ny bebyggelse utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppssamordning samt övriga hållbarhetsaspekter som bevarande av jordbruksmark.

järnvägen och vidare över Stångån förbättras. Vägen som går runt bebyggelsen söder om kyrkan kan då användas. Järnvägspassagen måste göras bevakad och "spången" behöver göras mer cykelvänlig. Även längre söderut, vid Slattefors sluss, finns en bro över Stångån (även för biltrafik). Denna väg passerar Stångådalsbanan via en obevakad järnvägsövergång och fortsätter till norra delen av Sturefors. *Cykelplan för Linköping 2008-2028* anger ett behov av gång- och cykelväg mellan Vårdsbergsvägen och Landeryds kyrka längs väg 713.

Riksintressen

Landeryd är ett område av riksintresse för naturvård och kulturmiljövård. Ny bebyggelse kräver hänsynstagande till riksintressena. Analyser kommer att behövas i samband med upprättande av ett områdesprogram för området samt i samband med detaljplaneläggning eller bygglov.

Område Vårdsberg

Boende och service

En del av attraktiviteten i det lantliga boendet är de obrutna utblickarna i det omgivande landskapet, och en känsla av lugn och ro bortanför stadens brus. För att behålla den ursprungliga attraktiviteten måste utveckling av ny bebyggelse ske i samklang med det omgivande landskapet. Landskapsanpassningen är central också för bevarandet av Linköpings identitet. Enstaka och smågrupper av småhus kan byggas i området, företrädesvis i skogsbryn där husen får fina utblickar över odlingslandskapet.

Upplevelser och miljöer

Området är huvudsakligen ett odlingslandskap med få skogspartier för närrekreation. Vårdsbergs golfbana finns i anslutning till området.

Infrastruktur och rörelser

Kommunala vatten och avloppsledningar passerar genom området. Möjligen kan viss nybebyggelse anslutas till de kommunala ledningarna men det förutsätter att det finns ledig kapacitet i ledningarna. Detta utreds för närvarande av Tekniska verken (december 2013). Där anslutning inte är möjligt behövs enskilda eller gemensamma VA-lösningar beroende på lokalisering och lokala förutsättningar.

Vid expressbusshållplatsen i närheten av Vårdsbergs kors föreslås en pendlarparkering där cyklar och bilar kan parkeras för vidare färd med kollektivtrafik eller samåkning. Längs väg 716 mellan Vårdsbergs kors och Skonbergavägen föreslås en gång- och cykelväg. Väg 716 trafikeras av relativt många tunga fordon samtidigt som Hjulsbro med skola och affär ligger

Inriktning

Vårdsberg är ett område som ligger 8-9 kilometer öster om Linköpings centrum. Området bedöms lämpligt för utveckling av stadsnära lantligt boende. Ett områdesprogram ska tas fram med riktlinjer för lokalisering av ny bebyggelse utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppssamordning samt övriga hållbarhetsaspekter som bevarande av jordbruksmark.

inom rimligt cykelavstånd från Vårdsberg, cirka tre kilometer. I *Cykelplan för Linköping 2008-2028* (antagen av Teknik- och samhällsbyggnadsnämnden, januari 2008) pekas sträckan längs riksväg 35 från Linköping och söderut ut för en framtida cykelväg.

Riksintressen

En mindre del av område Vårdsberg är av riksintresse för kulturmiljövård. Ny bebyggelse kräver hänsynstagande till riksintressena. Analyser kommer att behövas i samband med upprättande av ett områdesprogram för området samt i samband med detaljplaneläggning eller bygglov.

Område öster om Rystad

Boende och service

En del av attraktiviteten i det lantliga boendet är de obrutna utblickarna i det omgivande landskapet, och en känsla av lugn och ro bortanför stadens brus. För att behålla den ursprungliga attraktiviteten måste utveckling av ny bebyggelse ske i samklang med det omgivande landskapet. Landskapsanpassningen är central också för bevarandet av Linköpings identitet. Enstaka och smågrupper av småhus kan byggas i området, företrädesvis i skogsbryn där husen får fina utblickar över odlingslandskapet.

Upplevelser och miljöer

Vissa närrekreationsmöjligheter finns i skogspartierna. Roxens stränder med många naturvårdsintressen finns i närheten. Lokala vägar kan användas för promenader.

Infrastruktur och rörelser

Kommunala vatten- och avloppsledning saknas i området. Ny bebyggelse kommer att ha enskilda eller gemensamma VA-lösningar beroende på lokalisering och lokala förutsättningar.

Översiktsplanen föreslår att bostäder i området öster om Rystad trafikmatas via Rystad och Frisbovägen. En bebyggelseutveckling av Rystad och området öster därom medför

Inriktning

Området öster om Rystad är ett delvis öppet jordbruksområde som ligger 10-15 kilometer nordost om Linköpings centrum. Det är ett vackert område, till stora delar ett odlingslandskap med inslag av skogspartier. I de östra delarna finns skogspartier. Området bedöms lämpligt för utveckling av stadsnära lantligt boende. Ett områdesprogram ska tas fram med riktlinjer för lokalisering av ny bebyggelse utifrån landskapets förutsättningar (traditionell bebyggelselokalisering), byggnaders utformning, vatten- och avloppsamordning samt övriga hållbarhetsaspekter som bevarande av jordbruksmark.

ett behov av att se över kollektivtrafikens linjedragning. Idag innebär den en omväg via Roxtuna och Ekängen för färd till Linköping. En linjedragning via Tallboda skulle kunna vara en framtida möjlighet. Området öster om Rystad har via mindre vägar och väg 1063/1064 en förbindelse till Linghem och ortens pendeltågsstation och serviceutbud.

Litteraturförteckning

Mål och styrdokument

Nationella och regionala mål för folkhälsa

Nationella och regionala miljömål

Regionalt Utvecklingsprogram >2030 för Östergötland, Regionförbundet Östsam

Strategisk plan med övergripande mål för 2011-2014, kommunfullmäktige 2011-09-27

Strategi för landsbygdsutveckling, kommunfullmäktige mars 2013

Beslut om inriktningen i det fortsatta översiktsplanarbetet, kommunfullmäktige juni 2005

Övriga kommunala styrdokument

Agenda 21. Handlingsplan för ett långsiktigt hållbart Linköping. Visioner – Mål – Förslag till åtgärder, kommunfullmäktige mars 1998-03-31 (utifrån Agenda 21 beslut i FN 1992)

Barnets bästa. Barnkonventionens tillämpning i Linköpings kommun, kommunstyrelsen 1999-12-21 (utifrån FN:s barnkonvention)

CEMR/Den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män, kommunfullmäktige 2010-10-26

Handelspolicy för Linköpings kommun, kommunfullmäktige 2007-01-30

Handikappolitiskt handlingsprogram 2009-2012, kommunfullmäktige 2008-12-09

Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor, kommunfullmäktige 2012-01-31

Handlingsplan för förorenade områden i Linköpings kommun, Teknik- och samhällsbyggnadsnämnden 2009-02-25

Idrottspolitiskt program för Linköpings kommun 2008-2015, kommunfullmäktige 2008-04-29

IT-infrastrukturprogram för Linköpings kommun 2010-2014, kommunstyrelsen 2010-04-13

Kultur- och fritidsstrategi 2011-2014, kultur- och fritidsnämnden 2011-05-19

Linköpings kommuns kulturpolitiska handlingsprogram Kulturpolitik – en vägvisare till år 2015, kommunfullmäktige 2012-06-12

Linköping och Norrköping – den klimatsmarta regionen. Gemensam klimatvision för Linköping och Norrköpings kommuner, kommunfullmäktige 2008-06-17

Miljöpolicy, kommunfullmäktige 2001-02-27

Naturvårdsprogram för Linköpings kommun 2013-2017, kommunfullmäktige mars 2013

Program för kommunens samverkan med den idéburna sektorn, kommunfullmäktige 2012-06-12

Program för social hållbarhet 2011-2014, kommunfullmäktige 2011-04-26

Renhållningsordning, kommunfullmäktige 2006-01-31 med Ändring av lokala föreskrifter för avfallshantering, kommunfullmäktige 2011-10-25

Riktlinjer för bostadsförsörjning 2006-2008 – med utblick mot 2011, kommunfullmäktige 2006-02-28

Riktlinjer för tillgänglighet i offentlig miljö, samhällsbyggnadsnämnden 2013-01-23 (ersätter Tillgänglighetspolicy för offentlig utemiljö i Linköpings kommun, kommunfullmäktige 2008)

Vision Besöksnäringen, kommunfullmäktige 2008-03-25

Cykelplan för Linköping 2008-2028, teknik- och samhällsbyggnadsnämnden 2008-01-31

Full koll. Handlingsprogram kollektivtrafik i Linköpings kommun, samhällsbyggnadsnämnden 2012-01-18

Hastighetsplan för Linköping, samhällsbyggnadsnämnden 2012-02-15

Trafiksäkerhetsprogram för Linköpings kommun, teknik- och samhällsbyggnadsnämnden 2009-05-27

Kommunala översiktsplaner

Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping, 2010

Översiktsplan för staden Linköping 2010

Trafikstrategi 2010

Underlagsmaterial

Miljö- och riskfaktorer i Linköpings kommun - underlag 2010, med tillhörande källor
Riksintressen i Linköpings kommun, 2010
VA-planering Linköpings kommun. Del 1 VA-översikt, 2013
Linköpings omland och landsbygd i siffror, Kommunledningskontoret, Statistik och utredningar, 2012
Linköpings översiktsplan 1998, 3 delar
Översiktsplan för Askeby, 1991
Översiktsplan (Områdesplan) för Bankekind, 1983
Roxenbaden fördjupad översiktsplan, Linköpings kommun, 1994
Kulturhistorisk byggnadsinventering över bebyggelsen i Björkeberg, Flistad m fl orter. Östergötlands museum 1993
Sammanställning av planerings- och kunskapsunderlag 2012. Länsstyrelsen i Östergötlands län
Linköpings omland och landsbygd i siffror. Linköpings kommun, statistik& utredningar 2012

Konsultrapporter

Landskapanalys Linköping, Ferrivia AB på uppdrag av Linköpings kommun, 2011
Underlag för VA-översikt, Urban Water på uppdrag av Linköpings kommun, 2012
Resmöjligheter på Linköpings kommuns landsbygd – vad finns det för alternativ till bilen?, Occas AB på uppdrag av Linköpings kommun, 2012
Möjliga samåknings- och pendlarparkeringar på Linköpings kommuns landsbygd, Occas AB på uppdrag av Linköpings kommun, 2013
Sammanställning av planerings- och kunskapsunderlag 2012, Länsstyrelsen Östergötland, 2012

Medborgardialog

Anteckningar från genomförda medborgardialogen, 2013
Skrivelser tidig medborgardialog, 2013

Länkar

Gällande detaljplaner, www.linkoping.se/sv/Bygga-bo/Planer-och-projekt/Detaljplanering/

Kartor och foton

Kommunlantmäteriets geodatabas, Linköping, 2012-2013
Snedbilder, fotograf Jan Augustsson på uppdrag av Linköpings kommun, 2012
Där inget annat anges är bilderna från Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningens bildarkiv.

§ 230 Översiktsplan för landsbygden och småorterna, antagande

Dnr KS 2014-48

ÄRENDE

Översiktsplanen för landsbygden och småorterna har en tydlig inriktning på landsbygdsutveckling och på att hela kommunen ska vara attraktiv för boende och företagande. Den framtida utvecklingen ska samtidigt vara miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar.

Planen omfattar hela kommunen med undantag för staden Linköping och tätorterna Ljungsbro, Berg, Lingham, Vikingstad, Malmslätt, Sturefors, Ekängen, Bestorp och Brokind samt Sättuna. Inom planområdet bor cirka 20 000 personer.

Utifrån nuvarande infrastruktur är de bästa förutsättningarna för etablering av verksamheter och byggnation i och omkring våra småorter. I översiktsplaneringen har därför mest energi lagts på att lyfta fram utvecklingsmöjligheter i anslutning till småorterna. Möjligheter finns till byggande på rena landsbygden under förutsättning att bebyggelsen får en lämplig lokalisering.

Kommunens cirka 60 småorter har analyserats ur en hållbarhetssynvinkel och orterna har sedan grupperats i olika klasser. För 36 av orterna har utvecklingsskisser upprättats som visar möjligheter till bebyggelsekompletteringar, trafikförbättrande åtgärder med mera. De småorter, som har de bästa förutsättningarna för utveckling, är de orter där det idag finns viss kommunal service som skolor och barnomsorg, kommunala vatten- och avloppsledningar, fiberbaserat bredband och förutsättningar för bra kollektivtrafik som möjliggör arbetspendling. I vissa fall finns även en dagligvarubutik. I utvecklingsskisserna ges – genom markreservationer – möjlighet till cirka 600 nya bostäder. De flesta av dessa bostäder är småhus, men i småorterna med goda förutsättningar för utveckling kan en viss del av bostäderna vara hyreslägenheter, vilket ger möjlighet till kvarboende.

Bland orterna som har analyserats finns även fritidshusområden. Dessa ligger ofta i vackra, sjönära lägen. I planen pekats vissa av dessa områden ut som lämpliga att bli åretruntbostäder. Andra områden kan utvecklas till åretruntboende under förutsättning att vatten- och avloppsåtgärder vidtas. I de områden som kan bli åretruntbostäder kan byggrätter i detaljplaner höjas. Planen ger möjlighet för sammanlagt cirka 600 fritidshus att omvandlas till åretruntbostäder. I planen ges inte möjlighet till enskilt, stadsnära lantligt boende. Möjlighet till enskilt lantligt boende finns längre från staden utanför randzonen.

Stadsnära lantligt boende kring Linköpings stad föreslås bli koncentrerat till fem stadsnära områden, Kränge, Gullberg, Landeryd, Vårdsberg och öster om Rystad. I övrigt är planen restriktiv när det gäller nya bostäder i randzon runt staden.

Planen har en positiv syn på så kallat nischboende på landsbygden, det vill säga

hästgårdar, ekobyar och boende kring golfbanor. I planen redovisas 24 områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Områdena är avsedda dels för bostäder i attraktiva, vattennära lägen, dels för anläggningar för turistnäringen och för anläggningar som innebär en ökad tillgänglighet till stränder för boende och besökare.

Skolor och service ska finnas inom ett rimligt avstånd för dem som bor på landsbygden. Skolor på landsbygden ska bevaras och utvecklas så länge detta är möjligt med hänsyn till barnens rätt till en hög utbildningskvalitet och till de ekonomiska konsekvenserna.

Som ett led i arbetet för en hållbar pendling på landsbygden föreslås att pendlar- och samåkningsparkeringar ska anläggas på flera platser i kommunen. Detta ger fler boende på landsbygden möjlighet att kombinera bil och buss för arbetsresor alternativt att åka tillsammans i en bil i stället för flera åker i var sin bil. Cykelparkeringar föreslås ska finnas vid pendlar/samåkningsparkeringarna. Trafiksäkerheten i vissa småorter föreslås bli förbättrad genom att konceptet "bygata" utvecklas, vilket innebär sänkta hastigheter, fysiska åtgärder och skyltning.

Planen pekar ut områden lämpliga för utveckling av turismen. Dessa är i första hand Göta kanal, Stångån/Kinda kanal med tillhörande sjösystem samt eklandskapet. Särskilt goda förutsättningar finns för utveckling av natur- och kulturturism.

I planen är vatten en mycket viktig fråga eftersom sjöar och vattendrag utgör en förutsättning för vår dricksvattenförsörjning och är en resurs för biologisk mångfald, fiske, friluftsliv och turism, kulturmiljö och vattenkraft. I planen redovisas åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag i kommunen. Övergödning, som orsakar negativa effekter såsom algbloomning, syrefria bottnar m m och som är det största hotet mot vattenkvaliteten, ska minskas genom att undermåliga enskilda avloppslösningar i vissa orter ersätts av gemensamma lösningar. En vatten- och avloppsplan ska tas fram i vilken det kommer att framgå vilka lösningar som är lämpliga inom olika områden samt en tidplan för genomförandet.

Jordbruksmark ska bevaras i så hög grad som möjligt, men i småorter med goda utvecklingsmöjligheter tas vissa arealer i anspråk för bebyggelse.

KOMMUNSTYRELSENS BESLUT DEN 20 MAJ 2014, § 178

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag tillstyrks.

FÖRSLAG TILL KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT DEN 20 MAJ 2014,
§ 178

1. Översiktsplanen för landsbygden och småorterna antas.

Justerandes signaturer

179

BESLUTSUNDERLAG

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2014-05-20, § 178
Tjänsteskrivelse Översiktsplan för landsbygden och småorterna, 2014-05-12
Översiktsplan för landsbygden och småorterna. Utställningshandling, januari 2014.
Översiktsplan för landsbygden och småorterna. Konsekvenser, januari 2014.
Utställningsutlåtande med särskild sammanställning angående miljöaspekter.
Ändringar i förhållande till utställningshandlingen.
Länsstyrelsens granskningsyttrande.

YTTRANDEN

Muharem Demirok (C), Paul Lindvall (M), Carina Boberg (FP), Nils Hillerbrand (MP), Yvonne Svalin (KD), Gunilla Wetterling (MP), Eva Lindblad (V), Kristina Edlund (S) och Jonas Andersson (SD) yttrar sig.

Kommunfullmäktige ajournerar sig för lunch klockan 12.00. Mötet återupptas klockan 13.00.

Bengt Walla (C), Stefan Eriksson (M) och Lars Vikinge (C) yttrar sig.

YRKANDEN

Muharem Demirok (C), Paul Lindvall (M), Carina Boberg (FP), Yvonne Svalin (KD), Eva Lindblad (V), Kristina Edlund (S), Jonas Andersson (SD), Bengt Walla (C), Stefan Eriksson (M) och Lars Vikinge (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Nils Hillerbrand (MP) och Gunilla Wetterling (MP) yrkar enligt följande:

”Miljöpartiet yrkar på återremiss i syfte att arbeta om nuvarande förslag i enlighet med nedan angivna synpunkter:

Kollektivtrafik/klimat: I förslaget anges att ”strukturen ska ge ökade förutsättningar för arbetspendling via kollektivtrafik eller med cykel”. Detta är en mycket bra utgångspunkt i arbetet att minska klimatutsläppen från kommunikationer. Däremot ställer vi oss frågande till om denna ambition överensstämmer med att peka ut hela 36 småorter för utökad bebyggelse, i olika utsträckning. Vi skulle vilja se ett förslag som utgår ifrån att det ökade resandet, till följd av nybyggnationer, inte bidrar till ökade klimatutsläpp för att kommunen ska kunna leva upp till målet om en koldioxidneutral kommun 2025.

Skola: Vi anser att skolor på landsbygden ska möjliggöras så långt detta är pedagogiskt försvarbart. För att göra boende utanför de större orterna mer attraktivt har skolan en central roll i att bidra till den sociala sammanhållningen. Det behöver därför tydligare framgå att små förskoleavdelningar och grundskoleklasser på landsbygden är motiverade och bör ges hög prioritet.

180

Justeraandes signaturer

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Strandskydd/LIS: Vi instämmer till stora delar i den kritik som Länsstyrelsen har framfört avseende skälen till och antalet utpekade LIS-områden. Vi vill poängtera att även små sjöar och vattendrag kan ha höga naturvärden som riskeras av strandnära bebyggelse. Att däremot tillåta bryggor och badplatser, med rätt utformning och på rätt ställen, kan tillgängliggöra strandpartier utan att behöva ha någon större inverkan på olika djur- och naturarter.

Jordbruksmark: Denna översiktsplan innefattar ungefär samma yta åkermark som den nyligen antagna översiktplanen för Vikingstad, vilket motsvarar tre gånger ytan i Sättuna. Vi anser att kommunen ska prioritera bevarandet och skyddet av den goda åkermarken framför exploatering och ny bebyggelse. Undantag från denna hållning bör medges restriktivt och det innefattar även jordbruksmark i anslutning till kommunens småorter.”

BESLUTSORDNING

Ordförande frågar om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras enligt Nils Hillerbrands (MP) yrkande.

Ordförande finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande finner att endast ett förslag till beslut föreligger.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Översiktsplanen för landsbygden och småorterna antas.

RESERVATIONER

Miljöpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag.

Beslutet skickas till:
Samhällsbyggnadsdirektören

Justerandes signaturer

181

kommun@linkoping.se

Översiktsplan för landsbygden och småorterna, Linköpings kommun

Rubricerat förslag har insänts till Länsstyrelsen under utställning enligt 4 kap 7§ plan- och bygglagen (ÄPBL 1987:10). Handlingarna utgörs av planbeskrivning med kartor, konsekvens-beskrivning, samrådsredogörelse samt ett underlag benämnt planeringsförutsättningar. Konsekvensbeskrivningen gäller tillika som planens miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap 12§ miljöbalken.

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 4 kap 9 § plan- och bygglagen (ÄPBL 1987:10). Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför fogas till planen då denna antagits.

Planens syfte är att:

- Skapa förutsättningar för en positiv utveckling av landsbygden och småorterna.
- Redovisa åtgärder som leder till att de politiska målen om att hela Linköpings kommun ska vara attraktiv för boende och företagande kan uppfyllas.
- Se till att den framtida utvecklingen på landsbygden och i småorterna är miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar.

Översiktsplanen för landsbygden och småorterna utgör en del av den samlade översiktsplanen för Linköpings kommun. Övriga delar är den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping samt Översiktsplanen för Linköpings stad, båda antagna 2010. Härutöver har områden i anslutning till vissa tätorter undantagits, eftersom planeringen här preciseras i tidigare upprättade eller kommande fördjupningar av översiktsplanen. Den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping gäller till vissa delar parallellt med övriga översiktsplaner, bland annat de delar av planerna som är knutna till dess bilaga om förekommande riksintressen.

LÄNSSTYRELSENS SYNPUNKTER

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen är ofullständig när det gäller redovisning av riksintressen enligt 3 kap miljöbalken. Dessa brister innebär enligt Länsstyrelsen att det utställda planförslaget inte kan anses uppfylla plan- och bygglagens krav på kommunen att i sin översiktsplan redovisa förekommande riksintressen samt hur kommunen avser att tillgodose dessa riksintressen.

I den del som avser utpekande av områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) anser Länsstyrelsen att planförslaget bygger på en felaktig tolkning av hur plan- och bygglagens och miljöbalkens bestämmelser om LIS är avsedda att tillämpas.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att planen inte efterlever plan- och bygglagens krav på att en översiktsplan ska utformas så att dess innebörd och konsekvens tydligt framgår. På grund av ovanstående och då översiktsplanen helt saknar redovisning av vissa för planeringen betydelsefulla riksintressen anser Länsstyrelsen att översiktsplanen inte kan antas med nuvarande utformning och innehåll.

Härutöver redovisar Länsstyrelsen i yttrandet vissa erinringar mot delar av förslaget mot bakgrund av förekommande riksintressen för natur-, kulturmiljö, friluftsliv och kommunikationer, samt föreslagen tillämpning av reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Allmänt om planen

Länsstyrelsen bedömer att planen i allmänhet har ett tydligt förklarad innehåll som på ett bra sätt redogör kommunens avsikter i de frågor som omfattas av förslaget. Den del som avser planeringsförutsättningar utgör över lag en väl motiverad sammanställning av relevant kunskap för att underlätta såväl förståelsen av planförslaget som fortsatt planering. Det skulle dock vara önskvärt med en fylligare beskrivning av förekommande lagregler utanför PBL som påverkar kommande beslut om markanvändning och byggande. Det bör understrykas att planeringsförutsättningarna är en del som av olika skäl kontinuerligt kommer att förändras. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen håller detta uppdaterat.

När det gäller redovisning av berörda riksintressen enligt 3 kap miljöbalken anser Länsstyrelsen däremot att planförslaget har uppenbara brister vad gäller såväl innehåll som handlingarnas tydlighet. Bland annat saknas redovisning eller hänvisningar som möjliggör för den som berörs av planen att kunna ta del av befintligt kunskapsunderlag med bl.a motiveringar till respektive riksintresse eller tidigare beslut om hur berörda riksintressen ska beaktas. Kartor och övriga presentationer i planhandlingarna är dessutom inte tillräckligt tydliga för att berörda myndigheter, markägare och intressenter ska få kännedom om innebörden av förekommande riksintressen eller kommunens avsikter i hur dessa riksintressen är tänkta att beaktas.

Länsstyrelsen vill påpeka att erinringar om planens tydlighet har framförts även mot den redovisning av riksintressen som finns i nu gällande översiktsplan (yttrande 2010-03-05) över Gemensam Översiktsplan för Norrköping och Linköping, antagen 2010.

Länsstyrelsen vill understryka att riksintressena är den form av allmänna intressen inom planeringen som i formell mening har det högsta skyddsvärdet i fråga om hushållning med mark- och vattenområden. Riksintressena har en mycket stor betydelse vid prövning av ärenden gällande byggande och exploatering enligt all den lagstiftning som har att tillämpa bestämmelserna i 3 kap miljöbalken. Förutom PBL och miljöbalken handlar det även om prövningar gentemot väglagen, lagen om byggande av järnväg, ellagen och minerallagen. Vid prövningen av mål och ärenden enligt sådan lagstiftning har också den

kommunala översiktsplanen en central betydelse. Länsstyrelsen ser därför de ovan förklarade bristerna vad gäller redovisning av riksintressen som synnerligen allvarliga, inte minst med avseende på den kommande prövningen av järnvägsprojektet Ostlänken som kommer att vara föremål för en rad olika mål och ärenden där 3 kap miljöbalken ska tillämpas.

Länsstyrelsen anser att den utställda översiktsplanen över lag behandlar förekommande riksintressen med ett uppenbart ointresse. En korrekt sammanställning över vilka riksintressen som förekommer samt för kommunen kända motivtexter och annat beskrivande kunskapsunderlag saknas. Kartan på sidan 13 i delen ”Planeringsförutsättningar” ger inte förutsättningar för läsaren att förstå lokaliseringen av respektive riksintresse. Vidare saknas geografisk redovisning av flera för planen relevanta och viktiga riksintressen. Flera av de anläggningar och områden som Trafikverket har pekat ut som riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap 8§ saknas, som t ex de befintliga Stångådals- och Tjustbanorna, riksväg 35 samt korridorerna för Ostlänken och Götalandsbanan. Inte heller de influensområden, i form av bland annat störningszoner kring det militära övningsområdet Kvarn/Prästtomta och Malmens flygplats, som Försvarsmakten preciserat som riksintresseanspråk enligt 3 kap 9§, finns med i redovisningen. Länsstyrelsen finner planens beskrivning av riksintressena, inklusive ovan nämnda karta (sid 13), som direkt vilseledande utifrån behovet att klargöra vilket samband planförslaget har med förekommande riksintressen.

Länsstyrelsen vill understryka att kraven i 4 kap 1§ innebär att översiktsplanen ska klargöra vilka åtgärder kommunen avser att vidta för att skydda och tillgodose respektive riksintresse. Det är rimligt att detaljeringsnivån för sådana redovisningar anpassas efter den rådande planeringsituationen. I riksintresseområden där inga kända eller aktuella motstående intressen förekommer kan det räcka med en relativt översiktlig beskrivning av riksintresset. I områden där planeringsbehoven är stora eller där stor konkurrens råder om markanvändningen behövs en betydligt mer utförlig redovisning av hur riksintresset totalt sett ska beaktas och tas om hand. Flera av de orter och övriga områden som planen pekar ut för bebyggelseutveckling ligger i eller i nära anslutning till riksintresse för naturvård, kulturmiljövård och/eller friluftsliv. Här liksom inom många andra riksintresseförklarade miljöer finns ett uppenbart behov av att klargöra vilka delar som, på grund av riksintresset, måste bevaras och hur lämpligt skydd ska säkerställas. Anvisningar för hur riksintressena ska beaktas vid kommande eventuell detaljplanläggning, bygglovprövning och annan prövning än PBL behöver också finnas. Sådana redovisningar saknas för de riksintressen som berörs av planförslaget.

Länsstyrelsen har i tidigare samrådsyttrande framfört erinringar mot delar av planen på grund av risk för påtaglig skada på riksintressen. Planen eller dess MKB saknar särskild analys och motivering till dessa förslag knutna till de specifika värden som ligger till grund för respektive riksintresse. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens MKB, i vart fall i dessa delar, borde innehålla en redovisning av konsekvenser med hänsyn till påverkan på berörda riksintressen.

Länsstyrelsen anser att de nu påpekade bristerna är så allvarliga att den utställda översiktsplanen inte kan antas innan en komplettering har skett.

Kontroll enligt 11 kap. PBL

Riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken

Allmänt

Länsstyrelsens bedömning av påverkan på riksintressen i specifika delar redovisas nedan.

Riksintresse kulturmiljövård

Ljungs kyrkby

Planens föreslagna utbyggnad av bostäder mm i anslutning till Ljungs kyrkby ligger helt inom område som är av riksintresse för kulturmiljövård.

Grunden för riksintresset är det *Slottslandskap* som präglar landskapsmiljön vilket domineras av en axialt uppbyggd och välbevarad slottsanläggning från 1700-talets slut. Särskilda uttryck för riksintresset är slottsanläggningen, uppförd 1774, vilken flankeras av tre radiellt anlagda alléer. Till slottsmiljön hör även arbetarbostäder (en statarlänga) och ekonomibyggnader, en före detta park samt Ljungs kyrka från 1798. Invid kyrkan ligger sockenstugan, skolbygganden och lärarbostaden. Slottsanläggningen med byggnader, vilka är skyddade som byggnadsminne, är ett fint exempel på en feodal landskapstyp präglad av symmetri och axialitet samt enhetlighet i planeringen.

Länsstyrelsen motsätter sig inte att bebyggelse i viss omfattning etableras i anslutning till Ljungs kyrkby men anser att planförslaget ger ett för stort, och olämpligt, intrång i kulturmiljön kring Ljungs kyrkby för att kunna accepteras. Föreslagen exploatering med bostadsbebyggelse inom område B1 bedöms medföra påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen motsätter sig därför helt denna utbyggnad (B1). För område B2 krävs en vidare utredning för att visa hur en exploatering behöver placeras och utformas för att på ett lämpligt sätt anpassas till riksintresset. Här ingår att precisera vilka krav som behöver ställas på nya byggnaders anpassning till kulturmiljön.

Ledbergs kyrkby

Riksintresset grundar sig på Ledbergs kyrkby vilken utgör en synnerligen skyddsvärd fornlämningsmiljö i form av sockencentrum med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet.

Särskilda uttryck för riksintresset är storhögen Ledbergs kulle, en av landskapets största förhistoriska gravanläggningar, och en runsten som med sina bildframställningar är en av landets märkligaste. Ledbergs kyrka från 1840-talet är byggd i nyklassicistisk stil.

Den planerade exploateringsområdet ligger inom det lagskyddade fornlämningsområdet för Ledbergs kulle. Länsstyrelsen bedömer att den föreslagna exploateringen med bostadsbebyggelse är olämplig med hänsyn till både fornlämningskyddet och landskapsmiljön. Den föreslagna exploateringen skulle enligt Länsstyrelsens bedömning orsaka påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen motsätter sig därför planen i denna del.

Länsstyrelsen utesluter därmed inte att komplettering med ytterligare bostäder skulle kunna ske på andra platser inom det berörda riksintresset. Detta får i så fall utredas i annan ordning.

Askeby

Riksintresset grundar sig på klostermiljön samt ett sockencentrum med en tidig medeltida klosterkyrka och rikt sammansatta fornlämningsmiljöer.

Särskilda uttryck för riksintresset är Askeby klosterkyrka från 1150-talet med lämningar efter det under 1500-talet raserade cisterciensernunneklostret. Vidare finns klockbod från 1800-talet, skola, gästgiveri, tiondebod, prästgård och lärarbostad. I öster finns vadställe (Vadet), hålväg, gravfält och runsten. I söder och väster finns ett äldre järnåldersgravfält, stensträngar och boplatser.

Området är fornlämningsrikt och planerade utbyggnader kan komma att kräva omfattande arkeologiska insatser. Länsstyrelsen bedömer att en utredning behövs vad avser område B5. Detta för att påvisa att exploateringen får en avgränsning och utformning som säkerställer att den inte medför påtaglig skada på riksintresset. Innan en sådan utredning gjorts motsätter sig Länsstyrelsen en exploatering i område B5.

Riksintressen för naturvård, friluftsliv, eklandskapet samt Natura2000

Bjärka-Säby

Området ligger inom riksintresse för eklandskapet, kulturmiljövård samt delvis inom riksintresse för friluftsliv. I vissa delar kan också Natura 2000 områden med förekomst av arten läderbagge påverkas.

Vid Bjärka-Säby finns två planerade områden för bebyggelse, B1 och B2. Dessa ligger inom en trakt med mycket höga värden knutna till ädellövsmiljöer.

Länsstyrelsen anser att en särskild utredning måste göras för att klarlägga att den tilltänkta bebyggelsen inom B1 och B2 kan ges en avgränsning och utformning som är lämplig med hänsyn till riksintresset för naturvård såväl som anslutande Natura 2000 områden. En kommande exploatering måste ta hänsyn till barriäreffekter, gröna korridorer, enskilda träd av högt värde för hotade arter samt påverkan på riksintressen. Innan en sådan utredning har gjorts motsätter sig Länsstyrelsen en exploatering inom föreslaget område B2.

Vårdsnäs – Västerby

Föreslaget område ligger inom riksintresse för naturvård. Vissa delar av området ligger dessutom inom eller strax intill riksintressen för kulturmiljövård, friluftsliv samt Natura 2000-område.

Området U3/LIS12a är utpekad för att möjliggöra anläggandet av båtplatser. Området ligger delvis inom naturreservatet Västerby lövskogar och Natura 2000 området Västerby. Enligt reservatsbeslutet, med tillhörande föreskrifter är det inte tillåtet att uppföra anläggningar, förstöra eller skada sjöbotten och stränder. Det är inte heller tillåtet att gräva, schakta, spränga, utfylla eller göra annan mekanisk bearbetning. Länsstyrelsen ser

inte att det finns något stöd i skötselplanen eller möjlighet att ge dispens från förbuden i reservatsbeslutet för att anlägga nya båtplatser. Vidare kan det krävas en tillståndsprövning enligt Natura 2000 (7kap 28a§ miljöbalken). Länsstyrelsen motsätter sig därför föreslagen anläggning.

Område B7/LIS12b har enligt kommunen justerats från samrådet men bedöms fortfarande ligga inom naturreservatet Västerby lövskogar. Det ligger dock utanför gränsen för Natura 2000 området. Ny bebyggelse är enligt reservatsbeslutet, med tillhörande föreskrifter inte tillåtet inom reservatet. För bebyggelse som ligger utanför reservatet kan det ändå komma att krävas en Natura 2000-prövning eftersom även intilliggande exploateringar i vissa fall omfattas av kravet på tillstånd. Länsstyrelsen motsätter sig utifrån ovan föreslagen exploatering inom reservatet.

Landeryd

Det föreslagna utvecklingsområdet för lantligt stadsnära boende berörs av riksintresse för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv.

Länsstyrelsen motsätter sig inte översiktsplanens inriktning inom området, men vill påpeka att en samlad utredning av hur riksintressena berörs måste ingå i de studier som ska göras inför kommande exploatering.

Riksintressen för kommunikationer

Det föreslagna området för lantligt stadsnära boende *Öster om Rystad* sträcker sig utmed väg E4, som är riksintresseförklarad enligt 3 kap 8§ miljöbalken. Vid utveckling av bebyggelse inom området måste det säkerställas att byggandet inte sker på sätt att framtida nyttjande och utveckling av riksintresset hindras.

Det föreslagna området för lantligt stadsnära boende *Landeryd* berörs av riksintresset Stångådalsbanan, vilket är av riksintresse för järnvägskommunikationer. Vid kommande bebyggelseplanering måste riksintresset beaktas genom att byggandet sker på så sätt att det inte hindrar framtida nyttjande och utveckling av järnvägsanläggningen. Särskild uppmärksamhet krävs bl.a. på de idag obevakade korsningarna med järnvägen.

Hälsa och säkerhet

Kommunen har efter samrådsskedet pekat ut befintliga gårdar med djurhållning i översiktsplanen. Länsstyrelsen ser positivt på att detta underlag har tillförts.

Länsstyrelsen anser att planförslaget på ett rimligt sätt har tagit hänsyn till frågor om människors hälsa och säkerhet.

Enligt kommunen kommer frågor om hur miljö- och riskfaktorer ska beaktas att behandlas senare, i ett tillägg till översiktsplanen.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen har inget att erinra mot planens ställningstaganden beträffande miljö kvalitetsnormer.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen har inget att erinra mot förslaget vad avser mellankommunal samordning.

Landsbygdutveckling i strandnära läge (LIS) och strandskydd

Kommunen berör strandskyddet både i planhandlingen och i planeringsförutsättningar vilket är bra då det ger den bakgrundsinformation som behövs. Länsstyrelsen önskar dock att kommunen utvecklar avsnittet om strandskydd i planhandlingen. Kommunen bör föra ett mer utförligt resonemang kring LIS och utpekandet av sådana områden. I sammanhanget vore det också relevant att resonera kring tillgången på stränder i kommunen generellt.

Länsstyrelsen anser inte att möjliggörande av gemensamma VA-lösningar är ett motiv för ett LIS-utpekande. Det är däremot mycket positivt att sådana lösningar kommer till men landsbygdens utveckling är inte avhängigt dessa.

Genomgång av LIS-områden

Sandvik

Vid Sandvik finns en befintlig camping som kommunen avser stärka genom LIS-området. Denna satsning bedöms ge sysselsättningseffekter på orten. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att området är lämpligt som LIS-område. I området finns befintlig service som skulle kunna stärkas och utvecklas av satsningen.

Idingstad

Vid Idingstad finns idag en befintlig turism- och konferensverksamhet som ska stödjas genom LIS-området. Länsstyrelsen bedömer att utpekade område är förenligt med miljöbalkens regler kring LIS.

Sätra fritidshusområde

Länsstyrelsen har inga synpunkter på den förändrade placeringen av LIS området i Sätra fritidshusområde.

Vårdnäs

Länsstyrelsen har inga synpunkter på den förändrade placeringen av LIS-område LIS12c.

LIS-områden för bad och bryggor

Inom följande områden är LIS utpekade för bad och bryggor; *Snavudden, Ulrika, Gärdala, Fjälla; Svartmåla-Kallvik-Unön, Vårdnäs kyrkby, Stora Långnäs, Skinnarbagen, Kristineberg-Tutebo, Ljungs kyrkby, Bjärke-Säby, Sjögestad, Sandvik-Korsvik-Roxenbaden, Gistad, Nykil och Idingstad.*

Länsstyrelsen motsäger sig inte kommunens uppfattning att anläggande av bryggor och badstränder kan ge landsbygdutveckling. Däremot anser inte Länsstyrelsen att det rör sig om sådan landsbygdutveckling som avses stödjas genom LIS. Bryggor och badplatser kan, på rätt ställen och med en lämplig utformning och anpassning tillgängliggöra stranden och möjliggöra för fler att komma dit. Enligt propositionen ”Strandskyddet och utveckling av landsbygden” (Prop 2008/09:119) är åtgärder som främjar

landsbygdsutveckling sådana åtgärder som långsiktigt kan antas ge positiva sysselsättningseffekter och som kan bidra till att upprätthålla serviceunderlaget i landsbygder. Utifrån detta anses det svårt att hävda att sådana anläggningar, som bad och bryggor, direkt bidrar till ökad sysselsättning eller till att stärka serviceunderlaget vilket är Länsstyrelsens uppfattning med den landsbygdsutveckling LIS ska ge. Länsstyrelsen anser inte att kommunen på ett tillfredsställande sätt har presenterat skäl för att merparten av de planerade LIS-områdena för bryggor och badplatser (se nedan) bidrar till sådan landsbygdsutveckling som avses med LIS.

Länsstyrelsen har däremot inget emot att kommunen i översiktsplanen pekar ut områden där man avser att anlägga bryggor eller badplatser. Tvärtom är det positivt att kommunen visar på i vilka områden man har för avsikt att satsa på att tillgängliggöra stranden. Länsstyrelsen anser dock att dessa områden ska ges en annan beteckning än LIS och att det av texten ska framgå att anläggningar och åtgärder inom dessa prövas enligt 7 kap 18c § miljöbalken.

Vid en dispensprövning eller detaljplaneläggning inom dessa områden (med undantag för två områden, se nedan) kommer Länsstyrelsen att kräva att andra godtagbara särskilda skäl, än 7 kap 18d § miljöbalken, redovisas.

LIS-områdena för bryggor och bad vid Vårdnäs kyrkby (LIS13) och Idingstad (LIS24) utgör utveckling av befintliga verksamheter. Tillkommande anläggningar inom dessa områden bedöms bidra till att stärka dessa verksamheter och bidra till ökad sysselsättning och service. Länsstyrelsen anser därför att dessa områden är förenliga med miljöbalkens krav på utpekande av LIS-områden.

Flemma/Fruktåker

Vid Flemma har två LIS-områden pekats ut. Ett för bostäder och ett för utveckling av visningsträdgård, campingplats, husvagnsuppställning, bryggor och badplats. Som skäl till utpekandet anger kommunen att servicen i Berg och Ljungsbro kan stärkas, att besöksnäringen utvecklas och sysselsättningen därigenom stärks samt underlag till framtida service och kollektivtrafik. Berg och Ljungsbro är utpekade som prioriterade orter i Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping.

Länsstyrelsen delar inte kommunens uppfattning att Flemma/Fruktåker är ett sådant område som avses i 7 kap 18e miljöbalken. Av propositionen ”Strandskyddet och utveckling av landsbygden” (2008/09:119) framgår att behovet av att stimulera landsbygdsutveckling finns främst i landsbygdsområden som inte ligger i närheten av stora städer. Länsstyrelsen ifrågasätter inte att Flemma/Fruktåker ligger på landsbygden men anser inte att det är den typen av landsbygd som har ett behov av att utveckling genom LIS. Länsstyrelsens uppfattning är att Flemma/Fruktåker ingår i en expansiv del av Linköpings kommun och att läget vid Roxen innebär att området är attraktivt för bebyggelse på ett sådant sätt att bebyggelsestryck kan antas föreligga.

Den berörda delen av Roxen hyser höga naturvärden och är utpekad som riksintresse för naturvård samt utgör Natura 2000 område (Västra Roxen). Det aktuella området är även av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Enligt 7 kap 18e § ska ett LIS-område ha liten betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att de aktuella områdena inom

Flemma/Fruktåker har stor betydelse för strandskyddets syften. Områdena ligger inom och i anslutning till områden med höga naturvärden. Vidare har orörda strandområden stor betydelse för det rörliga friluftslivet. Områdets värde för strandskyddets syften väger enligt Länsstyrelsen tyngre än behovet av landsbygdsutveckling. Detta eftersom t.ex. en närbelägen camping redan finns i Sandvik, ca 8 km bort och att det i Berg-Ljungsbro finns andra övernattningsmöjligheter. Den service som avses stärkas ligger inom Berg-Ljungsbro vilket enligt kommunens definition inte är ett landsbygdsområde. Vidare pekar kommunen i sin översiktsplan ut andra möjliga lokaliseringar för bebyggelse inom Flemma/Fruktåker. Att kommunen till granskningsskedet flyttat upp campingområdet från stranden förändrar inte Länsstyrelsen bedömning.

Sammantaget gör Länsstyrelsen den bedömningen att Flemma/Fruktåker inte utgör ett område där reglerna kring LIS (7 kap 18d § miljöbalken) kan tillämpas för dispensgivning eller upphävande av strandskydd.

Länsstyrelsen vill vidare påpeka att en exploatering för bad och bryggor kan kräva tillstånd enligt 7 kap 28 § miljöbalken eftersom vattenområdet ingår i Natura 2000 området Västra Roxen.

Inför kommande planering bör också noteras att det vid Flemma/Fruktåker finns ett område som är skyddat genom naturvårdsavtal mellan markägaren och skogsstyrelsen. Områdena U4 och LIS1a utgör delar som bedöms påverka det område som omfattas av detta avtal.

Svartmåla – Kallvik – Unön

På Unön har kommunen pekat ut två nya LIS-områden för bostäder (B6/LIS11e samt B7/LIS11f). Som stöd för utpekandet hänvisar kommunen till att tillkommande bebyggelse kan möjliggöra kommunalt VA. Samt att ny bebyggelse kan stödja servicen i Brokind och Bestorp. Inom området Svartmåla-Kallvik-Unön finns i nuläget 240 tomter varav det på 65 bor permanent befolkning. I översiktsplanen pekas sju områden ut för bebyggelse, varav fyra utgör LIS-områden. I två av LIS-områdena (LIS 11a och d) bedömer Länsstyrelsen att bebyggelse kan tillkomma med stöd av de särskilda skäl som finns i 7 kap 18c § miljöbalken. LIS-områdena 11e och 11f är utpekade i ett område som idag utgörs av orörd naturmark. Med tanke på antalet tomter som i nuläget finns i området bedömer Länsstyrelsen att det finns ett behov av tillgängliga strandområden för att tillgodose strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser därmed inte att LIS-områdena LIS11e och LIS11f utgör sådana områden som avses i 7 kap 18e § miljöbalken. Dessa två LIS-områden bör därför utgå. När det gäller behovet att stärka underlaget för service i Bestorp och Brokind bedömer Länsstyrelsen att detta inte kan vara avhängigt de sju tomter som kan möjliggöras genom LIS11e och LIS11f på Unön. Vidare anser Länsstyrelsen inte att möjliggörande av gemensamt VA-nät är ett skäl för att kunna upphäva strandskyddet eller ge dispens med stöd av LIS-reglerna.

Olyckor, översvämning och erosion

Kommunen besvarar Länsstyrelsens påpekade i samrådsskedet om klimatanpassning med att frågan kommer att hanteras senare, i ett tillägg till översiktsplan som behandlar miljö- och riskfaktorer. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att ett sådant tillägg arbetas fram och att översiktsplanens ansatser för att klara dessa frågor följs upp i det fortsatta planerings- och projekteringsarbetet.

ÖVRIGT

Trafikverket har lämnat ett yttrande daterat 2014-02-26 vilket bifogas.

Försvarsmakten har lämnat ett yttrande daterat 2014-01-30 samt ett yttrande daterat 2014-02-26 vilka bifogas.

Länsstyrelsen delar verkens synpunkter.

I handläggningen av detta yttrande har förutom undertecknad deltagit länsarkitekt Jan Persson (kultur- och samhällsbyggnadsenheten), byrådirektör Göran Thunberg (miljöskydds-enheten), byrådirektör Emma Hagström (naturvårds-enheten) lantbrukskonsulent Anders Eliasson (lantbruks-enheten), klimatanpassningssamordnare Anna Bratt (kultur- och samhällsbyggnads-enheten) samt antikvarie Bertha Ekstrand Amaya (kultur- och samhällsbyggnads-enheten)

Kristina Zetterström
Länsråd

Maria Kromnow
Samhällsplanerare

Bilaga:

Försvarsmaktens yttranden 2014-01-30 samt 2014-02-26

Trafikverkets yttrande 2014-02-26

Kopia till:

Försvarsmakten

Trafikverket

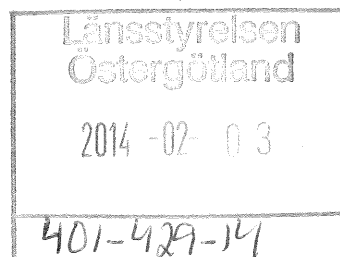
Länsledningen

NVE

MSE

LBE

KSE

Ert tjänsteställe, handläggare
Jonathan Turner

Ert datum
2014-01-15

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare
PROD INFRA Camilla Bramer, 08-7889587,
camilla.bramer@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning
14-1608, 13 920:61297

Utställning Översiktsplan för landsbygden och småorterna, Linköpings kommun, Östergötlands län

Försvarsmakten noterar att texten om riksintressen för totalförsvaret har utökats med rätt information.

Försvarsmakten saknar dock, vilket påpekades i samrådsskedet, en text som beskriver att hela Sverige är samrådsområde för höga objekt (högre än 20 meter utanför samlad bebyggelse och högre än 45 meter inom samlad bebyggelse) och att alla dessa ärenden ska remitteras till Försvarsmakten.

I övrigt har Försvarsmakten inget att erinra i rubricerat ärende.

Andersson, Karl-Anders

Stf C Produktionsledningens Infrastrukturavdelning

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Länsstyrelsen Östergötlands län

ostergotland@lansstyrelsen.se

Kopia till
Linköpings kommun

kommun@linkoping.se

(CBR)

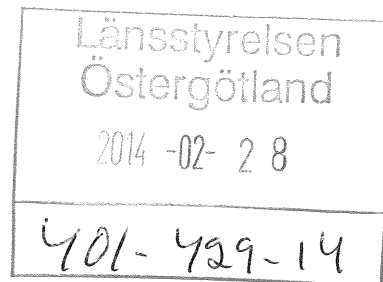
Postadress
Högkvarteret
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se/hkv

Ert tjänsteställe, handläggare
Jonathan Turner

Ert datum
2014-01-15

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare
PROD INFRA Camilla Bramer, 08-7889587,
camilla.bramer@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning
14-1608, 13 920:61297,
FM2014-772:2

Kompletterande yttrande Utställning ÖP för landsbygden och småorterna, Linköpings kommun, Östergötlands län

Försvarsmakten kompletterar härmed tidigare lämnat utställningsyttrande (FM2014-772:2):

På sidan 87 i *Planförslag* beskriver kommunen ställningstaganden kring Totalförsvaret. Försvarsmakten vill poängtera att ingen revidering av riksintresset för totalförsvaret pågår. Gällande riksintressen och dess influensområden redovisades för kommunen vid ett möte hos Länsstyrelsen Östergötland i oktober 2013. Redovisningen innefattar även stoppområdet för höga objekt, som måste efterföljas för att garantera verksamheten vid Malmens övningsflygplats.

På sidan 13 i *Planeringsförutsättningar* redovisas riksintressen i Linköpings kommun. Denna redovisning överensstämmer inte helt med det som Försvarsmakten presenterade hösten 2013 och karteringen bör kompletteras med mer information, så som influensområden, stoppområde för höga objekt samt influensområde för väderradar. Detta redovisas i PDF del 2 på Försvarsmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se (Klicka på Om myndigheten > Samhällsplanering > Riksintressen). Hos länsstyrelsen finns shape-filer med samma information att tillgå för att underlätta den geografiska redovisningen.

Träff, Lars

C Produktionsledningens Infrastrukturavdelning

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

(CBR)

Postadress
Högkvarteret
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se/hkv

Sändlista

Länsstyrelsen Östergötlands län

ostergotland@lansstyrelsen.se

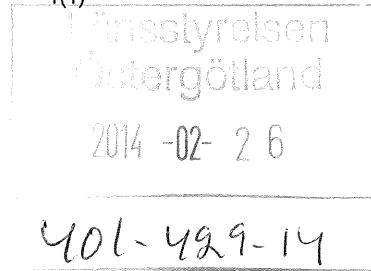
Kopia till
Linköpings kommun

kommun@linkoping.se

Ärendenummer
2014/3199
Ert ärendenummer
[Motpartens ärendeID]

Dokumentdatum
2014-02-26
Sidor
1(1)

Länsstyrelsen Östergötland
Kultur- och samhällsbyggnadsenheten
Maria Kromnow
581 86 Linköping

Utställning, översiktsplan för landsbygden och småorterna, Linköpings kommun.

Trafikverket har pekat ut riksintressen för kommunikationer enligt miljöbalken 3 kap 8 § och i beslutet ligger att anläggningarna skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

I dokumentet "planeringsförutsättningar" redovisas på sidan 13 aktuella riksintressen men där saknas redovisning av Trafikverket utpekade riksintresset för Götalandsbanan samt riksintresset för pågående objektet Ostlänken. Saknas gör även riksintresset för riksväg 35 samt järnvägen stångådalsbanan och järnvägen Bjärka Säby-Västervik.

På sidan 73 i planförslaget finns en översiktskarta som visar kollektivtrafik med utvecklings förslag och på sidan 75 redogörs för ett antal "önskvärda vägåtgärder 2014-2030". Trafikverket anser att det är viktigt att de objekt som redovisas på dessa sidor och som skall finansieras via Länstransportplanen förankras med regionförbundet Östsam.

På sidan 75 redovisas en "korridor för nytt godsspår" norr om väg E4. Trafikverket anser att i det pågående ostlänken projektet förutsätts att gods skall kunna passera Linköping i samma sträckning som de olika södra stambanan/ostlänken alternativen.

Trafikverket anser dock att om kommunen av olika skäl vill reservera mark för ett yttregodsspår så har Trafikverket inget att erinra mot detta.

På sidan 173 i planförslaget redovisas "område öster om Rystad". Området har nu enligt kartan sträckts ut längs med väg E4 fram till trafikplatsen Linköping Östra. Trafikverket anser att zonen längs med väg E4 som är ett utpekat riksintresse för kommunikationer innebär ett antal målkonflikter gällande buller, emissioner samt risk farligt gods och det är viktigt att ha med detta i planeringen av det aktuella området.

Med vänlig hälsning

Ulf Wincrantz

**Linköpings
kommun**

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen